

ཁྱུ་ཁ་ བསམ་མེ་ དར་དཀར་ན་རྫོང་ཁག་གི་ཚེས་སྤྱད་དང་གནས་
བདག་གཞི་བདག།

GUARDIAN DEITIES OF CHHUKHA, SAMTSE &
DAGANA DZONGKHAG

གླེགས་བམ་དྲུག་པ། VOLUME VI

མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པའི་འཁྲུངས་སྐར་ལུ་གུས་བཏུད།
དམིགས་བསལ་དཔེ་སྐྱེ་ཐེངས་དང་པ།

LIMITED FIRST EDITION

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང། སྤ་རོ།

NATIONAL MUSEUM OF BHUTAN, PARO

སྟོལ་འཛིན་ལས་ཁུངས།

ནང་སྲིད་དང་སྟོལ་འཛིན་ལྷན་ཁག།

Foreword

Bhutan has had an age-old tradition of worshipping Protective and Guardian Deities. People worship and seek protection from deities who are unique to their villages and localities. Thus far, the tradition has been transmitted orally through generations, and rarely recorded in writing. Proper record-keeping and documentation is a must, to ensure that the sacred practices do not die out and is preserved for future generations.

The National Museum of Bhutan, Paro, led by their Officiating Director Phendey Lekshey Wangchuk has taken the initiative of researching and documenting the principal and universally known Protective and Guardian Deities of the twenty Dzongkhags. They have compiled them into 11 volumes of books, as well as 11 *potis* or volumes of *Soekha* texts.

The initiative has been undertaken to preserve and promote the spiritual and historical values of Bhutan. The books are designed in such a manner that it is easily accessible by a wide range of readers and would encourage interest in the sacred deities of Bhutan, especially those of their locality.

This publication is timely as part of an effort in preserving and promoting our historical, cultural, spiritual and traditional values which makes Bhutan, truly unique in the world.

A handwritten signature in dark ink, featuring a large, stylized 'S' and 'W' that are interconnected. The signature is written in a cursive style.

﴿ **HRH Princess Sonam Dechan Wangchuck** ﴾

སྒྲོན་བརྗོད།

༣ ང་བཙམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ག་རྟེ་ལུ་ཡང་ ས་གནས་ཀྱི་ལུང་ཕྱོགས་རེ་རེ་ལུ་དབང་བའི་གནས་བདག་
དང་གཞི་བདག་རེ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་ལུ་མིང་གི་རྣམ་གངས་མ་འདྲམ་གནས་བདག་ གཞི་བདག་ ཡུལ་ལྷ་
སྒྲུལ་ལྷ་ ལྷ་དང་བཙན་ལ་སོགས་པ་མིང་བཏགས་ཚུལ་མ་འདྲམ་ལེ་ཤ་ཅིག་རང་ཡོད་པ་ཡིན། མིང་དེ་སྒྲེ་
བཏགས་དགོ་མི་དེ་ཡང་ ས་གནས་དེ་གི་བདག་པོ་འབད་ནི་འདི་གིས་གནས་བདག་དང་ ས་གཞི་དེ་ཚུ་གི་
བདག་པོ་འབད་ནི་འདི་གིས་གཞི་བདག་ཟེར་ཞུམ་ཡིན། དེ་ཡང་ སྦྱོད་འཇུག་བསྐྱོད་བའི་ལེའུ་ལས། དགོན་
སོགས་ལམ་མེད་ཉམ་ང་བར། བྱིས་པ་རྒན་པོ་མགོན་མེད་པ། །གཉིད་ལོག་ཕྱིས་ཤིང་རབ་ཕྱིས་རྣམས། །ལྷ་
དག་སྤྱང་བ་བྱེད་པར་ཤོག །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྒྲེ་ཡུལ་མི་ཚུ་ལུ་དཀར་ཕྱོགས་སྦྱོང་བའི་ལྷ་བཟུམ་སྒྲེ་མགོན་
སྦྱབས་མཛད་ནི་དང་ ཡུལ་མི་ཚུ་གིས་ཡང་ སྦྱབས་མཛད་པའི་ལྷ་བཞིན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་ནི་འདི་གིས་ཡུལ་
ལྷ། མི་ག་ར་ཡིན་རུང་ རང་ག་རྟེ་སྦྱེ་ས་ལུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་དེ་རང་གི་སྦྱེ་ལྷ། བྲག་རེ་དང་གངས་རེ་ཚུ་ལུ་
གནས་པའི་གཞི་བདག་ལྷ་ལྷ་བདུད་ཚུ་མཉམ་དུ་འབྲེལ་པ་ལས་སྦྱབས་དང་རུས་པ་སྦྱོམ་སྒྲེ་སྦྱེས་ཞིན་མ་ལས་
དཀར་ཕྱོགས་ལུ་སྤྱང་སྦྱབ་མཛད་མི་ལུ་བཙན། འདི་ལུ་ཡང་ ལྷ་བཙན། ལྷ་བཙན། བདུད་བཙན། ཟེར་དབྱེ་བ་
མ་འདྲམ་གསུམ་དེ་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན། སྒྲོན་ཤིང་དང་ཚུ་མིག་མཚོ་མིང་ཚུ་ལུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་ལུ་ལྷ། བྲག་
དང་ཤིང་ཆེན་རྩོམ་བཟུམ་ལུ་གནས་པའི་གཞི་བདག་ལུ་བདུད་ཟེར་གཞི་བདག་ཡིན་མ་ ཅོག་རང་འཐད་རུང་
ནང་གསེས་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལེ་ཤ་ཡོད་པ་ཡིན།

གཞི་བདག་གི་གོ་དོན་ཡང་རྟེ་མ་རྒྱ་གར་གཡུས་ལུ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོའི་སྐབས་གནོད་སྦྱིན་འཕྲོག་
མའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་དུས་ལུ་ སྒོན་པོ་གཅིག་ཤི་བའི་ཤུལ་ལས་གནོད་སྦྱིན་ལུ་སྦྱེས་རྟེ་
གཡུས་ཁའི་མི་ཚུ་ལུ་ཆོ་འཕུལ་མ་རུངས་པ་སྦྱོན་པའི་སྐབས་ སྦྱོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དམ་ལུ་བཏགས་པའི་
ཤུལ་མར་ ཡུལ་ལྷ་ར་བསྐྱོས་རྟེ་ ཡུལ་དེ་གི་མི་ཚུ་གིས་གནས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་བཟུང་དོ་བཟུམ་དང་ སྒྲོན་ལྷ་
ར་སྦྱུག་པོའི་གོང་ཁྱེར་ལུ་དགོ་སྦྱོང་གཅིག་སྦྱོམ་གནང་བཞུགས་པའི་སྐབས་རྒྱུན་དན་ལུ་བརྟེན་རྟེ་ རྒྱལ་པོ་གིས་
བསད་ནིའི་དཔའ་བཙམས་ལས་ དགོ་སྦྱོང་གིས་སྦྱོན་ལམ་ལོག་པ་བཏབ་སྟེ་ ཤི་བའི་ཤུལ་ལས་ བཙན་རྒྱལ་
ཅི་འུ་དམར་པོ་དྲག་པོ་སྦྱོན་བདུན་ལུ་འཁྲུངས་རྟེ་ རྒྱལ་རིགས་ཚུ་གི་སྦྱོག་དབུགས་ལེན་མི་དང་ འཇིག་རྟེན་ག་
ར་ཕུང་དྲེགས་ཀྱི་གཞི་ལུ་གྱུར་མི་དེ་ དབང་དྲག་པ་རྒྱ་དབང་ཆེན་གྱིས་དམ་བཞག་གནང་སྟེ་ སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
བསྐྱན་པ་སྤྱང་བར་ཁས་སྤངས་ཚུལ་དེ་ཡང་ ཅི་འུ་དམར་གསོལ་མཚོད་ལས། དང་པོ་འདུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་
པའི་དགོ་སྦྱོང་ཆེ། །བར་དུ་ཆངས་སྦྱོད་ཉམས་པའི་གདུག་པ་ཅན། །ཐ་མ་སྤྱིད་གསུམ་ཕུང་བ་སྦྱོག་གི་གཤེད།
།ད་ལྷ་བསྐྱན་པ་བསྐྱང་བའི་མཐུ་ཕུལ་ཅན། །ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ་སྒྲེ་ ང་བཙམ་འཕྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ས་
གནས་ཁག་མ་འདྲམ་སོ་སོ་ཡོད་མི་ཚུ་ནང་ཡང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ བཙན་ལ་སོགས་པ་མང་རབས་
ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན།

གནས་བདག་གཞི་བདག་ཚུ་ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་དང་ མི་སྡེ་ཚུ་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་ཡོད་པ་མ་
 ཚད་མཐའ་སྐྱོར་གནས་སྤངས་ཉམས་སྲུང་འབད་ནི་ལུ་ཡང་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་སྤེ་རང་ཡོད་པ་ལས་ མི་སྡེ་འོ་ན་
 དར་ཏེ་ཡོད་པའི་ལམ་ལུགས་སྤོམ་ཚུ་གི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཅིག་ཡང་ཨིན། དེ་ཡང་། དཔེར་ན་གནས་བདག་
 གཞི་བདག་ཚུ་ལུ་གསོལ་མཆོད་རེ་ཕུལ་ཏེ་ འཕྲིན་བཙུག་འབད་བ་ཅིན་ ཕྱི་ལས་བརྒྱུཌག་འཕྲོག་གསུམ་དང་
 ཉན་ན་ཉན་དང་ཕུ་གེ་ཚུ་ལས་སྲུང་བུབ་ནི་དང་ ལྷ་དང་བཙན་ རྒྱལ་པོ་ཚུ་གནས་པའི་མཐའ་འཁོར་ཚུ་ནང་ ཤིང་
 བཙན་ནི་དང་བཙོག་པ་བཏང་ནི་ལུ་འཛེམས་གཟན་འབད་དེ་བདག་འཛིན་འབད་ཕ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་
 སྲུངས་སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་ཡང་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་སྤེ་རང་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་བཟུམ་ ལྷ་ཚུ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་དང་
 དུས་སྟོན་བཙུང་ཁྱེ་ནི་ ཨ་ལུ་གསར་སྤྱོད་བཙུག་རང་གི་བཟུམ་ རང་གི་གོམས་གཤེས་ལུ་ཡོད་པའི་ལམ་སྤོམ་ལེ་
 ཤ་ཅིག་རང་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་སྤོམ་གྱི་སྤོག་ཤིང་བཟུམ་ཡང་ཨིན་པ་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱུགས་བཟང་པོ་ཕུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་ཅིག་ཡང་ཨིན།

དེ་ཡང་གཏམ་དཔེ་ལས། ལྷ་འདྲེ་མི་གསུམ་སྤྱོད་ལམ་གཅིག། ཟེར་གསུང་དོ་བཟུམ་ ཆོས་སྲུང་དང་གནས་
 བདག་གཞི་བདག་ཚུ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བ་ཅིན་སྤོང་གོགས་མཛད་ནི་དང་གཞོན་པ་བཀལ་བ་ཅིན་ ཆར་
 གཙོད་ཚུགས་པའི་རུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལས་དང་གུས་བསྐྱེད་དེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དགོཔ་ཨིན།
 ལྷག་པར་དུ་ ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ གནས་བདག་དང་གཞི་བདག་ཚུ་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་
 ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་ཡོངས་ལུ་ སྐབས་དང་མགོན་མཛད་གནང་སྟེ་ མི་སྡེ་འོ་ན་ལུ་ཕན་ཐོགས་སྤོམ་བྱུང་མི་དེ་
 འཕལ་དང་ལྷུང་དུ་རང་ བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འབྲུག་ནི་དང་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཚུ་ཨིན་པས།

དེ་ལུ་དགོངས་ཏེ་ མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་མཐོང་བསྟན་ནམས་བདེ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གིས་ འབྲུག་གི་གནས་
 བདག་གཞི་བདག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྲུང་ཚུ་ རུས་མཐུ་ཅན་དང་ སྐབས་ཀྱི་སྤོང་གོགས་སྤེ་ འབྲུག་རྒྱལ་
 ཁབ་ནང་ཇི་སྲིད་སྐྱེལ་པ་མ་སྤོང་བར་དུ་གནས་ཐབས་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཞི་བདེ་དང་དགའ་སྐྱིད་ འབྱུང་ནི་ལུ་
 ཐུགས་བཞེད་རྒྱ་ཆེས་ལས་གནང་སྟེ་ རྒྱལ་ཁབ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་ནང་གནས་ཏེ་ཡོད་པའི་གནས་བདག་
 དང་གཞི་བདག་ཚུ་གི་སྐྱོར་ལས་ ཞིབ་འཇོལ་དང་གསོལ་མཆོད་དཔེ་ཆ་ཚུ་ལུ་དགའ་བདེ་དེ་ དུས་སྟོན་ལྷ་
 པར་ཅན་གྱི་ཉིན་མ་ མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཆོག་གི་འཁུངས་སྐར་དུས་ཆེན་བཙུང་ཁྱེ་དང་གཅིག་
 ཁར་ གུས་བཏུང་ལུ་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་ དཔེ་སྐྱོན་འབད་ཕ་ཨིན།

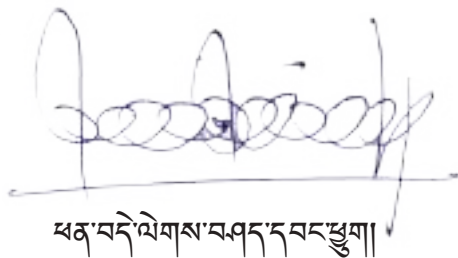
དེ་ལུ་ དདུལ་ཅེས་ལྷན་ཁག་དང་ སྤོམ་འཛིན་ལས་ཁུངས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་ སྤྱི་རྒྱལ་ཡོངས་
 འབྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་འགོ་འདྲེན་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཁས་མཆོག་ ༡༤ དེ་ཅིག་གིས་ རྒྱུང་ཁག་ ༣༠
 གི་འབྲུག་གི་ཆོས་སྐྱོང་ཡོངས་གྲགས་ཡོད་མི་ཚུ་མ་བཙུང་ ལུང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ལས་ཕར་གསོལ་

མཚན་ཕུལ་སྒོལ་ཡོད་པའི་ འབྲུག་གི་ཚོས་སྤང་དང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཡོངས་བསྐྱམས་ ༡༠༩༡ རེ་
ཅིག་ཞིབ་འཆོལ་འབད་དེ་ཡོད།

ལྷག་པར་དུ་ ཞིབ་འཆོལ་འདི་ མཐར་འཁྱལ་ཅན་ཅིག་སྤྱང་ཚུགས་མི་དེ་ཡང་ གཙོ་བོ་རང་ མི་དབང་རྒྱལ་
པོའི་སྤྱི་མཐོག་གིས་ ཐུགས་སློན་དང་མགོན་སྐྱབས་མཛད་གནང་མི་དང་ དངུལ་ཕྱིས་སློན་པོ་དང་ སྒོལ་
འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་མདོ་ཆེན་ རེ་ལས་རྫོང་ཁག་ ༡༠ གི་རྫོང་བདག་དང་ སྒོལ་འཛིན་འགོ་དཔོན་༡༠ གོད་
འོག་ ༡༠༥ འི་རྒྱལ་པོ་དང་ དམངས་མི་དང་ཚོགས་པ་ གྲོས་བསྡུན་འབད་སའི་མཁས་མཆོག་ཉམས་ཚུང་ཅན་ཚུ་
གིས་ ཞིབ་འཆོལ་པ་ཚུ་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ག་དེ་ཅག་ཅག་གནང་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན།

དེའི་ནང་དོན་ཉིད་ལས་ ཞིབ་འཆོལ་པ་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཉམས་ཚུང་དང་ལྷོགས་གྲུབ་དང་འཁྲིལ་བའི་ འགན་
ཁུར་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྤྱེ་ཐུགས་ཁར་བསྐྱམས་ཏེ་ མཉམ་འབྲེལ་གང་ཅག་མཛད་དེ་ ལྷག་ལྷ་གནང་མ་ལས་བརྟེན་
ད་རེས་གྲུབ་འབྲས་སྤྱོད་བྱུང་མི་ལུ་ འགོ་འདྲན་པ་རང་འི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཉིང་ལས་རང་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཟེར་ལུ་ནི།

ད་རེས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ནང་ལུ་ རྫོང་ཁག་ ༡༠ གི་གནས་བདག་གཞི་བདག་དཔེ་དེབ་སྒྲིགས་བམ་ ༡༡ དང་ ད་
རུང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་གི་གསོལ་མཚན་ཀྱི་དཔེ་ཆ་བསྐྱུ་སྒྲིག་འབད་དེ་ཡོད་པའི་ དཔེ་ཆ་ པོ་ཉི་གངས་
༡༡ ཡོད་མི་ཚུ་ ད་རེས་ ལུན་དག་ཐངས་གཉིས་པ་འབད་དེ་ དམིགས་བསལ་གྱི་དཔེ་སྐྱུན་ཐངས་དང་པ་འབད་
དེ་ཡོད་པ་ལས་ རེ་ལུ་ཁོར་བ་དང་འཛོལ་བ་ཡོད་སྤྱིད་ནི་ཨིན་མ་ལས་ རེ་ལུ་བཟོད་པ་བཞེས་གནང་ཟེར་ལུ་ནི་ཨིན།

ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་དབང་ཕུག།

ཞིབ་འཆོལ་འགོ་འདྲན་པ།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་། སྤྱི་རྒྱུ་

དཀར་ཆག

ཨང་།	དོན་ཚན་	ཤོག་གྲངས།
༡	བྱག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༥)	༡
	༡ ལྟ་བུ་ཚན་པོ་ལྟ།	༡
	༢ དག་ལྟ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ།	༩
	༣ པོ་ལྟ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག།	༡༥
	༤ ཡུམ་ཆེན་སྤྱོད་མོ་ལག་རིང་མོ།	༢༢
	༥ མན་དགོན་བཙན།	༣༠
༢	སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༥)	༣༥
	༡ ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ།	༣༥
	༢ གཙང་ལྟ་དཔལ།	༤༢
	༣ ཨམ་དཀར་མོ། /ལྟ་མོ་དཀར་མོ།	༤༧
	༤ ཞིང་སྤྱོད་དབང་མོ།	༥༣
	༥ ལྟ་བུ་ཚན་འབར་བ།	༦༠
༣	སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༩)	༦༥
	༡ བྱ་ཤིས་བྲག་དཀར།	༦༥
	༢ པོ་ལྟ་ནག་ཆེན།	༦༩
	༣ ལྟ་བུ་ཚན།	༧༣
	༤ པོ་ལྟ་གནམ་ཐེད་དཀར་པོ།	༧༧
	༥ བྱ་ལི་བཙན་བྱ་སྤྱོད་བཙན།	༨༥
	༦ བྲག་དམར་བཙན།	༩༠
	༧ པོ་ལྟ་དམ་ཆོས་ལྟ་སྤྱོད་/གཞུང་འགྲུགས་བཙན།	༩༦
	༨ པོ་ལྟ་རྒྱ་དམར་ཐོང་བཙན་དང་མཚོ་སྤྱོད།	༡༠༧
	༩ ལྟ་བུ་ཚན་དོ་རྩེ་ལྱང་བདུད།	༡༡༤
༤	དགོ་ལྟ་གན་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)	༡༢༠
	༡ དགོ་བསྟེན།	༡༢༠
	༢ རྒྱལ་ཆེན་ཀུན་རྩེ་བཟང་པོ།	༡༢༥
	༣ ཨམ་ཞོར་བཟང་རྒྱལ་མོ།	༡༢༧
	༤ སྤྱོད་བཙན།	༡༣༧

༥	གདུང་ན་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)	༡༤༡
	༡ ལེ་མེ་བཙན་དང་གདུང་དགོན་པའི་རྒྱལ་པོ།	༡༤༡
	༢ སྒྲང་བཙན་བཟླ་ཤིས་རབ་བརྟན་དང་གསང་ཡུམ་སྤྱོ་མོ་དཀར་མོ།	༡༤༦
	༣ ཨམ་ལྷ་མདོ་དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ།	༡༥༠
	༤ ས་ཕྱོགས་བཙན།/སྤྱག་པའི་བཙན།/རྩྭ་ལའི་བཙན།	༡༥༣
༦	སྤྲང་བཏབ་ཁ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)	༡༥༦
	༡ མན་པོ་ལྷ་བགྱིས་འབྱུང་གནས།	༡༥༦
༧	དར་ལ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༢)	༡༦༢
	༡ ཨམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མོ།/སྤྱགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ཏྲི།	༡༦༢
	༢ རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།	༡༧༤
༨	ལོག་ཅི་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)	༡༧༥
	༡ མཐོ་ལ་བཙན།	༡༧༥
༩	དགེ་སྤྱིང་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག།	༡༨༣
	༡ དཀར་བཟ།	༡༨༣
	༢ དགེ་སྤྱིང་ན་ཡེས་བཙན་བཟ།	༡༩༠
	༣ གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།	༡༩༦
	༤ རྟེན་མོ།	༢༠༡
	༥ འདོད་ཡོན་བཟང་མོ།	༢༠༥
	༦ སོ་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷང་ཁྱི་བཟླ་ཤིས་དར་རྒྱས།	༢༡༣
	༧ བདག་ཡུལ་བཟླ་ཤིས་དར་རྒྱས།	༢༡༩
	༨ བཟ་ཅེན།	༢༢༤
	༩ མང་འདུས་དགའ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ།	༢༢༥
༡༠	ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་ཆེད་འོག། (༡)	༢༣༤
	༡ རྟེ་ཕྱི་ཀོ་ཏ། / ལྷ་མོ་དུན་ཏིང་མ།	༢༣༤
	བསམ་ཅེ་རྫོང་གི་གཞི་བདག། (༡)	༢༤༡
	ལྷ་བཙན་དགའ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འབྲམ་བཟང་པ།	༢༤༡
༡	བཟླ་ཤིས་ཚོས་སྤྱིང་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)	༢༤༩
	༡ ལྷ་བཙན་སྤྲུལ་མཚོ།	༢༤༡

ཐུགས་སྦྱང་ཨ་ཀ་ཇ་ལྷོ།

བྱག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག (ཡ)

༡ ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ།

གནད་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཙན་པོ་ལྷ།

ས་གནས།

བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

བྱག་ཕྱོགས།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་ བྱག་ཕྱོགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཟ་གིས་
དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་མི་མེར་རྒྱ་གིས་སྤྱི་ལྷ་སྤྱི་ཡང་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་
ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་ལྷ་ཁང་འདི་ འགོ་དང་པ་ ལྷ་མ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཅའ་གནང་གནང་མ་
ཡིན་ན་ དེ་གི་སྒྲོར་ལས་ ཉེ་མ་ལས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ ངག་རྒྱུན་ལུ་སྤྱབ་
སྒོལ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྤྱོད་མེ་ཡིན་སྟེ་བཤད་མི་དང་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་
འབད་བ་ཅིན་ མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་སྤྱོལ་ངག་དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་ཡིན་སྟེ་བཤད་མི་ཡང་འདུག། ཡིན་
རུང་ ཞིབ་འཇོལ་འབད་ལྟམ་ད་ལུ་ དེ་གཉིས་ཆ་ར་ དགོན་པ་འདི་ཁར་ ཐོན་ར་མ་ཐོན་པས་ཟེར་ དགོན་
པའི་སྤྱོལ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ཁང་འདི་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ལུ་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་མས། ལྷ་ཁང་འདི་མེ་མཚོ་ད་བཞེས་པའི་
ཤུལ་ལུ་ ཚར་གཅིག་འབད་མ་དུ། གནམ་རུབ་མོ་ཕར་ལས་ལྟམ་ད་ ད་ལྟོ་བཞེངས་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་གི་རི་ལས་
མེ་དམར་ཡུག་ཡུག་ཅིག་འབར་ཏེ་ཡོད་པ་ ལྷ་མ་ཤུག་པད་དཀར་གྱིས་གཟིགས་རུག། དེ་ཆེ་རུབ་མོ་སྤྱོལ་གིས་
མེ་འབར་སའི་ས་གོ་ཐད་ཕྱང་སྟེ་ ཤིང་གཅིག་དཔག་ཚད་བཀལ་བཞག་སྟེ་ དེའི་ནངས་པ་རྩོལ་ མེ་འབར་ས་
ལུ་ཐོན་སྟེ་གཟིགས་པའི་བསྐྱང་ལས་ མེ་གིས་བཞེས་མའི་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ཉེན་ དཔལ་ཆེན་གཞོན་རུའི་ཕུར་པའི་
སྤྱོད་འདི་ ཕར་ལས་ཕུར་ཏེ་ འདི་ནང་ཐོན་རུག་ཟེར་ཡིན་མས། དེ་ལས་ ལྷ་མ་གིས་དེ་འཕྲོས་ལས་ གཡུས་

ཁའི་མི་ཚུ་ལུ་ བདའ་གཏང་ཚར་ཕ་ཅིག་ ཕུར་པའི་སྐུ་འབྲེ་འདི་ ཕུར་ཏེ་འདི་ནང་བྱོན་ཅུག། ཁོ་རའི་ལུང་བསྟན་
འདི་ནང་ཡོད་པ་ཨིན་མས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ ས་གནས་དེ་ཁར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞིན་མ་ལས་ ཕུར་པའི་སྐུ་འབྲེ་
འདི་ ནང་རྟེན་སྡེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཅུག། རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡའི་ལྷ་ཁང་
གི་གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ དཔལ་ཆེན་གཞོན་ནུའམ་ཕུར་པ་འདི་ཨིན་མས་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་སྒྲུལ་ཨོ་རྒྱན་
ཐིན་ལས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱ་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

དམ་བཞག།

ཕོ་ལྷ་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར) “སྟོན་ཆེ་བཙུག་ལྷན་
ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་བཀའ། རྒྱ་འབྲས་དགེ་སྤྱི་ལྷན་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱུ་བའི། མཐའ་ཆོག་གཉན་པོ་ཁྱད་གསོད་མ་བྱེད་
པར། ཡིད་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བདེའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད། བར་དུ་སྤྲུགས་འཆང་པ་སྐྱེ་འབྱུང་གནས་དང་། མཐུ་
ཆེན་འབྲུག་པ་བརྒྱད་འཛིན་མ་ལུས་པ། རི་ལྷར་བསྐྱུལ་བའི་གཡར་དམ་རྩོམ་ལྷང་། རྩོད་དུ་བཅིངས་པའི་
དམ་བཅའ་མ་གཡེལ་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྡེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྡེ་ སྟོན་ཆེ་བཙུག་ལྷན་འདས་དང་། བར་དུ་སྤྲུགས་
འཆང་པ་སྐྱེ་འབྱུང་གནས། མཐའ་མ་མཐུ་ཆེན་འབྲུག་པ་བརྒྱད་འཛིན་ཡབ་སྲས་ཚུ་གི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་
ཡང་མི་འདད་བར་ སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ནི། སྤྱིར་དམ་པ་རྣམས་

ཀྱི་སྐུ་ཚེ་རིང་ནི་ སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་
བཟུམ་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གནས་པོ་ཕོ་ལྷ་དང་སྤྱན་མོ་དཔང་བཙུན་རྒྱལ་མོའི་ཀ་ཁྲབ།

ནམ་པ་དང་སྐུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཕོ་ལྷའི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༤ པར) “ཀྱི་ མ་རིག་གཉིས་འཛིན་དབྱ་བགེགས་
ལ། སྤྱིང་རྩེ་དག་པོ་ཁྲོས་པའི་ཚོ། ཉི་མ་འབྱུང་གྱི་གཟི་བཞིན་ལྟར། བདུད་དཔུང་ཕྱེ་མ་ལེབ་བཞིན་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་ལུ་མཆོད་ཅེས། འོག་རྟོག་འབྲུལ་པའི་སྤྱིང་ཕྱག་ནས། ཁམས་གསུམ་དབང་
 འདུས་བ་དན་དམར། གཡལ་བ་ཆོ་སྤྱིད་གསུམ་མ་ལུས་འགྲུགས། གཡེན་ན་རིན་ཆེན་འབར་བའི་
 མེས། འཕོངས་པའི་འཇིགས་པ་གཞོམ་དུ་སྒྲེག། ཅི་འདོད་དངོས་གྲུབ་ཆར་བཞིན་དུ། འབེབས་མཛད་ཁྱེད་
 ལས་ལྷག་པ་ཅི། ལྷ་མའི་གཡུལ་རོང་བཞུགས་པའི་ཆོ། བསེ་ཞུབ་མོག་སོགས་དཔལ་ཆས་ཀྱིས། བརྩིད་ཆོ་
 སྤྱིད་མའི་བྱ་ཉིད་ཀྱང་། རབ་དུ་ཞུམས་ལ་ཉམ་ང་བའི། བཙན་ཆོད་ཁྱེད་ལ་བདག་ཅག་ནམས། རྟེན་མོས་
 གདུང་བས་བསྟོད་ལགས་ཀྱི།” ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་
 དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཙས་པ་སྟེ་ སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་བཟའ་གི་བེར་དང་ དར་སྒྲ་ཆོགས་གསོལ།
 ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་དར་དཀར་གྱི་བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡེན་པ་ལུ་མཆོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་
 ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་མོར་བྱ་བསྐྱམས་ཞིན་ལས། མིག་རྟོ་བཙུམ་པའི་ཡུན་ལུ་ སྟོང་གསུམ་ག་
 ར་བསྐྱེར་ཚུགས་པའི་ལུས་ལྷགས་དང་ལྷན་པའི་ རྟོ་ཆོད་དཀར་པོ་གྲུ་ལུ་ཆིབས་སྟེ་ དཔའ་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་
 པར་འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེ་གི་གཡེན་ཁ་ཐུག་ལུ་ ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་མའི་ནམ་རོལ་ཡུམ་ཆེན་ དཔར་བཙུན་རྒྱལ་མོ་ སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་
 ལྷབ་ལྷབ་དར་སྒྲ་ཆོགས་གསོལ། རིན་ཆེན་གསེར་གཡུའི་ཕྱ་ཆོམ་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པའི་ ཕྱག་དང་ཞབས་
 གཉིས་ཀྱི་ གདུབ་བྱ་ནས་ སིལ་སིལ་གྱི་སྒྲ་སྒྲོག་ནི་ཡོད་པ། ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་ གཡེན་པ་ལུ་
 སྤྱིད་གསུམ་ག་ར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུར། འཁོར་བྲེགས་པའི་དཔུང་ཆོགས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ སྐྱེ་བཙན་བདུད་ཆོགས་ བྱེ་བ་འབུམ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་
 མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེ་མཐོང་སྤང་།

གནས་ཁང་།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར) “ཕུན་ཚོགས་དག་
 ལེགས་དཔལ་ཀུན་མ་ལུས་པ། །རང་བཞིན་ལྷན་གྱིས་འདུ་བའི་ས་འཛིན་ཅེར། །སྤྱན་སྟོན་ཤིང་སྤྱ་བདུད་ཅིའི་རྩ་
 མིག་གིས། །རབ་མཛེས་བྲག་རི་རིན་ཆེན་འབར་བའི་དབྱིབས། །རང་འབྱུང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་
 བས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་སྲུང་ལོག་འདྲེན་གདུག་པའི་གཤེད། །ཡོན་མཚན་བྱ་བཞིན་སྦྱང་བའི་བཙེ་གདུང་
 ཅན། །མཐུ་སྟོབས་རྩུ་འཕྲུལ་མངའ་བདག་བཙན་ཆོད་ཆེ། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ། བྲག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་
 རིགས་ལྗེ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཁར་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་ལམ་འགྲོ་ཚུགས་མི་ཡིན་པ་ཅིན་ དུས་ཡུན་རྒྱ་ཆོད་ ༥
 ལྷག་པ་ཅིག་འགོར་དོ་ཡོད་པ་དང་། ལམ་འགྲོ་མ་ཚུགས་མི་དང་རྒྱ་ཤོས་རྒྱ་གིས་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཉིན་མ་གཅིག་དེ་
 ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་ཐག་རིང་ནི་འདི་གིས་ ཏེ་མ་ལས་ར་ཕོ་ལྷ་མཚན་
 པ་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཡོད་སའི་གནས་ཁང་ལུ་ རོ་མ་འགྲོ་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།
 ཡིན་རུང་ ཕོ་ལྷ་མཚན་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཁང་ལས་མར་དུས་ཡུན་སྐར་མ་ ༥ དང་ ༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་
 གཡུས་ཚན་གྱི་སྟོ་ལོགས་ཁར་ ཤིང་སྟོང་སྟོང་དག་པ་ཅིག་ཡོད་མི་ལས་ལྷ་མ་ད་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་དང་གདོང་
 སྐྱོར་གྱི་གྱི་ཕོགས་ལས་ དེ་ནང་ལས་ཡར་ལྷ་གསོལ་མཚན་ཕུལ་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གཡུས་གོའི་མཐའ་མ་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་།

གསོལ་མཆོད།

གནས་བདག་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་མི་ གཙོ་བོ་བྱག་ཕྱོགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཏ་གིས་དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་
 གྱི་མི་ཚུ་གི་བྱིས་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་དང་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་རིམ་བར་
 གསོལ་མཆོད་ཕུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྲེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་
 བྱི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་
 འདུག། ལྷག་པར་དུ་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་སྤྱི་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་ག་ར་སྤྱི་མ་ལྟ་ ཕོ་ལྷ་དགོན་བཙན་ལུ་
 བསྟེན་ནི་འདི་གིས་ གསེར་སྤྱེམས་དང་ཆོགས་ཕུལ་བ་འོང་མི་ ལེ་ག་ར་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཆད། དད་པ་དང་
 མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་ལུ་གསེར་སྤྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་
 འགོ་འགུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

དག་རྒྱུ།

ཉེ་མ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་སྤེམ་མ་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ སོ་ལྷ་དགོན་བཙན་ལུ་གསོལ་
མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་སྟེ་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ ལྷམ་བཙུ་པ་དང་ལྷམ་དང་པའི་ ཆོས་།
ལས་ ༡༠ གྱི་ནང་འཁོད་གཟུང་སྐར་ནམ་ལེགས་ཞིམ་ཡོད་པ་ཅིག་ལུ་ གཡུས་སྒྲིའི་ཁ་སྐད་ལས་ གྲུང་ཕུ་
མཆོད་ཟེར་ གྲུང་རེ་བསད་ཞིན་མ་ལས་ སོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་དང་བྱབ་དེ་སྟེ་སོང་
ཡོད་པ་ཨིན་པས།

ཨིན་རུང་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལོ་ལོ་ལུ་ རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་ ༤༩ པ་ སྐབས་རྗེ་དགེ་འདུན་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་
སོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ དམར་མཆོད་འབད་དེ་ཕུལ་མཆོག་པ་སྟེ་ བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ གཡུས་
སྒྲི་འདི་ནང་དམར་མཆོད་འབད་ནི་འདི་ བཀའ་དམ་གནང་ཡོད་པ་མཆོད་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་སློབ་ ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་
སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆེ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ མི་
མང་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཆོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་མཆོད་འབད་དེ་
བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སྟོལ་ཡོད་མི་འདི་མཇུག་བཙད་ཅུག།

ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༡༠ པའི་ནང་ཆར་གཅིག་དང་། ལྷམ་དང་པའི་
ནང་ཆར་གཅིག་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཆར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྣམས་དང་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷམ་
ཆར་མ་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཆོལ་ཚུ་ དཀར་རྩམ་ཙང་ཙ་སྟེ་སྒྲིག་སྟེ་ ལྷམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་གནང་
ནི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷགས་རྟག་དུ་ལེགས། མི་ནད་ལྷགས་ནད་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་རྗེ་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མཆོད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་
འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒྲི་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྟེ་ར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་ དང་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་
རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ལྷ་ཁང་གི་ ལྷམ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་བསྐྱངས་གནས་ལབ་ཙ་ཁ་ཟེར་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷའི་དགོན་པ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ རྩོགས་བྱང་ཤར་མཆོམས་
ལུ་ཕོག་པ་ཨིན་ན། དེ་ནང་ལུ་བདུད་རྩིས་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་ཟེར་མི་གཅིག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། བདུད་དེ་
གིས་མི་ཚུ་གི་སྟོག་ལུ་གཞོད་པ་སྟོམ་སྟེ་ར་བཀའ་ནི་འདི་གིས་ ལོ་རེ་ལུ་ བྱ་ཕོད་གནག་པོ་རེ་བསད་ཞིན་མ་ལས་
བདུད་མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཅིག་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།

ད་རུང་བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་གཡུས་ཚན་དང་ སང་ཁའི་སྤྱོད་ལག་རིང་མོ་འདི་གཞོང་སྒོར་སྤྱོད་ཕོག་ནི་
 དེ་གིས་ སྤྱོད་ལག་ལང་ དེ་ནང་གི་མི་ཚུ་གི་སྤྱོད་ལུ་གཞོན་པ་བཀལ་ནི་འདི་གིས་ ལོ་རེ་ལུ་བྱོམ་གནག་པོ་རེ་
 བསད་སྤྱོད་ སྤྱོད་ལག་རིང་མོ་ལུ་ མཚན་པའི་ལུགས་སྤྱོད་ཅིག་ཡང་ཡོད་ཟེར་སྤྱོད་ཡིན་མས།
 ཡིན་རུང་ བར་སྐབས་ཅིག་ལས་ བདུད་དང་སྤྱོད་ལག་ཉིས་ལུ་ བྱོམ་དང་བྱོམ་རེ་མཚན་ནི་ཡོད་པའི་ལུགས་
 སྤྱོད་ལང་ དང་ཕུ་མི་ལུ་གཞོན་པའི་སྐབས་ལུ་བཏང་བཏང་མ་ཅིག་ཡིན་པས་ ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་
 དམར་མཚན་སྤྱོད་གཏང་ནི་ ག་ཏེ་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ དེ་ལུ་དཀར་མཚན་སྤྱོད་ལང་སྤྱོད་ལོན་འདུག་ཟེར་ལོ་
 རྒྱས་རེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཁྲིན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷའི་གསལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྤྱོད་གྱི་དེབ།(༢༠༡༥)

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལྷ་ཁང་གི་བླ་མ་ཨོ་རྒྱལ་ཕྱོད་ལས།

༡ དབང་ལྷ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ།

གཞི་བདག་གི་མཆན།

གཡུང་།

དག་ལྟ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ། ཏེ་མའི་མཚན་གངས་ཅི་གངས་བཙན།

ཕྱད་ཕྱི་ལ།

ཐུ་ཁ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱོགས་སེད་འོག་གཡུས་ཚན་གཙོ་བོ་སྤང་སྤི་ས་སྤི་འོག་གི་
མི་མེད་ཐུ་གིས་ སྤྱིས་ལྟ་ཡུལ་སྤྱི་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་།

སྐད་སྲི་སའི་ལྟ་ཁང་འདི་ སྐམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་གནང་མ་ཡིན་ན་ ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་
བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ ཆགས་རབས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱབ་རྒྱལ་ས་མི་ཡང་ག་ཡང་མིན་འདུག་
ཟེར་ སྐུས་ལོ་³⁹ ལང་མི་ལྟ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིམ་དོ་རྗེ་གིས་སྤྱབ་ཡིན་པས། གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་
གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྐུས་ལྟ་ཡུལ་ལྟ་ཡང་ དག་ལྟ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ་འདི་ཡིན་མ་ལས་
དག་ལྟ་ལས་སྤྱབས་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས།

ཨིན་རུང་གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ ཁྱིམ་གྲང་པ་༣༡ གི་ མི་མེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཡུག་དང་མཚོད་པ་སྤུལ་ཏེ་
སྤྱབས་དང་མགོན་ལུ་མི། གཤིན་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚ་སྤྱོད་ཅི་དང་ སྤྱོད་ལྟ་ལུ་ལྟ་གསལ་ཅི་ཚུ་ག་ར་སྤྱོད་ཁང་འདི་
ནང་རྒྱང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ གཡུས་སྤོ་དེ་ནང་ལུ་ ལྟ་ཁང་གཞན་ བཞེངས་བཞེངས་པ་ར་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

སྤྲོད་སྤྱི་སྤྱི་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུབ།

ནུམ་པ་དང་སྤྱི་མདོག་ཕྱག་མཆོག།

གཞི་བདག་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ གི་རྒྱབ་) “འགྱུར་མེད་གཤེས་ལྷགས་དོ་བོ་
 ལ། །དངོས་སྤྱི་གྲུབ་པ་མི་དམིགས་ཀྱང་། །མ་བརྟགས་ཀྱན་རྩོལ་འཁྲུལ་པའི་དོར། །ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ་འཆར་
 ལ་བསྟོད། །ཁྱོད་སྤྱི་བསེལ་ཟེར་འབྱུང་འོད་ཀྱིས། །ཆགས་ལྷན་འདོན་པའི་གདུང་བ་སེལ། །བྱུར་མིག་ལྷགས་
 ཀྱའི་མདའ་བསྟུན་པས། །ཀྱན་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྒྱན་མར་མཐོང་། །བཅུ་དྲུག་ལང་ཆོའི་དཔལ་འཛིན་མར། །ལྷ་
 མཛེས་དར་གྱི་སྟོད་གཡོགས་དང་། །དབང་གཞུང་མདངས་ཀྱི་སྤྲོད་གཡོགས་བར། །གསེར་གྱི་སྒྲ་རགས་དྲིལ་
 རྒྱུང་འདར། །གང་གི་ཕྱག་གཡམས་བསམ་འཕེལ་འཛིན། །ཅི་འདོད་བྱ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྟོལ། །གཡོན་པ་མདའ་
 དར་ལྷགས་རྒྱ་ཡིས། །ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་དབང་དུ་བསྟུས། །གཞན་ཡང་མ་དེས་སྤྲོད་མོ་དང་། །འཁོར་
 ཆོགས་གཅིག་དང་དུ་འཆར་ཡང་། །ཐམས་ཅད་ལྷ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་འཕུལ། །གཉིས་སྤྱི་མེད་པར་ཤེས་པས་
 བསྟོད།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྤྱི་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ རིགས་ལྷའི་
 ཡུམ་གྱུར་ཤེས་རབ་པ་དོལ་ཕྱིན་མའི་དོ་བོ་ དབྱ་ལྷ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ་ སྤྱི་མདོག་དཀར་མེར་ ཞལ་འཇུག་
 པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་ མཆོག་དང་བུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་
 པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་བསམ་འཕེལ་བསྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་མདའ་དར་དང་ལྷགས་རྒྱ་བསྐྱམས་ཏེ་

ཁམས་གསུམ་ག་ར་དབང་དུ་བསྐྱུས་བའི་ ལྷ་བའི་ཚྭ་མི་ཤེས་པར་ སྒྲེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འགྲིངས་པའི་ཚུལ་
 ཀྱིས་སྟེ་ བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུ། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ལྷ་བདུད་བཙན་སྤྲོ་མོ་སོགས་གངས་མེད་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཚྭ་ས་དང་བཙས་པ་ རང་བཞིན་གར་བཞུགས་ཀྱི་གནས་མཚྭ་ནས་ སྒྲོག་ལྷར་སྦྱར་
 བའི་རྩ་འཕྱུལ་ལྷགས་ཆེན་དང་བཙས་པ་སྟེ་བསྐྱོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མཛེན་རྟོགས་ཀྱི་ཚྭ་ནང་ལས་
 གསལ་ལྷ་ཨིན་པས།

དཔལ་ལྷ་ལོངས་སྟོན་རྒྱལ་མོའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

དཔལ་ལྷ་ལོངས་སྟོན་རྒྱལ་མོའི་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ཀྱི་རྒྱབ་)
 “གྱི། གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཀུན་བཟང་གིས། །འཇུར་མེད་རང་བྱུང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །བད་སྟོན་ཕྱག་རྒྱའི་
 དབང་བསྐྱར་ཆོ། །འགོ་ལ་ཕན་བདེའི་དམ་ཚིག་སྦྱིན། །དེ་ནས་གནས་ལུགས་ཆེན་པོའི་གྲོང་། །རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་

གཏན་འབེབས་དུས། །ཆོས་ནམས་རྟེན་ཅིང་སྐྱེ་མའི་འཕུལ། །ཡིན་ལ་ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་གྲུབ།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བཞུགས་
 རྟོ་བཟུམ་སྤེལ་གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཀུན་རྒྱ་བཟང་པོ་གི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་
 པ་དང་དགོན་སྤེལ་བཞུགས་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྤེལ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤེལ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྐྱེན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་༥པར་)“རྒྱུ་ རང་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་ཆོས་
 སྐྱེ་ཐིག་ལེའི་གྲོང་། །མ་འགགས་གདོད་ནས་ལྷན་གྲུབ་ལོངས་སྐྱེའི་ཁིང་། །ཀུན་བྱབ་ཅི་འཆར་སྤུལ་སྐྱེའི་གཞུལ་
 ཡས་སོགས། །བཀོད་ལེགས་ཕུན་ཚོགས་འཆི་མེད་ལྟ་ཡི་གྲོང་། །སྤུམ་ཅེན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་
 བཞིན།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེལ་ སྤྲད་སྤྱི་སྤྱི་འོག་གི་ལྷ་ཁང་རྒྱབ་ལས་ རྟགས་ཚལ་ནང་ལས་སྤེལ་ ཁ་ཡར་
 ལྷ་གྲེན་འཛེགས་ཏེ་ ཅུས་ཡུན་སྐར་མ་༥ དེ་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ ཀླང་སྤོང་སྤེལ་འགྲེལ་ད་ དགྲ་ལྷའི་གནས་ཁང་ཡོད་
 སར་སྤོད་པ་ཡིན་མས། སྤྲད་སྤྱི་གཡུས་ཚན་གྱི་ ཁྱིམ་གྲུང་པ་༥༡ གི་མི་སེར་ཚུ་ག་ར་གཅིག་ཁར་འཛོམས་
 ཞིན་མ་ལས་ ལོ་ལྷར་བཞིན་རུ་ ཅུས་ཚོད་གྲུ་ལུ་མ་ཆད་པར་ གསོལ་མཆོད་ཆར་གཉིས་རེ་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་
 ལྷ་ཁང་གི་དགོན་གཉེར་ཉིན་མ་རྩེ་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པས།

དགྲ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གསོལ་མཆོད།

ཉེ་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱལ་རྒྱ་ཆེན་སྤེལ་མ་འགྱུ་བའི་དུས་སྐབས་
ལུ་ དེ་བསྐྱང་དག་ལྟ་ཡོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་མོ་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྒོལ་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་སྤེལ་
ཕག་པ་རེ་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ བྱར་སུ་དགུན་སུ་སྤེལ་ ལན་ཐངས་⁹ རེ་
གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནིའི་ལུགས་སྒོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། གནམ་བྱར་གྱི་གསོལ་མཆོད་འདི་ རང་ལྷ་¹⁰ པའི་ཆོས་
10 ལུ་ཉིན་མ་གཅིག་དང་། ནམ་དགུན་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྷ་¹⁰ པའི་ཆོས་¹⁰ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག་གི་ཆེ་
ཕག་པ་རེ་བསད་ ཕག་ཤ་ཕྱེད་ཀ་ ས་ཇོའི་ཐོབ་ཁུངས་སྤེལ་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་ད། དེ་གི་ལྷག་ལུས་འདི་ གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་ག་ར་འཛོམས་ དག་འ་སྟོན་བཅི་སྤྱང་བཟུམ་ཅིག་ཁྱ་སྤེལ་ ཉིན་གངས་¹¹གི་རིང་ལུ་ མཇར་ཁུམ་
བཟུམ་ཅིག་ཟ་ནི་ཡོད་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིན་མ་རྩོམ་ཆེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཨིན་རུང་ ལོ་རྩི་བཅུ་ཕྱག་གཉིས་དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལུ་ རྩོམ་ཁན་ཁྱི་རབས་¹² པ་ སྐབས་རྩོམ་ཆེ་ཕྱེད་སྤུལ་སྤྱོ་
མཆོག་གིས་ དག་ལྟ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ དཀར་མཆོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཕུལ་དགོལ་སྤེལ་ བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་
ལས་ཚུར་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་དམར་མཆོད་འབད་ནི་འདི་ མར་ཕབ་སོང་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་རེས་ནངས་པ་
ཡང་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ སྐབས་རྩོམ་ཆེ་ཕྱེད་ཆེ་གིས་བཀའ་སྤྱོལ་ ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་བླམ་རིན་པོ་ཆེ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་
ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་། མི་མང་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཆོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་
ཉེ་མ་དམར་མཆོད་འབད་དེ་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྒོལ་སྤེལ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སྒོལ་ཡོད་མི་འདི་མཇུག་བཅད་ཅུག།
ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གོང་གི་གནམ་བྱར་དགུན་གྱི་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནིའི་ དུས་ཚོད་ལུ་ ད་རེས་ནངས་པ་དཀར་
མཆོད་སྤེལ་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ རང་ལྷ་¹¹ པའི་ཆོས་¹² ལུ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཆར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་
ཆོགས་རྩལ་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཆང་སྤེལ་བསྟུ། མར་དང་དར་ཆོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་
རྩལ་ཅང་ཅ་སྤེལ་འགྲིག་སྟེ་ བླམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་གནང་སྟེ་ཕུལ་ནིའི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་
གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལུ་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ཕུགས་རྟག་རྟུ་ལེགས། མི་ནད་ཕུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དག་འ་དག་སྤྱིད་སྤྱིད་སྤེལ་ཕུལ་མ་ཆད་ ད་ལྟོ་རྒྱུ་ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་
གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྤེལ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྒོལ་འདི་ དར་བྱལ་སོང་ཡོད་པ་སྤེལ་ དཀོན་
གཉེར་བསོད་ནམས་དབང་ཕུག་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་སྤྲད་སྤྱི་སའི་སྤྱི་འོག་དང་ བྱག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་
སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དུལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ལྟ་བཙན་ཡང་གཏོར་
གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྤྱེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ སྤྲད་སྤྱི་སའི་ལྟ་ཁང་ནང་
ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཡང་འཕལ་འཕལ་སྐབས་ རྒྱུ་མ་ཅིག་ལས་ཕུལ་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལྟག་པར་དུ་
དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྤྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་
བྱ་བ་ལམ་འགོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱུ་མ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

དག་ལྟའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

སྤྲད་སྤྱི་སའི་ལྟ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཉིམ་དོ་ཨ།

༡ ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག།

ཅི་མ་ལ་ལྷ་ཁང་།

ཅི་མ་ལ།

ཁུ་ལ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱགས་ཆེད་འོག་གཙོ་བོ་ཅི་མ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་

དང་ ཁུ་ལ་རྫོང་ནང་བྱག་ལྷ་གནད་མི་དང་རྫོང་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་སྤྱོད་མི་ཚུ་གི་

སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེལ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཅི་མ་ལ་ལྷ་ཁང་ གནད་ས་ཆགས་བཏབ་གནད་མི་སྤྲུལ་འདི་ ཆོས་རྒྱུ་འཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་

མཚན་གཞན་ཆོས་མཛད་རས་རྒྱུད་པ་ཟེར་ཞུ་མི་གིས་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཨིན་ཟེར་སྤྲུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་

དུས་རབས་འ་ཞེས་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ ཁྲུངས་ལེགས་ཤོམ་སྤེལ་སྤྱགས་རྒྱགས་མི་ག་ཡང་མེད་

པའི་ཁར་ སྤྲུལ་འདི་མཛད་ནམ་དང་ རྒྱུབ་ཁྲུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་

གཉེར་གྱིས་སྤྲུལ་ཨིན་མས། ཨིན་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ ཁུ་ལ་རྫོང་གི་ལྷག་ལུ་ སྤྲུལ་འཁོར་ནང་ དུས་ལུན་སྐར་མ་

༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོམ་ད་ལྟོད་རྒྱགས་པའི་ ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག།

གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ བྱག་དང་མཚན་པ་ཕུལ་ཏེ་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཤམ་

པའི་དགེ་ལྡན་དག་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་ རྒྱུས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་

བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྐོར་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ རྒྱུས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་

གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་ལུ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ཨ་ལུ་རྒྱུས་རེ་རྒྱུས་ཚད་ ཕོ་ལྷ་ལས་རྒྱབས་ལྷན་ཨིན་ཟེར་

བཤད་ནི་འདུག།

ཕྱི་མ་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ པར་) “ཁྱེད་སྐྱ་རང་བཞིན་
 ནམ་དག་མཆོན་པའི་བདར། །སྐྱ་མདོག་གངས་རིའི་ལྷན་པོའི་ཁྱ་བའི་འོད། །འབྲུམ་གྱིས་འབྱུང་པའི་མདངས་
 ལུན་ཞལ་གཅིག་ནི། །ཞི་ཞིང་འཛུམ་པའི་ཉམས་ལུན་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མཆོན་བྱེད་ཕྱག་
 གཉིས་ཀྱི། །གཡས་ན་བརྒྱ་ཕྱིན་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཡིས། །སྐྱབ་པར་དངོས་གྲུབ་སྒྲོལ་མཛད་ཡབ་གཅིག་
 ཟུ། །སྲིད་གསུམ་སྟན་པས་བྱུང་པ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། །གཡོན་གྱི་ཕྱག་མཆོན་བ་དན་དཀར་པོ་ནི། །ཁྱུར་བར་
 བསྟོད་པས་མཐོ་རིས་ཐར་པའི་ལམ། །སྐྱབ་པའི་གཉེན་གཅིག་བཀའ་ཡི་བྱ་ར་བ། །ཕོ་ཉ་ཡོངས་ཀྱི་རྗེ་བོ་ཁྱེད་ལ་
 བསྟོད། །”ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོབ་བྱུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་
 ཁྱ་བའི་འོད་ཟེར་འབྲུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བྱུམ་ བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཞལ་དགེས་པའི་འཛུམ་སྟོན། ཕྱག་
 གཡས་པ་ལུ་ བརྒྱ་ཕྱིན་གཙུག་གི་ བསམ་འཕེལ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕྱར་
 ཏེ་ ཅི་འདྲ་ཡིད་ལ་རེ་སྟོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ལྷུང་དུ་སྒྲོལ་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་བ་དན་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ སྲིད་པའི་
 ཕྱི་མོ་གར་ལྟོད་པ་སྟེ་བསྐྱམས་ཞིན་ལས་ ལང་ཆོད་པལ་དང་ལུན་པའི་མཛེས་སྐྱབ་སུལ་ཕྱིན་གྱི་མདའ་བརྒྱ་
 འཕེན་པ་དེའི་བཞོན་པ་ ཡིད་ལྟར་མཆོག་གས་ཤིང་རྩེ་འཕྱུལ་གྱི་སྟོབས་ རྒྱུད་ལྷགས་རྩལ་གྱིས་ རྟེན་ཅིག་ཅམ་
 ལ་སྟོང་གསུམ་སྐྱལ་བར་རྟུས་པའི་ ཁྱ་འོད་ཅན་གྱི་ཆིབས་ལ་ སྐྱ་སྐབ་གོང་མེད་རིན་ཆེན་ སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་སྐར་
 ཆོགས་ཤར་བ་ལྷ་བུའི་སྟེང་ན་ དབུ་ལ་ཁབ་ཆོག་དང་ཟེའོག་གི་བེར་གོས་གཉིས་བཅེགས་སུ་གྱུར་ཞིང་ ལྷབ་
 ལྷབ་དར་གྱི་དབུས་སུ་འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨོན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ལྷ་སྐྱ་བདུད་བཙན་སྟོན་མོའི་

འཁོར་ཚོགས་ གངས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟགས་དང་བསྟོད་པའི་ཚིག་ནང་ལས་
གསལ་ལྟ་ཡིན་པས།

ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་དང་མཚོ་སྤྱན་མོའི་ཀ་ཁབ།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ གྱི་རྒྱབ་) “ཀྱི་
གདོད་མའི་ཀུན་བྱེད་རྒྱལ་པོ་དེས། །ཡེ་ཤེས་རོལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །གསང་ཆེན་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་
ཆོ། །ཁྱོད་དང་བདག་ཅག་གཡར་དམ་གཅིག་ །དེ་ཕྱིར་བསྐྱ་ཀ་ར་ཡིས། །དམ་ཚིག་འདྲུ་འབྲལ་མེད་པའི་
ངང་། །དབང་བསྐྱར་མིང་བྱིན་དམ་ཤོག་པ། །སྤང་མཚམས་སྤྱོད་མའི་ནམ་འཕྲུལ་བཞིན། །མ་བརྟགས་ཀུན་རྒྱུ་
འཁྲུལ་པའི་སྒོར། །སྤྱི་དང་བྱང་པར་དམ་ཚིག་ཀུན། །འདའ་བར་དཀའ་ཞེས་ཆད་མདོ་མཛད། །དེ་ཕྱིར་བསྐྱར་
འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤྱབས།” །ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ །སྟོབ་དཔོན་བསྐྱེད་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་འཁྲུལ་སྤྱིར་
རྒྱལ་པའི་བསྐྱར་པ་དང་ །དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལུ་ །ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྤྱབ་ཀྱི་བསྐྱར་
པ་འཛིན་སྤྱོད་སྟེལ་ནི་དང་། །སྟོས་སྤྱད་པལ་ལྟན་འབྱུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱར་པ་རིན་པོ་ཆེ་ །འཛིན་སྤྱོད་སྟེལ་
ནི་ལུ་ །ནམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅིར་འབད་རུང་ །རྒྱུ་ཀྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཟུམ་ །སྤྱབས་དང་

དབུང་གོགས་མཛད་ནི་ལུ་ ཁས་སྒངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འབྲིལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་སྤང་མ་ཅིག་ཡིན་
མས།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་པར་)“སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་
འཕོས་ཡ་མཚན་ཅེའི། །བཀོད་པས་ཕྱུལ་ཕྱིན་སུམ་ཅེན་ལྷ་ཡུལ་གྱི། །ས་གཞི་རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་ཇི་ལྷ་
བའི། །འདོད་དགའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་འབྱུང་སྤྱན་གྱི་ལྗོངས། །མཐའ་བཞིར་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་རིན་ཆེན་
བདུན། །ཐོགས་མེད་འཁོར་ལོའི་རྩིབས་མང་ཆགས་པའི་སྤྱོད་། །ཕུན་ཚོགས་འདོད་ཡོན་ཀྱན་ཚང་འཆི་མེད་
གོང་། །བལྟ་ན་སྤྱུག་དང་དབྱེ་བ་མ་མཆིས་པའི། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤྱེ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁ་ཡར་
བལྟམ་ད་ ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་བའི་ རི་སྒོམ་སྤྱེ་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་ ལ་འདི་གི་མིང་གྲུང་ལ་ཟེར་སྤྱབ་
དོ་ཡིན་མས། འཕྲེ་ལ་འདི་ ཕོ་ལྷ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་གནས་ཁང་ཡིན་པས། ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་རི་

གྲང་ལ་ཟེར་མི་གྲར་ འཛོགས་པ་ཅིན་ ཉིམ་གཅིག་ལུ་ཡར་འགྱུ་སྟེ་ ཕྱི་རུ་ཁྱིམ་ནང་ ལོག་ལྷོད་མི་ཚུགས་ཟེར་
བཤད་ནི་འདུག།

མཚོ་སྐྱོན་མོའི་བླ་མཚོ།

ཅི་མ་ཁ་ལྟ་ཁང་གི་ གཡས་ཁ་བྱག་ ཁ་ཕར་ལྟ་ སོ་ནམ་ཞིང་ལམ་ནང་ལས་རྒྱང་སྟོང་སྟེ་དུས་ལུན་ སྐར་མ་༥
དང་། དེ་ཅིག་འགྱུ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ ད་རེས་ནངས་པ་ སོ་ནམ་སྐྱུམ་འཁོར་ཞིང་ལམ་གསར་པ་ རྒྱང་
ཀྱ་ཅིག་བརྟོན་ཏེ་འདུག། དེ་གི་འོག་ལུ་ར་ བགས་ཚལ་གྱི་སྐྱག་ལུ་ མཚོ་མགོ་མཇུག་ག་ཏེ་ཡང་མེད་པ་ཅིག་
མཇུག་ནི་ཡོད་མི་འདི་ ཕོ་ལྟ་གཏེར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་སྐྱོན་མོའི་བླ་མཚོ་ཡིན་མས། མཚོ་འདི་ གནམ་བྱར་
དང་དགུན་ལུ་སྐམ་ནི་ཟེར་ཕ་མེད་པར་ དེམ་ཅིག་སྟེར་ སྟོད་འོང་ཟེར་ཡིན་པས། ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ཕོ་ལྟ་
མཚོ་ད་པའི་སྐབས་ལུ་ མཚོ་དེ་ཁར་ཚར་རེ་ གསོལ་མཚོ་ད་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ ལྟ་ཁང་གི་དགོན་གཏེར་བསོད་
ནམས་དབང་ཕུག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་པོ་ཅི་མ་ལ་སྤྱི་ལོག་གི་ མི་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་བའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་མ་དཔལ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ དེ་མ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་
ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། ཅི་མ་ལ་ལྟ་ཁང་དང་ རྒྱ་ཁ་དངོས་གྲུབ་ཅེ་ཆོང་ནང་
གི་མགོན་ཁང་ནང་ལུ་ཡང་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་ཏུ་ རྒྱ་ཁ་ཆོང་ནང་
ལུ་ ཕུག་ལུ་གནང་མི་གཞུང་གཡོག་པ་དང་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱོད་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གར་སྤྱོད་ལྟ་ཡང་ ཕོ་ལྟ་
དང་སྤྱོད་མོ་ལུ་བསྐྱེད་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཆད། དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྤོལ་ས་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསེར་
སྤྱོད་མ་དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལས་འགོ་ཚུ་འབྲུབ་ཚུགས་པ་ཡིན་མས།

རྒྱ་རྒྱུ་

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ རང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་ཁབ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་མ་འགྱུ་
བའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱར་ཕོ་ལྟ་གཏོར་ཆེན་གཞི་བདག་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤོལ་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་
ལུགས་སྤོལ་སྤྱོད་ ཏུས་ཅི་གི་ལོར་ རང་ལྟ་ པའི་ཡར་ཆོས་མ་ཆོགས་པ་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་ ཉིན་མ་གཅིག་
གི་ཆེ་ སྤྱང་ཆད་ཟེར་ སྤྱང་གཅིག་བསད་སྤྱོད་ ཕོ་ལྟ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། སྤྱང་ཤ་ཕྱེད་ཀ་
པ་ཇོའི་ཐོབ་ཁུངས་སྤྱོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་ སྤྱང་ཤ་ལྷག་ལུས་འདི་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་གར་འཛོམས་སྤྱོད་
དེ་ཆེ་ལུ་སྤྱོད་ཆོགས་རལ་གསོ་ཟེར་ དེ་གི་ནངས་པ་ལས་ ཉིན་མ་ ༡ ཀྱི་རིང་ལུ་ གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་གི་ཕོ་
སྤྱོད་ཚུ་ མདའ་ཅེད་མདའ་ཅེད་སྤྱོད་དགའ་སྟོན་བཅི་སྤྱང་ཉིན་གྲངས་༡ ཀྱི་རིང་ལུ་བཅི་སྤྱང་ལུ་སྤྱོད་ མཇར་ཅུ་
ཟེར་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སང་ཕོད་ལོ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྟ་ པའི་ཡར་ཆོས་མ་ཆོགས་པའི་ཏེ་མ་ལུ་ མཆོ་སྤྱོད་མཆོད་ཟེར་ མཆོ་
སྤྱོད་མོ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བའི་ལུགས་སྤོལ་ཅིག་འདུག། མཆོ་སྤྱོད་མཆོད་པའི་སྐབས་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཤ་
ཆང་དང་གི་བ་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ མ་པ་ལས་ཕུལ་མ་བཟུབ་པའི་ཁར་ མར་དང་དར་ཆོལ་ ཨོམ་དང་ཤིང་འབྲས་
ཀྱི་རིགས་ཚུ་བསྐྱེད་ གཙང་ཏོག་ཏོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཞིན་མ་ལས་ དང་པ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ཕུལ། དེ་ལས་མཆོ་སྤྱོད་མོའི་
སྤྱོད་མཆོ་ཡོད་སར་འགྱུ་སྤྱོད་ མཆོད་སྤོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། དེ་བཟུམ་སྤྱོད་རང་ ད་རེས་ལོ་ལུ་ཕོ་ལྟ་
མཆོད་པ་ཅིན་ སང་ཕོད་ལོ་ལུ་མཆོ་སྤྱོད་མོ་མཆོད་ ལོ་ལྟར་བཞིན་ཏུ་ ཕོ་ལྟ་དང་མཆོ་སྤྱོད་མོ་གཉིས་ཀྱི་ སྤོལ་

རྒྱལ་འབད་ཡི་ར་ རང་ལྷུ་༥ པའི་ཡར་ཆོས་ལུ་ བོན་པོ་གིས་མཆོད་ནི་འི་ལུགས་སྟོལ་འདི་ དར་བྱ་བསྟོན་སྟེ་
 འདུག། ཨིན་རུང་ ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྱག་གཉིས་དེ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལུ་ རྩེ་མཁན་ཁྲི་རབས་༤༡ པ་ རྒྱབས་རྩེ་ཉི་ཟེར་
 རྒྱལ་སྤྱི་མཆོག་གིས་ བོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ དམར་མཆོད་འབད་དེ་ཕུལ་མཆོག་པ་སྟེ་ བཀའ་ཤོག་གནང་
 ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་དམར་མཆོད་འབད་ནི་འདི་མར་ཕབ་སོང་ཡོད་པ་མ་ཆད་ མི་དབང་མངའ་
 བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ རྒྱབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་སྟོབ་ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་
 འཛིན་པའི་ རྒྱུ་སུམ་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ མི་མང་
 ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཆོས་བཤད་གྱི་རིམ་པ་ཚུ་ རབ་དང་རིམ་པ་སྟེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ དམར་མཆོད་གྱི་
 སྟོལ་ཉམས་སོ་རུག། ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷུ་༥ པའི་ཆོས་༥ ལུ་ གནས་པོ་
 རྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྩེས་ ཤིང་འབྲས་གྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷམ་ཚང་མ་སྟེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་
 ཆོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྩེས་ཅང་ཅ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་ ལྷམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་ གསུང་ཆོག་འགོ་བཙུགས་
 པའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ཕུགས་རྟག་དུ་ལེགས། མི་ནད་ཕུགས་ནད་ལ་སོགས་
 པའི་རྒྱུ་རན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་གྱི་ནང་འཁོད་ལུ་
 གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྟེ་རང་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་ དཀོན་གཉེར་བསོད་
 བསམ་དབང་ཕུག་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་རྟེན་ཡིག།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

ཅི་མ་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་བསོད་ནམས་དབང་ཕུག།

ཅི་མ་ཁ་ཨ་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན།

༤ ཡུམ་ཆེན་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ།

གནད་དོན་བརྩམ་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེད་མི།

ཡུམ་ཆེན་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ།

ཁང་ཁ།

ཁང་ཁ།

རྒྱ་ཁ་རྩོད་ཁག་བྱག་ཕྱོགས་ཆེད་འོག་གཙོ་བོ་ཁང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་རྩེ་གིས་

ཡུལ་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལཱ་གཅིག་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

ཁང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༠ གི་ལོ་ལྷ་གསར་པ་བཞེངས་རྒྱུ། བསྐྱེད་པའི་སྤྱིན་བདག་གཙོ་བོ་
ཨུམ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ་དང་ཨུམ་བེ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་ཆ་རིམ་ཁལ་གཅིག་
འབད་མི་ཅིག་ཕུལ་ གསར་བཞེངས་ཀྱི་ལྷ་གི་འགོ་འདྲེན་ཡང་ ཁོ་རང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱོད་འབྲེལ་སྤྱོད་ གཡུས་སྤྱོད་
མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་སྤྱོད་ ལོ་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ལུ་བཞེངས་ཚར་རྒྱུ། སྤྱོད་མེ་མེ་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ བསམ་
ཅེ་རྩོད་ཁང་ནང་ སྤྱོད་ལམ་ཆེན་མོ་གནད་པར་བྱོན་མི་དང་འབྲེལ་ བཟ་ཤིས་རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་ཅིག་
ཐུགས་སྤྱོད་དང་བཅས་སྤྱོད་གནད་སྤྱོད་ ལྷ་ཁང་གི་མཚན་ཡང་བདེ་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ཟེར་གསོལ་གནད་ཡོད་པ་ཡིན་
པས།

ས་གནས་འདི་གི་གཞི་བདག་ སྲིན་མོ་ལག་རིང་མོ་ ཟེར་མི་དེ་ཡིན་པས། གཞི་བདག་གི་སྤྱི་འདྲ་གཅིག་ཡང་ལྷ་
ཁང་ནང་ལུ་ བཞེངས་ཡོད་མི་འདི་མཇལ་ནི་འདུག།

ཕང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

གཞི་བདག་སྲིན་མོ་ལག་རིང་མའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “གྲི། སུན་
 ཆོགས་དཔལ་གྱི་རི་བོ་ན། །བསྟན་སྲུང་ལྷ་མོ་ཀུན་གྱི་གཙོ། ཆོས་ཉིད་ནུམ་ཀུན་འཇུར་མེད་བདར། །སྐྱུ་མདོག་
 སྐྱག་གཟིག་འཕྲོ་ལྷར་ནག །ཉམས་པའི་སྲོག་རྩ་གཙོད་མཛད་པའི། །ཕྱག་གཡས་གི་གྲག་འབར་བ་
 ནུམས། །འགོ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྦྱོལ་བའི་ཕྱིར། །གཡོན་པ་རིན་ཆེན་གཏེར་འབུམ་འཛིན། །དོན་དམ་དབྱིངས་ལས་
 གཡོ་མེད་ཀྱང་། །མ་དག་སྒྲུང་རོར་དྲེགས་པའི་ཚུལ། །འཁོར་དུ་སྒྲུབ་ཅན་སྐྱུ་མོ་སོགས། །མ་མོ་འཁོར་དང་
 བཅས་ལ་བསྟོད། །དེ་ལྷར་ཁྱོད་དང་ཡོན་བདག་གཉིས། །མི་འབྲལ་གནས་མགོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །གསོལ་
 མཆོད་ལས་གྱི་གཉེར་གཏད་པས། །མ་གཡེལ་བསམ་དོན་གྲུབ་པར་མཛོད།།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་
 རོ་བཟུམ་སྟེ་ ལུལ་བཅན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ ཆོས་དབྱིངས་འཇུར་བ་མེད་པའི་བད་མཆོན་ལུ་ སྐྱུ་
 མདོག་གནག་པོ་ རལ་པའི་རྒྱུན་པོ་གཅིག་དུ་འཆང་བ་ ཞི་ཆགས་ཁོ་མོའི་ནུམ་འཇུར་སྟོན་ཅིང་ སྐྱུ་མི་རྩ་ལུ་
 དངོས་གྲུབ་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ འཇུམ་མདངས་པདྨའི་ཟེུ་འབུ་བཟུམ་ ཐུགས་མཉེས་པའི་ཞལ་ཨ་ཅི་དགུས་
 པའི་ཚུལ་སྟོན། མ་རུངས་པའི་དགྲ་བོ་རྩ་ ལུས་སྲོག་ཐལ་བར་རྩལ་དུ་བསྐྱུག་པའི་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་གཟུང་
 འཛིན་མཆོན་མའི་ནུམ་རྟོག་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ རིག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གྲི་གྲག་ནུམ་མཁའི་དགུང་ལུ་འཕྱར།

གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་
 སྐྱུ་ལུ་དར་དམར་པོའི་འཛེལ་བེར་ཉེས་བརྟེན་སུ་གསོལ་མགུལ་རྒྱན་འབད་བ་ཅིན་ རིན་ཆེན་དོ་གལ་མགུལ་
 ལུ་འཆང་ཞིང་ཕྱ་ཚོམ་གྱི་རྒྱན་ཆས་སོགས་ སྐར་ཚོགས་བཟུམ་འོད་ཆེས་ཆེས་སྟེ་ གར་སྟབས་ཀྱིས་འགྱིང་ཞིང་
 རོལ་པའི་རྒྱལ་དུ། འཁོར་སྐྱུ་བཙན་བདུད་གཟའ་སྦྲན་མོ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་ སྤྱིད་པ་གསུམ་པོ་འགུལ་རུས་
 པའི་ལྷས་ཆེན་པོ་བཙོ་བརྒྱད་དང་བཙས་པའི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གཞི་བདག་གི་ལྷེབས་རིས།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ལྷ་པར་) “ཀྱི། སྤྱོན་ཆེ་
 ཨོ་རྒྱན་པདྨའི་བཀའ། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་། །ལྷག་པར་འཛིགས་མེད་པད་དཀར་སོགས། །གོང་མ་
 རྣམས་ཀྱི་སྦྱན་སྲུ་ལྷ། །ཁས་སྒྲངས་དམ་བཙའ་མ་གཡེལ་ཞིག །འགོ་ལ་བདེ་སྦྱག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ། །འབྲས་བུ་བསྐྱུ་
 བར་མི་འགྱུར་བའི། །དམ་བཙས་ཇི་བཞིན་པན་བདེར་འགྲུབ།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཨོ་རྒྱན་གྱུ་རུ་རིན་

བོ་ཆེའི་བཀའ་དང་། སྐབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། ལྷག་པར་དུ་ འཛིགས་མེད་པད་དཀར་སོགས་
 མཁས་སྐབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དང་འབྲེལ། སྦྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་འཆད་ཚུན་
 ཚུམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐབ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་སྤེལ་ནི་དང་ སྦྱོས་སུ་སྐབ་ཐོབ་ཀྱི་གདན་
 ས་དང་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྟོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀྱུན་ལས་
 དང་བྱ་བ་ག་ཅིར་འབད་རུང་ རྒྱལ་ཀྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཟུམ་སྟེ་ སྐབས་དང་དཔུང་གོགས་མཛད་ནི་
 ལུ་ཁས་བླངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ མགོན་སྐབས་མཛད་པའི་སྐུང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༢ ཀྱི་རྒྱབ་)“ཀྱེ་ འཛམ་གླིང་
 གཡང་ཆགས་ཁ་བཞི་ལྷོ་ཡི་ཡུལ། རྩོམ་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་བྱེ་བས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་། ཀྱུན་གསལ་དགའ་བ་
 གཉེར་ཆས་འབྲིགས་བྱེད་རི། སྤུན་ཚོགས་དཔལ་གྱིས་བལྟམས་པའི་གླིང་མཚོ་གནས། སྤུན་མོ་ལག་རིང་
 གནས་བཅས་བསྐྱང་མའི་གཙོ། འཁོར་དུ་སྐྱུ་བཙན་བདུད་གཟའ་སྤུན་མོ་སོགས། ཀལ་ལོག་འཁོར་སྤེ་བཅས་མ་
 ལུས་མཚོད་ཡུལ་འདིར། བདག་ཅག་གཏུང་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཁྱེད་འབོད་ན། ལྷ་ཡི་གླིང་བཞི་སྤྱིད་པ་གང་
 མཆིས་ཀྱང་། རྒྱོག་ལྷར་སྐྱར་བའི་འཕུལ་གྱིས་གཤེགས་སུ་གསོལ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་

ལས་ཁ་ཡར་ལྷ་ལྷ་མ་ད་ ཤིང་དང་ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་སྟེ་ རི་སྒོམ་སྟེ་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་འདི་ སྤྱོད་མོ་ལག་
རིང་མོ་གི་གནས་ཁང་ འབྲིགས་བྱེད་རི་བེར་ སྤྲུལ་མི་འདི་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རོང་རྩེ་གི་སྤྱོད་མོ་ལག་རིང་མོ་གི་སྤྲུལ་མོ།

མང་ཁ་བཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ གཡོན་ཁ་སྤྱོད་ལས་འབབ་སྟེ་ཡོད་པའི་ རོང་རྩེ་གི་སྤྱོད་མོ་ལག་རིང་མོ་
ལུ་གཅིག་ རྩེ་འབྲིལ་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་ གཞི་བདག་གི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ཏན་ཏན་ཅིག་
སྤྲུལ་རྩེ་གསུམ་མི་མ་ཐོབ་ལས་ རྩེ་རྩེ་གཉིས་ཡོད་མི་ལས་ ག་འདི་སྤྲུལ་མོ་ཡིན་ན་ ཡང་ཅིན་གཉིས་ཆ་ར་མེན་ན་
རོ་ཕྱེ་མ་རྩེ་གསུམ་ལས་ལུ་ལས་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོཔ་ཡོད།

རོང་རྩུའི་བྱུར་ཁར་ཡོད་པའི་གཞི་བདག་གི་སྒྲ་མཚོ།

གསལ་མཆོད།

དེ་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱལ་རྒྱ་ཆེན་སྤེམ་མ་འགྱོ་བའི་དུས་སྐབས་ ལུ་ དེ་བསྐྱང་གཞི་བདག་སྤྱི་ལོ་ལྟ་ཅིང་མོ་ལུ་ གསལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོན་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྟོན་སྤེམ་ ལུག་རེ་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ མཆོད་ཅི་འུགས་སྟོན་ཅིག་ སྟོན་ཅུག་ཟེར་སྤྱབ་མ་གཏོགས། ནམ་ ཕུལ་མ་ཡིན་ན་དང་ ག་དེ་སྤེམ་འབད་སྟོན་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ ལོ་རྒྱུས་ཤེས་མི་མ་ཐོབ་ལས། (དེ་གི་སྟོར་ལས་ཞིབ་ འཚོལ་བུལ་ལས་འབད་ནི་སྤེམ་བཞག་ཡོད་པའི་བློ་གསོ།)

ཡིན་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ ཁང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྗོངས་ཀྱི་ པའི་ཆོས་ཀྱི་ ལུགས་སྟོན་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་དམངས་འཛོམས་ཞིན་མ་ལས་ གཞི་བདག་ལུ་དཀར་མེ་དང་གསེར་སྒྲིམས་ དེ་ ལས་ཚོགས་རྒྱ་ཆུ་ཕུལ་སྤེམ་ གསལ་མཆོད་བཟུང་ནི་ཡོད་ཟེར་ ཡལ་ཅིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ་གིས་བཞད་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

དུས་རབས་^{༡༤} པའི་ནང་ལུ་བྱོན་མི་བླམ་ གྲུབ་ཐོབ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ སྐབས་ཆ་གི་རྫོང་སྤྱི་ལོ་ཡོད་སའི་
ས་གོ་ནང་ སྐབ་པ་གནང་བཞུགས་ཏེ་ ས་གནས་དེ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ མཐའ་བྲག་གནས་
དེ་ནང་སྐབ་པ་གནང་སྟེ་ ད་རེས་ཡོད་པའི་མཐའ་བྲག་གནས་ཁང་ནང་ སྐབ་པ་གནང་ནི་དང་འབྲེལ་ གདན་ས་
བཅགས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་ཡང་ བླམ་མཆོག་དེ་ནང་བཞུགས་ཏེ་ ད་རེས་ཚུ་ཁ་གྲོག་མེ་ལས་འཛིན་
ཡོད་སར་ ལྷགས་ཟམ་ཅིག་རྒྱབ་ནི་འབད་ཕ་ད་ དེ་ཁའི་སྤྱི་མོ་ལག་རིང་མོ་གིས་ འཇུབ་བཀལ་ཏེ་ བར་ཆད་
གྱིས་ལྷགས་ཟམ་བཏགས་མ་སྟེར་ཕ་ལས་ བླམ་གིས་ སྤྱི་མོ་ལག་རིང་མོ་ལུ་ བླམ་དང་གཉེན་སྦྱར་གྱི་གནས་
བསྐྱོས་བཟླ་ནི་དོན་ལུ་ སྤྱི་མོ་གི་རུས་པ་གིས་སྟེ་ ཚུ་བཏོག་དགོཔ་སྟེ་སྐབ་སྟེ་ སྤྱི་མོ་གིས་ ཐང་ཚུ་དེ་ ཁ་
ནང་ཏུ་བ་ཐངས་ཅིག་ལུ་ཏུ་བ་བཅུག་སྟེ་ གྲུབ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ ལྷགས་ཟམ་རྒྱབ་ཡོད་པ་ལས་ ས་གནས་དེ་
གི་མིང་ལུ་ཡང་ཚུ་ཁ་ཟེར་བཏགས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཨིན་པས། མ་གཞི་སྤྱི་མོ་ལག་རིང་མོ་དེ་ཡང་
སྤྱི་མོ་ཚུ་གི་གཙོ་མོ་ཅིག་ཨིན་མས། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཀའ་དང་དམ་ལུ་བཏགས་ཏེ་
ས་གནས་འདི་གི་ གནས་བདག་སྟེ་བསྐྱོས་བཞག་གནང་གནང་མ་ཨིན་མ་སྟེ་ ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གསལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་ཐང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་བྱིན་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་
པོ་ལྷམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསལ་མཆོད་སྟུག། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་
བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསལ་མཆོད་སྟུག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། ཐང་ཁ་བདེ་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་དང་
ཚུ་ཁ་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་སྟུག་ནི་འདུག། ལྷག་པར་
དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་གྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྦྱེམས་དང་ གསལ་མཆོད་སྟུག་པ་ཅིན་ རང་
གི་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

ཐུབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ། གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

ཕང་ཁ་ལས་ ཡལ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོ།

ཕང་ཁ་ལས་ ཡལ་པེ་ལ།

༥ མན་དགོན་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེད་མི།

དགོན་བཙན།

བྱག་ཕྱགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷའི་ལྷ་ཁང་།

བྱག་ཕྱགས།

ཁུ་ལ་རྫོང་ཁག་བྱག་ཕྱགས་ཆེད་འོག་བྱག་ཕྱགས་སྤྱི་འོག་དང་ བཟ་ཤིས་
དགའ་ཚལ་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཁུ་གིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་
ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བྱག་ཕྱགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷའི་ལྷ་ཁང་འདི་ འགོ་ཐོག་དང་པ་ སྤམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་
གནང་མ་ཡིན་ན་ དེ་གི་སྐོར་ལས་ ཉེ་མ་ལས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ དག་རྒྱུན་
ལུ་སྤྱབ་སློལ་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ལ་ལུ་ཅིག་གིས་གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྤྱོད་ཅེ་ཡིན་མ་སྤེ་བཤད་མི་དང་། ལ་ལུ་
ཅིག་གིས་འབད་བ་ཅིན་ མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་སྤམ་དག་དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་ཡིན་མ་སྤེ་བཤད་མི་ཡང་
འདུག། ཡིན་རུང་ཞིབ་འཆོལ་འབད་ལྟམ་ད་ལུ་ དེ་གཉིས་ཆ་ར་ དགོན་པ་འདི་ཁར་ ཐོན་རང་མ་ཐོན་པས་
ཟེར་དགོན་པའི་སྤམ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ཁང་འདི་ཕར་གི་ལོགས་ལུ་ཡོད་པ་སྤེ་ཡིན་རུང་ མེ་མཚོད་བཞེས་ཞིན་མ་ལས་ཉམས་
གསོ་ཁྱུ་མ་རྒྱགས་པ་ཡིན་པས། ཚར་གཅིག་འབད་མ་ད་ རུབ་མོ་ཕར་ལས་ལྟམ་ད་ ད་ལྟོ་བཞེངས་ཡོད་པའི་ལྷ་
ཁང་གི་རི་ལས་ མེ་དམར་ཡུག་ཡུག་ཅིག་འབར་ཏེ་ཡོད་པ་ སྤམ་ཤུག་པད་དཀར་གྱིས་གཟིགས་ཡོད་པ་ཡིན་
པས། དེ་ཆེ་རུབ་མོ་སྤམ་གིས་ མེ་འབར་སའི་ས་གོ་འཐད་ཕར་སྤེ་ ཤིང་གཅིག་དཔག་ཚད་བཀལ་བཞག་སྤེ་
ནངས་པ་ཐོ་པ་ས་གོ་ནང་ཐོན་ཏེ་གཟིགས་པའི་བསྐྱང་ལས་ མེ་གིས་བཞེས་མི་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ཏེན་ ཕུར་པའི་སྤྱི་
འདྲ་འདི་ ཕུར་ཏེ་འདི་ནང་ཐོན་རུག་ཟེར་ཡིན་མས།

དེ་ལས་སྐྱམ་གིས་དེ་འཕྲོ་ལས་ར་ མི་སེར་ཚུ་བཀྲག་ཞིན་མ་ལས་དཔལ་ཆེན་དོ་རྩེ་གཞོན་ཅུའི་ཡུང་བསྟན་འདི་
 བྱང་ཡོད་པ་ཡིན་མས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ ས་གནས་དེ་ཁར་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཞིན་མ་ལས་ སུར་པའི་སྐྱུ་འབྲེ་འདི་
 བྱང་རྟེན་སྤེལ་བཀའ་སྲུ་གསོལ་ཅུག། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡུ་བརྟེན་ཏེ་ བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཁང་གི་
 གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་དཔལ་ཆེན་གཞོན་ཅུའམ་ སུར་པ་འདི་ཡིན་མས་ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་སྐྱམ་ཨོ་རྒྱལ་ཕྱིན་
 ལས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

དམ་བཞག།

དགོན་བཙན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༥ པར་) “ཀྱི་ རིག་
 འཛིན་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། མཉམ་ཉིད་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་ཆོ། །བྱམ་ཤེས་དམ་ལས་མི་འདའ་
 བ། །དོ་རྩེ་ཐ་ཆོག་དེར་དགོངས་ཤིང་། །པདྨ་ཀ་རའི་སྦྱན་ལྷ་ལྷ། །འདའ་དཀའ་དོ་རྩེ་དམ་ཆོག་ནི། །རྒྱལ་བའི་
 བསྟན་པ་ལེགས་སྦྱོང་བ། །ཞལ་བཞེས་གཉེན་པོར་ད་དགོངས་ཤིང་། །གྲུབ་པ་བརྒྱད་པའི་སྦྱན་ལྷ་ལྷ། །དམ་ཆོག་
 ལུང་པའི་སྦྱབ་པ་པོ། །བྱ་བཞིན་སྦྱོང་བར་ཁས་སྐྱེས་བཞིན། །འཕྱིན་ལས་གཉེན་པོ་འགྲུབ་ལ་དགོངས།” ཟེར་
 དེ་སྤེལ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེལ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ཀ་རའི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྦྱིར་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་དང་ དགོན་སྤེལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱང་ནི་ སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྦྱོང་རིང་ནི་ སྦྱིན་

པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་ཁྱེན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་བཞག་
མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

དགོན་བཙན་གྱི་ཀ་ཁྲབ།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

དགོན་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༡༤ པར་) “གྲི། མ་རིག་གཉིས་འཛིན་དགྲ་
བགེགས་ལ། སྙིང་རྩེ་དྲག་པོ་ཁྲོས་པའི་ཆོ། ཉི་མ་འབྱམ་གྱི་གཟི་བརྒྱུད་ལྟར། བདུད་དཔུང་ཕྱེ་མ་ལེབ་བཞིན་
བསྟེགས། ཁང་གི་ཕྱག་གཡས་རུ་མཚོན་ཅེས། འོག་རྟོག་འཁྱུལ་པའི་སྙིང་ཕྱག་ནས། ཁམས་གསུམ་དབང་
འདུས་བ་དན་དམར། གཡོལ་ཆོ་སྲིད་གསུམ་མ་ལུས་འགྲུགས། གཡོན་ན་རིན་ཆེན་འབར་བའི་
མེས། འཕོངས་པའི་འཇིགས་པ་གཞོམ་དུ་བསྟེག། ཅི་འདོད་དངོས་གྲུབ་འཆར་བཞིན་དུ། འབེབས་མཛད་ཁྱེད་
ལས་ལྷག་པ་ཅི། ། ལྷ་མིའི་གཡུལ་རྩེ་བཞུགས་པའི་ཆོ། བསེ་ལྷ་མོ་སྟོན་སྟོན་དཔལ་ཆས་གྱི། བརྒྱུད་ཆོ་
སྲིད་མེད་བྱ་ཉིད་ཀྱང་། རབ་རྩ་ལྷུ་མས་ལ་ཉམ་ང་བའི། བཙན་མོ་དེ་ཁྱེད་ལ་བདག་ཅག་ནམས། གྲོ་མོས་
གདུང་བས་བསྟོད་ལགས་གྱི། བསམ་དོན་རི་བཞིན་འགྲུབ་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་གཉན་པོ་སྐྱབ་པར་
མཛོད།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་རྩ་རྩམ་ཞིང་

ཁྲིམ་པའི་གཟུགས་ཅན་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ཉམས་པ་སྒྲོལ་བྱེད་ཀྱིས་རུ་མཚོན་དར་དམར་པོ་ནམ་མཁའ་ལུ་
 འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ རིན་ཆེན་མེ་འབར་བསྐྱམས་ཏེ། སྐུ་ལུ་དར་དམར་པོ་དང་བསེ་ཁབ་དང་བསེ་མོག་རུ་
 མཚོན་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་ཡོད་པ། དུས་མཐའི་རླུང་ཤུགས་ལས་མཐོགས་པའི་ ཆིབས་རྟ་དམར་པོ་གྱུར་ཆིབས་ཏེ་
 སྒྲོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་
 ཡིན་པས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་སྲིན་ཕྱག་བརྟན་དེགས་པའི་དཔུང་ཚོགས་ བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ ལྷ་
 གྲུ་བདུད་བཙན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེའི་མཐོང་སྣང་།

དགོན་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་།

དགོན་བཙན་གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྔ་ པར་)“ཀྱི་ ཆོས་
 སྐུ་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཐིག་ལའི་གྲོང་། ཁོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབྱིད་། འབང་ཆེན་འབར་བའི་སྐུ་
 བཞེངས་སྐུ་མའི་གར། དགོན་བླག་བཙན་གྲོང་བཀའ་ཡི་པོ་ཉ་བ། འཁོར་དུ་དག་སྟོག་གཙོན་པའི་མཐུ་བོ་
 ཆེ། འབར་བ་སྤྱན་བདུན་ལྷ་སྤྱན་བདུད་བཙན། གངས་མེད་སྐུལ་པའི་འཁོར་ཚོགས་མ་ལུས་པར། འད་
 པས་འབོད་དོ་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ བྱག་ཕྱོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྗེའི་ལྷ་
 ཁང་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷག་ལམ་འགྱོ་རྒྱུགས་མི་ཡིན་པ་ཅིན་ དུས་ཡུན་ཚུ་ཚོར་ལྷག་པ་ཅིག་འགོར་དོ་
 ཡོད་པ་དང་། ལམ་འགྱོ་མ་རྒྱུགས་མི་དང་རྒྱན་ཤོས་རྒྱ་འབད་བ་ཅིན་ ཉམས་གཅིག་དེ་ཅིག་འགྱོ་དགོ་པའི་ས་

གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ཏེ་མ་ལས་ར་ཕོ་ལྷ་མཆོད་པར་ རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷའི་གནས་ཁར་ཡོད་
སར་ རོ་མ་སྤེའ་འབྱོ་སྤེའ་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

ཇག་ཕུ་མ།

ཐུབ་ཏེན་ཡིག་ཀ།

འདྲི་བསྐྱོན་འབད་ས།

སྒྲོ་སྒྲོ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༥)

༡ ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ།

གནད་དོན་བརྩུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ།

སྐས་ཡུལ་ཀུན་བཟང་། རྟོག་རྟོ་ལ།

རྟོག་རྟོ་ལ།

རྒྱ་ཁ་རྒྱུང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་ རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་དང་སྤྱི་སྤྱོ་ལ་

གཡུས་ཚན་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་དང་། དེ་ལས་ དགེ་ལྷན་ན་

ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་སྤྱིས་ལྟ་ཡུལ་ལྟ་སྤྱོ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་

མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྒྲོ་སྒྲོ་རྟོག་རྟོ་འོག་གི་ལྟ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཅུས་རབས་༡༣ པའི་ནང་ལུ་ མཚམས་བྲག་སྒྲུལ་དག་

དབང་འབྱུག་པ་མཚོག་གིས་ དགུན་གྱི་བཞུགས་གནས་སྤྱོ་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཡིན་པས། གནས་བྱུང་ལུ་

མཚམས་བྲག་དགོན་པ་ལུ་བཞུགས་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ་འདི་ སྤྱིས་ལྟ་དང་ཡུལ་ལྟ་སྤྱོ་ སྤྱོ་བས་འཛོལ་

རྟེ་གསོལ་མཆོད་ལུ་དོ་ཟེར་སྤྱོ་ཡིན་མས།

སྒྲོ་སྒྲོ་རྟོག་རྟོ་འོག་ལྟ་ཁང་།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༣ པའི་རྒྱལ་) “རྒྱུ་ སྤོན་
ཆོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས། །དྲེགས་པ་མ་ལུས་དབང་བསྐྱུས་ཆོ། །སྤྱན་སྦྲར་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་བཞིན། །ཁྱེད་
ཀྱང་དམ་བཅའ་མ་གཡེལ་ཅིག ། བར་དུ་རིག་འཛིན་པ་སྤྲོ་ཡིས། །པོད་ཡུལ་ལྷ་འདྲེ་དམ་བཅས་ཆོ། །ཀྱུན་གྱི་
བཀའ་ཉན་དམ་བཅས་བཞིན། །འདའ་དཀའི་དམ་ཆོག་མ་ཉམས་ཤིག །མཐའ་མར་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་
དང་། །བདུད་འཛུམས་རྩོམ་ལ་སོགས་པའི། །བླ་མ་གོང་མ་དེ་ནམས་ཀྱིས། །ཇི་ལྟར་དམ་ལ་བཞག་པ་
ལྟར། །ཁྱེད་ཀྱང་དམ་ལས་མ་འདའ་བར། །རྣལ་འབྱོར་བཅོལ་བའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བཞུགས་པའི་
བཟུམ་སྤེལ་སྤོན་ཆོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་གྱི་བཀའ་དང་། བར་དུ་སློབ་དཔོན་པ་སྤྲོ་འབྱུང་གནས། མཐའ་མར་ངག་དབང་
ཆོས་རྒྱལ་དང་། བདུད་འཛུམས་རྩོམ་ལ་སོགས་པའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱུས་པ་དང་། དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་
བྱ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་དང་། སྤོས་སུ་
དཔལ་ལྷན་འབྱུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ བསྐྱུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀྱུན་ལས་དང་
བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་། རྒྱལ་བའི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ རྒྱལ་བ་དང་དཔུང་གོགས་མཛོད་ནི་ལུ་
ཁས་བླང་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཕྱིལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

གཞི་བདག་ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་ཆུང་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་)
“ཀྱི་ མཚར་སྐྱག་མཛེས་པ་ཁྱོད་ལ་སྟོན་ཀའི་ལྷ། ལང་ཚོ་དཔལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། འཛུལ་ཞལ་
སྤྲིན་འཁྱོག་རི་དྲགས་མཚན་མ་ཅན། ཆགས་ལྷན་མིག་གི་བདུད་ཅི་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། ཉིད་སྐྱེ་རབ་དཀར་གངས་
རི་ལྷན་ཆགས་ཤིང་། ལྷ་གོས་དབང་པོའི་གཞུང་ལྷ་ཉེར་གྲུབས་ཏེ། ཀྱུན་ལ་བཙེ་བའི་ཞལ་རས་འཛུམ་མདངས་
ཅན། འགྲོ་ཀྱན་མ་མར་གྱུར་ལ་བདག་གིས་བསྟོད། ཕྱག་གཡས་མཆོག་སྤྲིན་འཛིགས་མེད་སྟེར་བར་
མཛད། གཡོན་པས་འདོད་བྱུང་གཏེར་འབུམ་ལེགས་བསྐྱམས་ནས། འགྲོ་བའི་རེ་བ་མ་ལུས་སྐོང་མཛད་
པའི། འདོད་འབྱུང་ལྷ་མོ་ཁྱོད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། མཚར་སྐྱག་འོད་ཆགས་རིན་ཆེན་དུ་མས་བརྒྱན། མཛེས་
པའི་མེ་ཏྲག་ཅོད་པན་ནམས་ཀྱིས་སྤྲས། མཐོ་རིས་བྱ་མོ་མདུན་ས་ཅེར་མཚུངས་པའི། འགྲོ་བའི་མ་མ་དབྱིབས་
འཛིན་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། ཉིད་ཀྱི་ནམ་འཕྲུལ་ཆུ་སྐྱེས་མདངས་ལྷན་མ། མིག་ལ་བདུད་ཅི་སྤྲིན་པའི་ཡིད་འཕྲོག་
སྐྱ། འོར་སྤྲིན་ལྷ་མོ་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཡི། གཡང་ཕྱག་རབ་མཛེས་ལྷ་མོར་བདག་བསྟོད་དོ། ཕྱི་ལྷར་རབ་
མཛེས་ལྷ་མོའི་ཚུལ་འཆང་ཞིང་། འདྲ་ལྷར་ཞིང་སྐྱོང་མཁའ་འགྲོའི་གཙོ་མོ་སྟེ། གསང་བ་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་མཛད་
ཡུམ་ཆེན་མ། ཀྱས་པས་བསྟོད་དོ་བསམ་དོན་འགྲུབ་པར་ཤོག།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
གཞི་བདག་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་ལྷ་བའི་འོད་ཟེར་འབུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྟ་
བའི་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ཞལ་དགྲེས་པའི་འཛུམ་སྟོན། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མཆོག་སྤྲིན་སྟེར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་འཛིགས་
པ་ཀྱུན་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ། གཡོན་པ་ལུ་ འདོད་དགའི་དཔལ་འབྱུང་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་བུམ་པ་
བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས་ཅི་འདོད་ཡིད་ལ་རེ་སྟོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ལྷུང་དུ་སྟོན་ཞིང་། སྐྱེ་ལུ་རིན་ཆེན་དུ་མའི་རྒྱན་
བཟང་ ལྷའི་གོས་དར་སྤྲིན་ལྷའི་དབང་པོའི་གཞུང་ལྷ་ཉེར་བཞུགས་དུ་ ན་བཟའ་མཆོག་གིས་གྱོན་སྟེ་ ལྷབ་ལྷབ་དར་གྱི་
དབུས་སུ་ དགྲེས་པའི་ཞལ་འཛུམ་གར་སྤྲབས་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྤྲན་
བཙུན་མོ་བརྒྱད་བསྐྱུང་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་སྐྱག་ལུ་ མ་ངས་དུ་མའི་རྩེ་འཕྲུལ་སྟོན་ཞིང་ཡོན་མཚོད་དམ་
ཆོག་ཟོལ་ཟོག་སོགས་སྤངས་པའི་མཚོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བཞུགས་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་
བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྷ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་)“ཇ་སྒོ་། རི་རབ་ཆེན་པོ་
སྒོའི་ཚྭ་གས་ཤེད་ན། གཉེན་ཤིང་འཛིན་དང་དབྱེ་བ་མ་མཆིས་པའི། ཉི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ལམ་བུཅད་པའི་ས། རབ་
མཛེས་དཔལ་གྱི་རི་ནས་སྤྱན་འཛེན་ནོ། མཁུལ་ན་ལྷ་གོས་དར་དཀར་སྤྱིན་ཕུང་འཁྲིགས། བྱིན་རྒྱབས་ཆར་
ཟིལ་བདུད་རྩིས་ལེགས་འཐོར་བཞིན། ལྷ་བྱ་མཁའ་ལྷིང་བྱ་རྒྱུད་ཉེར་བཅེ་བའི། འཆི་མེད་ལྷ་ཡི་གནས་ནས་
སྤྱན་འཛེན་ནོ། འཁྲིགས་ལ་རྒྱུང་འབྱུང་དཔག་བསམ་ཡོངས་འདུའི་ཆལ། ལྷན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་རི་དང་ཚྭ་གས་
བརྒྱར་འབུལ། རོ་ལྷན་འབྲས་བུའི་འཁྲུང་གིས་ཉེར་བརྒྱབས་པའི། སྤྱིད་ཆལ་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་སྤྱན་འཛེན་
ནོ། བྱིན་ས་སྤྱང་སྒྲོབ་བྲག་རི་ར་བས་བསྐྱོར། རང་ནས་རི་བཟང་སྤྱན་རིགས་ལེགས་བསྐྱོར་ཞིང་། དལ་འབབ་
རྒྱ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་པ། གསེར་མཚོ་གཡུ་མཚོའི་གནས་ནས་སྤྱན་འཛེན་ན། ལྷའི་ཞིང་ཁམས་འབུམ་
ཕྲག་གར་མཆིས་ཀྱང་། འབྲན་མེད་རོ་མཚར་པར་བྱིན་གནས་མཚོག་ནས། གཡལ་བལྟམས་གཡལ་རྒྱུད་ལྷ་མོ་
རྒྱུང་འབྲེལ་དུ། འཆི་མེད་གོང་ནས་མ་སྤིང་སྤྱན་འཛེན་ནོ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ཐིམ་ཕུག་ལས་ཕུན་
ཚོགས་གླིང་འགྲོ་མའི་གཞུང་ལམ་ ས་གནས་ལྷག་ཏི་ཀོ་ཏི་ཟེར་མི་དང་ ཕུག་འཆལ་གྲུ་ཁར་མ་སྤོད་པ་ཅིག་གི་
བར་ན་ གདོང་ཕྱོགས་ཁ་ཕུག་ལུ་ རི་ཨ་ཙི་སྤོམ་སྤེ་ཡོད་མི་དེ་ ཨམ་གཡལ་བལྟམས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དང་། གདོང་ཁ་
ལུ་རི་ཨ་ཙི་རྒྱུ་ཀྱ་སྤེ་མཐོང་མི་དེ་ ཨམ་གཡལ་རྒྱུད་གི་ཕོ་བྲང་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ཨིན་རུང་ རི་དེ་གི་རྩ་བར་འགྲོ་ལྷ་བ་ཅིན་ ཡ་མཚན་ཆེ་ཏྲ་ག་ཏྲ་སྤེ་འདུག་ཟེར་སྤྱབ་ཨིན་མས། ཕོ་བྲང་གི་རིའི་
མཐོང་སྤྱང་དང་པ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱུ་འཁོར་གཞུང་ལམ་ལས་མཐོང་མ་ད་ པར་རིས་བཏབ་སྤེ་ཡོད་པ་དང་།
མཐོང་སྤྱང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གི་འདི་ སྤོ་ལོགས་ཁར་ཨ་ཙི་མ་སྤོད་པ་ཅིག་ལས་པར་བཏབ་ཡོད་པའི་
མཐོང་སྤྱང་རྒྱ་གོ་རིམ་སྤེ་སྤྱིག་སྤེ་ གཟིགས་འབུལ་ཕུལ་ཡོད་ཟེར་ཁྱུ་ནི།

མཐོང་སྤང་དང་པ།

མཐོང་སྤང་གཉིས་པ།

མཐོང་སྤང་གསུམ་པ།

གསལ་མཆོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་གཞི་བདག་ ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་མ་འདི་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གནམ་སོ་
ཁའི་དུས་ལུ་ སོ་མཆོད་ཟེར་སྤུལ་སྤོལ་དང་ གནམ་སེར་ཁ་ལུ་ སེར་མཆོད་ཟེར་ ལེན་ཐངས་ ༤༣ གསལ་
མཆོད་སྤུལ་ནིའི་ལུགས་སྤོལ་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས། སོ་ཁ་ཁྲུམ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་ཁྲུམ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༥
ལུ་གསལ་མཆོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པ་དང་། སེར་ཁ་ཁྲུམ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༥ དང་ཁྲུམ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༡༥ གི་ཆེ་
གཞི་བདག་ལུ་བོན་པོ་གིས་སྤེལ་ དམར་མཆོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་སྤེལ་ མཆོད་སྤོལ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲུག། དེ་ལས་
བར་སྐབས་ཅིག་ལས་ མཆོམས་བྲག་སྤུལ་སྤུལ་མཆོག་གིས་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ སྤྲོ་ཆབ་སྤེལ་བསྐོ་བཞག་གནང་

མི་ བླམ་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་ཟེར་མི་གིས་བཀའ་བསྟོན་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ སེམས་ཅན་དམར་བསད་འབད་
དེ་མཆོད་ནི་འདི་བཞག་སྟེ་ སྤྱིར་བཏང་དཀར་མཆོད་སྟེ་ར་ཕུལ་ཕ་ཡིན་རུང་ དེ་བསྐང་སྟོང་དོ་རེ་ཕུལ་སྟེ་མཆོད་
ཕུལ་སྟོལ་དར་ཅུག། ཡིན་རུང་ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་མཆོད་སྟེ་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། ཏུས་
ཆོད་འདི་ ཉེ་མ་བབུམ་སྟེ་གཅིག་གྱར་བབུང་སྟེ་ཕུལ་ནི་མེན་པར་ ལྷ་རིམ་ཆོས་བབུང་ཏུས་བབུང་གི་སྐབས་ལུ་
འཕྲལ་འཕྲལ་རང་གཞི་བདག་ལུ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཆར་ཟེར་གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྒྱས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་
ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྟེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་ཆོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཅང་ཅ་སྟེ་སྤྲིག་ བླམ་ཆོས་པ་
ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་གནང་སྟེ་ ཕུལ་ནིའི་འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བབུང་ གཡུས་སྟོང་འདི་ནང་
ལུ་ ཆར་ཚུ་ཏུས་སུ་འབབ། ལོ་ཕྱགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ཕྱགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱེད་རན་ཚུ་ ག་ནི་
ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྤྱིད་སྤྱིད་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྟོང་འདི་ནང་
ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྟེ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་འདི་ དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་ རྟོག་རྟོ་ཁའི་ཆོགས་པ་ལྷ་བ་
དཔལ་བབུང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འག་དང་སྤྱིས་རྟོ་ལ་གཡུས་ཆན་ སྟོང་སྟོ་ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་། དེ་ལས་དགེ་ལྷན་ན་
ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་བྱིས་ནང་ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་བུལ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ སྟོང་སྟོ་རྟོག་རྟོ་ལ་ལྷ་ཁང་དང་ དགེ་ལྷན་ན་ཆེད་འོག་གི་
ད་དཀར་ལྷ་ཁང་། ཕུ་ཆ་ལྷ་ཁང་། ལྷེ་ལུལ་ལྷ་ཁང་། བཀ་ཤིས་སྐང་ལྷ་ཁང་དང་སྤྱི་ཚུ་ལྷ་ཁང་ཚུ་ནང་ལུ་ ཏུས་
རྒྱན་ཏུ་གསོལ་ལ་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།གནས་ཡིག་ཀྱན་སྐྱོན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།(༢༠༡༥)

རྒྱལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།(༢༠༡༠)

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེའི་སྒྲམ་རྟ་མགིན་དབང་ཕུག།

གཏུམ་བྲག་གནས་ཀྱི་སྒྲམ་འཇིགས་མེད་རྩོ་རྩེ།

རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་རྒྱ་བ་དཔལ་བཟང་།

༡ གཙང་ལྷ་དཔལ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གཙང་ལྷ་དཔལ།

ས་གནས།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་།

བསྟན་མི།

ཁྱུ་ཁ་རྫོང་ཁག་སྤོང་སྒོ་རྒྱུ་ཆེད་འོག་གཙོ་བོ་དགེ་འདུ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་

དགེ་འདུ་ཁྲོམ་ཁར་སྤོད་མི་ཚུ་གི་ སྐྱེས་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་
ཡིན་པས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤུལ་དག་དབང་བསྟན་འཛིན་མཆོག་གིས་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་ཕྱི་ལས་
བཞུགས་ཏེ་ དུས་རབས་འ་ཞེས་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཅུག་ཟེར་ ཁྱེད་ས་ལེགས་ཤོམ་སྤེ་སྤྱགས་ཚུགས་མི་མིན་འདུག།
ཏེ་མ་ལྷ་ཁང་འདི་ ཆར་གཅིག་མེ་གིས་བཞེས་བཞེས་པ་འབད་ནི་འདི་གིས་ གནད་ས་ཕུག་བཏབ་མི་སྤྱི་མའི་རྣམ་
ཐར་དང་ ལྷ་ཁང་གི་ཆགས་རབས་ཚུ་ ག་ར་མེ་གིས་འཆོག་སོང་ནི་འདི་གིས་ ག་གིས་ཡང་སྤྱབ་མི་ཚུགས་པས་
ཟེར་ ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་
རུང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ལྷ་བཙན་གཙང་ལྷ་དཔལ་ཟེར་ཞུ་མི་འདི་ཡིན་མས། ལྷ་བཙན་འདི་ ད་ལྟོ་དགེ་
འདུ་ལྷ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ རྫོང་གསུང་བྱོན་ཅིག་བཞུགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་བཙན་འདི་ཏེ་མ་བོད་
གྱི་ས་གནས་ དབུས་གཙང་ཟེར་མིའི་གཡུས་ཆུང་ལས་མར་ རྫོང་གི་ཕུག་ཞུ་སྤེ་ ང་བཙས་འབྲུག་ལུ་བྱོན་
བྱོན་ཅིག་ཡིན་མས་ཟེར་སྤྱབ་ཡིན་པས། འ་ཞེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ ལྷ་བཙན་གྱི་མཚན་ཡང་ གཙང་ལྷ་དཔལ་
ཟེར་ཞུ་དགོ་མི་འདི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་མ་སྤེ་བཤད་པ་ཡིན་མས།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

རྣམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

ལྷ་བཙན་གཙང་ལྷ་དཔལ་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༩ པར་) “སྐྱེ་བསམ་བཞེད་བྲལ་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་དབྱིངས། །རོལ་རྩལ་འགགས་མེད་ཅི་ཡང་འཆར་བའི་འཕྲུལ། །དཀར་ཕྱོགས་ལྷ་ཡི་
 གཟུགས་སྟོན་སྲིད་པའི་བདག །གཞི་བདག་ཆེན་པོ་གཙང་ལྷ་དཔལ་ལ་བསྟོད། །རང་རིག་དོན་དམ་ཆོས་སྐྱེ་འོ་
 བོ་འོ་བོ་ལ། །ཞི་དང་ཁྲོ་བའི་རྣམ་པ་ལས་འདས་ཀྱང་། །གདུལ་བྱ་འགོ་བ་འབྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་
 གྱིས། །གཟུགས་སྐྱེ་འོལ་པ་ཅི་ཡང་སྣང་ལ་བསྟོད། །གར་བྱག་མཉེས་པའི་བདེ་བས་མཆོད་པའི་ཡུལ། །སྲིད་
 གསུམ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ལྷ་བཞིན་མ། །ཕྱག་གཉིས་མདའ་དར་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས། །དགོས་
 འདོད་མ་ལུས་སྦྱོལ་བ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། །སྤང་ཆད་མ་རིག་འཁྲུལ་བའི་གཞན་དབང་གིས། །མཆོད་བྱ་མཆོད་བྱེད་
 ཐ་དད་འཛིན་པས་བསྐྱུས། །དེང་ནས་སྤང་སྲིད་རང་རིག་ཆེན་པོ་རྩ། །ཤེས་པས་དོན་དམ་གཉིས་སུ་མེད་པས་
 བསྟོད། །དེ་ལྟར་བསྟོད་པས་ཡུལ་ཕྱོགས་འདི་ཡིས་མཆོན། །འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ཏུ་ནད་ཡམས་འཁྲུག་ཅོད་
 སོགས། །མི་མཐུན་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་དབྱིངས་སུ་ཞི། །བཀྲ་ཤིས་འབྱོར་པས་གང་བའི་འཕྲིན་ལས་
 མཛོད།།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་དཀར་པོ་ ཞལ་གཅིག་
 ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ བྱག་ཕྱོགས་མ་རུངས་པའི་ཕྱོགས་ལས་ རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བདེ་མཆོན་ལུ་ དར་དཀར་པོ་
 བཞིན་པའི་འཕྲུར་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབས་པའི་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས། སྐྱེ་ལུ་ལྷ་རྩལ་གྱི་གོས་སྐྱ་ལཱའི་བརྒྱན་ དབྱེ་ལུ་ལྷ་གསུམ་གྱི་མོག་ཁྱུ་གིས་གསོལ་ཏེ།
 དུས་མཐའི་རྒྱུད་ལྷགས་ལས་ཀྱང་མཆོག་གསུམ་པའི་ ཆེབས་རྟ་ཅང་ཤེས་དཀར་པོ་ གསེར་དབྱལ་གྱི་སྐྱ་དང་སྐབ་ལ་

སོགས་པ་ རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིས་བརྒྱན་ཡོད་པའི་ཐོག་ལུ་ཆིབས་ཞིན་མ་ལས་ ལྷོང་གསུམ་
 དུས་ལུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པར་འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཏེ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།
 དེ་གི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ བདེ་ལྷོང་ཅེ་དགའི་འཁྲི་ཤིང་ སྤུང་མོ་ལང་ཆོ་བརྒྱད་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ཡོན་མི་གི་སྐུ་
 མདོག་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་པོ་སྟོན་ཀའི་ལྷམ་ཉ་གང་གང་མ་བཟུམ་སྟེ་ ཞལ་འཇུག་ལང་ཆོ་རྒྱས་ཏེ་ སྐུ་ལུ་ན་
 བཟའ་དར་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཁྲིས་བཞེས། རྒྱག་གཡས་པ་ལུ་མདའ་དར་བསྐྱམས། གཡོན་པར་
 ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་གང་བའི་གཞོང་པ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲུ། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ལྷ་སྐུ་བདུད་བཙན་སྤུང་
 མོའི་འཁོར་ཆོགས་ གངས་མེད་བསམ་ཁྲིས་མ་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་
 པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཕྱ་ཡིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་ལྷེབས་རིས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསལ་མཆོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “སྲིད་གསུམ་བེལ་
གཞོན་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་ཀྱི། སྤྱན་སྲར་ཇི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་དམ་བཙས་བཞིན། བསྟན་དང་དེ་འཛིན་མ་ལུས་
སྦྱང་བ་དང་། སྦྱོང་བ་དེ་སྦྱིད་སྦྱར་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་
པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྦྱིར་སངས་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་
རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྦྱང་ནི་ སྦྱོས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ཆེ་རིང་ནི་ སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་རྒྱ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་
ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་)“ཀྱི་དགེ་ལེགས་བག་
ཤེས་དཔལ་ཡོན་ཡོངས་འདུའི་ཞིང་། རྩུན་ཚགས་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་དགུ་འཛོམས་པའི་གྲིང་། སྤྱུམ་ཅེན་གོང་
ཁྱེར་ས་ལ་འཕོས་པ་བཞིན། མཛེས་སྤྱད་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ལྗོངས་འདིར། ཡིད་བཞིན་ཞོར་དང་བུམ་པ་
བཟང་པོ་ལྟར། དགོས་འདོད་ཀྱན་སྦྱོལ་མོན་སྦྱབས་མཛོད་པའི་ལྷ། ལཱ་ཞི་བདག་ཆེན་པོ་གཙང་ལྷ་དཔལ་གྱི་
མཚན། འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པའི་གོགས་མཆོག་ཤེས་རབ་ཡུམ། རབ་མཛེས་སྤྱན་མོ་ལྷ་བའི་བཞིན་ཅན་
སོགས། ལྷ་ཁྱུ་བདུད་བཙན་སྤྱན་མོའི་འཁོར་ཆོགས་བཙས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་ཅིག་ཨིན་པས།

གསལ་མཆོད།

ལྷ་བཙན་གཙང་ལྷ་དཔལ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་ལས་རང་ སེམས་ཅན་སོག་གཙོང་འབད་དེ་དམར་མཆོད་
སྤྱོད་ མཆོད་པའི་ལུགས་སོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་སྤུ་ལས་ལྷ་བཙན་འདི་ བོད་ལས་མར་ཛོ་བོ་གི་ཕྱག་ལུ་སྤྱོད་
བཀའ་སྤྱད་སྤྱོད་ཐོན་ཐོན་ཅིག་འབད་ནི་འདི་གིས་ ལོ་ལྟར་གྱི་དུས་སྤོན་བཙེ་སྤྱང་ཟེར་ ལོགས་སུ་སྤྱོད་ག་ཅི་ཡང་
ལུ་ནི་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དགོན་པའི་སྤྱུམ་དང་སྦྱོར་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་དགེ་འདུ་སྤྱོད་འོག་དང་ དགེ་འདུ་ཁོམ་ཁར་སྤོད་མི་རྒྱ་གིས་ཁྱེད་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་
སྤྱུམ་ མགོན་པོ་ལུ་ལྷ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་རྒྱ་ལུ་ དེམ་པར་གསལ་མཆོད་སྤྱུལ། ལྷ་བཙན་ཡང་

གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤེལ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་
དང་ ལབ་རྩ་ཁའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་
དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ རུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་
ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ། ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགེ་འདུ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར། རྒྱབས་ཆཔ་ཨ་ཀས་རྩ་ཀས།

३ ཡམ་དཀར་མོ་ལྷ་མོ་དཀར་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

ས་གནས།

ཡམ་དཀར་མོ།

གཡུས།

རུང་ལ།

བསྟན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ལག་ སྤོང་སྒོ་ཆེད་འོག་གཙོ་བོ་རུང་ལ་སྤྱི་འོག་གི་འོག་ལུ་ ཚོ་ཁ་
གཡུས་ཚན་དང་རུང་ལ་བྱང་སྟེ་སྤང་གཡུས་ཚན་གསུམ་གྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་
སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྟེ་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

རུང་ལ་ལྷ་ཁང་འདི་ རྒྱ་ཁ་རྫོང་ལག་ལས་ སྤྱི་འོའ་གཞུང་ལས་བདེ་སྟེ་ དགོ་འདུ་ཁྲོམ་ཁར་མ་སྟོད་པའི་
བར་ན་ ཡུག་འཚལ་གྲུ་ཁ་ཟེར་ས་ལས་ ཁ་མར་ལྷ་ སྤྱི་འོའ་ནང་ལུ་གི་ལོ་མི་ཁར་༥ དེ་ཅིག་འགྱུ་དགོ་པའི་
ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་རྟིང་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ཅིག་རྒྱབ་ཡོད་མི་འདི་ ཏེ་མ་དམག་མི་བགྲུས་པ་ དཔུལ་
ཐེ་ཟེར་མི་གིས་འགོ་འདྲན་འཐབ་སྟེ་ མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༩༥༤ གི་ལོ་ལུ་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་
ཟེར་ཡིན་པས།

ད་རུང་ དེ་གི་འོག་ལུ་ར་ལྷ་ཁང་གསར་པ་ཅིག་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༥ གི་ལོ་ལུ་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལས་ཡིན་མི་
བཀ་ཤིས་རྟོ་རྩེ་གིས་ དེ་བསྐྱང་ཁོ་ར་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ འགོ་འདྲན་འཐབ་སྟེ་ མ་དཔུལ་གཞུང་ལས་
གནད་སྟེ་ བཞེངས་བཞེངས་པ་ཅིག་ཡིན་ཟེར་སྤྱི་ལོ་༦༠ ལང་མི་ རྒྱལ་བགྲུས་པ་བཀ་ཤིས་རྟོ་རྩེ་ཁོ་ར་གིས་
བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཡམ་དཀར་
མོ་འདི་བསྟན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཡུག་དང་མཚན་པ་སྤུལ་ཏེ་
སྤྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཤིན་པའི་དགེ་ལྡན་དགོ་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྤྱིས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་
གསར་པ་ནང་ལུ་སྤུལ་ཡང་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

ཅུང་ལ་ལྷ་ཁང་གསར་པ།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོག།

གཞི་བདག་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་གི་རྒྱལ་བ་) “རྒྱུ་ མི་སྐྱ་ག་གཟུགས་འཆང་ཁོ་
གཏུམ་རམ་པའི་ཚུལ། །སྐྱ་ཆོགས་ཅིར་ཡང་སྟོན་པའི་ལྷ་མོ་ནི། །བྱབ་བསྟན་བསྐྱེད་ཞིང་ནལ་འབྱོར་སྐྱོངས་མཛད་
པའི། །ཨ་མ་དཀར་མོ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོད། །སྐྱ་མདོག་དཀར་གསལ་དགེས་པའི་འཇུག་མདངས་
ཅན། །ཕྱག་གཡས་མདའ་དར་གཡོན་པས་ནོར་བུ་འཛིན། །ཡིད་ལ་ཅི་འདོད་བསམ་པའི་མོད་ཉིད་དུ། །ཆགས་
ལྷན་སྟོང་ལ་འབབ་པ་ཅི་ཡང་གིས། །ཁྱོད་ལ་བསྟོད་དོ་ནལ་འབྱོར་བདག་ཅག་གི། །བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་སྐྱབ་
པའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་
སྐྱ་མདོག་དཀར་མེར་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་བསྐྱམས།
གཡོན་པ་ལུ་ མཆོག་དང་མཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབ་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
བསམ་འཕེལ་བསྐྱམས་སྟེ་ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ སྟེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་འགྱིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟེ་བཞུགས་
ཡོད་པའི་གྲར་ འཁོར་བ་འབད་བ་ཅིན་གྲུབ་དུད་བཅན་གསུམ་གྱིས་ རང་བཞིན་གར་བཞུགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་
ནས་གློག་ལྷར་ལྷུར་བའི་རྩུ་འཕུལ་འཕྱགས་ཆེན་དང་བཅས་པ་སྟེ་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོད་པ་དང་
མཛོད་རྟོགས་ཀྱི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མཛུ་ཨིན་པས།

ཨམ་དཀར་མིའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

ཨམ་དཀར་མིའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་) “ཨོ་རྒྱན་
པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་སྤྱན་ལྷ་སྤྱ། །སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་སྤྱང་བར་ཞལ་བཞེས་པའི། །བཀའ་རྟགས་གཉན་པོའི་རྩེ་
སུ་དགོངས་ནས་ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་བདག་གི་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་
དཔོན་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤྱོད་ལྷུ་བཞིན་
སྦྱོང་མི་ཅིག་སྤྱོད་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨིན་པས།

ཡུལ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡ པར་)“བཟླ་ཤེས་གཡང་ཆགས་དཔལ་
གི་གནས་ཕྱོགས་ནས། །ཕུན་ཚོགས་རང་བྱུང་བྲག་རི་བརྟེགས་པའི་གནས། །སྤྲོན་སྤྲོངས་ནགས་ཚལ་འབབ་
ཚུས་བསྐྱོར་བའི་གནས། །ཁུ་འཛིན་ན་བྱན་འཁྲིགས་པའི་གནས་ཕྱོགས་ནས། །ཡུལ་ལྷ་ཨ་མ་དཀར་མོ་འཁོར་
དང་བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་རྩང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ ལྷ་ཁང་ལས་མར་གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྲུག་ལུ་ ས་ཞིང་
ཅིག་གི་ནང་ ཤིང་རིང་མོ་ཅིག་མཐོང་མི་འདི་ ཡུལ་ལྷ་ཨ་མ་དཀར་མོའི་ གནས་ཁང་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་
མས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་རྩང་ཁ་སྤྱི་འོག་ལུ་ མཚོ་ཁ་གཡུས་ཚན་དང་ བྱང་སྟེང་སྐང་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་
ལྷར་གྱི་ཚོས་སྤང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་མ་དྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་
མཆོད་ཐུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གཤམ་ལུ་བརྩུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཐུལ་ནི་ཡོད་
ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས། རྩང་ཁ་ལྷ་ཁང་ནང་དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཐུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་
གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱེས་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་ག་ར་སྤྱེས་ལྷ་ཡང་ ཨ་མ་དཀར་མོ་ལུ་བསྟེན་མ་ཡིན་ཟེར་ བཤད་པ་མ་
ཆད། འཕམ་ལ་འཕམ་རང་ སྤྱེས་ལྷ་ལུ་གསེར་སྤྱེས་ས་དང་ ཚོགས་ཐུལ་བ་འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ལོ་རྒྱུས།

དེ་བསྐྱང་ རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་ གཡུས་གཤུང་ན་ཟེར་མི་ལས་ ཨ་མ་ཚོས་ལྷ་མོ་ཟེར་མི་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་པས།
ཨ་མ་འདི་ དེ་བསྐྱང་ཁྱིམ་ནང་སྟོད་ནི་མེད་པར་ ཉིན་མ་ཨ་རྟག་ར་ འུར་ལཱ་རྒྱུག་ནི་དང་ རོས་བཀལ་ཕྱ་བཀལ་
སར་ ཡར་མར་རྒྱུག་སྟོད་དགོ་པའི་དུས་སྐབས་ལུ་ སྟོང་སྐོ་ལས་ཕོ་སྤྱེས་ཅིག་དང་ བལྟ་ཕྱ་མིག་གཞི་མཐུན་མ་
ལས་བརྟེན་ ཨ་མ་འདི་དགའ་བའི་གོགས་དང་གཅིག་ཁར་གཉེན་རྒྱུ་སྟེ་ མན་འམ་སྟེ་རྩང་ཁ་གཡུས་ཚན་
ནང་ གཞིས་སྟོ་སྟེ་སྟོད་སྟོད་པ་ཅིག་ཡིན་མས།

ཏེ་མ་གཡུས་ཁ་ལུ་སྟོད་པའི་སྐབས་ ཡུལ་ལྷ་ཨ་མ་དཀར་མོ་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཨ་རྟག་ར་ཐུལ་སྟོལ་ཡོད་པ་ལས་
བརྟེན། མོ་མན་འམ་སྟེ་རྩང་ཁ་འདི་གཡུས་ཁར་ གཞིས་སྟོ་སྟེ་འོང་རུང་ མོ་ར་སྟོད་སའི་སྟོ་ལོགས་ཁར་ ཨ་

རྟག་ར་ཡུལ་ལྟ་ལུ་གསོལ་མཚན་མ་ཆད་པར་སྤུལ་སྡོད་ནི་དེ་གིས་ རྒྱལ་ལས་ཨམ་གི་ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་ཡང་ ཡུལ་
ལྟ་དེ་ལུ་ར་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་ལུ་དར་བྱབ་ཡར་སོང་རུག།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལུ་ ཡུལ་ལྟ་ཨམ་དཀར་མོ་ལུ་བསྟེན་ནི་དེ་ལུ་གསོལ་ དར་བྱབ་
སོང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་མ་ཆད། ཅུང་ཁ་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ཨམ་ཚས་ལྟ་མོ་གི་ཨ་ལུ་ཚུ་གི་མི་བརྒྱད་ཀྱིས་
བྱབ་སྟེ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ད་རེས་ནངས་པ་གཡུས་སྒོ་དེ་ནང་ལུ་ ཡུལ་ལྟ་ཨམ་དཀར་མོ་གསོལ་དགོཔ་བྱུང་ཡོད་
རུང་། ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལུ་ ཡུལ་ལྟ་ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་ལུ་ གསོལ་
ནི་ཡོད་པ་ཨིན་མས་ཟེར་ སྐལ་བཟངས་པ་བཀ་ཤིས་རྩོམ་གིས་སྒྲིབ་ནི་འདུག།

དག་རྒྱུན།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ནང་པའི་ཚས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་མ་འགྱོ་བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱང་ཡུལ་
ལྟ་ཨམ་དཀར་མོ་ལུ་ གསོལ་མཚན་སྤུལ་སོལ་ཡང་ བོན་ཚས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ གཡུས་
ཚན་གྱི་སྤྱུག་ལུ་ཡོད་པའི་ ཡུལ་ལྟའི་གནས་ཁང་ལུ་ སོ་མཚན་ཟེར་ རྒྱལ་དང་པའི་ཚས་ ༡༥ གི་ཉིན་མ་གཅིག་
གི་རིང་ལུ་ མི་སེར་ག་ར་འཛོམས་སྟེ་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཟུམ་སྟེ་ར་ རྒྱུར་མཚན་ཟེར་རྒྱལ་
བཞི་པའི་ཚས་ ༡༥ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག་། དེ་ལས་ སེར་མཚན་ཟེར་རྒྱལ་དགུ་པའི་ཚས་ ༡༥ ལུ་ཉིན་མ་གཅིག་།
མཚུག་རང་ དགུན་མཚན་ཟེར་ རྒྱལ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཉིན་ལོག་དང་འབྲེལ་ ད་རེས་བཟུམ་ཅིག་ལུ་ མི་
དམངས་ག་ར་གཅིག་ཁར་འཛོམས་སྟེ་ དགུན་གྱི་གསོལ་མཚན་སྤུལ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་གི་ནངས་པ་ལས་ གཡུས་
སྒོ་འདི་ནང་གི་ སོ་རྒྱ་ཚུ་གཅིག་ཁར་འཛོམས་སྟེ་ རྩོགས་མདའ་ཕུད་ནི་འགོ་བཙུགས་པ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

གསོལ་མཚན་སྤུལ་བའི་སྐབས་ བཅའ་སྤྱི་ག་རྒྱུ་ཐངས་ ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ བོན་མ་ཕུད་རྩོག་གཅིག་གིས་སྟེ་
ལྟ་ཤིང་རྩོད་སྤྱུགས་ཏེ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ བོན་ཤིང་ཟེར་ ཤིང་གི་སྤྱི་རྩོག་ཞལ་ལག་གསུམ་སྟེ་ཡོད་
མི་གཅིག་ བརྟོག་སྟེ་གཤོང་ཁར་བདེ། དེ་ལས་མར་གྱིས་སྟེ་གཏོར་མ་ཕུད་རྩོག་གསུམ་འབད་མི་ཅིག་ བོན་
ཤིང་གུ་ལུ་བཞེངས་ བྱུ་མཚན་ཟེར་ བྱ་ཤོད་དཀར་པོ་ཅིག་བསད་ཞིན་མ་ལས་སྤུལ་ནི་དེ་ལུ་གསོལ་སོལ་ཡོད་པ་

དང་། དེ་ལས་ ཨ་མའི་ཚྷགས་ཟེར་ ཁྱིམ་གྲང་པ་རེ་རེ་ལས་ ལྟོ་བང་རྩང་གང་རེ་དང་ དེ་གྲུ་མར་དང་དར་
ཆོལ་བཀལ་སྟེ་ གནས་དོ་གྲུ་ལས་ཡར་བཀྲམ་ མ་ཤོང་མི་ཚུ་ ས་ཁར་བཀྲམ་སྟེ་ བོན་མ་གིས་ཆོག་ཚུ་སྟེ་
ཆོགས་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ཆོགས་ཕུལ་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ རང་རང་སོ་སོ་གི་ལྟོ་བཟེད། རང་གི་བང་རྩང་
འདི་འཐུ་འབག་སྟེ་ ཟ་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

ད་རེས་ནངས་པ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཐངས་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ངོ་དག་པ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ དམག་མི་བགྲེས་པ་
ཨལ་དབྱལ་ཐེ་གིས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་ཅིག་ཡང་བཞེངས་སྟེ་ ཅང་མཚུག་རིན་པོ་ཆེ་ གདན་འདྲེན་
ཞུ་སྟེ་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ལས་དམར་མཆོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་བཀག་བསྐྱམས་མཛེད་ཅུག།
དེ་ལས་ཚུར་ དཀར་མཆོད་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་འདི་ ལྷམ་བཅུ་གཅིག་པའི་ ཉིན་ལོག་དང་འབྲེལ་
ཉིན་མ་ཅིག་གི་རིང་ གནས་ཁང་གི་རྩ་བར་ མི་སེར་དམངས་འཛོམས་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་
གཏོགས། གཞན་ག་ར་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ལྷམ་ཆོས་པ་ཕུད་དོག་གཅིག་འབད་མི་གིས་ གསེར་སྐྱེམས་དང་ཆོགས་
མདོར་བསྐྱས་ཅིག་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ རྒྱལ་བགྲེས་པ་བཀྲ་གིས་དོ་རྩེ་གིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་བའི་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

རྩང་ཁ་ལས་ རྒྱལ་བགྲེས་པ་བཀྲ་གིས་དོ་རྩེ།

རྩང་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་རྟ་མགྲིན།

༤ ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ།

གནད་དོན་བརྩུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེད་མི།

ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོ། རྡོ་རྗེ་གཡུ་སྐྱོན་མ།

མེ་རི་ཕྱོ་མོ།

མེ་རི་ཕྱོ་མོའི་སྤྱི་འོག།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་འོག་མེ་རི་ཕྱོ་མོ་སྤྱི་འོག་གི་ཤིང་ཆེན་ཁ་དང་གཡུས་
བཟང་སྤྱོད་ དེ་ལས་ཨ་རི་ཁ་བཅས་གཡུས་ཚན་གསུམ་གྱི་མི་སེར་དང་།

ཐིམ་ཕུག་འབྲུང་གཞི་ན། ས་རྫོང་སྤྱིངས། དེ་ལས་སྤྱིངས་ཐང་ཁ་ན་ལ་ལྟ་བུགས་
མི་རྒྱ་གིས་ཡང་སྐྱེས་ལྷ་སྤྱོད་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

མེ་རི་ཕྱོ་མོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ ཀྱི་ལོ་མི་ཤར་༥ དང་ཕྱེད་དེ་ཅིག་ སྐྱུ་འཁོར་ནང་
འཁྱོད་གོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་དུས་རབས་༡༥པའི་ནང་ གཏེར་སྤྱོན་འབྲུག་སྤྱོད་རྡོ་རྗེ་
མཚན་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཅུ་གཤམ་གནང་གནང་མ་ཡིན་ཟེར་སྐྱེས་ལོ་༥༥ལང་མི་ དཀོན་གཉེར་ཀམ་རྡོ་རྗེ་གིས་
སྤྱོད་ཡིན་པས། གཡུས་སྤྱོད་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཞིང་སྐྱོང་
དབང་མོ་འདི་ཡིན་མ་ལས་ ཡུལ་ལྷ་ལས་སྐྱབས་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་ མེ་རི་ཕྱོ་མོའི་སྤྱི་འོག་གི་
གཡུས་ཚན་ཁག་གསུམ་གྱི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕུག་དང་མཚན་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི།
གཤམ་པོའི་དགེ་ལྷན་དག་ཅ་སྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསལ་ནི་རྒྱ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་མ་ཡིན་
ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལུལ་ལས་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་རབས་༡༠པ་ སྤྱུལ་སྤྱི་འཛིགས་མེད་ཆོས་གྲགས་མཚན་ མེ་རི་ཕྱོ་

མོ་ལུ་བྱོན་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཁང་གི་མིང་གསར་པ་ཐེག་ཆེན་འོད་གསལ་ཚས་གླིང་ཟེར་ མཚན་གསལ་གནང་
ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

མེ་རི་ཕྱེ་མོའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཞིང་སྦྱང་དབང་མོའི་མངོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད། ཤོག་གངས་། བར་) “མདུན་དུ་སྐད་ཅིག་གིས་ལྟའི་
སྦྱང་མོས་ཚལ། རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་དང་མེ་ཏྲག་བྱ་དང་རི་དྲགས་འབབ་ཆུ་དང་ཁྲུས་ཀྱི་རྩིང་བྱ་ལ་སོགས་པ་ སུན་
སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་དུ་མཆིས་པར་བྱས་པའི་དབུས་སུ” བསྐྱེད་པ་མ་བཞི་པའི་ལྟེ་བར་བླ་བ་
གདན་དུ་བཏིང་བའི་མེ་ ཡིག་དཀར་པོ། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱུ་མུ་ཏའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་དཀར་བའི་
རྩི་རྩེ་གཡུ་སྦྱོན་མ་ལྟའི་བྱ་མོ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ལང་ཚོ་ཅན། བལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པར་མཛེས་པ། རིན་པོ་
ཆེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་དུ་བརྒྱན་ཅིང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་གོས་དབང་པོའི་གཞུ་
ལྟར་བྱ་བ་ཉིས་བཅེགས་སུ་བྱོན་པའི་ཕྱག་གཡས་ཤེལ་གྱི་རྩ། གཡོན་གསེར་གྱི་འུ་ལུ་(རྩ་རྒྱུང་)བསྐྱེད་པས་
དེ་བརྩུང་བའི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ། ཤིན་ཏུ་སྦྱེག་ཅིང་འབྱིང་བས་བཞུགས་པའི་མདུན་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཉ་ཡིག་ལས་
རྩི་རྩེ་མཁའ་འགོ་སྦྱོན་མོ། ལྟར་རི་ཡིག་ལས་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ་སེར་མོ། ལུབ་ཏུ་ནི་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་མཁའ་འགོ་
དམར་མོ། བྱང་དུ་ས་ཡིག་ལས་ལས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་ལྗང་མོ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟའི་ན་རྒྱུང་ཡིད་འཕྲོག་པ།
གཡས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གཡོན་དབུལ་དཀར་གྱི་མེ་ལོང་འཛིན་ཅིང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་གཙོ་མོ་ལ་
འདུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྦྱང་ཚལ་དུ་ཞིང་སྦྱང་གི་མཁའ་འགོ་འབུམ་ཅེད་འཛིན་སྐྱོ་ཚོགས་

གྲིས་རོལ་པར་གྱུར།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་མོའི་སྐུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ མེ་ཏྲོག་ཀྱ་
 ལུ་ཏའི་སྟོང་པོ་བཟུམ་སྟེ་ དཀར་པོ་སྟེ་ཡོད་པའི་གྱུར་བརྒྱུད་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ལང་ཚོ་ལྟན་པའི་ ཞལ་འཇུག་
 པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ཤེལ་གྱི་རྩ་བ་སྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་ གསེར་གྱི་འུ་ལུ་
 (རྩ་ཁྱུང་)བསྐྱམས་ཏེ་བརྒྱུད་བའི་ཚུལ་དུ་མཛད་པའི་ སྟེག་པའི་ཉམས་གྲིས་བཞུགས་པའི་གྱུར་འཁོར་འབད་བ་
 ཅིན་ མདུན་དུ་ཉ་ཡིག་ལས་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་སྟོན་མོ། ལྷོ་ཁ་ཐུག་ལུ་ རི་ཡིག་ལས་རིན་ཆེན་མཁའ་འགོ་སེར་
 མོ། རུབ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལུ་ བེ་ཡིག་ལས་པརྟ་མཁའ་འགོ་དམར་མོ། བྱང་ཁ་ཐུག་ལུ་ ས་ཡིག་ལས་ལས་གྱི་མཁའ་
 འགོ་ལྗང་མོ། དེ་ཚུ་ག་ར་གིས་ཡང་ ལྷའི་ན་ཁྱུང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་ གཡས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ གཡོན་དདུལ་
 དཀར་གྱི་མེ་ལོང་འཛིན་ཅིང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྲིས་བརྒྱན་ནས་ གཙོ་མོ་ལ་འདུད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ། ཕྱི་
 རོལ་གྱི་སྟེང་ཚལ་དུ་ཞིང་སྟོང་གི་མཁའ་འགོ་བྱེ་བ་འབུམ་སྟེའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་སྟེ་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་
 སྟེ་ མདོན་རྟོགས་གྱི་ཚོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

གནས་བདག་ཞིང་སྟོང་དབང་མོའི་སྐུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

གནས་བདག་ཞིང་སྐྱོང་དབང་མོའི་གསལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
ལྷ་པར་) “སྤྱི་ རྩོགས་ལྷན་བསྐལ་པའི་དང་པོ་ལ། དཔལ་ལྷན་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་ཡི། བོད་ཁམས་སྐྱོང་བའི་རྩེ་
མོར་བསྐྱལ། རང་བྱུང་གནས་ཀྱི་བདག་མོར་བསྐྱོས། རྩེ་པར་འབྲུག་པ་ཡབ་སྐུ་ཀྱི། བསྟན་དང་དེ་
འཛིན་མ་ལུས་པ། སྐྱོང་བའི་བཀའ་ཉམས་རྩེས་དགོངས་ལ། བཅོལ་བའི་འཕྱིན་ལས་འགྲུབ་པར་མཛོད།”
ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྩེ་པར་འབྲུག་པ་ཡབ་སྐུ་མོས་རྩེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་
ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་
པས།

གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་པར་) “ཕོ་བྲང་གཉུག་རི་ནོ་
བའི་སྤྱིང་ཕྱག་དང་། སྤྱིན་དཀར་བཙུགས་པའི་གྲུང་ཁང་ལ་སོགས་པ། གནས་ལུལ་དུར་ཁྲོད་ཆོགས་ཁང་མ་
ལུས་པ། ཡེ་ཤེས་ལས་དང་འཛིག་རྟེན་ཚུལ་བཟུང་ནས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་བསྐྱེད་ཉམས་པའི་ཞིང་བཙུ་སྟོན།”
ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་མེ་རི་ཅེ་མོའི་རྩྭ་ཁང་གི་རྒྱུ་ལས་ ཁ་ཡར་རྩྭ་གཡུས་ཆན་གྱི་སྤྱག་ལས་འཕྲོན་ཏེ་ དུས་

ཡུན་སྐར་མ་༥༥ དེ་ཅིག་གི་རིང་ལུ་ ཀླང་སྟོང་སྟེ་འགྲོལ་ད་ གཡུས་ཚན་གྱི་མགུ་ལུ་ བླ་མ་ཚལ་སྤྲངས་
ཚོགས་ཅིག་མཐོང་མི་འདི་ ལྷ་མོའི་གནས་ཁང་ཨིན་མས།

མེ་རི་ཕྱེ་མོའི་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་རང་ལྷོ་༥ པའི་ཡར་ཆོས་ལུ་ ཁོང་ག་ར་གཅིག་ཁར་
འཛོམས་ཞིན་མ་ལས་ ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ དུས་ཚོད་གུ་ལུ་མ་ཆད་པར་ གསོལ་མཆོད་ལུ་སྟོལ་ཡོད་ཟེར་
བཤད་པ་ཨིན་མས།

དག་རྒྱུ།

ལོ་ལྟར་སྟོལ་སྟོལ་ཡོད་པའི་གསོལ་མཆོད་འདི་ རང་ལྷོ་༥ པའི་ཆོས་༥ ལས་འགོ་བཙུགས་སྟེ་ ཆོས་༡༤ གི་
ཆོ་ བྱིས་གུང་པ་རེ་རེ་གིས་ ཨ་མའི་ཚོགས་ལུ་ཟེར་ ལུས་ལུ་ཉ་གང་རེ་དང་གསེར་སྦྱེམས་ཆང་ལུ་ཟེར་
ཆང་དམ་སྦྱིས་གང་བཀལ་དགོཔ་དང་། ཨ་མ་གི་ཚོགས་དང་གསེར་སྦྱེམས་ལུ་སྟོལ་བའི་སྐབས་ལུ་ རང་སོའི་
བྱིས་གུང་པ་རེ་གི་མི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་ མིང་ཚུ་བཏོན་ཏེ་ ལེགས་སོ། ལེགས་སོ། ཟེར་ཁ་ལས་སྐབས་སྟེ་སྟེ་
དགོཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ཆོས་༡༥ གི་རྩོལ་ལུ་ རྩོད་དཔོན་ཟེར་ དཀོན་གཉེར་གཅིག་དང་ བོན་པོ་གཅིག་
བྱང་ཞ་ཤེལ་ཀ་ཟེར་ ལུས་དང་མར་ཨོམ་གྱིས་བསྐྱད་སྟེ་གནས་པོ་གི་བྱིས་ནང་ལུ་ ཆོས་༡༥ གི་རྩོལ་ལུ་ཆོད་༥
དེ་ཅིག་ལས་བཞེངས་བན་སྟེ་ལུ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་བསངས་བཏང་སྟེ་ ལུ་ཆོད་༥ དེ་ཅིག་ལས་ སོ་རྒྱ་བདུན་གྱི་
མགུ་ཏྲིག་ཁར་རས་དཀར་པོ་ཅིག་ཐོད་བཅིངས་ ཁ་རས་རྒྱབ་ བྱང་བཞག་གཞོང་མ་༥ འབག་གུལ་བཙུང་ཏེ་
ཁ་ལས་ འོ་ལེགས། འོ་ལེགས། ཟེར་བགྱང་སྟེ་ ཡར་གནས་ཁང་ནང་ལུ་འགྱོད་གོཔ་ཨིན་མས།

གནས་ཁང་ནང་ལྟོད་ཞིམ་ལས་ ལྷ་གཉེར་འདི་གིས་ ལྷ་བསངས་བཏང་ ད་རུང་ཚོགས་འདི་ཚུ་བཙད་ ཁྱི་
སོར་འབད་སྟེ་ ག་ར་མཇུག་བསྐྱུལ་ད་ རྩོལ་ལུ་ཆོད་༥ དང་༥ དེ་ཅིག་ལུ་ བྱིས་གུང་པ་རེ་རེ་ལས་ མི་ཚུ་
འཛོམས་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། གནས་ཁང་ནང་ལུ་མི་ཚུ་མ་འཛོམས་པའི་ཉེ་མ་ རྩོལ་ལུ་ཆོད་༥ དེ་ཅིག་ལས་
དང་པ་ར་བོན་པོ་འདི་བྱོན་སྟེ་ ལྷ་གཉེར་ལས་ལྷ་དགོཔ་ཨིན་ན་ དེ་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་དང་གུ་གིག་གི་སྟེ་བཀལ་
བཞག་དགོཔ་ཨིན་མས། དེ་ལས་མི་ག་ར་གིས་ ལྷ་དང་དང་སྦྱགས་ཏེ་ཁ་དར་དཀར་པོ་རེ་འབག་སྟེ་སྟེ་
དགོཔ་ཨིན་པས། གནས་ཁང་ནང་ལུ་རྩོད་གྲངས་ཆེ་པོ་མོ་༥ མགུ་མཐུད་སྟེ་ཡོད་མི་གཅིག་དང་ མཆོད་རྟེན་

བཟུམ་དོ་གིས་བཅུགས་བཅུགས་པ་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ ས་ཡོམ་རྒྱབ་རུང་ག་ནི་ཡང་འབད་ནི་མེད་པ་ཅིག་ དེ་
བསྐང་ལས་ར་འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། འ་ནི་གི་ཕ་བ་ལུ་གཞས་ཟེར་ སོ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅིན་༡༡ དང་༥ མེད་པ་ཅིན་
༡༡ དེ་ཅིག་གིས་ ཁང་གཞས་བཟུམ་སྟེ་ར་རྒྱབ་སྟོལ་འདུག། གཞས་རྒྱབ་ཚར་ཕ་ཅིག་ གཞས་མོ་ཟེར་བུམོ་ཚུ་
གིས་ གུངས་ཁ་ཡང་ གོང་གི་ཅོག་འཐད་པ་སྟེ་ར་འགྲིག་ཞིན་ལས་རྒྱབ་དགོ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞས་
གཞས་མོ་ག་ཅིག་ཁར་རྒྱབ་ཚར་ཕ་ཅིག་ དེ་ཁར་འཛོམས་ཡོད་པའི་ མི་སེར་ཚུ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ དགའ་སྟོན་གྱི་
ལས་རིམ་ཟེར་ ཞབས་ཁ་ཚུ་རབ་དང་རིམ་པ་སྟེ་རྒྱབ་སྟེ་ མཇུག་ལུ་ལེགས་སྟེ་བསྐྱོར་ཏེ་ སྟོན་ལམ་བཟབ་སྟོལ་
འདུག།

དེ་ཡང་དང་པ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལུ་སྟོན་ལམ་བཟབ་ དེ་ལས་རྫོང་ཁག་ དེ་ལས་རང་གི་རྒྱུ་འོག་དང་གཡུས་སྟོ་
གི་དོན་ལུ་ སྟོན་ལམ་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་བཟབ་སྟེ་རྒྱས་པ་རྣམས་ལུ་ཆེ་སྤང་། །གཞོན་པ་རྣམས་ལུ་དཔལ་
བསྐྱེད། །ཟེར་སྟོན་ལམ་བཟབ་སྟེ་ བཀ་ཤིས་ཕབ་ མཇུག་བསྟུ་ཞིན་ལས། ཡར་ལས་མར་ལོག་འོང་མ་དུ་ལུ་
ཁྱིམ་གུང་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ མར་ཆང་ཐུད་གཏོར། གནས་པོའི་མར་ཆང་། རིན་ཆེན་ས་གཞི་ཉམས་དགའ་
བར། །དཔག་བསམ་ཤིང་གི་སྦྱེད་ཆལ་དུ། །ཞིང་ཆེན་དབང་མོ་འཁོར་བཅས་ལ། །བསམ་དོན་གྲུབ་པའི་
བཞུགས་སུ་གསོལ། །སཀ་པ་ཉུ་ཨམྱ་ཏ་ཕུ་རྫོ་ཁའེ། །ཟེར་ དེ་སྟེ་ ཡར་ལས་མར་ ཆང་ཐུད་གོ་རིམ་སྟེ་ཐུལ་
ཞིན་ལས་ གནས་པོ་གི་ཁྱིམ་ནང་ལུ་ ལོག་སྟེ་རང་སྟོད་དགོ་ཟེར་ཨིན་པས། མཇུག་ར་གནས་པོ་ཁྱིམ་ནང་ལུ་
ད་རུང་གནས་པོའི་ཁྱིམ་ནང་བཀ་ཤིས་ཕབ། མར་ཆང་གཏོར་ དམངས་མདའ་ཟེར་ མདའ་རྒྱབ་ནི་ཨིན་ན་མེན་
ན་ ལོ་གསར་བཅི་སྤང་ལུ་ནི་ཨིན་ན་མེན་ན། དམངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཟེར་ དང་ཐུ་ལས་ཡོད་པའི་ ལམ་ལུགས་
སྟོལ་གུར་གནས་ཞིན་ལས་ མདའ་རྒྱབ་པ་ཅིན་ ཉིམ་ག་དེ་ཅིག་རྒྱབ་ནི་ཨིན་ན། འ་ནི་གི་སྐབས་ལུ་
དམངས་མདའ་རྒྱབ་ནི་སྟེ་ཁ་འཆམ་པ་ཅིན། རྩོམ་གི་དུས་ཚོད་དང་ཕྱི་རུ་གི་དུས་ཚོད་ཚུ་ བཀག་འདི་གིས་སྟེ་
བང་རྩ་གིང་གི་བརྟུང་སྟེ་ར་འབད་དགོ་ཟེར་ཨིན་མས།

མཇུག་རང་ རྒྱལ་ཟམ་ཟེར་ མདའ་མཇུག་བསྟུ་བའི་ཆེ་ མདའ་ཕྱེད་དམངས་རྒྱལ་ཟ་ནི་ཟེར་ དེ་ཆོ་རྩོམ་
མགོན་ཁང་ནང་ལུ་ ད་རུང་ཞིང་སྟོང་དབང་མོ་ལུ་གསོལ་ཁ་ཐུལ། དགོ་བསྟེན་གྱི་སྐུ་རྒྱུ་གཏང་སྟེ་མཇུག་བསྟུ་
ཨིན་ཟེར་ དགོན་གཉེར་ཨལ་ཀམ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་མེ་རི་ཕེ་མོ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་ཚུ་གིས་བྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་
དྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྤུལ། གནས་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་
ཏེ་མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྲེ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད།

མེ་རི་ཕེ་མོ་འཁྱུ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་
མོས་གུས་གྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་
འགོ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྤྲེ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

ལྷ་མོའི་གསོལ་ལ།

གནས་ཡིག་ཀྱན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ། (༢༠༡༥)

ཚུ་ཁ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།(༢༠༢༠)

འབྲི་བསྐྱར་འབད་ས།

མེ་རི་ཕེ་མོ་འཁྱུ་ཁང་གི་སྐུ་གཉེར་ཀམ་དོ་ཨེ།

༥ ལྷ་བཙན་འབར་བ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ལྷ་བཙན་འབར་བ།

ས་གནས།

སྐས་ཡུལ་ཀུན་བཟང་། རྟོག་རྟོ་ལ།

གཡུས།

རྟོག་རྟོ་ལ།

བསྟེན་མི།

ཆུ་ལ་རྫོང་ལག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་ རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ཆུ་
དང་། དེ་ལས་ དགེ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་
བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤོང་སྤོ་རྟོག་རྟོ་འོག་མ་གི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཏུས་རབས་^{༡༣} པའི་ནང་ལུ་ མཚམས་བྲག་གླུ་མ་དག་
དབང་འབྱུག་པ་མཆོག་གིས་ དགུན་གྱི་བཞུགས་གནས་སྤེ་བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་པས། གནས་བྱུར་ལུ་
མཚམས་བྲག་དགོན་པ་ལུ་བཞུགས་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག། གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་
རྒྱབས་འཛོལ་ཏེ་གསོལ་མཚན་ཕུལ་དོ་ཟེར་སྐབ་ཡིན་མས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ^༣ པར་)“རྒྱུ་། དཔལ་ཆེན་རྟ་
མཆོག་རོལ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྩལ། །མ་འགགས་ལོག་འབྲེན་གཤེགས་པའི་སྐྱར་སྤང་བའི། །དང་འདིར་ལྷ་བཙན་
དགེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྤུལ་མཐུན་རྒྱས་རབ་ཚོགས་ཤིང་། །རྣལ་འབྱོར་བདག་ཅག་
གདུང་བས་ཁྱོད་འབོད་པས། །དགེས་སྤྱོད་ཡུམ་དང་མངགས་བཞུགས་པོ་ཉ་སོགས། །ལྷུལ་བས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་
མཚོར་གར་མཆིས་ཀྱང་། །སྟོག་ལྷར་ལྷུར་བའི་རྩུ་འབྲུལ་ཤུགས་ཆེན་པོར། །ཅི་གར་འཆར་བ་རྒྱ་བྱའི་གར་བཞིན་
དུ། །གནས་འདིར་བྱོན་ཅིག་བཟོ་ས་ལྷ་མོ་” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ རྟོག་རྟོ་ལའི་གཡུས་ཚན་ལས་ ཏུས་

ཡུན་ཚུ་ཚོད་༥ ལྷག་པ་ཅིག་ཀང་སྟོང་འགྱོད་གོ་པའི་ས་གནས་ལུ་ལྷ་བཙན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲེལ་ནི་
འདུག།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་གི་མངོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་༣ པར་) “སྟོང་པའི་རང་ལས་རང་
སྟངས་མདུན་གྱི་ནུམ་མཁའ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱན་དང་བཀོད་པ་ གཡས་གཡོན་སྤྲོན་ཤིང་སྟོན་པའི་ཐུ་གུ་བྲག་
རི་མཚོ་རྩིང་སྐྱ་ཚོགས། ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་སྦྱིད་པའི་ཕུར་པ་གནས་མཚོག་བདེ་བའི་དབུས་སུ། ཕོ་བྲང་
འཇིགས་སུ་རུང་བ་མེ་རླུང་རབ་ཏུ་འབྱུགས་པའི་གྲོང་ན་ དཔལ་ཆེན་རྟ་མཚོག་ནུམ་པོལ་རྟེན་གསུམ་ཡོན་བདག་
སྟོང་བའི་དགེ་བསྟན་ལྷ་བཙན་འབར་བ་ཆེན་པོ་ སྐྱུ་མདོག་པར་རྩ་གའི་འོད་ལྗར་དམར་བ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་
གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཁྲོས་པའི་ཉམས་ཅན་ ཕྱག་གཡས་བདུད་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱན་ལས་ནུམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ཡི་བ་དན་
མཐོ་རི་སྤྲིད་ཅེས་བར་དུ་འཕྱར་བ་ གཡོན་ན་ཡོན་བདག་མི་འོར་འཁོར་བཅས་ལ། འདོད་དགའི་ལོངས་སྟོང་
ཆར་ལྗར་འབེབས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་པ། རིན་པོ་ཆེའི་ཁབ་མོག་ས་ལྷམ་གསོལ་ཞིང་། གསེར་
སྟེང་མགུལ་བརྒྱན་སྒྲ་གཡུས་འོད་འབར་གཙུག་ན་རུ་དར་དབང་གི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པ། འཁོར་གསུམ་རྟགས་
ཆས་དཔའ་བོའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲེལ་པ། ཆིབས་སུ་རྟ་དམར་མཁྱོགས་ལ་ཆིབས་ནས་ འཁོར་ལྷ་སྤྲེལ་བདུད་བཙན་
སྤྲོན་མོ་སོགས་ལྷ་སྤྲོན་སྤྲེལ་བརྒྱད་དཔུང་བཞིས་བསྟོར་ནས། བསྐྱལ་པའི་མེ་རླུང་དུད་སྤྲོན་འཇིགས་པའི་གྲོང་ན་
བཞུགས་པའི་གནས་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས། རང་བཞིན་གར་བཞུགས་གྱི་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་སྟོག་
ལྗར་ལྷུང་བའི་རྩུ་འཕྲུལ་ཤུགས་ཆེན་པོའི་མཚོད་པའི་གནས་མཚོག་འདི་ཉིད་དུ་སྟངས་ཅིག་གི་བཟོ་ས་མ་ཡུ་རྩེ་”ཟེར་
གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གཞི་བདག་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་སྤྲོ་བའི་འོད་
ཟེར་འབུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྷ་བའི་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ཞལ་དགེས་པའི་འཇུག་སྟོན། ཕྱག་གཡས་པ་
ལུ་ མཚོག་སྤྲོན་སྟེར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་འཇིགས་པ་ཀྱན་ལས་ཐར་བར་མཛད་པ། གཡོན་པ་ལུ་ འདོད་དགའི་དཔལ་
འབྱུང་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་བུམ་པ་ བསྐྱམས་ཞིན་ལས་ཅི་འདོད་ཡིད་ལ་རེ་སྟོན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ལྷུང་དུ་སྟོལ་
ཞིང་། སྐྱུ་ལུ་རིན་ཆེན་དུ་མའི་རྒྱན་བཟང་ ལྷའི་གོས་དར་སྐྱ་ལྷའི་དབང་པོའི་གཞུང་རིས་བཞིན་དུ་ ན་བཟང་
མཚོག་གིས་ཁྱོན་སྟེ་ ལྷུང་ལྷུང་དར་གྱི་དབུས་སུ་ དགེས་པའི་ཞལ་འཇུག་གར་སྤྲེལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་

ཡོད་པ་ཡིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྤྲོན་བཙུན་མོ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་མེད་ཆོག་གིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་སུ་མ་ངེས་
 དུ་མའི་རྩུ་འཕུལ་སྟོན་ཞིང་ཡོན་མཆོད་དམ་ཆོག་ཟོལ་ཟོག་སོགས་སྤངས་པའི་མཆོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བཞིན་
 པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཤ་ཡིན་པས།

རྟོག་རྟོ་ཁའི་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་གི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ རྟོག་གྲངས་ ༤པར་) “རྒྱུ་
 གཤིས་ལ་ལྷ་དང་འབྲེལ་ཞེས་པ། གཤིས་སུ་སྤང་བ་མ་མཆིས་ཤིང་། གྲུ་རྩོལ་སྤྲོ་མའི་འཕུལ་འཁོར་གྱིས། ལྷར་
 སྤང་དམིགས་སུ་འཛིན་པ་འབྱུལ། དེ་ཕྱིར་དག་སྤྲིག་གཤིས་པོ་ཡིས། འབྲས་བུ་བདེ་དང་མི་བདེའི་རྒྱ། བསྐྱེད་
 པའི་དམ་བཙའ་འདི་ཉིད་ལས། ཁྱིའི་འདའ་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་འབྱུལ།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་
 སྟེ་ བདག་ཅག་ཡོན་མཆོད་སྤྱིན་བདག་མི་རྣམས་དང་བཙས་པའི་རྒྱབ་ཀྱི་རི་དང་། མདུན་གྱི་འཁར་བ་ཡར་
 འགོ་རྒྱུར་འོང་གི་སྤྱེལ་མ་ཉིན་མཆོད་ཀྱི་བྱ་ར་མཛོད་ཅིག། ལྷ་པར་ལས་དང་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་དེའི་མགོན་
 སྤྱེལ་དང་བསམ་དོན་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུལ། ཞིང་ཁང་མི་རྣམས་ལ་སངས་པེ་རྩ་དང་ལུ་གའི་ནད་ཡམས་
 འབྱུག་ཅོད་གོད་ཀ་ཐམས་ཅད་ཞི་ནས། ཆོ་བསོད་དཔལ་འབྱོར་དགུང་དུ་འཕེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད་དུ་
 གསོལ། སྤྱེལ་དང་དཔུང་གོགས་མཛོད་ནི་ལུ་ཁས་སྤང་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ མགོན་སྤྱེལ་མཛོད་པའི་
 སྤང་མ་ཅིག་ཡིན་མས།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་གི་སྒྲུ་འབྲ།

གསོལ་མཆོད།

ལྷ་བཙན་འབར་བ་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ ཅུས་སྟོན་བཙེ་སྲུང་བཟུམ་ཅིག་ ཉེ་མ་ཕམ་གི་ངོ་བསྐྱང་ལས་ར་
འབད་ས་ཡང་མ་མཐོང་། ད་སྟོང་བཅས་སྐབས་ལུ་ གཡུས་ཚན་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ཅུས་བཟང་
གི་སྐབས་ལུ་ འཕྲལ་འཕྲལ་རང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ ལོ་ལྟར་ལུ་ཅུས་སྟོན་བཙེ་སྲུང་ཚུ་
ལ་སོགས་པ་ ཉེ་མ་ལས་ར་ག་ནི་ཡང་ཁྱ་སྟོལ་མེད་ཟེར་ཨིན་མས།

གཙོ་བོ་རྟོག་རྟོ་ལ་སྤྱི་འག་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་
ལུ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྲུང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ ལྷ་བཙན་ལུ་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཙུགས་
ཉེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། སྤོང་སྟོ་རྟོག་རྟོ་ལ་ལྷ་ཁང་ནང་ ཅུས་རྒྱུན་ཅུ་
གསོལ་ཁ་མ་ཆད་པར་ཕུལ་སྟོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ཀྱུ་བ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

རྟོག་རྟོ་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་རྒྱ་བ་དཔལ་བཟང་།

སྐྱབས་ཆ་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༧)

༡ བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར་ལ།

ས་གནས།

སྤ་སྒར་ཚོར་ར།

གཡུས།

སྤ་སྒར་ཚོར་ར།

བསྟེན་མི།

ཁུ་ཁ་རྫོང་ཁག་ སྐྱབས་ཆ་ཆེད་འོག་གཙོ་བོ་སྤ་སྒར་ཚོར་ར་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་
ཁུ་གིས་ ཡུལ་ལྷ་སྤེ་རྒྱུང་མ་གཅིག་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ལྷ་བཙན་བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར་གྱི་གསོལ་མཚོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤
པར་) “ཕན་གཞོད་ལས་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆ། །དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་ཅེས་གསུངས། །དེ་བཞིན་ལྷ་ཁྱེད་བྲག་
དཀར་པ། །རྣམ་ཀུན་ཕན་བདེ་སྦྱངས་ཤིག་གྱེ།” ཟེར་དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་ རྒྱལ་བས་སྟོན་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱ་
འབྲས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤེ་རྒྱལ་བཞིན་སྦྱང་མི་ཅིག་སྤེ་དམ་བཞག་མཛད་
ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་པས།

རྣམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་ཆེན་བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༡ གི་རྒྱབ་) “རྒྱལ་བསྟན་
གཡེལ་མེད་བསྐྱུང་མའི་ལྷ། །རྣལ་འབྱོར་དམ་ཚིག་ཅན་གྱི་མགོན། །ཡོན་བདག་བྱ་བཞིན་སྦྱང་མཛད་
པའི། །བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། །ཕན་བདེ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བའི་ཁིང་། །འཆི་མེད་གོང་གི་
བདག་པོ་བཞིན། །རྟ་དཀར་བཅིབས་ནས་སྦྱང་གསུམ་གྱི། །འཇིག་རྟེན་ཡུལ་གྱི་བསྐྱོར་ལ་བསྟོད། །སྐྱུ་མདོག་

དཀར་ཞིང་འཇུག་པའི་ཞལ། རྣམ་པར་ཕྱེད་པའི་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི། ཁེ་མཐུན་ཐུན་པ་སྟོམས་མཛད་པའི། ལྷ་
 བཙན་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། ཕྱག་གཡས་ལྷ་ཡི་བ་དན་དང་། གཡོན་པ་རེན་ཆེན་འཛིན་པའི་མཐུས། སྐྱེས་
 དགའི་ཕོངས་པ་སེལ་མཛད་པའི། འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་མཛད་ལ་བསྟོད། མཚར་སྒྲུག་ལང་ཆོད་པལ་
 ལྷན་མ། སྐྱིན་འཁྱོག་དུ་མའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས། སྲིད་གསུམ་གྲུབ་པའི་སྐྱིན་ལེགས་འབུམ། རྣམ་ཀྱན་རོལ་
 ཅིང་མཛད་ལ་བསྟོད།། ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ། ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་
 ལྷ་བཙན་དག་བསྟེན་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གཉིས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ལང་ཆོ་ཅན། ཞལ་ནི་དཀར་པའི་གྲུ་ལུ་དམར་བའི་
 མདངས་དང་ལྷན་པ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ལྷའི་མདྲང་དང་རུ་དར་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་པ་བཟུང་ནས་ དམ་ལྷན་སྒྲུབ་པ་པའི་རེ་བ་སྐྱོང་ཞིང་། སྐྱེ་ལུ་ན་
 བཟའ་ དར་དཀར་གྱི་བེར་དང་ཞབས་ལུ་ས་རི་ལྷམ་པོ་ཆེ་གསོལ་སྟེ། རྒྱང་གི་ཤུགས་ལྷན་ ཏྲ་ཅང་ཤེས་གྱུར་
 རྒྱལ་པོ་རོལ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་ཡོད་པ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ གཡས་སུ་ལས་བྱེད་བཙན་ཆོད་ཆེན་པོ་དང་།
 གཡོན་ལུ་ཡིད་འཕྲོག་མཛེས་པའི་སྐྱོན་མོ་ སྐྱེ་བྱད་ལྷ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་མཛེས་པ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་མདའ་
 དར་དང་གཡོན་ལུ་ནེུ་ལེ་འཛིན་པ་ ཡང་སྐུལ་བྱེ་བའི་ལྷ་སྐྱིན་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ། མདོན་
 ཏོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྷ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཕྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ འགྱུར་བ་)“ཀྱི་ ཆོས་དབྱིངས་
འབྱུར་མེད་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཡངས་པོར། ཟུང་འཇུག་རྩལ་གར་འདོད་དགའི་འཕྱར་བའི་ཡུལ། ཁོར་བུའི་བྲག་
རི་བ་གམ་བཅེགས་པའི་པོར། འཁྱིལ་གཉེག་མར་གནས་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ། མཐུ་ཅལ་དྲག་ལྷན་བཟ་ཤིས་བྲག་
དཀར་བ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཁ་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་ ཀླུ་སྟོང་སྟེ་ ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་
༣༠ དེ་ཅིག་འགྱུ་པའི་ས་གནས་ཁར་ ཤིང་དང་ནགས་ཆལ་གྱིས་གང་བའི་རི་སྟོན་སྟེ་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་ རི་འདི་
གི་མིང་མགོན་བྲག་བྲག་ཟེར་སྟེ་དོ་ཡིན་མས་ འ་ནེ་ལ་འདི་ ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ཡིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་སྤྱ་སྐར་སྟེ་འོག་གཡུས་ཆན་ཆོར་ར་ཆལ་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་
མགོན་པོ་ལྷ་མ་དལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་རྒྱ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ལུ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་
བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ལུ་འོད་པ་མ་གཏོགས། ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསོལ་ཁ་ལུ་
སྟོལ་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ལྷ་ཆེན་བཟ་ཤིས་བྲག་དཀར་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱིས་ ཏུས་སྟོན་བཙུང་བཟུམ་ཅིག་ ཏེ་མ་པམ་གི་ངོ་
བསྐྱང་ལས་ར་འབད་ས་ཡང་མ་མཐོང་། ད་སྟོང་བཅས་སྐབས་ལུ་ གཡུས་ཆན་ཆོར་ར་ཆལ་གྱི་མི་ཚུ་གི་རྒྱང་མ་
གཅིག་ ལོ་ལྟར་ལོ་ཆོག་བཏང་པའི་སྐབས་ལུ་ རང་སེའི་ཁྱིམ་ནང་ ཕུལ་མ་གཏོགས། ལྷ་ཆེན་ལུ་ལོ་ལྟར་གྱི་
མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཅིག་ ཏེ་མ་ལས་ར་མེད་ཟེར་ སྤྱ་སྐར་ལས་ ཨ་ཁྱས་ཇོ་རྒྱ་གིས་བཤད་པ་ཡིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

པོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

སྤྱ་སྐར་ལས་ ཨ་ཁྱས་ཇོ་རྒྱ།

༡ ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གནས་བདག་གི་མཆན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟན་མི།

ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེན།

སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པ།

སྤྲ་སྦྲུང་།

ཆུ་ཁ་རྫོང་ཁག་ སྐབས་ཆ་གོད་འོག་གཙོ་བོ་སྤྲ་སྦྲུང་གྲུ་འོག་ལུང་རིགས་

དགོན་པ་དང་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་དགོན་པའི་མི་ཚུ་

གིས་ ཕོ་ལྷ་འདི་སྦྲུས་ལྷ་སྦྲེ་ཡང་ བསྟན་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ ཉེ་མ་བོད་ལས་མར་ ས་སྐྱའི་གྲུ་མ་ འགོ་མགོན་ས་སྐྱ་ཕྱིན་ལས་
རབ་ཡངས་མཆོག་གིས་ ང་བཅས་རའི་སྟོ་མོན་ལུ་ ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་དར་ནིའི་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་གཟིགས་ཏེ་
ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་ སྤྲ་སྦྲུང་ལུང་རིགས་དགོན་པའི་གདན་ས་ ཏུས་མཉམ་ལུ་ཐུག་བཅའ་གནང་
པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས་ ལག་བྲིས་མའི་ ཤོག་གངས་ ༡༡ པར་འགོ་མགོན་ས་སྐྱ་ཕྱིན་ལས་རབ་
 ཡངས་ཀྱིས། །སྤྲོངས་འདྲིར་བསྟན་པའི་སྲོག་ཤིང་དམ་པའི་ཚོས། །སྲོལ་གཏོད་ཕྱིར་དུ་ཡུལ་ཁམས་བསྐོར་བའི་
 ཚོ། །ཡུལ་འདྲིར་ལུང་བསྟན་གཟིགས་པས་གདན་ས་ཆགས། །རྟེན་གསུམ་བཞུགས་སའི་གཞལ་མེད་རྩ་ཅན་
 ཞིག །ཡུལ་འདྲིར་སྐྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་བཞེངས། །གར་དང་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་རུ་
 བཅུགས། །ཚོས་སྐྱོང་བྱི་ལི་མིང་ཅན་གནས་བདག་བསྐོས། །ཟེར་བྲིས་ཏེ་ཡོད་པ་བཟུམ་སྟེ་ ཏུས་རབས་༡༤པའི་
 ནང་ལས་ར་ །གདན་ས་བཅགས་གནང་ཡོད་པའི་དགོན་པ་རྙིང་ཤོས་ཅིག་ཡིན་མས།
 ལུང་རིགས་དགོན་པ་དང་ དཔལ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཚོས་གླིང་དགོན་པ་གི་ མི་ཚུ་གིས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་
 ལྷ་ཡང་ སོ་ལྷ་ནག་ཆེན་འདི་ བསྟན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ མི་ཚུ་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ལུ་ནི་
 ཤིན་པའི་དགེ་བ་དང་དགེ་རྩ་བ་སྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ གོང་གི་ལྷ་ཁང་གཉིས་ཆ་རའི་ནང་ལུ་
 སྤུལ་བར་འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

སོ་ལྷ་ནག་ཆེན་གྱི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར) “སྲིད་
 གསུམ་ཟེལ་གཞོན་པ་སྤྱོད་འབྱུང་གནས་མེ། །འབྲུལ་པའི་འཆིང་གོལ་འབྱུག་སྒྲོམ་ཞིག་པོ་དང་། །མཐུ་སྟོབས་དབང་
 ཕྱག་བདུད་འཛམས་རྩོལ་སྤོངས། །རྩོལ་འཛིན་དབང་བརྒྱད་པར་བཅས་ནམས་ཀྱི། །སྤྱན་སྦྲུང་རི་ལྷ་ཁང་
 གླངས་དམ་བཅས་པའི།” ཟེར་དེ་སྟེ་སོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་སྟོན་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པ་སྤྱོད་འབྱུང་གནས་དང་། བར་
 དུ་འབྱུག་སྒྲོམ་ཞིག་པོ། ཐ་མ་མཐུ་སྟོབས་དབང་ཕྱག་བདུད་འཛམས་རྩོལ་སྤོངས་གི་བཀའ་དང་དམ་ཆོག་རྩོལ་སྤྱོད་
 དགོངས་ཏེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་རྩལ་བཞེན་དུ་སྤྱང་ནི། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་
 རིང་ནི་ སྤྱིན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ སྟོན་གྱི་ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་བཟུམ་
 སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

པོ་ལྷ་གཏར་ཆེན་གཞི་བདག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༠ གྱི་རྒྱབ་) “རྒྱུ་ ཐོག་
མཐའ་དབུས་བྲལ་ཆོས་ནམས་ཀྱན་གྱི་དབྱིངས། བསམ་དང་བརྗོད་པའི་ཡུལ་མིན་དེ་ཁོ་ན། རྒྱེན་གྱི་ངོ་ན་ཅིར་
ཡང་སྤང་བའི་ཚུལ། མ་བརྟགས་འཇིག་རྟེན་རྗེས་ཞུགས་སྐྱ་མའི་འཕྲུལ། སྤྱིད་པའི་བདག་པོ་རྩུས་པ་དག་
བསྟེན་ཆེ། བསྟན་དགའི་གཤེགས་དུ་མདག་ཆོ་གཤིན་རྗེའི་གཟུགས། དུག་སྤངས་འཇུབ་འདྲ་མི་བད་མཆོན་
འཆར་གྱི། ཉམས་པ་མེད་མེད་བཅོམ་པའི་སྟོག་དབུགས་ལ། དུར་ཁྲོད་རོ་ལ་ཅི་སྤྱང་རུབ་པ་ལྟར། རངས་ཤིང་
རིངས་པ་འཇིགས་པའི་འཁོར་གྱི་དཔུང། གདུག་པའི་གཞོན་པ་ཅན་གྱིས་སྟོང་ཁམས་བྱབ། བསྟན་པའི་མེལ་ཆོ་
བསྟན་འཇིན་སྟོང་བ་ལ། དཔའ་ཞིང་བརྗོད་པ་གཏར་བདག་ཆེན་པོའི་བྱིན། སྐྱག་ནག་མདོག་ཅན་རུ་དར་རིན་
ཆེན་འཇིན། རྒྱར་མཁྱོགས་ཅུལ་ལྷན་རྟ་ནག་རྟིང་དཀར་བཅིབས། མཛེས་པའི་རྒྱན་སྤྲས་སྤྲ་བའི་གོ་དགོས་
ཤིང་། དགོས་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྐྱབ་པའི་འཁོར་ཆོགས་ཅན། མཚུངས་མེད་མཐུ་ལྷན་ཁྲོད་ལ་བསྟོན་པར་
བགྱིས།” ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོབ་བྱུང་སྟེ་ ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ འཇིགས་
པའི་སྐྱ་མདོག་སྐྱག་ནག་ཨིན་ཀྱི་ལ་ཕྱང་པོ་ལྟར་ སྟོན་གཉི་མ་འབྱམ་ལས་སྐྱག་པའི་གཟི་བརྗོད་ལྟར་ འབར་
བའི་རྒྱན་གསུམ་གཟིགས་ནས་ སྤྱིང་ཁྲག་རྒྱར་བྱུང་བཞེས། སྤྱིན་མ་དང་ཨག་ཆོམ་མེ་ལྟར་འབར་བའི་འཇིགས་
པའི་སྐྱ་ལ་ མཛེས་པའི་རྒྱན་སྤྲས་པ་སྤྲ་བ་གོ་བགོས་ཤིང་ཆོག་ཁབ་གསོལ་བ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ དག་བགེགས་
གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ དབང་པོའི་རུ་མཆོན་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ བསམ་པའི་རེ་བ་སྟོང་བའི་ཡིད་
བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱམས། སྐྱ་ལས་འོད་འཁྱིལ་སྟོག་ལྟར་འཁྱུག་པ། རྒྱང་ལྟར་མཁྱོགས་པའི་རྟ་ནག་རྟིང་དཀར་
ལུ་ཆིབས་ཤིང་། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ཕྱག་བརྟན་ ལྷ་སྐྱ་བདུད་བཅོན་སྤྲོ་མོ་རང་རང་གི་བཙུན་མོ་སྤྲས་དང་
གཡོག་འཁོར་ནང་མི་བྱི་སྟོན་འཁོར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ རང་རང་གི་ཕྱག་མཆོན་སྐྱ་ཆོགས་བསྐྱམས་ནས་
གནམ་ས་བར་སྤང་ཀྱན་ལ་བྱབ་པའི་འཇིགས་རུང་རུང་པའི་གར་སྟབས་གྱི་དྲེགས་པའི་དཔུང་དང་བཅས་པ་སྟེ་
བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

པོ་ལྷ་ནག་ཆེ།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ཀྱི་རྒྱལ་) “ཀུན་བྱུང་རྩལ་བྲལ་རང་
བཞིན་ཆོས་དབྱིངས་གྲོང་། །རང་རིག་འགག་མེད་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་མེད་འཕྲུལ། །བྱུང་འབྱུང་རྩལ་གར་སྤྲིད་པའི་
རྩེར་བཞེངས་པ། །མཐུ་ལྷན་དགེ་བསྟེན་ཇོ་པོ་ནག་ཆེན་པ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ལས་
ཁ་ཡར་བལྟ་སྟེ་ ཉིན་མ་ཕྱེད་ཀ་དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོས་མ་ཆད་ གནས་ཁང་འདི་ རི་འདི་གི་རྒྱལ་ཁར་འབད་ནི་འདི་
གིས་ པར་ཡང་བཏབ་ཚུགས་པ་སྟེ་མིན་འདུག།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་སྤྱི་སྤྱི་འོག་གི་ མི་ཚུ་གིས་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་བྲལ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ལུ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ལུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། སྤྱི་སྤྱི་ལུ་རིགས་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་ དཔལ་བྱུང་
བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གྲིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ རུས་རྒྱུན་རུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ལུ་ནི་འདུག།
དེ་ལས་ གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་ལུ་སྤྱི་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གར་སྤྱི་ལྷ་ཡང་ པོ་ལྷ་ལུ་བསྟེན་མ་ཞིན་པས། དད་པ་དང་

མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལས་
འགོ་ཚུ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྟེ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཡིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགོ་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་ཁབ་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་མ་འགོ་
བའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱར་ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེན་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟེ་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྟེལ་སྟེ་
རང་ལྷ་^ཉ པའི་ཆོས་^༡ ལུ་ གཡུས་ཁའི་ཆོགས་པ་གིས་སྟེ་ གྲང་ཅུང་དམར་པོ་ གཟུགས་ལུ་སྟོན་ག་ནི་ཡང་
མེད་མི་གཅིག་འཛོལ་ཏེ་འབག་འོང་། དེ་ལས་གཡུས་སྟོན་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་འཛོམས་སྟེ་ གྲང་བསད་ཞིན་མ་ལས་
ཕོ་ལྷ་ནག་ཆེན་ལུ་ མཆོད་པའི་ལུགས་སྟེལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ རྒྱལ་ལས་དཀར་མཆོད་ལུ་བཀའ་
བསྟོན་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཆོད་སྟེ་མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྟེལ་དེ་བཀོ་བཞག་སྟེ་ ད་རེས་ནངས་པ་ རང་ལྷ་^པ
པའི་ཆོས་^{༡༠} གྱི་ཆེ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཆར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྩམ་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་
ལྷ་མ་ཆང་མ་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཆོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྩམ་ཅང་ཅ་སྟེ་སྟིག་སྟེ་ ལྷ་མ་ཆོས་པ་ཚུ་
གིས་གསུང་ཆོག་གནང་སྟེ་ཕུལ་ནི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་ཏུས་སུ་འབབ། ལོ་ཕུགས་རྟག་ཏུ་
ལེགས། མི་ནད་ཕུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་
ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྟོན་འདི་ནང་ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྟེ་རང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དོ་
ཟེར་ སྐྱེས་ལོ་^{༤༩} ལང་མི་ཨ་རྒྱས་ རྩོམ་གསལ་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱལ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

སྤྱི་སྤྱོད་ལས་ཨ་རྒྱས་རྩོམ་

༡ ལྷ་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ལྷ་བཙན།

ས་གནས།

སྤ་སྐར་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་དགོན་པ།

གཡུས།

སྤ་སྐར།

བསྟན་མི།

ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་ སྐབས་ཆ་རྟེན་འོག་གཙོ་བོ་སྤ་སྐར་སྤྱི་འོག་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་
ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་དགོན་པ་གི་མི་ཚུ་གིས་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས།

གནས་ཁང་།

སྤ་སྐར་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་༡༧༩༤ ལུ་ མཁས་གྲུབ་ཀུན་དགའ་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ་ མཚན་ཡོངས་གྲགས་
ལུ་ སྤ་སྐར་དགོན་པའེས་ཟེར་ཞུ་མི་གིས་ གནད་ས་ཕྱག་བཏབ་གནང་སྟེ་ དགོན་པའི་མཚན་ཡང་ དཔལ་ཐུབ་
བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་ཟེར་གསོལ་གནང་ཅུག། དགོན་པ་འདི་གི་གནས་བདག་ཟེར་རུང་གཞི་བདག་
ཟེར་རུང་ གཏུང་ནག་ཆེན་དང་ ལྷ་བཙན་འདི་གཉིས་ཨིན་པས། ཨིན་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༢ ལུ་ མེ་
རྒྱུན་ཤོར་སོཔ་ལས་བརྟེན་ ཀ་ཁབ་དང་ལྷེབས་རིས་ཚུ་ག་ར་མེ་གིས་འཛིགས་ད་ཅུག། ད་ལྟོ་ལོག་སྟེ་
བཞེངས་པའི་བསྐྱང་འབད་ནི་འདི་གིས་ ལྷ་བཙན་སྐུ་པར་ཚུ་ ཉེ་མ་ལས་བཏབ་བཞག་བཞག་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་
ཟེར་ དགོན་པའི་བྲམ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ལྷ་ཁང་གསར་པ་བཞེངས་པའི་བསྐང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༥ པར་) “ཀྱི་ ལྷ་
 སྒྲིབ་ཐུག་གོན་པ་ལྷ་བྱུང་གནས་སོགས། རྩོམ་འཛིན་དབང་ཀུན་གྱི་བདེན་པའི་བཀའ། སྤྱི་བོར་ཕབ་པའི་དམ་
 ཆོག་རྩིས་དགོངས་ལ། བཙུང་བའི་འཕྲིན་ལས་མ་ལུས་གྲུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ཨ་རྒྱུན་
 ལྷ་རུ་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤྱོད་ལྷ་བཞེན་
 སྤྱོད་མི་ཅིག་སྤྱོད་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྤྱོད་མཛོད་ལྷ་ཁང་མཆོད།

ལྷ་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༦ པར་) “ཀྱི་ ལྷ་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་བྱ་
 ར་བ། ལྷ་འབྱུང་དམ་ཆོག་ཅན་གྱི་མགོན་དང་གོགས། ལྷ་འཁོར་བྱམས་པས་སྤྱོད་བའི་གཉེན་གྱི་
 མཆོག་ བཀའ་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། འོད་ཀྱི་ཉི་མ་ཕམ་བྱས་ཡིད་བཞེན་གྱི་ ཁོར་བྱ་གདངས་
 ཀའི་རྒྱུ་དུ་རབ་བཟུང་ནས། འཛིག་རྟེན་ལས་སུ་འདོད་དགའི་ཆར་འབབས་པའི། མཐུ་ཅུལ་མཆོངས་པ་
 མེད་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། ལི་ཁྱིའི་རི་བོ་ལྷ་བྱུང་བཞེད་པའི་སྤྱོད། འཛིགས་རུང་དཔའ་བོའི་ཆས་ཀྱིས་རབ་བརྒྱན་
 ཏེ། ལྷ་མཁྱོགས་ཆེན་པོ་ལ་བཙན་ཞིང་སྤྱོད་གསུམ་གྱིས། འཛིག་རྟེན་ལྷ་ཁང་གིས་བསྟོད་པ་བསྟོད་

དོ། ཁྱིའ་དྲག་ལས་རྣམས་གང་ལ་འང་མཐུ་སྟོབས་ཀྱི། ཆེ་ཟེར་འབར་བས་ཆོས་མཛད་པ་སྟོའི་ཆལ། ལེགས་
 པར་སྟོང་ཁྱིའ་བསྟན་དགའི་མུན་སྟུག་ནི། མིག་གི་ལྷག་པ་ཙམ་དུ་མཛད་ལ་བསྟོད། མཐོ་རིས་གར་མར་འགུན་
 པའི་མཛེས་སྟུག་གིས། སྲིད་གསུམ་ཡིད་སྟན་འཕྲོག་པའི་སྒྲིན་ལེགས་མ། ཁྲི་བ་ཁྲོམ་དུ་ཆོགས་འབྲེ་དུར་བ་
 ཡིས། ལུས་འཇམ་པ་སྒྲའི་རིགས་བྱ་མཛད་ལ་བསྟོད། བསྟན་པའི་ཀྱུ་མུད་མཐའ་ནས་སྟོང་བ་ལ། རང་རང་
 སྟོབས་ཀྱི་འོད་རླབས་སྟོ་མཁན་པའི། འཁོར་གྱི་དཔུང་ཆོགས་རྒྱ་སྐར་འབུམ་གྱི་དབུས། མཚན་མའི་ནོར་བུ་
 བཞིན་དུ་མཛེས་ལ་བསྟོད། ཉེ་ལྷར་བསྟོད་པས་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་འདིར། རྣལ་འབྱོར་དཔོན་སྟོབ་ཡོན་མཛད་
 འཁོར་བཅས་ཀྱི། མི་མཐུན་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་ཞི་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་དབྱར་མཚོ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་
 མཛོད།” ཟེར་གསལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་
 ཁྲི་བའི་འོད་ཟེར་འབུམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བལྟ་བའི་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ཞལ་དགེས་པའི་འཇུག་སྟོན།
 ཡིད་ལྷར་མགྱོགས་ཤིང་རྩུ་འཕུལ་གྱི་སྟོབས་ རྒྱ་དྲུགས་ཙལ་གྱིས་ རྟེན་ཅིག་ཙམ་ལ་སྟོང་གསུམ་ལུལ་བར་
 རུས་པའི་ ཁྲི་འོད་ཙན་གྱི་ཆིབས་ལ་ སྐྱ་སྐབ་གོང་མེད་རིན་ཆེན་ སྤ་ཆོས་གྱི་སྐར་ཆོགས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ན་
 དབུ་ལ་ཁབ་ཆོག་དང་ཟ་འོག་གི་བེར་གོས་གཉིས་རྩེགས་སུ་གྱུན་ཁྱིའ་ ལྷབ་ལྷབ་དར་གྱི་དབུས་སུ་འགྱུར་སྟེ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ལྷ་ལྷུ་བདུད་བཙན་སྟུན་མའི་འཁོར་ཆོགས་ གངས་མེད་གྱིས་
 བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྟུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༥ པར་)“གྱི་ འཕགས་ཆེན་
 རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་འཕུལ་ལས། རང་བྱུང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བསྟེན་ནས་མཚོག་ རྣམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་ཡིད་
 བཞིན་སྒྲིན་པའི་ཆལ། རོ་མཚར་ཡོན་ཏན་འབུམ་གྱིས་མདོན་མཐོ་བར། རུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་རྣམ་འཕུལ་རིམ་
 ཐོན་གྱིས། བཤད་སྐབ་བསྟན་པའི་སྤང་བ་ཆེར་འབར་ཁྱིའ་ རྣམ་མཁའ་ལི་ཁྲིའི་མདངས་སུ་སྐྱུར་བ་ཡི། རྩར་
 སྒྲིག་འཛིན་པ་རྒྱ་མཚོ་འདུ་བའི་གཞི། འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཕན་བདེའི་ཁྲུངས་གཅིག་ལ། ཐུབ་བསྟན་ལེགས་
 བཤད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་ཆེན་པོ། ཀལ་ལེམ་མེད་སྟོང་བའི་བཀའ་སྤྱང་མཐུ་ཤོ་ཆེ། ལྷུ་བཙན་བསྟན་ལ་རབ་དགའ་
 འཁོར་དང་བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ལས་ ཁ་ཡར་ལྷ་སྟེ་ ཉིན་མཚེད་ཀ་དེ་ཅིག་
 འགྱུར་དགོས་མ་ཚད་ གནས་ཁང་འདི་ རི་འདི་གི་རྒྱབ་ཁར་འབད་ནི་འདི་གིས་པར་ཡང་བདུབ་མ་རྩུགས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་སྤྲ་སྤྲར་སྤྲུ་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྲུང་གནང་པའི་སྤྲ་བས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་དཔལ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྤྲུང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ལུ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་
ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྲེ་གསོལ་མཆོད་ལུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆོད། སྤྲ་སྤྲར་དཔལ་བྱབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་
དགོན་པ་ལུ་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ལུ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དག་རྒྱན།

གྲུ་བཙན་དང་ནགས་ཆེན་འདི་ ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་དགོན་པ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་ལས་རང་
སེམས་ཅན་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་དམར་མཆོད་སྤྲེ་ མཆོད་པའི་ལུགས་སྟོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་ཐུ་ལས་རང་ བྱ་རྒྱད་
སྤྲེ་ར་དང་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། དེ་ལས་ལོ་ལྟར་གྱི་ཏུས་རྒྱན་བཙི་སྤྲུང་ཟེར་ ལེགས་སུ་སྤྲེ་ག་ཅི་ཡང་ལུ་
ནི་མེད་པའི་ ལོ་རྒྱས་རྒྱ་དགོན་པའི་སྤྲུང་འདི་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་ཉེན་ཡིག་ཆ། པོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས། སྤྲ་སྤྲར་དཔལ་བྱབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆོས་གླིང་དགོན་པའི་སྤྲུང་།

སྤྲ་སྤྲར་ལས་ ཨ་རྒྱས་ཇོ་རྒྱ།

༤ ཕྱི་ལྷ་གནས་ཐེད་དཀར་པོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཕྱི་ལྷ་གནས་ཐེད་དཀར་པོ།

ས་གནས།

སྐང་ཁ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

སྐང་ཁ།

བསྟེན་མི།

ཁུ་ཁ་རྩོད་ཁག་ སྐབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་ གཙོ་བོ་སྐང་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་སེར་

ཙུ་གིས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྐང་ཁ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ ཉེ་མ་དུས་རབས་༡༤པའི་ནང་ལུ་ གྲམ་གནས་རྟིང་པའི་བརྒྱད་འཛིན་པ་ དགོ་
ཡུགས་པའི་གྲམ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་ གནད་ས་བཅགས་གནང་ཅུག། བྱལ་ལས་
དགོན་པ་འདི་ གྲམ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐས་ གྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ ཆོས་
བརྒྱད་འཛིན་འདི་བཞུགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ཡིན་རུང་དུས་རབས་༡༥ པའི་ནང་ལས་རང་ བོད་ལས་མར་གནས་རྟིང་པའི་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་གྲམ་ཚུ་སྐང་ཁ་
དགོན་པ་ལུ་ ཐོན་ནི་ཡང་རྒྱུན་ཆད་སོ་པའི་ཁར་ ལྷ་ཁང་ཡང་ མེ་རྒྱུན་དང་ས་ཡོམ་གྱི་རྒྱུན་དན་ཐེངས་ ༣ དེ་
ཅིག་བྱང་པའི་བྱལ་ལུ་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་གི་བྱལ་བྱང་ཁོག་ཙམ་ཅིག་མ་གཏོགས་མི་ཅུག།

ཡིན་རུང་དུས་རབས་༡༥ པ་མཇུག་མཚམས་ལུ་ མཚམས་བྲག་སྤུལ་སྤྱོད་ ངག་དབང་འབྲུག་པ་མཆོག་ སྐང་ཁ་
ལུ་ཐོན། སྐང་ཁ་ཚུ་གིས་སྤྱིན་བདག་འབད་སྤེ་ སྤྱ་ཀོ་རྟིང་པ་ཟེར་ གཡུས་ཀྱི་གཤམ་ལུ་ནགས་ཆལ་ཡོད་པའི་
ཤིང་ཚུ་ མཚམས་བྲག་ལྷ་ཁང་བཞེངས་མ་དུ་ ཤིང་ཆས་སྤེ་ཕུལ་ཞེན་མ་ལས་ གྲམ་གིས་ང་བཅས་སྐང་ཁ་
དགོན་པ་ཡང་ ཡར་ལས་མར་ ད་ལྟོ་བཞེངས་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་གི་ས་གོ་ལུ་ གནད་ས་བཅགས་གནང་པ་གིས་
མ་ཆད་ སྐང་ཁ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནིའི་ཕྱག་ལཱ་མཇུག་མ་བསྐྱུ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ ཁོ་རང་སྤྱོད་བརྒྱལ་བ་
ལུ་མ་གཟིགས་པར་ གྲམ་ཁོ་རང་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་གནང་སྟེ་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཅིག་ཡིན་ཟེར་ཡིན་པས།

བཞེངས་སྤེལ་ ལོ་ངོ་ ༣༠༠ དེ་ཅིག་སོང་པའི་ཤུལ་ལས་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ ལུ་ མེ་ཁྱེན་ཅིག་བྱུང་སྤེལ་ ད་རུང་རང་
ལོག་བཞེངས་ནིའི་དོན་ལུ་ རྫོང་རྫོང་བ་དཔོན་གྱི་ཞལ་བཀོད་ལྟར་དུ་ ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་གི་བཀོད་པ་སྤེལ་
བཞེངས་ནིའི་ལཱ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལུ་ སྐབས་རྗེ་ཁྲི་རབས་༡༠ པ་མཆོག་གིས་ བཀྲ་ཤིས་རབ་
གནས་མཛད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལྷ་ཁང་གི་མཆོན་ཡང་སྤང་ཁ་བསོད་ནམས་ཅེ་ལྷ་ཁང་བཟེར་གསོལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་
ཨིན་མས།

སྤང་ཁ་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ བོ་ལྷ་གནམ་ཐེད་དཀར་པོ་དེ་ སྤྲེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེལ་བསྟན་ནི་འདི་གིས་ མི་ཚུ་
གིས་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ལུ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཤིན་པོའི་དགེ་ལྡན་གེ་ཅུ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྤྲེས་ལྷ་
ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ ག་ར་ལྷ་ཁང་དེ་ནང་ལུ་ལུ་ལོ་ཡོད་པ་སྤེལ་བཤད་ནི་འདུག།

སྤང་ཁ་བསོད་ནམས་ཅེ་ལྷ་ཁང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

གནས་པོ་དཀར་བྲག་གི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གུངས་པར་) “ཀ་དག་གཏོད་མའི་ཀུན་བཟང་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། ཀུན་བྱུང་བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རོལ་པ་ལས། ཀུང་འདུལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བའི་ལྷ་ཆེན་
པོ། དྲེགས་པའི་སྤེད་པོན་གནམ་ཐེད་དཀར་པོ་ལྟོད། སྐྱ་མདོག་མ་ངེས་ཕྱག་མཆོན་སྐྱ་ཆོགས་བསྐྱམས། ལྷུང་
ཤུགས་རྒྱུང་ཏྲ་ཆིབས་ནས་སྤང་ཅིག་ལ། སྟོང་གསུམ་བསྐྱེར་ཞིང་ཡུལ་གྱི་བྱ་ར་བྱེད། ལས་བཞི་ཐོགས་མེད་

འཕྱིན་ལས་འགྲུབ་ལ་བསྟོད། །མི་བསྐྱེད་ཡོངས་ལ་ཁྲོས་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཆོ། །ས་བདག་བདུད་བཙན་མཐུ་བོར་སྐྱེ་
 སྐྱུལ་ནས། །མི་ཕྱགས་ཀུན་ལ་ནད་ཡམས་ཟུ་གེ་ནི། །མི་མཐུན་དག་བགེགས་ཐལ་བར་བརྟག་ལ་བསྟོད། །རིག་
 འཛིན་ནལ་འབྱོར་ནམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་ངོར། །ལྟ་སྐྱེས་མོ་འབྱམ་གྱི་ཆོགས་དཔོན་མཛོད། །ཡུལ་སྡོངས་འདི་
 ལ་ཆར་རྒྱ་དུས་སྐྱེ་འབབ། །མི་ཕྱགས་འབྱེད་ནམས་འཕེལ་བའི་དངོས་གྲུབ་སྟོན། །ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་
 གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཛུམ་པའི་
 ཉམས་དང་བཙས་པ་སྟེ་ སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་ ཟ་འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་གསོལ་ཏེ་ དབུ་ལུ་དར་
 དཀར་པོ་གི་ཅོད་པན་དང་ མགིན་པ་ལུ་ གཡུ་ཡི་རིན་ཆེན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་བཟུམ་ བྲ་ཆོམ་སྟེ་བརྒྱན།
 ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ ལྷའི་བ་དན་དཀར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་
 ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བུ་བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས། དཀར་པོའི་ཕྱགས་ལུ་མདོན་པར་དགའ་བའི་
 འཛུམ་ཞལ་བཟླ་བས་ངོམས་པ་མེད་པའི་ སྐྱེ་ཅན་དུ་བཞུགས་རུང་། བག་ཕྱོགས་བདུད་སྟེའི་ཆོགས་ལུ་ སྐྱེ་
 མདོག་ཕྱག་མཆོན་ཚུ་ངེས་པ་མེད་པ་ ནམ་འགྱུར་ནམ་པ་སྐྱེ་ཆོགས་ དུས་གཅིག་ལུ་སྟོན་སྟེ་ དུས་མཐའི་རྒྱང་
 བྱགས་ལས་ཀྱང་མཁྱོགས་པའི་ ཆིབས་ཏྲ་དཀར་པོ་གར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་
 བསྐྱོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

ཕོ་ལྷའི་ཀ་ཁབ་དང་སྐྱེ་འབྱེད་

དེ་གི་གཡོན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་ ལྷ་སྐྱེན་དཀར་མོ་མདའ་དར་དང་ མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་
 པའི་གྲར། དེ་གི་མཐའ་བསྐྱོར་ལུ་ སྐར་མེད་དེགས་པའི་དབུང་ཆོགས་གར་ དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་ཞིང་ བག་

ཕྱོགས་གཞོམས་པའི་ལུ་ལུ་རམས་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོད་པ་དང་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཆོག་ནང་ལས་
གསལ་ཁྱ་ཡིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༩ ཀྱི་རྒྱབ་) “ཀྱི་ བཀྲ་ཤིས་
གཡང་ཆགས་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་གྱི་རོགས། །རིན་ཆེན་ཞོར་བུ་སྤངས་འབྲེན་གནས་ཕྱོགས་སྟེང་། །རང་སྤང་ལས་
ཐུབ་རིན་ཆེན་པོ་བྱང་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་བསྐྱེད་འགྲོ་ལྷན་སྟོང་བའི་མགོན། །བསྟན་དག་མ་རུངས་ཚར་
གཙོད་དག་ལྷའི་རྒྱལ། །ལྷ་ཆེན་གནས་ཐེད་དཀར་པོའི་ཡུམ་སྤུལ་དང་། །ལྷ་ལྷ་བདུད་བཙན་སྟོན་མོ་ཚོགས་དང་
བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་གནས་ཁང་འདི་ལྷ་ཁང་གི་མགུ་ལུ་ ཕྱོགས་ལྷོ་ཁ་ཐུག་མཚམས་ཅིག་ལས་
ཀར་སྟོང་སྟེ་འགྲོ་ཕ་ད་ ཅུས་ཡུན་སྐར་མ་ ^{༩༠} དེ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ སྟོང་ཕུག་ཅན་ཟེར་ས་ལུ་ ག་
ནི་བ་མཛེས་ཆ་དང་ལྷན་པའི་ གངས་རི་དང་ནགས་ཚལ་ གཡུས་ཚན་གྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་ཏེ་མཐོང་མི་རི་འདི་
པོ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་ཡིན་མས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ^༩ པར་) “ཀྱི་ སྤིད་
གསུམ་བུ་གཞོན་པ་སྤྲ་འབྱུང་གནས་དང་། །དཀར་བརྒྱད་སྒྲ་མ་རིམ་བྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བཀའ་རྟགས་ཕུག་

ཀྱི་གཉན་པོ་རྗེས་དགོངས་ལ། ཀའོད་འཆོ་སྤངས་ནས་མཐུན་ཀྱིན་འགྲུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་
བཟུམ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་འབྱུང་གནས་དང་། དཀར་བརྒྱད་སྤྱོད་མ་རིམ་བྱོན་སོགས་ཚུ་གིས་ བཀའ་དང་དམ་
ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་མི་ཅིག་སྤྱོད་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་
ཡིན་པས།

གསོལ་མཛོད།

ཕོ་ལྷ་གནམ་ཐོད་དཀར་པོ་ལུ་ རྟེན་དང་ཕུ་ལས་ར་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་ལས་ དམར་མཛོད་འབད་ཞིན་མ་ལས་
གསོལ་མཛོད་ཕུལ་ནི་འདི་ ཉེ་མ་ལས་རང་མཛོད་པའི་ལུགས་སྤྱོད་མེད་པའི་ཁར། ཕོ་ལྷ་དེ་དག་སྤྱོད་ཅིག་
ཡིན་མ་སྤྱོད་བཤད་ནི་འདུག་ དེ་འབད་ནི་དེ་གིས་ གསོལ་མཛོད་ཡང་དཀར་མཛོད་སྤྱོད་ བྱ་རྒྱུད་རྒྱུད་མ་གཅིག་
ཕུལ་ཕྱི་མ་གཏོགས་ཤི་ཁྲག་གི་རིགས་ཚུ་མ་པ་ལས་ར་དྲུང་ནི་མེད་ཟེར་སྤྱོད་ཡིན་པས།

ལོ་ལྷ་ར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༩ པའི་ཆོས་ ༡༤ ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཆོས་༡༥ ཚུན་ཆོད་ ཉིན་མ་གསུམ་གྱི་
རིང་ལུ་ མཛོད་སྤྱོད་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ལོ་ལྷ་གི་དུས་ཆོད་ལས་ ཉ་རུང་མི་བདུབ་ ཕྱིས་སོ་རུང་མི་བདུབ་སྤྱོད་
གོང་གི་དུས་ཆོད་ཀྱི་མཛོད་དགོཔ་ཡིན་པས། ཆོས་༡༤ གི་བྱོ་པ་ཚུ་ཆོད་༩ ལུ་ སྤྱོད་ཁ་པའི་ཕོ་རྒྱུ་ལོ་ཆད་༡༥
ཡར་བཅད་དང་༤༠ མར་བཅད་ཚུ་ཐོ་བཀོད་དེས་པར་དུ་རྒྱབ་དགོཔ་དང་། ཐོ་བཀོད་མ་རྒྱབ་མི་ཚུ་ ཉིན་མ་རེ་
རེ་ལུ་ཆད་དེལ་ཀྱམ་༥༠༠རེ་སྤྱོད་ཉིན་མ་ ༣ གྱི་ནང་ལུ་ ཉེས་ཆད་དེལ་ཀྱམ་༡༥༠༠ ཐམ་པ་སྤྱོད་དགོཔ་པའི་སྤྱོད་
གཞི་འདུག།

ཕོ་ལྷ་མཛོད་པའི་སྤྱོད་པས་ལུ་ ཟས་སྤྱོད་ཤི་ཁྲག་གི་རིགས་ཚུ་སྤྱོད་བསྤེལ་པ་ལས་མེད་པ་སྤྱོད་ སྤྱོད་དགོཔ་པའི་ཁར་ཆོས་
༡༥ གི་ཆོ་ ལྷ་དར་གཅིག་སྤྱོད་དགོཔ་ཡིན་པས། ལྷ་དར་སྤྱོད་ནི་ལུ་ ལྷ་ཤིང་བཅད་པ་འགྱོད་དགོཔ་ལས་ལྷ་ཤིང་
འདི་ཤེལ་མ་ཁའི་གཡུས་ཀྱི་མགུ་ལུ་ སྤྱོད་ཀ་ཆལ་ཟེར་མིའི་ ས་གནས་ཁར་ལས་བཅད་དགོཔ་དོ་ཡོད་པ་དང་།
ཤིང་གཞན་མི་ སྤྱོད་ཤིང་གཞན་ཤིང་ སྤྱོད་ཕུ་ཤིང་ཚུ་ཅ་ལས་མི་བདུབ་པའི་ཁར་ ཟ་ཁ་ཟ་མའི་ཤིང་ཟེར་
ཤིང་རིགས་བཟང་དུག་ ཟ་ཤིང་འདི་བཅད་དགོཔ་ཟེར་ཡིན་པས།

ལྷ་ཤིང་བཅད་པ་ད་ལུ་ མི་ཡོད་ཚད་ཅིག་གིས་བཅད་མ་བཏུབ་པའི་ཁར་ དེ་བསྐང་ལས་ར་ ལྷ་ཤིང་བཅད་མི་
ལུ་ ལྷ་དཔོན་ཟེར་མི་ཅིག་ དང་ཕུ་ལས་ར་ ཡ་བརྒྱད་བུ་བརྒྱད་གིས་སྟེར་ འབད་དགོ་དོ་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྷོ་
སྟེས་ལོ་༤༥ ལང་མི་ རྒྱལ་མཚན་ཟེར་མི་གི་ ཁོང་གི་མི་བརྒྱད་ཚུ་གིས་འབད་དགོ་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད། ཁོ་གིས་
འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྟེ་བཅད་འབག་འོང་དགོ་པ་དང་། ལྷ་དཔོན་དེ་ མི་ཤིས་དང་ཨ་ལུ་སྟེས་ས་ལུ་འགྱུ་ནི་ཡང་
མེད་པ་སྟེ་ཨིན་པས། ཁོ་གིས་བུ་མ་པ་ལས་རེག་ནི་མེད་པ་ གཙང་རྟག་རྟ་སྟེ་སྟོང་དགོ་པ་ཨིན་མས།

ལྷ་ཤིང་བཅད་པ་འགྱུ་པ་ད་ལུ་ ལྷ་དཔོན་གིས་ དང་པ་རང་ ཆང་ཕུད་ཅིག་གཏོར་ དེ་ལས་དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་
གིས་ བང་རྩ་གིང་གིང་བརྟུང་སྟེ་འགྱུ་བའི་བསྐང་ལས་ ཉེ་མ་ར་ལྷ་དཔོན་འདི་བཙུགས། ལག་པ་ལུ་ དར་
གནག་པོ་ཅིག་འབག་ དེ་གི་ཤུལ་ལུ་དར་དཀར་པོ་འདི་འབག་ བཙན་གྱི་དར་དཀར་པོ་འབག་སྟེ་ དཔའ་
གཟར་པ་ཚུ་བྱལ་སྟེ་འགྱུ་བའི་སྐབས་ལུ་ ལྷ་དཔོན་འདི་གིས་ ཕུ་དང་རྩ་སྐད་རྒྱབ་སྟེ་ ཡར་རི་ཁའི་ནགས་
ཚལ་ནང་ལུ་ ལྷ་ཤིང་རྩ་བར་མ་ལྟོད་ཚུ་མཛོད་ ཕུ་དང་རྩ་སྐད་རྒྱབ་སྟེ་ར་འགྱུ་ཞིན་ན་ ལྷ་ཤིང་གི་རྩ་བ་ལྟོད་པ་
ཅིག་ ལྷ་ཤིང་གཏོང་ ཤར་ཁ་ཐུག་བསྐྱར་མི་ཅིག་ལྷ་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལུ་དར་ཅིག་བཀལ། ལྷ་དཔོན་གིས་ལྷ་
ཤིང་ལུ་ཐུག་འཚལ་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ཤིང་གྲུ་ལུ་རྟགས་ཅིག་བཀལ་སྟེ་ དེ་ལས་དཔའ་གཟར་པ་སྟེས་ལོ་༡༥
ལས་༤༠ གི་བར་ན་འབད་མི་ཚུ་གིས་ ལྷ་ཤིང་འདི་བཅད་དགོ་པ་དང་ ལྷ་ཤིང་བཅད་པའི་སྐབས་ ལྷ་ཤིང་སྟོམ་
རྩུང་ག་བཟུམ་ཅིག་རང་ཡོད་རུང་ དཔའ་རྟགས་གིས་ར་བཟབ་དགོ་པ་མ་གཏོགས་ ལྷ་རེ་གིས་བཟབ་ནི་འདི་
མ་པ་ལས་ར་མ་བཏུབ་སྟེ་སྟེབ་ནི་འདུག། དེ་ལས་ལྷ་ཤིང་ རི་ཁ་ལས་མར་འབག་འོང་མ་ད་ལུ་ དང་པ་རང་
ལྷ་དཔོན་འདི་ཉེ་མ་བཙུགས་ ལྷ་དཔོན་གིས་སྐད་རྒྱབ་པའི་བསྐང་ལས་ དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་གིས་ཡང་ལམ་
བདའ་སྟེ་ ཕུ་དང་རྩ་རྒྱབ་ཅི་རང་ ཡར་རི་ཁ་ལས་མར་ སྐང་ཁ་ལྷ་ཁང་ཚུ་མཛོད་རང་ བྱལ་བཙར་རྟེ་ ཆོས་
༡༤ གི་ཆེ་ཕྱི་རུ་ལྷ་ཤིང་འདི་བཀལ་བཞག་དགོ་པ་ཨིན་པས།

དེ་གི་ནངས་པ་ཆོས་༡༥ གི་རྩོ་ཉེ་མ་རང་ ལྷ་དཔོན་འདི་ལྟོད་སྟེ་ ལྷ་ཤིང་གི་འཁོར་ལོ་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ རྩོ་པ་
ཚུ་ཚོད་༩ ལུ་ལྷ་དཔོན་གིས་ གིང་གིང་བརྟུང་ མི་མེར་ཚུ་བཀྲལ་སྟེ་མིང་ཐོ་ལྷག་ མ་འོང་མི་ཚུ་ལུ་ཆད་བཀལ།
དེ་ལས་ ཕྱི་རུ་ཚུ་ཚོད་༤ དེ་ཅིག་ལུ་ ལྷ་དར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ མདོས་འཐབ་མི་ཚུ་ཡར་བཀལ་ཆར་མ་ཅིག་
ལྷ་དཔོན་གིས་ད་རུང་ར་ གིང་གིང་ཆར་ཅིག་བརྟུང་མ་ཅིག་ མི་ཚུ་ག་ར་ཡར་འཛོམས། ཨོམ་གད་པ་གྲུ་ལས་

ཞེས། དེ་ལས་གནམ་མེད་ས་མེད་བསྐྱར་ར་རྒྱལ་ ལྷ་དཔོན་ལུ་ཆང་ངང་། སར་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ས་ བསྐྱར་ར་
རྒྱལ་འབད་བའི་བསྐྱར་ལས་ གནམ་མེད་ས་མེད་རྒྱུ་འཕུར་ ཕོ་སྤྱོད་ཚུ་གིས་གནམ་མེད་ས་མེད་སྐད་རྒྱལ་
ཨམ་སྤྱོད་ཚུ་གིས་མར་ལས་དབའི་ད་འབདན་ ཕོ་སྤྱོད་གནམ་མེད་དཀར་པོ་ ལྷ་ཤིང་ལྷོང་པ་བྱོན་སྤྱོད་ཅེ་ བྱི་
ནང་ལས་ ཆང་ཕུད་ངང་འབད་བའི་བསྐྱར་ལས་ ལྷ་དར་ཤིང་འདི་ག་དེ་ཅིག་སྤྱོད་རུང་སྤྱོད་ ཡུད་པ་ཐངས་ཅིག་
གི་ནང་ལུ་ ལྷ་དར་ཤིང་འདི་རྒྱུ་ཐག་ཁེགས་ཡར་ལྷོང་དོ་ཡོད་པ་སྤྱོད་པའད་ནི་འདུག།

ནངས་པ་ཆོས་༡༤གི་ཆོ་ རོ་པ་རྒྱ་ཆོད་༡༠ དེ་ཅིག་ལུ་ ཉེ་མ་ར་ལྷ་ཁང་ནང་ དཔའ་གཟར་པ་རྒྱུ་འཛོམས་ དེ་
ལས་སྤྱོད་ཁྱེ་གུར་བཞུགས་ཞིན་ལས་ བཞུགས་གཤམ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཟུང་སྟེ་ གསོལ་ར་བཞུགས་ཆར་ཕ་
ཅིག་ ཉེ་མ་ར་སྤྱོད་དང་ དེ་གི་ཤུལ་མར་ཁྱེ་འཛོམ་། དེ་ལས་དཔའ་གཟར་པ་རྒྱུ་གིས་བཀའ་ཉེ་ཕྱག་རྒྱལ་སྤྱོད་
བང་ར་གིང་གིང་བརྒྱུང་སྟེ་ གུལ་བཙར་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་ཁར་བྱོན་སྟེ་ ལྷ་དར་གི་རྩ་བ་ལུ་དོའི་ཁྱེ་བཟོ་ཡོད་མི་
གུ་ལུ་ དར་གསུམ་འདི་དེ་གུ་ལུ་འཕྱར་བཞག། ལྷ་དཔོན་གིས་ དར་ཕུ་གི་ཁྱོ་ལུང་གསུམ་འབད་མི་ཅིག་ཡོད་མི་
འདི་ནང་ལུ་སྤྱང་ཆང་རྒྱགས་ ཡར་སྤྱོད་བཀའ། དེ་ལས་དང་པ་ར་སྤྱོད་གིས་དཔའ་གཟར་པ་ཆ་མཉམ་ལུ་ ལུས་
གསོལ་གནང་ཆར་ཕ་ཅིག་ ཆང་ཕུད་གཏོར་སྟེ་ རྩ་ཆར་གསུམ་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་དགོ། འོ་ལེགས་སོ། འོ་
ལེགས་སོ། ཟེར་འགོ་བཙུགས་སྟེ་ བོད་ལྷ་ས་མར་བཙད་དང་ དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ཡར་བཙད་གི་
གནས་བདག་གཞི་བདག་རྒྱ་ག་ར་ ཕོ་སྤྱོད་གནམ་མེད་དཀར་པོའི་མཁུན་སྤྱོད་འབོ་སྟེ་ གསེར་སྤྱོད་ཕུད་གཏོར་
དགོཔ་ཨིན་པས། གསེར་སྤྱོད་ཕུད་འདི་ ལྷ་དཔོན་རྒྱུང་ཅིག་གིས་མ་གཏོགས་ གཞན་གིས་རྩ་ལས་གཏོར་
མི་ཆོག་ཟེར་ཨིན་མས།

དེ་ལས་ཕོ་སྤྱོད་ཚུ་གིས་ ལྷ་དར་བསྐྱར་ར་རྒྱལ་ ཨམ་སྤྱོད་ཚུ་ལྷ་མོ་ལྷ་སྟེ་ ཆོག་རྒྱ་ག་ར་སྤྱོད་ཆར་ཕ་ཅིག་ བང་
ར་གིང་གིང་བརྒྱུང་སྟེ་ བགེགས་བདའ་མེར་ དར་ཤིང་གཉའ་བ་བཀའ་སྟེ་ བགེགས་བདའ་སྟེ་ གཡུས་ཆན་
གི་མགུ་ལུ་ དཔའ་གཟར་པ་ཆ་མཉམ་ ལྷ་དར་རྒྱ་སྐད་རྒྱལ་རྒྱལ་སྟེ་ ཡར་དེ་ལུ་སྤྱང་ཟེར་སའི་གཡུས་གི་མགུ་ལུ་
ཤུགས་ཤིང་སྤྱོད་སྟེ་གཉིས་ཡོད་མའི་ རྩ་བར་ལྷོད་ལྷོད་རྒྱགས་ དེ་ཁར་བགེགས་བསྐྱད། ལྷ་ཁང་ཅིག་ཡོད་མི་
ལས་ བགེགས་འདི་ རྒྱ་ལས་མར་བསྐྱད་བཏང་མ་ཨིན་མས་ དར་ཕུ་འབད་བ་ཅིན་ བགེགས་བསྐྱད་པའི་
སྤྱབས་ རྒྱ་ཁའི་ཟམ་ཡང་སྤྱར་ནི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག།

དེ་ལས་ དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་ རྒྱག་པོ་ཤིང་གི་རྩ་བར་ ཨ་ཅི་ངལ་གསོ་སྡོད། ཡར་ལོང་མ་ཅིག་ དེ་ལྟ་སྒྲིང་བེར་
 ས་ལུ་ ཁོང་རྩ་བོ་ལྷ་འབད་མི་ཅིག་ཡོད་མི་གིས་ ཁོ་ནང་སྒྲིང་ཆང་སྒྲུགས་ཡར་སྒྲོན་བཀའ། བཅུགས་གདན་
 རྒྱབ་སྤེལ་བཞག་སར་ དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་གྲུལ་སྒྲིག་སྡོད་ཆར་མ་ཅིག་ ཁོང་རྩ་བོ་ལྷ་པོ་གིས་ ར་ཆང་བྲང་རྟེན་
 འབྲེལ་བ་རྩིས་ཞིན་མ་ལས་ ཐོ་རྒྱ་དང་ཨམ་སྤྱུ་ཚུ་གིས་ཞབས་ཁྲ་ཅིག་རྒྱབ། དེ་ལས་ཡར་ལོག་འོང་མ་ཅིག་
 དཔའ་གཟར་པ་ཚུ་བཀའ་བཞེ་ཐུག་རྒྱབ། ལྷ་དར་ཤིང་གི་རྩ་བ་ལས་ གདོང་ཁ་ཡར་ལྷག་བསྐྱོར་སྤེལ་ མཆོད་པ་
 ཅིག་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་ཨིན་མས་ མཆོད་པ་སྤུལ་ཆར་མ་ཅིག་ མཇུག་བསྐྱུལ་ཨིན་ཟེར་ ཤེལ་གཡུས་ལས་སྤྱེས་
 ཡོ་ལྷུ་ལང་མི་ སྒྲིང་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་ དཀོན་གཉེར་བསྐྱེད་པ་ ཀམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཆོད།

སྒྲིང་ཁ་སྤྱི་འག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་བྱིམ་ནང་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་བུ་དང་
 ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྤུལ། ཐོ་ལྷ་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་
 སྤེལ་ གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྤོལ་ཡོད་པ་མ་ཆད། སྒྲིང་ཁ་བསོད་ནམས་ཅེ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱུན་ཅུ་གསོལ་
 མཆོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་སྤེལ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཐོ་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

སྒྲིང་ཁ་བསོད་ནམས་ཅེ་གི་དཀོན་གཉེར་བསྐྱེད་པ་ཀམ་རྒྱལ་མཚན།

༥ བྱི་ལི་བཙན་བྱི་སྤྱིང་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བྱི་ལི་བཙན།

ས་གནས།

ཤེལ་གཡུས་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་དང་། གུར་དགོན་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ཤེལ་གཡུས།

བསྟེན་མི།

ཚུ་ཁ་རྫོང་ཁག་ སྐབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་ གཙོ་བོ་ཤེལ་མ་དགོན་པའི་སྤྱི་འོག་
དང་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཁའི་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་སྐྱེས་ལྷ་སྤྱོད་ཡང་
བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ ས་སྐྱའི་བླ་མ་འགོ་མགོན་ས་སྐྱ་ སྤྱིན་ལས་རབ་ཡངས་མཆོག་གིས་
ང་བཙས་པའི་ལྷོ་མོན་ལུ་ ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་དར་ནིའི་ལུང་བསྟན་ཡོད་པ་གཟིགས་ཏེ་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཚན་ནང་
བྱོན་སྤྱོད་ གནད་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་། དེ་ལས་བླ་མ་ཁོ་རའི་བཀའ་སྲུང་འདི་ཡང་ གཡུས་འདི་གི་གནས་
བདག་སྤྱོད་བསྐྱོས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ཆགས་རབས་ལག་བྲིས་མའི་ཤོག་གྲངས་༡༥ པར་ འགོ་
མགོན་ས་སྐྱ་སྤྱིན་ལས་རབ་ཡངས་ཀྱིས། །སྤྱོད་པའི་དུང་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས། །སྤྱོད་པ་གཏོད་ཕྱིར་
དུ་ཡུལ་ཁམས་བསྐྱོར་བའི་ཆོ། །ཡུལ་འདིར་ལུང་བསྟན་གཟིགས་པས་གནད་ས་ཆགས། །རྟེན་གསུམ་བཞུགས་
སའི་གཞུང་མེད་ཅ་ཅན་ཞིག །ཡུལ་འདིའི་སྤྱོད་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་བཞེངས། །གར་དང་དབྱངས་ཀྱི་ལམ་
སྤྱོད་འདི་དུ་བཅུགས། །ཆོས་སྤྱོད་བྱི་ལི་མིང་ཅན་གནས་བདག་བསྐྱོས། །ཟེར་བྲིས་ཏེ་ཡོད་པ་བཟུམ་སྤྱོད་ དུས་
རབས་༡༥ པའི་ནང་ལས་ར་ གནད་ས་བཙགས་གནང་ཡོད་པའི་ དགོན་པ་རྟེན་ཤོས་ཅིག་ཡིན་མས།
ཤེལ་མ་དགོན་པ་དང་ གུར་དགོན་ལྷ་ཁང་ དེ་ལས་ཤེལ་མ་གཡུས་ཁའི་ལྷ་ཁང་ཚུ་ནང་ མི་རྒྱ་གིས་ སྐྱེས་ལྷ་
ཡུལ་ལྷ་ཡང་བྱི་ལི་བཙན་འདི་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ལས་ མི་རྒྱ་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་ལུ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ནི་

གཤམ་པོའི་དགེལ་དགེ་ཙ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ གོང་གི་ལང་གསུམ་ཆ་རའི་ནང་ལུ་
ཕུལ་བར་འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

ཤེལ་ཡུལ་གྱི་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

དམ་བཞག།

བྱི་ལི་བཙན་གྱི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ པར་) “ཀྱི་
རྒྱལ་བའི་ཕན་གཏོད་ལས་ཀྱི་འབྲས། །བདེ་སྤྱད་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་སྤྲངས་པ། །དེ་བཞིན་དམ་ཚིག་རྩིས་དགོངས་
ལ། །འགོ་ལ་ཕན་པ་འགྲུབ་ཅིང་དགོ།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ རྒྱལ་བས་སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལས་
ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤྱོད་ལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྤྱོད་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཡིན་
པས།

ནམ་པ་དང་སྤྱོད་ཐོན་ཕྱག་མཆོད།

བྱི་ལི་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཀྱི་ ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་ཆེན་
པོའི་རྩལ། ། འགགས་པ་མེད་པའི་འཕྲོ་འདུ་ལས། །བྱུང་འཇུག་དེགས་པའི་སྤྱར་སྤྱང་བ། །མཐུ་ལྷན་ལྷ་བཙན་
ཆེན་པོ་ནི། །སྤྱོད་ཐོན་གསུལ་ལྷན་ཅང་ཤེས་སྤྱོད། །གཏེར་བདག་ཆེན་པོ་བྱིན་ལྷན་ཞིང་། །རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་
ལྷ་མཛོས་ཀྱིས། །ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་ཕྱག་གཡམ་ན། །བསྟན་པ་བསྐྱུང་བའི་བ་དན་དང་། །གཡོན་ན་ཕན་

བདེ་འབྱུང་བའི་གཏེར། །ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་བསྐྱམས་ནས་ནི། །འགྲོ་བའི་མོངས་པ་སེལ་ལ་བསྟོད། །མོས་ངོར་
 རྣམ་འཕྲུལ་དུ་མའི་གཟུགས། །སྟོང་ཁམས་བྱབ་པའི་དབྱང་བཅས་ལ། །གུས་པས་བསྟོད་དོ་བདག་ཅག་
 གི། །བསམ་དོན་ཆོས་བཞིན་འགྲུབ་པར་མཛོད།།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་
 བཅན་དེ་གི་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་དུ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་གཙོགས་པ། སྐུན་གསུམ་པོ་
 ཏྲ་གདོང་གི་མེ་བཟུམ་སྟེ་འབར་ དབྱ་ལུ་ལྷ་གས་ཀྱི་ཁབ་ཆོག་གསོལ་ཏེ། ལྷ་གས་པ་ལུ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱུང་བའི་
 བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཞིང་ གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་སྐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབས་པའི་ ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བསྐྱམས་ནས། སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་ཏྲ་ཅང་ཤེས་རྒྱུད་གི་བང་ཚལ་སེམས་ལྟར་
 མཁྱོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ། མཐའ་འཁོར་
 ལུ་ བཀའ་གཉན་བཅན་དམར་འབུམ་སྟེ་དང་ སྤང་སྤྱོད་དྲེགས་པའི་ལྷ་མ་སྤྱོད་གངས་མེད་ཀྱིས་བསྟོར་ཏེ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

བྱི་ལི་བཅན་གྱི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ པར་)“གྲི་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་
བ་ཀུན་གྱི་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། བཀ་ཤིས་ལྷ་ཡི་འབྱོར་པས་བརྒྱན་པའི་ཡུལ། ལེགས་པར་སྦྱང་ཞིང་མི་མཐུན་
བསྐྱུང་བའི་ལྷ། གཉུག་མར་གནས་པའི་དགེ་བསྟེན་མཐུ་ཙལ་ཅན། གཅིག་ལས་དུ་མར་སྤུལ་པའི་འཁོར་
ཆོགས་བཅས། འད་དམ་གདུང་བས་འབོད་དོ་གནས་འདིར་གཤེགས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ཤེལ་མ་
དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་གི་ རྩོགས་གཡས་ཁ་ཐུག་ལས་ ཀླང་སྟོང་སྟེ་འགྲོམ་ད་ ཏུས་ཡུན་རྒྱ་ཆོད་^༣ དེ་ཅིག་འགྲོ་
དགོ་པའི་ས་གནས་བྱི་ལི་སྤང་ཟེར་ ག་ནི་བ་མཛེས་ཆ་དང་ལྷན་པའི་ གངས་རི་དང་ནགས་ཆལ་གྱིས་མཐའ་
བསྐྱོར་ཏེ་ སྤྱིད་ཉམས་དང་ལྷན་མ་སྟེ་མཐོང་མི་རི་འདི་ ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ཨིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

ལྷ་བཙན་གྱི་ཡི་འམ་གྱི་སྙིང་བཙན་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཏུས་དང་ཕུ་ལས་ར་ བོན་ཆོས་གྱི་ལུགས་སྟོལ་ནང་
དམར་མཆོད་འབད་དེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ ཏེ་མ་ལས་རང་མ་མཇུག་ཟེར་ཨིན་པས། ལྷ་བཙན་
དེ་བོད་ལས་མར་ས་སྤྱི་བྲམ་འགོ་མགོན་ས་སྤྱི་བྲམ་ལས་རབ་ཡངས་མཆོག་ ང་བཅས་སྟོ་མོན་གྱི་ཡུལ་ལུ་
ཐེབས་ཏེ་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ ལྷ་བཙན་དེ་ སྤམ་གི་བཀའ་སྤྱང་སྟེ་བསྟེན་བསྟེན་མ་
ཅིག་ཨིན་པས། ལྷ་བཙན་དེ་བཀའ་སྤྱང་གི་གཤལ་ཁར་ འབད་ནི་འདི་གིས་ གསོལ་མཆོད་ཡང་དམར་མཆོད་སྟེ་
ཕུལ་ནི་མེད་པའི་ཁར་ ལོ་འཁོར་གཅིག་ནང་འཁོད་ ཞག་གངས་^{༣༤} འབད་མི་ཅིག་ འབུམ་སྟེ་གཏང་ནི་ཡོད་
པའི་ཁར། ལྷ་རིམ་ཆོས་བཟང་ཏུས་བཟང་གི་སྐབས་ལུ་ཡང་བསྐྱུང་རྒྱུན་གཏང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། གཡུས་སྟོ་འདི་
ནང་ལུ་སྤྱི་མི་ ཨ་ལུ་རྒྱ་གི་སྤྱི་ལྷ་ཡང་ ལྷ་བཙན་འདི་བསྟེན་ནི་འདི་གིས་ གསེར་སྤྱི་མས་དང་དཀར་མེ་ དེ་
ལས་ཆོགས་དང་སྤྱན་དར་རྒྱུ་སྟེ་སྟོན་ལམ་བཏབ་སྟེ་འབད་ནིའི་ ལམ་ལུགས་སྟོལ་འདི་ ད་རེས་ནངས་པའི་
བར་ན་ཡང་ སྟོལ་ཁྱུན་མ་ཉམས་པར་ ཕུལ་བར་འོང་མི་ ཡོངས་གྲགས་སྟེ་ར་ཡོད་ཟེར་ དགོན་པའི་སྟོབ་
དཔོན་དབུ་མཛེད་གྱིས་བཤད་པ་ཨིན་མས།

ལྷ་བཙན་གྱི་མཆོན་ ཏེ་མ་ལས་ཡོད་པའི་ གསོལ་ཁའི་དཔེ་ཆ་ནང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ བྱི་སྙིང་བཙན་ཟེར་བཀོད་
དེ་འདུག་ཟེར་ཨིན་མས། ད་རེས་ནངས་པ་སྤྱི་བྲམ་ཉམས་ཏེ་ དཔེ་ཆ་ནང་ལུ་ བྱི་ལི་བཙན་ཟེར་བྲིས་ཡོད་པའི་
ཁར་ མི་གིས་ཡང་བྱི་ལི་བཙན་ཟེར་ ཞུ་ནིའི་ཡོངས་གྲགས་ཡར་སོང་ལུག་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཆོད།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་སྤྱི་འོག་དང་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཁའི་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་
ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ།
ལྟ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད།
ཤེལ་མ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་ གྲུང་དགོན་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་
འདུག།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

ཤེལ་མ་དགོན་པའི་དབུ་མཛད།

༤ བླ་མ་དཔལ་འཕེལ་བའི་མཆོད་རྟེན་

གནད་དོན་བཅུ་དྲུག་པའི་མཆོད་རྟེན་

གཞི་བདག་གི་མཆོད་རྟེན་

བླ་མ་དཔལ་འཕེལ་བའི་མཆོད་རྟེན་

ས་གནས་

ཤེལ་ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས་

ཤེལ་མ།

བསྐྱེད་མི།

ཁུ་ལ་རྫོང་ཁག་སྐྱབས་ཆ་རྒྱུ་འོག་གི་ གཙོ་བོ་ཤེལ་ཡུལ་གྱི་འོག་གི་གཡུས་

ཆོན་ བྱིས་གྲང་པ་༡༤ འབད་མི་རྒྱུ་ཆོན་ཆོན་གིས་ ལྷ་བཅོན་འདི་ཡུལ་ལྷ་སྐྱེ་
བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

ཤེལ་ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་མཆོད་རྟེན་

ཤེལ་མ་ཡུལ་ཁ་གི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་བོད་ལས་མར་བྱོན་མི་གཙང་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་མཚོ་
གི་སློབ་མ་ རྒྱུ་མཚོ་འཛན་ཅན་༤ ལུ་གཤམ་ཡོད་མི་ སྤྲོ་སྤྲོ་དགོན་པ་ལས་ཀྱན་དགའ་རྒྱུ་མཚོ། ཆོས་སྦྱིད་
རྒྱུ་མཚོ། གྱུར་དགོན་པ་གི་བསམ་གྲུབ་རྒྱུ་མཚོ། དགེ་སྤྱིང་དགོན་པ་གི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་མཚོ། ཨ་ན་ཁ་གི་བཙུན་
འགྲུས་རྒྱུ་མཚོ། སྤྲོ་རྩ་ལུ་དགོན་པ་གི་ཕྱིན་ལས་རྒྱུ་མཚོ་བཟུང་ མཁན་ཆེན་གྱི་དངོས་སློབ་ ཡོངས་གཤམ་ལུ་
རྒྱུ་མཚོ་འཛན་ཅན་དུག་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ནང་གསེས་ ཤེལ་མ་གཡུས་ཁར་ལས་འཁྲུངས་མི་ ཕུར་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱུ་མཚོ་མཚོག་གིས་ གདན་ས་དང་པ་ གྱུར་དགོན་པ་འདི་ཕྱག་བཏབ་གནང་ཅུག།

དེ་ལས་ སྤྲོ་ཁོ་རའི་འཁྲུངས་ཡུལ་ཤེལ་མ་གཡུས་ཁ་ལུ་བྱོན་ཞིན་མ་ལས་ གདན་ས་གཉིས་པ་ཕྱག་བཏབ་
གནང་ཅུག། གདན་ས་དེ་ཁར་ ལྷ་ཁང་རྒྱུ་ཁྱུ་ཅིག་བཞེངས་གནང་སྤྱོད་ལྷ་ཁང་གི་མཚན་ཡང་ ཤེལ་མ་དཀར་
གསལ་ལྷ་ཁང་ཟེར་ མཚན་དེ་སྤྱོད་གསལ་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲོ་མ་ཚད། གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་ ས་བདག་
གིས་ རྒྱུ་ཚད་བཏང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་པས། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱུ་མཚོ་མཚོག་
གིས་ ལྷ་ཁང་འདི་ས་བདག་གི་ཁ་གོན་སྤྱོད་བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དག་རྒྱུན་སྤྱོད་བཤད་ནི་
འདུག། ཁོང་གིས་གྲུང་པ་༡༤ འབད་མི་གིས་ བྱག་དམར་བཙན་འདི་ ཡུལ་ལྷ་སྤྱོད་རྒྱུང་མ་ཅིག་བསྤྱོད་དོ་ཡོད་པ་
སྤྱོད་ཡིན་པས། སྤྱོད་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ སློབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱུ་མཚོ་མཚོག་གིས་ ཏུས་རབས་༡༥
པའི་ནང་གྱུར་དགོན་པ་ལས་གཏེར་ལས་བཞེས་པའི་ ཕུར་པ་གི་སྤྱོད་གཅིག་ཡོད་མི་དེ་ལུ་བསྤྱོད་མ་ཡིན་ཟེར་
སྤྱོད་ཡིན་མས། རྒྱུ་མཚན་དེ་སྤྱོད་འབད་ནི་འདི་གིས་ གཡུས་སྤྱོད་འདི་ནང་ ཨ་ལུ་སྤྱོད་ཨ་ཅིག་ གྱུར་དགོན་པའི་
ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ འབག་དགོ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ཨ་ལུ་བྱུ་ཡིན་པ་ཅིན་ མིང་ཕུར་པ་རྩི་རྩི་དང་ བུ་མོ་ཡིན་པ་ཅིན་
ཕུར་པ་དབང་མོ་ཟེར་མིང་དེ་སྤྱོད་བཏགས་སྤོལ་ཡོད་ཟེར་ དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བཤད་ནི་འདུག།

བྲག་དམར་བཅན།

ནུ་མ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆན།

ལྷ་བཅན་གྱི་མདོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ཏེ་པར་) “མདུན་དུ་ལྷ་མཆན་ས་འཛིན་མདོན་
 པར་མཐོ་བའི་དོས་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ནགས་དང་མེ་རྟོག་སྐྱེ་ཆོགས་བཟ་བའི་དབུས་སུ། རིན་ཆེན་ལོ་རྒྱུ་བྲག་
 རི་བ་གམ་བཅུགས་པ་ལྷ་བྱའི་གནས་སུ་རང་སྤང་དགེས་པར་བརྟེན་པའི་སྐྱུ་ཁར་ཆད་དང་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 རྟོགས་པའི་ནང་དུ། སྒོ་ག་ལྟར་སྤུར་བའི་རྩ་འཕྲུལ་གྱི་ཤུགས་འཆང་རྟ་དམར་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་སྤྲུམ་པའི་སྤྲང་ན་
 དགོ་བསྟེན་བྲག་དམར་བཅན་ཆོད་དུས་མཐའི་མེ་ལྟར་འབར་བའི་སྐྱུ་ལ་སྤྲུན་གསུམ་སྤང་མིག་རྩ་བཟང་པའི་སྤྲིན་
 མ་དང་སྤྲེལ་པ་ལས་མེད་ཆ་ཆ་འཕྲོ་བ། ཕྱག་གཡས་བདུད་སྤེའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རུ་དར་དང་། གཡོན་ན་
 དམ་ཉམས་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བདུད་ཞགས་དང་གང་འདོད་སྤྲོལ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཞབས་བཅན་འཁྲུལ་གྱི་
 འཁྲིང་བའི་བག་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་པའོ།། དེའི་གཡོན་དུ་གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་སྤྲན་མོ་ཟླ་བའི་མདོག་ཅན་
 ཕྱག་གཉིས་མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་འཛིན་ནས་བཞེངས་སྟབས་སུ་གནས་པའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་འཁོར་སྤྲན་བཙུན་
 སྤེ་བཞི་སོགས་སྤིད་པའི་ལྷ་མ་སྤིན་རྟོགས་པའི་ཆོགས་དང་བཅས་པར་གསལ་བའི་གནས་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་
 འཕྲོས།” ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་རབ་རྩ་ཁྲོས་
 པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཙོགས་པ། སྤྲན་གསུམ་པོ་རྟ་གདོང་གི་མེ་བཟུམ་སྤེ་འབར་ དབུ་ལུ་
 ལྷགས་ཀྱི་ཁབ་ཆོག་གིས་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལྷ་བདུད་སྤེ་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་ རུ་དར་དམར་པོ་གནས་
 ལུ་འཕྱར་ཞིང་ གཡོན་པ་ལྷ་དམ་ཉམས་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་བདུད་ཞགས་དང་ མཆོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་

མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ནས། སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་རྟ་དམར་རྒྱང་གི་བང་ཚུལ་སེམས་ལྟར་མགྲོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ། དེའི་གཡོན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་མཚོ་སྐྱོན་རྒྱལ་མོ་ སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་སྟོན་ཀའི་ཁྲིམ་ཉ་གང་བཟུམ་ ཞལ་འཇུག་ལང་ཚོ་རྒྱས་ཏེ་ ཡུག་གཉིས་ལུ་མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་ བཞེངས་སྟབས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྐྱོན་བཙུན་སྟེ་བཞི་སོགས་ སྲིད་པའི་ལྷ་མ་སྲིན་དྲེགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་པར་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཡིན་པས།

དམ་བཞག།

བྲག་དམར་བཙན་གྱི་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ རོག་གངས་ ༡གི་རྒྱབ་) “ཀྱི་འཆི་མེད་མགོན་པོ་པརྟ་ཀ་ར་དང་། བྲུབ་བརྟེས་བྲུ་མ་བརྟུད་པའི་སྐུན་སྡེ་རུ། བསྐྱེད་འགོ་སྦྱོང་བར་ཁས་བྲུངས་དམ་བཅས་པའི། བཀའ་དམ་སྐྱོན་འོ་བཙོལ་བའི་ཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ འཆི་མེད་མགོན་པོ་པརྟ་ཀ་ར་གི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྐྱེད་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསལ་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་, པའི་རྒྱལ་)“ཀྱི་ ཆོས་དབྱིངས་
 འགྱུར་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཕུལ། །འགགས་མེད་ཅི་ཡང་འཆར་བའི་རོལ་པ་ལས། །དཀར་ཕྱོགས་སྦྱིང་བའི་
 སྤང་མ་མཐུ་བོ་ཆེ། །བྲག་དམར་བཙན་ཤོད་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་དང་བཅས། །སྤྱབ་ཅིང་མཆོད་པའི་གནས་མཆོག་
 དམ་པ་འདིར། །དབྱེས་པའི་མཆོད་རྒྱུ་མ་ཆང་མེད་བཤམས་ནས། །”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་ཁང་
 འདི་ལྟ་ཁང་ལས་ཕྱོགས་ལྟོ་ཁ་ཐུག་མཆོམས་ཅིག་ལས་རྒྱ་སྤོང་སྟེ་འགྲོ་བ་ཅིན་ ཏུས་ཡུན་རྒྱ་ཆོད་ལྟག་ཅིག་
 འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ ཐུག་དམར་ཆལ་ཟེར་མི་ ག་ནི་བ་མཛེས་ཆ་དང་ལྡན་པའི་ གངས་རི་དང་ནགས་ཆལ་
 གཡུས་ཆན་གྱིས་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་མཐོང་མི་རི་འདི་ ལྟ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་ཤེལ་མ་གཡུས་ཁད་སྤྱི་འོག་གི་ བྱིམ་གྲུང་པ་ ༡༤ འབད་མི་གི་མིམེར་རྒྱ་གིས་ ལོ་ལྟར་ཆོས་སྤྱང་
 གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་རྒྱ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཐུལ། ལྟ་བཙན་
 ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཆོད་ཐུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད།
 ཤེལ་ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང་ནང་ གསོལ་མཆོད་ཡང་ ཨ་ཏག་རང་ཐུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལྟག་
 པར་ཏུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསེར་སྦྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཐུལ་རྒྱགས་པ་ཅིན་
 རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྟེ་འགྲུབ་རྒྱགས་པ་ཡིན་མས།

བྲག་དམར་བཙན་དེ་ ཏེ་མ་ལས་རང་ སེམས་ཅན་སོག་གཙོད་འབད་དེ་དམར་མཆོད་སྟེ་ མཆོད་པའི་ལུགས་
 སྟོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་ཐུ་ལས་ར་བྱ་རྒྱུད་སྟེ་དང་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ལོ་ལྟར་གྱི་ཏུས་སྟོན་བཙུ་སྤྱང་
 ཟེར་ ལོགས་སུ་སྟེ་ག་ཅི་ཡང་ཉུ་ནི་མེད་ཟེར་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ ལྷམ་དང་པའི་ནང་བསྐྱེད་གནས་ཅིག་སྤྱང་
 བྱི་འདུག། བསྐྱེད་གནས་སྤྱང་པའི་སྐབས་རྒྱ་བཞོག་ཅིག་བཏང་ནི་ཡོད་ཟེར་ཡིན་མས་ དེ་གི་སྐབས་ལུ་ གསོལ་
 མཆོད་རེ་ཐུལ་སྟོལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷམ་ ༤ པའི་ནང་ འབུམ་སྟེ་གནས་བཏན་བཙུ་བྱུག་བཏང་པའི་སྐབས་
 ལྟ་བཙན་ལུ་ གསོལ་ཁ་ཅིག་ཐུལ་ནི་འདུག། ལྷམ་ ༥ པའི་ཆོས་བཞི་ལུ་ ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་
 སྐབས་ ལྟ་བཙན་ལུ་ཡང་ཆོགས་འཁོར་དང་གཅིག་ཁར་ གསོལ་མཆོད་རེ་ཐུལ་བཞག་ནི་མ་གཏོགས།

དམིགས་བསལ་གྱིས་ ཏུས་སྟོན་བཅི་སྤྱད་ཅུ་མིའི་ལུགས་སྟོལ་འདི་ ཉེ་མ་ལས་ར་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་བཤད་ནི་
འདུག།

ངག་རྒྱལ།

དང་ཕུ་གཡུས་སྟོ་འདི་ནང་ སྟོ་ཁ་ལུ་རྟ་དམར་པོ། ཨོ་ཀ་ནང་ལུ་བྱམ་དམར་པོ་དང་ སྤང་དང་བ་དམར་པོ་ཡོད་པ་
ཅིན་ རྟོར་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་གནམ་མེད་ས་མེད་ཡར་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས། རྟ་ཡོད་པ་ཅིན་རྟ་འདི་ཚུ་ལུ་
རྟོན་དང་བར་ཆད་ག་ཅི་ཡང་བྱུང་ནི་མེད་པ་མ་ཆད་ གཙན་གཟན་འཕར་ཤ་གིས་ ཟ་བའི་ཟེར་ཤ་མེད་ སེམས་
ཅན་སྟག་གིས་བསད་པའི་ཟེར་ཤ་མེད་པར་ སྟོ་རྟོར་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཚུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་ ཡར་
འཕེལ་ནི་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྲེལ་ནི་འདུག། ཉེ་མ་སྟོབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་ཡབ་ལྷ་རྒྱལ་ཟེར་མི་
ལུ་ རྟོར་དཔོན་ལྷ་རྒྱལ་ཟེར་ཅུ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། ཁོ་ལུ་རྟོར་སེམས་ཅན་ གཅིག་བརྒྱ་དང་ཉིས་བརྒྱ་སྟེ་ཡོད་
པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ ལྷ་བཙན་འདི་རྟོར་སེམས་ཅན་ལུ་ གནམ་མེད་ས་མེད་སྤྱགས་མཉེས་མི་ཅིག་ཨིན་ཟེར་
བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་རྟོན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

ཡུལ་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་དཀོན་གཉེར་ཀམ་རྒྱལ་མཚན།

མ་ཕྱ་དམ་ཚེས་ལྷན་གྲུབ་གཞུང་འགྲུགས་བཅན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཕྱ་དམ་ཚེས་ལྷན་གྲུབ་གཞུང་འགྲུགས་བཅན།

ས་གནས།

སློབ་གནས་ཁའམ་སྐང་ཉལ་ཁ་ལྷ་ཁ།

གཡུས།

སྐང་ཉལ་ཁ།

བསྟན་མི།

ཁུ་ཁ་རྩོད་ཁག་སྐབས་ཆ་རྟེན་འོག་གི་གཙོ་བོ་སྐང་ཉལ་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་

བཟང་ཐལ་གཡུས་ཚན་དང་ ཀོ་མོ་གཡུས་ཚན་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་
སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སློབ་ཉལ་ཁའམ་སྐང་ཉལ་ཁའི་ལྷ་ཁང་འདི་སྐབས་སྤོལ་གཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་དང་ཕུ་མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་
བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐབ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར། མི་མང་ཤོས་ཅིག་གིས་ར་ལྷ་ཁང་འདི་སྐྱམ་ག་
གི་གདན་ས་བཅགས་གནང་གནང་མ་ཡིན་ན་ཡིག་ཐོ་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ཆགས་
རབས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ལོ་རྒྱུས་སྐབ་ཚུགས་མི་ཡང་ག་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་སྐྱེས་ལོ་^{༣༩} ལང་མི་ལྷ་ཁང་གི་
དཀོན་གཉིར་ཉིམ་དོ་རྩེ་གིས་སྐབ་ཡིན་པས། གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་
སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ཕྱ་དམ་ཚེས་ལྷན་གྲུབ། མཚན་གཞན་གཞུང་འགྲུགས་བཅན་འདི་ཡིན་མས་ཕྱ་
ལས་སྐབས་ལུ་དོ་ཟེར་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་བྱིམ་གྲང་བ་^{༤༠} གི་མི་སེར་ག་རའི་དོན་
ལུ་ཕྱག་དང་མཚན་པ་ཕུལ་ཏེ་སྐབས་དང་མགོན་ལུ་ནི། གཞིན་པའི་དགེ་ལྡན་དག་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་སྐྱེས་ལྷ་
ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སྤང་ཉལ་ཁའི་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

ནམ་པ་དང་སྤྱི་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

ལྷ་བཙན་བཀའ་དག་དེ་ བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ རྒྱ་རྒྱུ་བ་) “ཀྱི་ བདེ་རོལ་མཐའ་
 དབུས་ལས་འདས་དྲངས་མའི་མཁའ། །ཀྱན་བྱུང་ཀྱན་འགྲོ་ཅིར་ཡང་རྩུ་བའི་འཕྲུལ། །དེང་འདྲིར་བྱུང་བསྟན་
 པད་ཆལ་སྦྱང་བ་ལ། །འོད་ལྡན་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོར་སྤང་ལ་བསྟོད། །བསྟན་པའི་རྩ་བ་བསྐྱབ་གཞི་འདུལ་བའི་
 ཁྲིམས། །རྒྱལ་བཞིན་བསྐྱུང་བའི་སྤྱིང་བྱ་ཁྱུ་ལྟ་ནགས། །གོང་འཕེལ་མཛད་ལ་མཐུ་ལྡན་བདུད་རྩི་
 འབུམ། །གཡོན་པའི་ཕྱག་འཛིན་ལྷ་དང་མཚུངས་ལ་བསྟོད། །གང་ཞིག་ཁྱོད་ལ་རེག་གནས་གཅེས་པའི་
 འགྲོར། །ཉི་བཞིན་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བའི་ཕྱིར། །བསམ་འཕེལ་ནོར་བུས་མཆོན་པ་གཡམས་པའི་ཕྱག་ །
 འགྲིང་བཙས་ནམ་མཁའི་མཐོང་སྒྲུང་ལ་བསྟོད། །ཁམས་གསུམ་ལྷ་སྤྱི་བཙས་པའི་འདོད་ཡོན་རྩལ། །དར་
 ཟབ་ནོར་དང་འབངས་འཁོར་གཡོག་བཙས་པ། །དབང་བསྐྱུས་མཛད་ཕྱིར་གསང་གསུམ་ཆགས་པའི་
 ཉམས། །ཀྱན་ལྡན་བྱུ་རྩའི་མདོག་ལྷར་དམར་ལ་བསྟོད། །བསྟན་དག་ཉམས་པ་བདུན་ལྡན་ཞིང་བཅུ་
 སྟོག་ །ལེན་ཕྱིར་བསེལ་བ་མོག་སོགས་དཔའ་ཆས་ཅན། །དྲག་པོར་ཁྲོས་པའི་སྤྱན་ནམ་མེ་འབར་ཞིང་། །སྟོག་
 འདྲའི་རྟ་དམར་སྟེང་ན་བཙུང་ལ་བསྟོད། །གང་ཕྱགས་དགེས་བསྐྱེད་ས་ལམ་འཕེལ་བའི་གྲོགས། །སྤྱན་མོ་བཞིན་

མངོས་མདོག་དཀར་རིན་ཆེན་རྒྱུ། །ཀྱན་ལྷན་ཕྱག་གཡས་གཉུག་མའི་མདའ་དར་དང་། །གཡོན་པ་ཆོས་ཉིད་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་འཛིན། །དར་གོས་མེ་ཏྲོག་ཐོད་ཀྱིས་སྤྲད་པ་དང་། །གཞན་ཡང་རིགས་གཏོགས་ལྷ་སྟོན་
དེགས་པའི་དཔུང་།།ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་དམར་པོ་
རབ་རྒྱ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཙོགས་པ། སྐྱན་གསུམ་པོ་ ཏྲ་གདོང་གི་མེ་བཟུམ་སྟེ་
འབར་ དབུ་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་ཁབ་ཆོག་གསོལ་ཏེ། དམ་ཆོག་ཅན་ཚུ་ལུ་འབད་མེད་དུ་སྟོལ་བའི་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་
ནོར་བུ་བསམ་འཕེལ་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕྱར་ནིང་། སྒྲིབ་གཉིས་མཚན་མའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་
སྤྲངས་ཤིང་ དགའ་བ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲགས་པས་ བདུད་ཅིའི་བུམ་པ་ཕྱག་གཡོན་པ་གིས་ ཐུགས་ཀར་བཟུང་
ནས། སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྐྱོར་བའི་ཏྲ་ཆོད་དམར་པོ་རྒྱུད་གི་གཤོག་པ་ཅན་སེམས་ལྟར་མཁྱེགས་པའི་སྟེང་ལུ་
དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་གཞུང་འགྲུག་བཙན་ཆེན་དེ་ཆིབས་ཏེ་བཙན་ཐབས་སུ་འགྱིང་པའི་ཚུལ་ལུ་བཞུགས་ཡོད་པ།
དེའི་མདུན་ལུ་ བདུད་ཅི་འོད་ལྷན་ སྐན་མོ་བྱང་རྒྱལ་སྟོལ་མ། འཁོར་རིགས་གཞིའི་སྐན་མོ་འབུམ་གྱིས་བསྐྱོར་
ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལཱ་ཨིན་པས།

པོ་ལྷ་དམ་ཆོས་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་ཀ་ཁབ།

དམ་བཞག།

བཙན་བླ་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པའི་རྒྱབ་) “ཀྱི་ ཐོགས་མེད་མགོན་པོ་ཀུན་བཟང་གིས། །འགྱུར་མེད་རོལ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །ཁྱོད་དང་བདག་ཅག་ལྷན་ཅིག་ བཅུག། །གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་སྦྱིན། །འགག་མེད་རང་འབྱུང་དབང་མཆོག་བསྐྱར། །དམ་པའི་ཚས་ཀྱི་ ཆད་དོ་བཙལ། །ཅི་ཕན་སྐྱབ་པར་ཞལ་བཞེས་ཕྱིར། །ད་ལྟ་ཚས་ཀྱི་གོགས་རྣམས་དང་། །ཡོན་མཆོད་འཁོར་དང་ བཅས་པ་ལ། །གཞོད་པའི་མ་རིག་དག་རྣམས་སྒྲོལ། །བསྟན་ལ་ཕན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ། །སྤོང་གོགས་མཛད་པ་ མ་གཤེལ་ཞིང་།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བཞུགས་སྤེལ་གྱི་ ཐོགས་མེད་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གི་བཀའ་དང་ དམ་ ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་ཅིག་སྤེལ་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤེལ་ ཡིན་པས།

པོ་ལྷའི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་)“གྲི་ ཆོས་དབྱིངས་
འགྱུར་མེད་མཐའ་བལ་གྲོང་། །མ་འགག་འདོད་ནས་སྤྱན་གྱུབ་ལོངས་སྤྱི་ཞིང་། །ཀྱན་བྱབ་ཀྱན་སྤྱང་སྤྱུལ་པའི་
ཞལ་ཡས་སོགས། །གནས་དང་ཡུལ་ཁམས་འགྲོ་བའི་སློང་ན། །ཅི་ལ་ཅི་འཆར་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི། །བཀོད་
པས་རབ་མཛེས་ལྷ་ཡུལ་བདེ་བའི་ལྗོངས། །ཁྱད་པར་བྱབ་བསྟན་འཛུམས་པའི་བདུད་དཔུང་ཚོགས། །འཐོར་
བྱེད་གྲང་པོ་ཉལ་འབྲའི་རི་བོ་ཅེར། །རྩྭ་མེ་ལྷར་བརྟན་བྲག་དང་མེ་ཉླ་གྲིང་། །ལྗོན་ཤིང་ནམ་པ་མང་པོས་མཐའ་
བསྐྱར་བ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་ཁང་འདི་ལྷ་ཁང་གི་མགུ་ལུ་ རྩོགས་བྱང་ལ་བྲུག་ལས་རྒྱུ་སྟོང་
སྟེ་འགྲོམ་ད་ ཏུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་, དེ་ཅིག་འགྲོད་གོ་པའི་ ས་གནས་ཁང་གངས་རི་དང་ནགས་ཆལ་གྱི་སྤྱག་ལུ་
མཐོང་མི་བྲུག་འདི་ ཕོ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་ཨིན་ཟེར་སྟབ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་གྲང་ཉལ་ལ་སྤྱི་འག་གི་ བཟང་ཐལ་གཡུས་ཚན་དང་ ཀོ་མོ་གཡུས་ཚན་གཉིས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་
བྱིས་ནང་ལོ་ལྷར་བཞེན་དུ་ ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་མངའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་
རིས་པར་གསོལ་མཆོད་ལུ། ཕོ་ལྷ་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་
ལུ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར། གྲང་ཉལ་ལའི་ལྷ་ཁང་ནང་ཏུས་རྒྱན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ལུ་ནི་འདུག། དེ་
ལས་གཡུས་སྟོ་འདི་ནང་ལུ་སྐྱེས་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གི་སྐྱེས་ལྷ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་ལུ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ལས། འཕྲལ་འཕྲལ་
རང་ སྐྱེས་ལྷ་ལུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ དཀར་མེ་དེ་ལས་ཆོགས་དང་སྟན་དར་ཚུ་ལུ་སྟེ་ གསོལ་མ་བཏབ་པ་འོང་
མི་རེ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱབ་བྱ་ཆེན་སྟེ་མ་འགྲོ་བའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་ དེ་
བསྐྱང་གཞུང་འགྲུགས་བཅན་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ལུ་སྟོལ་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལོ་ལྷར་བཞེན་
དུ་ལྷམ་གསུམ་པ་དང་ལྷམ་དུག་པའི་ཆོས་ ༡༧ ཀྱི་ཉིན་མ་གཅིག་མཆོད་ནི་ཡོད་པ་དང་། ད་རུང་ ལྷམ་བཞེ་པའི་
ཆོས་, ལས་, ༡༠ གི་ནང་འཁོད་ གཟའ་སྐར་ནམ་ལེགས་ཞིམ་ཡོད་པ་ཅིག་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་ཆེ་ ཕྱི་ཁར་སྤང་

ནང་ལུ་ མི་དམངས་གར་འཛུམས་སྡེ་ གཡུས་གོའི་ཁ་སྐད་ལས་ གླང་ཕུད། ར་ཕུད། བུམ་ཕུད། ཟེར་གླང་
གཅིག་དང་ ར་གཅིག་ དེ་ལས་བྱལ་གཅིག་ སྲོག་གཅོད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཕོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནིའི་
ལུགས་སྲོལ་དེ་སྤོང་ཟེར་སྐབ་མས། ཨིན་རུང་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
གིས་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་གནང་ སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་སྤམ་རིན་པོ་ཆེ་མང་
རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ མི་དམངས་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཆོས་
བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ རབ་དང་རིམ་པ་སྤེ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་མཆོད་འབད་དེ་ བོན་ཆོས་ཀྱི་
ལུགས་སྲོལ་ ལྷ་ལུ་དམར་མཆོད་སྤེ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་ བཀའ་བསྟུམས་གནང་ཞིན་མ་
ལས།

ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ གོང་ལུ་དམར་མཆོད་ཕུལ་བའི་ལྷ་ཆོས་ལུ་ སྤམ་ཆོས་པ་ཚུ་
གིས་གནས་པོ་རྒྱ་ཚར་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྩམ་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་སྤེ་བསྟུ་
མར་དང་དར་ཆེལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྩམ་ཅང་ཅ་སྤེ་སྤྲིག་སྤེ་ སྤམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་
གནང་སྤེ་ཕུལ་ནིའི་ འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ཕུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས།
མི་ནད་ཕུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་
ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྡེ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྤེ་ར་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྲོལ་ དར་
བྱབ་ཡོངས་གྲགས་སེང་ཡོད་པ་སྤེ་ དགོན་པའི་སློབ་གྲུའི་སློབ་དཔོན་སྐྱེས་ལོ་ ༣༧ ལང་མི་ ལྷ་བ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་
བཤད་ནི་འདུག།

ལོ་རྒྱུས།

འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྲོལ་གྱི་དཔེ་དེབ་ ཤོག་གངས་ ༣༥༧ པར་གནས་པའི་གསོལ་ཁའི་བསྟོད་ཆོག་ལུ་
ཆོས་དབྱིངས་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོའི་ཞིང་ཁམས་ནས། ཀྲུ་ཏུ་ཆད་མེད་དག་རྣམས་བརྒྱགས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་རྩེས་
དག་པོ་ཁྲོས་པའི་བཅན་སྐྱབ། གཞུང་འགྲུགས་བཅན་རྒྱལ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་འདུད། ཟེར་ཁུ་བའི་
གནས་པོ་གཞུང་འགྲུགས་བཅན་ ཕོ་ལྷ་དམ་ཆོས་ལྷན་གྲུབ་ཟེར་ཁུ་མི་འདི་ སློབ་གནས་ཁ་གཡུས་སྡེའི་གནས་
བདག་སྤེ་ བསྟན་དགོ་པའི་ར་བྲངས་དེ་ སྤམ་ལུགས་མ་འདྲཱ་ཁག་གཉིས་སྤེ་འདུག།

དེ་ཡང་ ངག་རྒྱུན་དང་འཁྲིལ་ཕྱ་ད་ ཞབས་རྒྱུ་འཇིགས་མེད་ལོ་བུ་ལྷོ་ཐོག་ལུ་ ཐིམ་ཕུག་བདེ་ཆེན་པོ་བྲང་
རྫོང་གི་གནས་པོ་འདི་ གནས་བདག་དམ་ཚོས་ལྷོན་གྲུབ་བཞུགས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར་ཡིན་པས། ཚར་གཅིག་
རྫོང་འདི་མེ་མཚོ་དཔེ་ལས་པ་ད་ ཞབས་རྒྱུ་འཇིགས་མེད་ལོ་བུ་གིས་ གནས་བདག་ལུ་ ཆར་པ་ཕབ་དགོཔ་སྟེ་
བཀའ་གནང་མ་དུ། ཁོ་གནས་བདག་སྟེ་བཞག་ནིའི་ རུས་སྐབས་རྫོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཆར་པ་གི་ཚབ་
ལུ་ མར་ཁུ་ཕབ་བཏང་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་ ཞབས་རྒྱུ་ཕུགས་དགོངས་མ་ཁྲེལ་ཏེ་ ཁོ་གནས་བདག་ལས་བརྟེན་
ཏེ་ བདའ་བཏང་བཏང་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་བདེན་ཏུགས་ལུ་ མཚན་ཡང་ གཞུང་ལྷེ་བ་ལས་ འོང་འོང་མ་འབད་ནི་
དེ་གིས་ གཞུང་འགྲུགས་བཙན་ཟེར་ རྒྱ་དགོ་པའི་ཁྲུངས་ཡང་དེ་སྟེ་ཡིན་ཟེར་སྟབ་ནི་འདུག།

འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྟོལ་གྱི་དཔ་དེབ་ ཤོག་གངས་ ༣༥༤ པར་ སྟབ་ལུགས་ཅིག་ལས་འབད་བ་ཅིན་
གནས་བདག་འདི་ བོད་ལས་མར་བྱོག་བྱོན་ཡིན་ཟེར་མི་འདི་ བདེན་དོ་བཟུམ་ཅིག་འདུག།

དེ་ལས་ གནས་པོ་གི་མཚོད་པ་ དཔྱ་ལྷའི་སྐྱ་བསྟོད་ནང་ལས། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ལེ་ཤ་ར་འཐོན་ནི་
འདུག དཔེར་ན་ སོ་ལྷ་ཆེན་པོ་གཞུང་འགྲུགས་ཏེ། སྐྱ་འཁྲུངས་པ་སྐྱ་རྒྱལ་བོད་ལ་འཁྲུངས། བཞུགས་པ་བྲག་
དམར་གནས་ལ་བཞུགས། བོད་མི་སེར་མང་ཡང་གསོལ་མཚོད་དགོན། ཤལ་དགེས་པའི་ཤ་བཟའ་
ཡིན། ཁྲག་ལ་དགེས་པའི་ཁྲག་འཕྱང་ཡིན། བོད་བྲག་དམར་གནས་ལས་ཉན་བཟླ་ཆོ། གསོལ་མཚོད་རྒྱལ་
འབོལ་ཟེར་དོ། ཡུལ་རྒྱ་ནག་ཡུལ་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི། རྒྱ་ནག་ཡུལ་ལ་བྱོན་པར་དགོངས། མགོན་པོ་རྟ་ལ་
ཆིབས་ཏེ་བྱོན། དགྲང་དང་སྤྱིན་གྱི་བར་ལས་བྱོན། གཞའ་དང་འོད་གྱི་ནང་ལས་བྱོན། ཟེར་འཐོན་མི་ལུ་བཟླ་
བ་ཅིན་ གནས་པོ་འདི་ བོད་ལས་མར་བྱོན་པའི་ ར་ཁྲུངས་གསལ་རྒྱུགས་པ་ཡིན་མས།

དེ་བཟུམ་སྟེ་གནས་བདག་འདི་སྟོབ་གནས་པ་གི་གཡུས་ཁར་ བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ ཏེ་མ་ང་བཅས་རའི་
རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ མི་སེར་རྩ་ བྱར་གཞིས་དགུན་གཞིས་སྟེ་ གནས་སྟོ་སྟེ་འགྲོ་སྟོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རྒྱལ་
རྫོང་ཁག་སྐབས་ཆ་སྟོབ་གནས་ཁའམ་ སྤྱང་ཉལ་ཁ་གི་ མི་སེར་རྩ་ཡང་ གནས་བྱར་ཁོང་རའི་གཡུས་ཁར་
སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་འབད་དེ་སྟོན་རུང་ ནམ་དགུན་ལུ་དགུན་གཞིས་ མཐའ་ས་ ད་རེས་ནངས་པ་ ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་
དཔག་བསམ་ཁའི་ སྟོ་ལོགས་ཁར་ཡིན་མི་ས་གནས་ ཕུ་ན་ཟེར་སར་ དགུན་གཞིས་སྟོ་སྟེ་སྟོན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་

པས། དེ་བསྐྱང་ང་བཅས་རའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་ སྤུམ་འཁོར་གྱི་ལམ་མེད་པར་ ཀང་ཐང་སྤེལ་མ་འགྲུལ་འབད་
དེ་ འབྲེན་གོ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

ཚར་གཅིག་འབདཝ་ད་ སློབ་གནས་པ་ཨལ་དར་དཀར་ཟེར་མི་ཁོ་རང་ སྤུ་ན་ལས་ཡར་གཡུས་ཁར་ལོག་འོང་
པའི་ལམ་ཁར་ ས་གནས་རྟ་མཐིལ་བྱག་གི་མཇུག་ལུ་ རྩ་ཆག་ལྟ་མོ་ཟེར་སར་ལྷོད་པ་ད་ དགེ་སློང་གི་ཆས་ལུ་
བཞེས་ཏེ་ མགུ་ཏོ་ཁར་འབོད་ལོ་གཅིག་བཙུགས་ རྟ་གུར་བཞོན་ཏེ་ ཁ་མར་འབྲེན་མི་གཅིག་དང་ཕྱད་ཅུག།
ཨལ་དེ་གིས་ དགེ་སློང་གི་ཆས་ལུགས་ལུ་བཟླ་སྟེ་ སློ་མ་བདེ་བར་ གཏམ་ལོ་རྒྱུ་དེ་སྤེལ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་།
མར་རྩ་ཆག་ལྟ་མོ་བྱག་གིས་མཇུག། །དེ་གར་སྐལ་ལྷན་དཔའ་བོ་གིས། །གསན་ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། །ཉན་
ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། །ད་སང་འོང་འོང་གང་ལས་འོང་། །ད་ལྟ་འགོ་འགོ་ག་ལ་འགོ། །དོན་གཅོད་པའི་འབྲས་
བུ་ཇི་ལྟར་ཡིན། །དམིགས་གཏད་པའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ལགས། །ཟེར་ཞུཝ་ད་ དགེ་སློང་གི་ཆས་ལུ་ཡོད་པའི་
མི་དེ་གིས་ མ་གཞི་སྤྲེལ་དགོས་ཅིག་མེད། ཨིན་རུང་ ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་འཐོན་འོང་མ་ལས་ མ་སྤྲེལ་པ་ཐབས་
ར་མིན་འདུག་ཟེར་སྤྲེལ་ཅུག། །གསན་ཅིག་སྐལ་ལྷན་དཔའ་བོ་གིས། །ཉན་ཅིག་སྐལ་ལྷན་དཔའ་བོ་
གིས། །བཞུགས་པ་བྲག་དམར་གནས་ལ་བཞུགས། །བྲག་དམར་གནས་ལས་ཉན་བཟླ་ཆོ། །གསོལ་མཆོད་རྒྱ་
ལ་འབོལ་ཟེར་དོ། །ཤ་ཁྲག་རྒྱ་ལ་འབོལ་ཟེར་དོ། །རྒྱ་གར་ཡུལ་ལ་བྱོན་ནི་ཡིན། །དེང་སང་བོད་ཁམས་གཡུས་
བརྒྱག་ཡིན། །ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ཡུལ་ལ་འགོ། །དོན་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་བདག་འཛོལ། །དམིགས་གཏད་པའི་
འབྲས་བུ་བར་ཆད་སེལ། །བོད་མི་སེར་མང་ཡང་གསོལ་མཆོད་དཀོན། །སྦྱིན་བདག་འཛོལ་བར་འགོ་བ་
ཡིན། །ཟེར་སྤྲེལ་ད་ལུ། ཨལ་དེ་གིས་ གསན་ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། །ཉན་ཅིག་ལྟ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ། །ཡུལ་རྒྱ་
གར་ཡུལ་ལ་འབྱོན་མི་དགོས། །རྒྱ་གར་མེ་ལྷ་བ་མདའ་བ་ཆ། །རྒྱ་གར་ཆོད་པ་མེ་བ་ཆ། །བོད་ཀྱི་སྐུ་ཤ་དར་བ་
འཇམ། །དར་ཁ་མེ་གིས་བཞེས་མི་དགོས། །ང་བཅས་གཞོང་ཡུལ་ཁ་མོ་གི། །སྤོན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལེགས་པ་
ཡོད། །རྟག་ཤར་བཅོན་བ་རྟག་པ་ཡོད། །བྱ་སྐལ་སྦྱེ་ཆེ་སྤྱང་འགྱེད་ལུ། །བྱ་མོ་སྐལ་སྦྱེ་ཆེ་ར་འགྱེད་
ལུ། །ཁོལ་སྐལ་སྦྱེ་ཆེ་བྱ་འགྱེད་ལུ། །གསོལ་མཆོད་མི་ཆད་ང་བྱང་གོ། །མགོན་སྐབས་མི་ཆད་སྐབས་མཛོད་
ཅིག །ཟེར་སྤྲེལ་སྟེ་ མར་འབྱོན་མི་དགོས་པས་ དེ་གི་གཡུས་ཁར་གནས་བདག་མེད་ ལོག་བྱོན་གོ། འབྱོན་པ་
ཅིན་ བྱ་སྐལ་སྦྱེས་ན་སྤྱང་རེ་ལུ་འོང་ བྱ་མོ་སྐལ་སྦྱེས་ནི་ ར་རེ་ལུ་འོང་། །ཁོལ་སྦྱེས་ནི་ བྱ་རེ་ལུ་འོང་ཟེར་

ལྷ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ དེ་གི་གཡུས་ཁར་ སྤྲོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལེགས་པ་ སྤྲོ་གཤམ་སྤྲོ་བས་བཅན་བ་ལྟགས་ལེ་ག་
ཡོད། ལོག་འབྱོན་གེ་ཟེར་ གསོལ་ཕ་བཏབ་ད་ དག་སྤོང་གི་ཆ་ལྟགས་སྤྲིག་མི་འདི་གིས་ཡང་ ཁ་བཟེད་དེ་
ཁོང་གཉིས་གཅིག་ཁར་ལོག་ཡར་འོང་རྒྱག།

དེ་ལས་ ད་རེས་ནངས་པ་གསར་བཞེངས་བསྐྱབས་པའི་ རྒྱལ་སྤྲོག་མེ་ལས་འཛིན་ས་ཁོངས་ཀྱི་ ཟངས་མདོག་
དཔལ་རི་ལྟ་ཁང་གི་སྤོ་ལོགས་ཁར་ཡོད་པའི་ འབྲུག་སྤྲོག་མེ་འཕྲུལ་ཨམ་གི་ལྟག་ལུ་ དངོས་སུ་མཐོང་གསལ་
ཡོད་པའི་ རྣམ་ཐར་བྲག་ཟེར་ས་ལུ་ རྟོད་པ་ད་ འཕྲད་པ་རྩ་ཆག་ལྟ་མོར་འཕྲད། གཏམས་པ་རྣམ་ཐར་བྲག་
ལ་གཏམས། ཟེར་འཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཨལ་དེ་གིས་ ད་རེས་ཁྱོད་ བྲག་དེ་གི་རྩ་བར་བཞུགས་གནང་ ང་
གིས་གཡུས་ཁར་འབྱོ་ཞིན་མ་ལས་ ཁྱོད་ཀྱི་ཐེབས་བསྐྱེད་ བཅའ་བསྐྱེད་ས་བརྒྱབ་སྟེ་ རྣངས་པར་ལྷ་བར་
འཐོན་འོང་ཟེར་ སྤྲོ་སྟེ་གཏམས་བཞག་རྒྱག།

དེ་ལས་ཨལ་འདི་ ཁོ་རའི་གཡུས་ཁར་སྟོད་ཡོང་མེད་པར་ གཡུས་དེ་ཁའི་སྤང་གི་སྤྲོག་ལུ་སྟོད་དེ་ དེ་སྟེ་སྤྲོ་
རྒྱག་ བཀྲག་ཅིག་བཀྲག་ཅིག་ལས་ཚན་གྱིས། འཛོམས་ཤིག་འཛོམས་ཤིག་རྣམ་ཤོས་གྱིས། སྤྲོ་གཤམ་བཅན་
བ་ལྟགས་པ་ཤོག སྤྲོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལེགས་པ་ཤོག ཁར་ཆང་མཚོ་ལྟར་འབྱེད་ཏེ་ཤོག ཁོ་གྲལ་ཐམས་ཅད་
གཡུས་ལས་ཤོག ཁོ་གྲལ་ཐམས་ཅད་གཡོན་ལས་ཤོག ལྟ་སྤྲོ་མི་གཞན་ལྟ་སྤྲོ་བཟང་། ལྟ་སྤྲོ་བཟང་པོ་
ང་ཐོབ་ཅི། ལྟ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆེ་སྤང་འགྲེད་ལུ། ལྟ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆེ་ར་འགྲེད་ལུ། ཁོ་ལྟ་སྤྲོ་ཆེ་བྱ་འགྲེད་
ལུ། གསོལ་མཚོད་མི་ཆད་པར་ཞི་ཡིན། མགོན་སྤྲོ་བས་མི་ཆད་མཚོད་ཞི་ཡིན། ཁོ་ལྟ་གདན་འབྲེན་ལུ་དགོ་
པས། ཟེར་སྤྲོ་སྤྲོ་འབད་ཕ་ད་ལུ་ གཡུས་ཁའི་མི་དམངས་ག་ར་འཛོམས་རྒྱག དེ་ལས་ཨལ་དེ་གིས་ ལོ་རྒྱུས་
ཚུ་ག་ར་ དྲངས་འཕྲོས་འཕྲོས་སྟེ་སྤྲོ་སྤྲོ་འབད་ཕ་ད་ ག་ར་གིས་སྤོ་སེམས་ རྒྱུ་དང་ཨོམ་བཟུམ་སྟེ་ གཅིག་
མཐུན་ལུ་ཁྱུར་ཏེ་ གནས་པོ་དེ་གདན་འབྲེན་ལུ་ཞི་གྱུ་ཁ་འཆམ་རྒྱག།

དེ་ལས་ བཅའ་སྤྲོ་གུ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་རྒྱབ་སྟེ་ དེ་གི་ནངས་པར་ རྒྱལ་ལས་གནས་པོ་འདི་ གདན་འབྲེན་ལུ་
སྟེ་(གདན་འབྲེན་ལུ་ཚུལ་གྱི་སྒོར་ལས་ ལོ་རྒྱུས་ཤེས་མི་མིན་འདུག) སྤོ་བ་གནས་ཁའི་གཡུས་ཁར་སྟོད་ཞིན་མ་
ལས་ བཞུགས་གནས་ཀྱི་སྒོར་ལས་ལྟམ་ད་ གནས་པོ་དེ་གིས་(གནས་པོ་དེ་པོ་ཆ་ལས་བཤུས་པ་) བོད་རི་
མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། བོད་ས་དང་སེར་ཕ་འགོག་དགོ་པས། ཤེས་རི་མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། ཤེས་

བོད་ཁ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། ཁྱོད་མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། ཟུ་གེ་ཁ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། ཟུ་བ་རི་
 མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། སྤྱིན་པོའི་ཁ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། བྱང་རི་མཐོང་བའི་རི་གཅིག་དགོ། བྱང་རན་
 པའི་ཁ་གཞོན་སློག་དགོ་པས། ཕྱེ་མོ་ཉི་ཟླ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱོར། སྤྱོད་དང་ཕྱི་ཕྱོད་ལྔ་ལ་འཛུམས། བྱ་དང་ཕྱི་ཕྱོད་
 ཤོག་ཕྱལ་འཛུམས། སྤྱོད་པ་ནགས་ཚལ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོར། སྤྱག་གཟིག་ཕོ་མོ་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། འོ་མ་
 གཟིག་ཕོ་མོ་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། སྤྱག་གཟིག་དོ་མ་གཟིག་ཟི་ལི་ལི། ཕྱ་བ་ཕྱ་ཆེན་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། གསེར་
 མིག་ཕོ་མོ་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། འདྲུག་སྤྱལ་ཕོ་མོ་གཡམས་བསྐྱོར་རྒྱལ། གཤོངས་གཞི་ནམས་ཀྱིས་བདུད་ཅི་
 བཀའ། ། ལོ་ཐོག་ནམས་ཀྱི་མཆོད་འབྲུའི་མཛོད། རྒྱ་མིག་ནམས་ཀྱིས་ཡོན་ཆབ་ཕུལ། རྒྱགས་ཚལ་ནམས་
 ཀྱིས་མཐུལ་ཕུལ། མདུན་རི་ནོར་བུ་སྤྲངས་པ་འདྲ། རྒྱལ་རི་སྤྲང་ཆེན་ཉལ་བ་འདྲ། ཟུར་རི་དམག་དཔོན་
 ཆོགས་སུ་འདྲ། གནས་བྲག་རི་གསེར་གྱི་སྤྲོད་པར་བཞུགས། ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ རི་མཐོང་
 གསལ་ཅན་ཅིག་ དགོ་ཟེར་གསུངས་མ་ལས་ གཡམས་དེ་གི་ཤར་ཁ་ཕྱག་གི་ རི་གཙང་ཉོག་ཉོ་མཐོང་གསལ་ཆེ་
 བའི་ ས་གནས་ཅིག་གནས་ཁང་སྟེ་ཕུལ། གཡམས་དེ་ཁའི་མི་ཚུ་གིས་ རང་སེའི་ཨ་ལུ་བྱ་དང་བྱ་མོ་ག་ཅི་སྤྱོས་ཕ་
 ཅིག་ བྱ་སྐལ་སྤྲང་དང་བྱ་མོ་སྐལ་ར། ཁོལ་སྐལ་བྱ་རེ་མཆོད་ནི་སྟེ་ ཁས་སྤངས་འབད་དེ་ དགོ་སྤྲོད་གི་ཆས་
 ལུགས་ཡོད་པའི་མི་དེ་ གཡམས་དེ་ཁའི་གནས་པོ་སྟེ་བསྟེན་ཏེ་འགོ་བཙུགས་ཆེ་ལུག།

དེ་ལས་ ལོ་ངོ་དག་པ་ཅིག་གི་རྒྱལ་ལས་ གཡམས་དེ་ཁའི་མི་ཞུ་དབང་འདུས་ཟེར་ ཁ་དྲག་དབང་ཅན་ཅིག་
 ཡོད་མི་དེ་གིས་ ཨ་ལུ་སྤྱོས་རེ་སྤྱོས་ཆད་པ་ཅིག་ལུ་ དེ་སྟེ་རང་མཆོད་དེ་སྤྲོད་ན་ ཕྱ་ལས་རང་གནས་གཞི་མི་
 བསྐྱུགས་ནི་ཨིན་མས་ཟེར་ གནས་པོ་མཆོད་ནི་ བཀག་བསྐྱུལ་འབད་དཔ་ལས་ གནས་བདག་འདི་ཁྱོས་ཏེ་ མི་
 དེ་གི་རིགས་རྒྱུད་གཅིག་ཡང་མེད་པ་སྟེ་ རབ་ཆད་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་ཨིན་པས།

དེ་སྟེ་གཡམས་དེ་ཁར་ ཨ་ལུ་སྤྱོས་ཆད་ཅིག་པོ་ལུ་ སྤྲང་དང་ར་ དེ་ལས་བྱ་རེ་མཆོད་དེ་སྤྲོད་པའི་བར་སྐབས་ཅིག་
 ལས་(ལོ་ཆོགས་) སྐབས་ཆ་སྤྲོད་ལས་ དགོ་བཤེས་བྱང་རྒྱལ་རིན་ཆེན་ཟེར་ལུ་མི་དེ་གིས་ བཟའ་ཆང་ནང་
 ལུ་ཨ་ལུ་ལྷ་སྤྱོས་ནི་ སྤྲང་ལྷ་རེ་མཆོད་ནི་འདི་དྲག་རང་དྲག་པས་ཟེར་ ལོ་ལྷར་ཕ་ཆན་གྱི་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་
 ལུ་ སྤྲང་རེ་རེ་མཆོད་ནི་གྱར་ཕབ་གནང་ལུག། (ཕ་ཆན་གྱི་སྤྲོད་ལས་འོག་ལུ་ལྷ་མཆོད་པའི་སྐབས་ཁ་གསལ་སྟེ་
 ལུ་ནི་ཨིན་)

དེ་ལས་ གྲུབས་ཆ་དོར་དགོན་གྱི་གྲུམ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ ལོ་ལྷ་ར་པ་ཚན་གྱི་ལྷ་མཚོད་སྟོལ་
སྐབས་ལུ་ མཚོད་ནི་དེ་ཡང་མ་བརྟུབ་པའི་ གནས་ལུགས་གཟིགས་ཏེ་ སྤྱིར་བཏང་ལོ་རེ་ལུ་ རང་ཁྱེ་ལྔ་ པའི་
ཆོས་༡༧ ལུ་ ར་གཅིག་དང་། རང་ཁྱེ་༤ པའི་ཆོས་༡༧ ལུ་ གྲུང་སྟོན་གཞི་ག་ནི་ཡང་མེད་པ་ (ནུམ་ཙ་རལ་
རལ་མ་དང་ ཞིང་མོ་མོ་མ་མེན་མི། སྤུ་ཁ་གནག་པོ་མེན་པའི་) གྲུང་དམར་པ་གཙང་ཏྲོག་ཏྲོ་འབད་མི་རེ་ མཚོད་
ནི་ལུ་ཕབ་མཛད་གནང་སྟེ་ དམར་མཚོད་ཕུལ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་ག་གསོ་ བྱ་མཚོད་སྟོལ་འདི་ གོང་གི་མི་
དེ་གིས་ བཀག་བསྟུན་འབད་བའི་ནུམ་ལས་ཡལ་སོང་མ་འོང་ནི་ཨིན་པས་ཟེར་ གཡུས་དེ་གི་རྒན་ཤོས་
ཨཔ་མཛེས་སྐོར་གྱིས་སྒྲུབ་ནི་འདུག།

རྒྱུ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲུག་གི་དངོས་མེད་ལམ་སྟོལ། (༢༠༡༢)ཞིབ་འཇོལ་གོ་རིམ་དུག་པ། དཔར་ཐངས་གཉིས་པ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

དགོན་པའི་སྟོབ་གྱའི་སྟོབ་དཔོན་ཁྱེ་བ་བཀྲ་ཤིས།

གྲུང་ཉལ་ཁའི་ཆོགས་པ་ཁྱེ་བ་རྒྱལ་མོ།

༡ ཕོ་ལྷ་རྟ་དམར་རྩང་བཅན་དང་མཚོ་སྐྱེན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེན་མི།

ཕོ་ལྷ་རྟ་དམར་རྩང་བཅན་དང་མཚོ་སྐྱེན།

བྱ་ནག་ལ་ལྷ་ཁང་།

བྱ་ནག་ལ།

ཁུ་ལ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་སྐྱབས་ཆ་ཆེད་འོག་གི་གཡུས་སྡོད་གཙོ་བོ་

བྱ་ནག་ལ་སྤྱི་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ད་རུང་

སྤོང་སྡོད་ཆེད་འོག་གི་གཡུས་ཚན་ ཤིང་ཆེན་ཁའི་མི་སེར་ དག་པ་ཅིག་

གིས་ཡང་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བྱ་ནག་ལ་ལྷ་ཁང་འདི་ འགོ་དང་པ་ བླམ་ག་གིས་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་གནང་མ་ཡིན་ན་ དེ་གི་སྡོང་ ལས་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཀོད་བཀོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ ཆགས་རབས་ཀྱི་སྡོང་ལས་ ལོ་རྒྱུས་སྤྱབ་རྒྱགས་མི་ ཡང་ ག་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ ལྷ་ཁང་ནང་བཞུགས་མི་ སྡོང་དཔོན་དག་སྡོང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་སྤྱབ་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ཉེ་མ་ལས་རང་ བླམ་ཞབས་བྱུང་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ་དང་། ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་གྲགས་པ། ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་ཚོས་རྒྱལ། དེ་ལས་ ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་འོར་བུ་བཅས་ ཞབས་བྱུང་སྐྱེད་བཞི་ པ་རྒྱན་ རིམ་པར་སྤེ་ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ སྐྱེད་འོས་སྤེ་ར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་བཤད་ བྱེད་ཡོད་པའི་ཁར་ ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་ཡང་ ཞབས་བྱུང་འཛིགས་མེད་གྲགས་པའི་ སྐྱེད་འོས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ ཡང་བཞུགས་ཏེ་འདུག།

བྱ་ན་ཁ་གཡུས་ཚན་གྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ ཞབས་རྒྱུ་རིམ་བྱོན་ཚུ་ལུ་ འདི་ཁར་བཞུགས་རིང་ཁར་ག་ཅི་གི་
 འབྲེད་ལས་འབད་རུང་ ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་ཐོག་ལས་ ཡུག་ཕྱིད་གང་ཅག་ཞུ་མི་དད་དམ་ཅན་གྱི་མི་སེར་
 ཅིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གྱི་རྟགས་མ་སྟེ་ ཡ་ལས་མར་གནང་པའི་ བཀའ་ཤོག་ཕྱག་ཐམ་ཅན་ག་ཅིག་ཡང་ ད་
 ལྟོ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་མཇལ་ནི་འདུག།

གཡུས་སློ་འདི་ནང་གི་ གནས་བདག་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡང་ ཐོ་ལྷ་རྟ་དམར་རང་བཅན་
 དང་སྤྲན་མོ་དེ་གཉིས་ཡིན་མས། བྱ་ན་ཁ་གཡུས་ཚན་འདི་ནང་ལུ་ ཁྱིམ་གྲུང་པ་ ༡༩ དེ་ཅིག་གི་ མི་སེར་
 ག་རའི་དོན་ལུ་ ཡུག་དང་མཆོད་པ་སྤུལ་ཏེ་ སྐྱབས་དང་མགོན་ཞུ་ནི། གཤིན་པོའི་དགེ་མཉམ་དགེ་ཙམ་བསྐྱབ་ནི་དང་
 སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

བྱ་ན་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཐོ་ལྷ་རྟ་དམར་རོང་བཅན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷག་ཀླུ་བ་) “ཀྱི། ཞི་རྒྱས་དབང་
 དང་ཅག་པོ་སོགས། བྲིན་ལས་ཀྱན་ཏུ་རོལ་པའི་སྐྱུར། །དམར་བཟིད་གཞི་ཆགས་ཁྲོ་བ་ཡིས། །ཉམས་བརྒྱའི་
 གར་གྱི་རོལ་ལ་བསྟོད། །ཆོས་ལུན་ཆོས་བཞིན་སྟོང་བ་དང་། །སྐྱེ་འགོ་སྤང་ནམས་སྤིང་འབྲིན་པའི། །འཛུལ་ཁྲུ་

འཕུལ་མཐའ་ཡས་པ། རྟ་དམར་སྟེང་ནས་ངོམས་ལ་བསྟོད། རྩོད་བསྟོད་ནམས་སྟེལ་བ་དང་། འདོད་
 དགུར་འབད་མེད་སྟེར་བའི་གཉེན། བྱག་གཉིས་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་དང་། དར་དཀར་རྒྱལ་མཚན་བསྐྱམས་ལ་
 བསྟོད། སྐྱེ་འགོ་ཀུན་ལ་ཕན་དང་བདེ། རྩོད་ལས་བྱེད་དག་ལྟའི་རྒྱལ། འཁོར་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྲང་། རིག་པའི་རྩལ་མདངས་ཤར་ལ་བསྟོད། གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་གསང་བའི་ཡུམ། སྐྱམ་མོ་ལྷ་བའི་མདོག་
 ཅན་མ། བྱག་གཡས་མདའ་དར་གཡོན་མེ་ལོང་། བཟུང་ནས་དངོས་གྲུབ་སྦྱིན་དེར་བསྟོད།། ཟེར་གསོལ་ཁ་
 རང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ ཉི་མ་འཆར་གྱི་མདོག་ལྷར་གཟིའོད་
 འཇུག་པའི་ཉམས་དང་ལྷན་ཞིང་། བྱག་གཡས་པ་ལུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་བསྐྱམས་པས་ དམ་ཚིག་དང་ལྷན་
 པའི་སྐྱབ་མི་རྩེ་ལུ་ དགོས་འདོད་འབད་མེད་ཏུ་སྟོལ་བ་དང་། གཡོན་པ་ལུ་ཁམས་གསུམ་ག་ར་ལས་རྒྱལ་བའི་
 དར་དཀར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་སྟེར་ཅེར་བསྐྱེངས་ནས་ སྐྱེ་འགོ་ག་ར་ལུ་ཕན་པའི་བདེ་བ་གྲུ་ཆར་འབབས་པ། དབུ་
 ལུ་བསེ་མོག་དང་བསེ་ཁབ་གསོལ་སྟེ་ དར་གྱི་ན་བཟའ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ནམ་པ་སྐྱ་ཚོགས་པས་བརྒྱན།
 རྟོར་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྟོར་བའི་ཆིབས་རྟ་དམར་པོ་ སེམས་ལྟར་མགྱོགས་པའི་སྟེང་ལུ་ ཞབས་གཉིས་རོལ་པའི་
 སྐབས་ཀྱིས་ཆིབས་སྟེ་འབྱིངས་པའི་རྩལ་ལུ་བཞུགས་ཡོད་པ།
 དེའི་གཡོན་ལུ་ ཐུགས་དགེས་བདེ་བའི་གསང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ འཇུག་ཞལ་པ་སྒྲིའི་སྦྱན་དང་ལྷན་པའི་ སྐྱམ་མོ་ལྷ་
 བའི་མདོག་ཅན་ བྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་གཡོན་པ་ལུ་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྱུར།
 འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ རང་སྟེའི་འཁོར་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་སྟོབས་བེམ་མཚུངས་པ་མེད་པ་དང་
 བཅས་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཞིན་པས།

དམ་བཞག་།

ཕོ་ལྷ་རྟ་དམར་རོང་བཙན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ ཀྱི་རྒྱབ་)
 “རྩྱུ་ སྤོན་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྩྱ་ཡི། །དབང་བསྐྱར་དམ་ལ་བཏགས་པའི་ཆོ། །བསྐྱར་པ་སྦྱོང་བར་ཞལ་བཞེས་
 པའི། །དམ་ལས་མ་གཤེལ་ཕྱིན་ལས་མཛོད། །བར་དུ་ཨོ་རྒྱན་པ་རྩྱའི་སྤྲུལ། །འབྲུག་སྤྱོད་རྩེ་ལ་སོགས་
 པ། །འགྲོ་ལ་ཕན་བདེ་སྦྱབས་པ་རུ། །བསྐྱུལ་བའི་ཐ་ཆོག་རྩེས་དགོངས་ཤིང་། །ད་ལྷ་སྤྲུགས་འཆང་འཛིགས་མེད་
 ངས། །མཆོད་བསྟོད་དམ་ཆོག་སྤྲུལ་ལག་ན། །དམ་ལྷན་བཙུང་བས་དགོངས་མཛོད་ལ། །འདོད་དགུ་སྦྱབས་པའི་
 སྦྱོང་གོགས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ སྤོན་ཆེ་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པ་རྩྱ་འབྲུང་གནས་དང་། བར་དུ་

གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྒྲོ་དོ་རྗེ། ཐ་མ་ལུ་ཞབས་རྩུང་འཇིགས་མེད་གྲགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་
 ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་པས།
 བུ་ལོར་ཁ་ལྷ་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་ལུ་ སྟན་མོའི་བླ་མཆོ་ཡིན་ཟེར་ རྒྱ་གཙང་རྒྱུ་ཅིག་འབྱེད་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་
 མཐོང་ནི་འདུག།

སྟན་མོའི་བླ་མཆོའི་མཐོང་སྣང་།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་བྱ་ནག་ཁ་སྤྱི་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་ སྤོང་སྤོང་གི་འོག་གི་གཡུས་ཚན་ཤིང་ཆེན་ཁ་གི་ མི་ཚུ་གི་བྱིས་ནང་
 ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་བའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་ལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་
 མཆོད་སྤུལ། དེ་ལས་ ཕོ་ལྷ་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་ གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ནི་
 ཡོད་པའི་ཁར། བྱ་ནག་ཁ་ལྷ་ཁང་དང་ ཐིམ་སྤུ་ཚོང་ནང་ལུ་ཡང་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་
 བྱི་འདུག། ལྷག་པར་ཏུ་ གཡུས་སྤོང་འདི་ནང་ལུ་སྤྱེས་མི་ ཡལ་ཚུ་ག་ར་སྤྱེས་ལྷ་ཡང་ ཕོ་ལྷ་དང་སྟན་མོ་ལུ་
 བསྟན་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་མ་ཆད། དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསེར་སྤྱེས་པ་དང་ གསོལ་
 མཆོད་སྤུལ་ཚུ་གས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་ཚུ་ཡང་ མ་བདུབ་བདུབ་སྟེ་འགྲུབ་ཚུ་གས་པ་ཡིན་མས།

དག་ཀྱི་ལྟ་བུ།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ ཉན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་སྤེམ་འགྱོ་
བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱང་པོ་ལྷ་རྟ་དམར་རོང་བཙན་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤོལ་ཡང་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་
སྤོལ་སྤེམ་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༤ པའི་ཆོས་ ༣ ལུ་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་ཆོ་སྒྲུང་གཅིག་བསད་སྤེམ་ བོན་པོ་
གིས་མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྤོལ་འདི་ དར་བྱབ་སྤོལ་སྤེམ་སོང་ལུག།

ཨིན་རུང་ ལོ་ངོ་བཅུ་ལྷག་། ལྷག་པ་ཅིག་གི་ཉེ་མ་ལུ་ སྤེམ་ཆེ་རིང་དཔལ་འབྱོར་ཟེར་ ཡོངས་གྲགས་ལུ་ སྤེམ་
ལྷ་དགའ་བོ་ ཟེར་མི་འདི་གིས་ སྤྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་ དགོངས་བསྐྱོར་ལུ་ཞིན་མ་ལས་པོ་ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་
དམར་མཆོད་འབད་དེ་ཕུལ་མ་ཆོག་པ་སྤེམ་ རྗེ་མཁན་ཁྱི་རབས་ ༡༠ པ་སྤྱལ་སྤྱུ་འཛིགས་མེད་ཆོས་གྲགས་མཆོག་
གིས་ བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ གཡུས་སྤོལ་འདི་ནང་དམར་མཆོད་འབད་ནི་འདི་ མར་ཕབ་སོང་
ཡོད་པ་མ་ཆོད་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་ བཀའ་སྤྱོད་ཡང་ལས་ཡང་དུ་གནང་། སངས་
རྒྱལ་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་
གནང་ མི་དམངས་ལུ་དབང་དང་ལུང་ ཆོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ རབ་དང་རིམ་པ་སྤེམ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་
ཉེ་མ་དམར་མཆོད་འབད་དེ་ བོན་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྤོལ་སྤེམ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སྤོལ་ཡོད་མི་འདི་ བཀོ་བཞག་ཞིན་མ་
ལས།

ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ རང་ལྷ་ ༤ པའི་ཆོས་ ༣ ལུ་ གནས་པོ་བརྒྱ་ཆར་ཟེར་
གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྩས་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཆང་མ་སྤེམ་བསྟུ་ མར་དང་དར་ཆོལ་ལ་སོགས་
པའི་རིགས་ དཀར་རྩས་ཅང་ཅ་སྤེམ་སྤྱིག་ སྤེམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་གནང་སྟེ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་
འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷགས་རྟག་རྟ་ལེགས། མི་ནད་ལྷགས་ནད་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཆོད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་
འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྤོལ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྤེམ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤོལ་ དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྤེམ་
སྤོལ་དཔོན་དག་སྤོལ་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

ཀྱུ་ཏེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བུ་མོར་ཁ་ལས་ སློབ་དཔོན་དག་སློབ་ཐོན་ལས།

༧ ལྷ་བཙན་དོ་རྩེ་བྱང་བདུད།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱས།

གནས་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

ལྷ་བཙན་དོ་རྩེ་བྱང་བདུད།

མཚམས་བྲག་དགོན་པ།

མཚམས་བྲག།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་སྐྱབས་ཆ་གླེད་འོག་གི་ གཙོ་བོ་མཚམས་བྲག་སྤྱི་འོག་ མི་
མེར་རྩུ་གིས་བཀའ་སྤྲུང་སྟེ་ བསྟེན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ རྒྱུ་རྩུ་གིས་ཡང་
བསྟེན་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ སྐྱབས་ཆ་གླེད་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ གི་ལོ་མི་ཁར་^{༡༠} དང་ཕྱེད་དེ་ཅིག་
སྤྱི་འཁོར་ནང་འགྱུར་གོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། དགོན་པ་འདི་ དུས་རབས་^{༡༣} པ་ནང་
མཚམས་བྲག་བླ་མ་ངག་དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་གིས་ གནད་ས་ཆགས་བཏབ་གནང་ཅུག། དགོན་པའི་ས་སྤྱོ་
འདི་ དར་དཀར་ལའི་རི་རྩུ་གིས་མཐའ་བསྐྱར་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་ཡང་ གཙོ་བོ་དོ་རྩེ་
བྱང་བདུད་དང་སྐྱགས་ཏེ་ བྲག་གདངས་བཙན། དེ་ལས་དར་དཀར་ལའི་གཞི་བདག་ རྩོམ་དར་དཀར་མོ་གི་
གསོལ་ཁ་ཡང་ ཡ་རྟག་ར་གཏང་ནི་འདུག།

དགོན་པ་དེ་གི་སྤྲུང་མ་གཙོ་བོ་འདི་ དོ་རྩེ་བྱང་བདུད་དེ་ཡིན་པས། དེ་ཡང་ ཏེ་མ་བླ་མ་ངག་དབང་འབྲུག་པ་
མཚོག་ བྲག་ཕུག་འདི་ནང་ལུ་ མཚམས་བཙན་དེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ བླ་མ་གིས་བཀའ་སྤྲུང་ཅིག་སྐྱབ་དགོ་
པའི་ཟེར་གསུངས་མ་ཅིག་ དོ་རྩེ་བྱང་བདུད་འདི་གིས་ བླ་མའི་སྐྱེ་མདུན་ལུ་བཙན་ཞེན་ལས་ ང་གིས་འབད་
གེ་ཟེར་ཁས་བླངས་དམ་བཙའ་ཕུལ་སྟེ་ སར་ལས་རྩུར་ཆིབས་རྟ་གུར་ཆིབས་ཏེ་ཕྱོན་ད། བླ་མ་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་
ཆིབས་རྟ་འདི་ བཏགས་ས་མེད་པ་ཅིན་ ཡ་ཕར་བཏགས་ད་ཟེར་ ཕུག་གི་མཚུབ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་བཏོན་གནང་

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

224

ན་ཉི་མ་འབྱུང་། །འཆར་ཀའི་འོད་ལྗང་དམར་གསལ་ལྷ་འོད་རྒྱལ། །རྒྱལ་མཚན་ཡིད་བཞིན་འོར་བུ་བསྐྱམས་པ་
ཡིས། །ས་གསུམ་དབང་སྤྱད་སྤུངས་མཆོག་དེ་ལ་བསྟོད། །ནང་འཁོར་ཕྱི་ནང་ཕྱོགས་བཞིའི་བཀའ་བློན་
ཆེ། །མངག་གཞུག་ཁྱེ་བཙན་བདུད་སོགས་སྡེ་བརྒྱད་རྣམས། །དྲངས་བའི་ཤེལ་ལྟར་རྒྱུན་གྱི་རོ་བཟུང་
བས། །མདོག་རྒྱན་ཆ་ལུགས་སྤྱ་ཆོགས་རོལ་ལ་བསྟོད།།ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྡེ་ དཔལ་
གསང་བའི་བདག་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ དག་བསྟེན་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ལེགས་ཅུལ་གྱི་ སྤྱ་མདོག་བེདྲུའི་འོད་ཟེར་
སྟོང་ལྷན་བཟུམ་སྡེ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྤྱན་གསུམ་དང་ལྷན་པ། ཅུང་ཟད་ཁོ་ལ་འཇུག་པའི་ཉམས་ཅན།
ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ གནམ་ལུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཏེ། བསྟན་པ་ལུ་གནོད་པའི་དག་པོ་ག་ར་ཐལ་བར་
བསྐྱུག་པ། གཡོན་པར་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ། སྤྱི་འགྲོ་ཐམས་
ཅད་དབུལ་པོངས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་སེལ་ལུས་པ། དབུ་ལུ་ འོར་བུའི་མོག་དང་སྤྱི་ལུ་གཡུ་ཁབ་དང་ བར་ནག་
དར་གྱི་ལྷབ་ལྷབ་གསོལ་ཞིང་། ཞབས་ལུ་སྤྱ་ལྷམ་མཛེས་པར་གསོལ་བ། སྟེང་ལུ་སྤྱགས་རལ་གཡས་དང་
གཟིག་ལུབ་གཡོན་དུ་བཅིངས་ནས། དར་དང་རིན་པོ་ཆའི་བརྒྱན་སྡེ། ཉིན་མཚན་འཁོར་ལུག་ཏུ་བསྟན་འགྲོའི་
མེལ་ཆེ་མཛད་པའི་ཁྱེད་བཞེས་ཏེ། སྟེང་ཅིག་ལ་སྟོང་གསུམ་སྤྱལ་བའི་ ཏྲ་མཆོག་ནམ་མཁའི་འོད་ཅན། རིན་པོ་
ཆའི་སྤྱ་སྤྱབ་དང་གོང་ཆེད། ཟེའོག་གི་སྤྱ་ལེན་ལོང་ཞེས་བསྟན་དང་སྤྱབ་མཐུང་ལ་སོགས་པས་བརྒྱན་པའི་སྟེང་
དུ་ འབྲིང་སྤྱབས་ཀྱིས་མེ་རླུང་འཁྲུགས་པའི་དབུས་སུ་བཞུགས་སྡེ་ཡོད་པ། དེ་གི་གཡས་ཕྱོགས་ལུ་ གསང་བའི་
ལུམ་ཆེན་སྤྱན་ལེ་སྟོན་ལྷ་ཤེལ་མདོག་ཅན། ཕྱག་གཡས་པར་མདའ་དར་དང་ གཡོན་པར་གཏེར་གྱི་བུམ་པ་
བསྐྱམས་པ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱན་དང་ཆ་ལུགས་དུ་མས་བརྒྱན་ཅིང་རྒྱང་བུ་ལ་བཅིབས་པ། གཡོན་ལུ་ས་
གསུམ་དབང་དུ་སྤྱད་པའི་སྤུངས་མཆོག་ལྷ་འོད་རྒྱལ་ སྤྱ་མདོག་ཉི་མ་འབྱུང་གྱི་འོད་ལྗང་དམར་བ། ཕྱག་གཡས་
རྒྱལ་མཚན་དང་གཡོན་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ ཏྲ་མཆོག་དམར་པོ་ལུ་ཆིབས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་
ཕྱི་ནང་ཕྱོགས་བཞིའི་བཀའ་བློན། མངག་གཞུག་ཁྱེ་བདུད་སོགས་ དེགས་པ་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱི་དམག་ཆོགས་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཔའ་ཞིང་འཇིགས་སུ་རུང་བའི་ཆ་བྱད་ཅན། སྤྱལ་པ་ཡང་སྤྱལ་བསམ་
གིས་མ་བྱུང་བར་ བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྡེ་ཡིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༡ གྱི་རྒྱབ་) “རྩྭ་ བཙོམ་
ལྷན་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དང་། ལྷང་སྤྱིད་ཟིལ་གཞོན་པད་འབྱུང་ལ། རང་སྟོག་ཕུལ་ནས་དམ་བཞེས་པ། མ་གཡེལ་
མ་འདའ་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དང་།
སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་འབྱུང་གནས་གྱི་བཀའ་དང་ དམ་ཚིག་རྩེ་སུ་དགོངས་ཏེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་
པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱང་ནི། སྟེས་བྱ་དམ་པ་ནམས་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་རིང་བཅུག་ནི་ སྟེན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་
གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་
པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་། སྐབ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཁར་བྱུང་བའུ་དེ་གྱི་ཆིབས་བཅུགས་སའི་དོ་ལུང་ཅན་ལ།
གནས་ཁང་ནི་སྟུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༡ པར་)“གྱི། རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་ས་འཛིན་
འབྱུར་བའི་ངོས། བཀྲ་ཤིས་གཡང་ཆགས་བྲག་རི་བཅུགས་པའི་མདུན། ལྷན་སྟོངས་བྱུས་གྱི་རྩིང་བྱ་རྒྱས་པ་
ནས། པདྨ་དབང་གི་ཟབ་གཏེར་མངའ་བདག་མཚོག། བྲག་གདངས་བཙན་ཚོད་ཆེན་པོ་སྟུན་འབྲེན་ན། ཟག་
མེད་བདེ་བའི་དཔལ་སྟེར་མཚོ་སྟན་དང་། བཀའ་ཉན་ལྷ་སྟོན་དེགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས།” ཟེར་གསལ་དོ་

བཟུམ་སྤྱེ་མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་ གཙུག་ལག་ཁང་གི་ རྒྱལ་ཁབ་ལས་རྒྱུ་སྤྲོད་སྤྱེ་དུས་ལྟན་སྤྲོད་མ་པ་^༥
ལྷག་པ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ བྲག་གི་སྤྱོད་པ་ལུ་ སོ་བུ་སྤྱེ་བཞེངས་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་མཇལ་ཚུགས་པ་
ཡིན་པས།

རྗེ་རག་དབང་འབྲུག་པ་མཚོག་ འབྲི་གྲང་སྦྱོབ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་དཔོན་སྤྲོད་ གྲུབ་ཐོབ་དབུ་ཐོད་བཞུགས་
སའི་སྦྱོབ་ཁང་ནང་ལུ་སྦྱོབ་པ་གནང་བཞུགས་པ་ད་ ཆོས་སྤྱང་ཡང་ཁྱུང་བདུད་སྦྱོབ་ཡོད་པ་ལས་ ཁྱུང་བདུད་
ཀྱིས་རྟ་གྲར་ཆིབས་ཏེ་ དངོས་སུ་སྤྱོད་ཐོན་ཏེ་ ཆིབས་རྟ་ག་ཏེ་བཏགས་ནི་སྤྱོད་ཅེར་གསུངས་མ་ད་ གྲུབ་གིས་འ་རྟ་
བཏགས་ཅེར་གསུངས་ཏེ་ རྟ་ནང་ལུ་བྲག་མཚུབ་ཀྱིས་སྤྱོད་ རྟ་ལུང་ཅན་བཟོ་སྤྱོད་ ཆིབས་རྟ་བཏགས་ས་བཟོ་གནང་
ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ད་རེས་ནངས་པ་མཇལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན།

གསོལ་མཚོད།

ལོ་ལྟར་ཕུལ་སྤོལ་ཡོད་པའི་གསོལ་མཚོད་འདི་ རང་ལྷོ་^༡ པའི་ཆོས་^{༡༠} ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ ཆོས་^{༡༥}
ཚུན་ ཉིན་གྲངས་^༤ གི་རིང་ལུ་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ བྲག་གི་སྤྱོད་པ་ལུ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ དམ་ལྷའི་གནས་
ཁང་ནང་སྤྱེ་ གསོལ་མཚོད་གཞན་དག་མ་འདྲས་སྤྱེ་རང་ཕུལ་དོ་ཡོད་པ་སྤྱེ་ དགོན་སྤེའི་དབུ་འཛིན་གྱིས་
བཤད་པ་ཡིན་པས།

གཙོ་བོ་མཚམས་བྲག་སྤྱི་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་
དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་
མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྱེ་གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད། མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་
རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་
གསེར་སྦྱིམས་དང་ གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་ མ་བདུབ་བདུབ་སྤྱེ་འགྲུབ་
ཚུགས་པ་ཡིན་པས།

ཀྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

དཔལ་ལྷན་གྱི་འཕུལ་བུ་གྱི་གསལ་ཁ་དཔེ་ཆ། གནས་ཡིག་ཀྱན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ། (༢༠༡༥)

ཀྱུ་ཁ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ། (༢༠༢༠)

འབྲི་བསྟན་འབད་ས།

མཚམས་བྲག་དགོན་པའི་བཤད་གྲུབ་འཛིན།

དགེ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)

༡ དགེ་བསྟེན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

དགེ་བསྟེན།

ས་གནས།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

དར་དཀར་སྤྱི་འོག།

བསྟེན་མི།

ཁུ་ཁ་རྫོང་ཁག་དགེ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གི་བཀའ་སྲུང་སྤྱོད་གསོལ་

མཆོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པའི་ ཁར་ སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཡུལ་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་

གཙོ་བོ་རང་ཨམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་དེ་རང་ བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་

སྤྱོད་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

ད་གར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་འདི་ དགེ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ ཀླང་སྟོང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡུན་རྒྱུ་ཆོད་ ༣ དང་
ཕྱིད་ལྷག་པ་ཅིག་ འབྲེན་གོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་།

གདན་ས་ཕྱག་བཏབ་གནང་མི་བླ་མ་འབྲུག་དག་དབང་ཚེས་རྫོང་ཟེར་བྱ་མི་གིས་ དགོན་པ་འགོ་དང་པ་བཅགས་
 གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ བོད་སྒོམ་ས་ཟེར་བའི་སྐྱབ་ཁང་གཅིག་ཡོད་མི་ལས་ བླ་མ་གིས་ འབྲུ་
 གཏོར་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲག། འབྲུ་གཏོར་འབབ་ས་ལུ་ གདན་ས་བཅག་ནིའི་ ལུང་བསྟན་ཡོད་པའི་སྐོར་
 ལས་གསུངས་ཏེ་ འབྲུ་གཏོར་གནང་མ་ད་ལུ་ འབྲུ་ཕུད་དོག་གཅིག་ ཆོ་སྦྱིས་ཟེར་སའི་ ས་གནས་ལུ་བབ་
 ཡོད་པ་དང་། གཅིག་འདི་ དར་དཀར་ལུ་བབ་ དེ་ལས་ འབྲུ་གཅིག་ བཟ་ཤིས་སྐང་ཟེར་ས་དང་ ལྷེ་ཡུལ་
 ཟེར་ས་ལུ་བབ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུ་གཏོར་འབབ་ས་ལུ་ གདན་ས་རེ་རེ་བཅགས་ཏེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་གནང་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་ རག་ཐོག་ལས་སྐབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ཏུས་རབས་འ་
 བོ་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཅུག་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་
 སྒྲགས་ཚུགས་མི་ ག་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ བླ་མ་གི་མཛད་ནམ་དང་
 རྒྱབ་ཁྲུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་ཅུག་ཟེར་ལྷ་ཁང་གི་བླ་མ་
 ལྷག་པ་དོ་རྩེ་གིས་སྐབ་ཨིན་མས།

གྲུབ་ཚུ་མཛོད་རྟེན།

ད་རུང་ ཏེ་མ་བཟ་ཤིས་སྐང་ཟེར་མི་གི་ གཡུས་ཚན་ ཚུ་མེད་པར་ བླ་མ་དག་དབང་ཚེས་རྫོང་མཚོག་གིས་ ཚུ་
 བཏོན་ནིའི་དོན་ལུ་ བླ་མ་གི་ཕྱག་ལུ་ གཏོར་གྱི་ཕུར་པ་གཅིག་ཡོད་མི་འདི་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ བོད་སྒོམ་ས་ཟེར་
 མིའི་ སྐྱབ་ཁང་ལས་ཚུར་གཡུག་བཀོ་བཏང་སྟེ་ ཕུར་པ་གི་རྟིང་བུལ་བདའ་སྟེ་བླ་མ་ཕྱོན་སྟེ་ བཟ་ཤིས་སྐང་ལུ་
 གཏོར་འཚོལ་རུང་མེད་པར་ ལོག་དར་དཀར་ལུ་ཕྱོན་མ་ད་ ཕུར་པ་དེ་བཟ་ཤིས་སྐང་ལུ་ ལུང་བསྟན་མེད་པར་
 དར་དཀར་ལུ་ཨིན་པས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་ མགོན་ཁང་བྱུར་ཁར་ རོ་རང་
 རོང་ནང་ལུ་བྱུག་སྟོད་ཅུག་ཟེར་ཨིན་པས་ དེ་ནང་ལས་ཕུར་པ་ལོག་བཞེས་པ་ད་ གྲུབ་ཚུ་འཐོན་ཡོད་མི་འདི་ ད་
 རེས་ནངས་པ་ ལྷ་ཁང་གི་བླ་མ་ལྷག་པ་དོ་རྩེ་གིས་ དེ་གྲུར་མཛོད་རྟེན་ཅིག་བཞེངས་སྟེ་ གྲུབ་ཚུ་མཛོད་རྟེན་ཟེར་

མིང་བཏགས་ཡོད་པའི་ཁར་ གཏེར་ཕུར་དེ་ཡང་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ནང་རྟེན་སྡེ་ བཏགས་ཡོད་པ་སྡེ་ཡིན་
པས།

ད་རུང་ལྷ་ཁང་འདི་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ་སྐྱབས་དང་
མགོན་ལུ་ནི། གཤིན་པོའི་དགེ་ལྡན་དག་ཅ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་
འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། གཡུས་སྐྱོ་འདི་ནང་གི་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་འདི་ གཙོ་བོ་ར་ཨམ་གཡང་
བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྡེ་སྐྱབ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

དགེ་བསྟེན་དང་སྐྱོ་མོའི་ བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༩ གྱི་རྒྱུབ་)
“ཀྱི། དགེ་བསྟེན་དོ་རྩེ་དག་འདུལ་ནི། །སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་གཟི་བཞིན་ཅན། །རབ་
འཛིགས་ཁོ་གཏུམ་རམས་པའི་ཞལ། །མི་ཤིག་གོ་ཁབ་སྐྱེ་ལ་གསོལ། །ཕྱག་གཡམས་མདུང་
དམར་དག་ལ་བསྐྱུན། །གཡོན་པ་དམ་ཉམས་ཅོད་གསོལ། །གསེར་སྐྱ་གཡུ་ཡི་ཕ་ཚོམ་
ཅན། །སྤུང་འཇམ་དར་ལ་བརྒྱུས་པ་དང་། །རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་མགུལ་དུ་འཕྱང་། །ལྷུང་
མགྲོགས་རྟ་”

དགེ་བསྟེན་གྱི་ཀ་ཁབ།

དམར་རྒྱུང་བཞིན་རྒྱ། །འབྲུགས་བྱེད་བཅན་གྱི་བཤན་པ་དང་། །སྒྲོལ་བྱེད་བདུད་གྱི་བཤན་པ་དང་། །སྒོག་
གཙོད་གཤིན་རྩེའི་བཤན་པ་སོགས། །འཁོར་དུ་བཤན་པ་འབུམ་གྱིས་བསྐྱོར། །བཀའ་སྤྱང་ཆེན་པོ་དམ་ཆོག་
ཅན།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྡེ་ ལྷ་བཅན་དེ་གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ དམར་པོ་ཁབ་
གི་མདོག་ཅན་དང་ བསེ་ཁབ་དང་བསེ་ཚོག་གསོལ་བ་ཟེར་ ཞོར་བུ་བསི་ལི་རུའི་པགས་ཀོ་གིས་བཟོ་བའི་གོ་
ཁབ་ དག་ལི་དང་ལྷགས་ལྷོ་བཞེས། ཕྱག་གཡམས་པ་ལུ་དུང་གི་དར་དམར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཞིང་ གཡོན་
ལུ་ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ ལྷག་པར་དུ་དཔལ་འབྱུག་པའི་བསྟན་སྲིད་ལུ་གཞོད་པའི་དམ་ཉམས་དག་
བོའི་དོན་སྙིང་བཟུང་ནས་ ཞལ་ལུ་གསོལ་བ། སྒོང་གསུམ་ཡུད་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་རྟ་དམར་རྒྱུང་གི་བང་ཅལ་
སེམས་ལྷར་མགྲོགས་པ་ལུ་ཆིབས་སྡེ། དེའི་འཁོར་འབད་བ་ཅིན་སྐྱེན་མོ་གཅིག་དང་ དམ་ཉམས་ཀྱི་དག་པོ་

ཡུད་ཀྱིས་འགྲུགས་པར་བྱེད་པའི་བཙན་གྱི་བཤན་པ། སློལ་བྱེད་བདུད་གྱི་བཤན་པ། སློག་གཙོད་གཤིན་རྗེའི་
བཤན་པ་སོགས་ འཁོར་བཤན་པ་འབྲུམ་གྱིས་སྒྲོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

དམ་བཞག།

ལྟ་བཙན་གྱི་གསོལ་མཆོད་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “གྱི་། སྟོན་
ཆོ་གཤན་པ་དམར་པོ་ཁྱོད། སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྲུང་གནས་གྱིས། དམ་ཆོག་དྲོ་རྩི་བོར་བཞག དགོ་བསྟེན་
ཆེན་པོ་དམ་ལ་བཏགས། མཁས་གྲུབ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྒྱལ་སྟེ། དབེན་གནས་བསྐྱང་མར་བཀའ་བསྒྲོས་
ཤིང་། ཡོངས་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་། སྐྱབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་གཉེར་ཁ་གཏད། སྤྲུལ་གོང་མ་དེ་
ནམས་གྱིས། རི་ལྟར་དམ་ལ་བཞག་པ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱང་དམ་ལས་མ་འདའ་བར། བདག་གིས་བཙུལ་བའི་
འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོན་ཆོ་སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྲུང་གནས་དང་། བར་དུ་མཁས་
གྲུབ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྒྱལ་ མཐའ་མར་ཡོངས་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་སོགས་ སྤྲུལ་གོང་མ་ནམས་གྱི་བཀའ་
དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྟེས་བྱ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
གསུམ་ལུ་ དལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐྱབ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་ནི་དང་ སྟོས་སུ་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་
རིང་ལུགས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་སྟེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་
རྒྱབ་གྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ རྒྱབས་དང་དཔུང་གོགས་མཛོད་ནི་ལུ་ཁས་སྤངས་བཞེས་ཡོད་མི་
དང་འཁྲིལ་ མགོན་རྒྱབས་མཛོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

དགོ་བསྟེན་འདི་ བཀའ་སྤྱད་འབད་ནི་དེ་གིས་ གཞན་ལུ་སྟེས་ལྟ་དང་ཡུལ་ལྟ་ མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཡོད་དོ་
བཟུམ་སྟེ་ ལོ་ལྟར་གྱི་ དུས་སྟོན་བརྩི་སྲུང་ཟེར་ དམིགས་བསལ་སྟེ་ཞུ་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་མིན་
འདུག། ཨིན་རུང་རང་ཁྱེ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༡༥ ལུ་ རོ་པ་ལས་ལྟ་བསང་དང་སྒྲགས་ཏེ་ དགོ་བསྟེན་སྐྱུ་རྒྱུང་
གི་གསུང་ཆོག་གནང་ཐོག་ལས་ དགོ་བསྟེན་གྱི་ལྟ་དར་ཟེར་ ལྟ་དར་གཅིག་ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ ལྟོང་ནིའི་
ལུགས་སྟོལ་ཅིག་འདུག། ལྟ་དར་ལྟོང་པའི་སྐབས་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ ཆོད་འོག་གི་འགོ་ཁྲིད་པ་རྒྱལ་གིས་ དབུ་
ཁྲིད་མཛོད་ཐོག་ལས་ལྟོང་ནི་ཡོད་ཟེར་ སྤྲུལ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

དག་ལྷག་ཤོད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ ཁྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་སྤང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་
ལུམ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྐབས་ དག་བསྟེན་ཡང་དེ་གི་གྲལ་ལུ་
བཙུགས་སྤེ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར། དར་དྭགས་དྭགས་གསལ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱན་ཅུ་གསོལ་
མཆོད་ཡང་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།

རྒྱལ་རྒྱུན་ཡིག་ཆ།

དག་བསྟེན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟེན་འབད་ས།

དར་དྭགས་དྭགས་གསལ་ལྟ་ཁང་གི་བླམ་ལྷག་པ་དོ་མེ། སྤངས་ཐིམ་གྲུ་ཚང་ལྟེ་བ།

༡ རྒྱལ་ཆེན་ཀུན་རྒྱུ་བཟང་པོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

རྒྱལ་ཆེན་ཀུན་རྒྱུ་བཟང་པོ།

ས་གནས།

བཀྲ་ཤིས་སྒང་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

བཀྲ་ཤིས་སྒང་།

བསྟན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལྷན་ན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་

བཀའ་སྲུང་སྟེ་གསོལ་ མཚན་ཕུལ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་
ལུ་ སྟེས་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ གཙོ་ བོ་ར་ཨམ་གཡང་
བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུང་དེ་རང་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

བཀྲ་ཤིས་སྒང་ལྷ་ཁང་འདི་ དགེ་ལྷན་ན་ཆེད་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ ཀང་སྟོང་སྟེ་རུས་ཡུན་རྒྱ་ཚོད་༡ ལྷན་པ་ཅིག་
འབྱོར་གོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། གནད་ས་ཕུག་བཏབ་གནང་མི་བླམ་འབྲུག་དག་དབང་ཚེས་རྫོང་
ཟེར་ཞུ་མི་གིས་ དགོན་པ་འགོ་དང་པ་བཅགས་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ བོད་སྟོམ་ས་ཟེར་བའི་
རྒྱབ་ཁང་གཅིག་ཡོད་མི་ལས་ བླམ་གིས་ འབྲུ་གཏོར་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ འབྲུ་ག་ཏེ་འབབ་ས་ལུ་
གནད་ས་བཅགས་ནིའི་ ལུང་བསྟན་ཡོད་པའི་སྟོར་ལས་གསུངས་ཏེ་ འབྲུ་གཏོར་གནང་མ་དུ་ འབྲུ་ཕུད་དོག་
གཅིག་ ཆོ་སྦྱིས་ཟེར་སའི་ ས་གནས་ལུ་འབབ་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་འདི་ དར་དཀར་ལུ་འབབ་ དེ་ལས་
འབྲུ་གཅིག་ བཀྲ་ཤིས་སྒང་ཟེར་ས་དང་ ལྷེ་ཡུལ་ཟེར་ས་ལུ་འབབ་ནི་ཞུ་ལས་ འབྲུ་ག་ཏེ་འབབ་ས་ལུ་
གནད་ས་རེ་རེ་བཅགས་ཏེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དག་ཐོག་ལས་སྐབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས།
རུས་རབས་འ་ཞེས་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཅུག། ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་སྟུགས་རྒྱགས་མི་ག་ཡང་མེད་

པའི་ཁར་ སྐམ་གི་མཛད་ནམ་དང་རྒྱབ་ཁྱུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ལྟ་ཁང་གི་སྐམ་ལྟག་པ་
 རྩོམ་གིས་སྐབ་ཡིན་མས།

ད་རུང་ ཏེ་མ་བཟ་གིས་སྐང་ཟེར་མི་གི་ གཡུས་ཚན་ལུ་ཚུ་མེད་པར་ སྐམ་ངག་དབང་ཆོས་རྒྱལ་མཆོག་གིས་
 ཚུ་བཏོན་ནི་དོན་ལུ་ སྐམ་གི་ཕྱག་ལུ་ གཏེར་གྱི་ཕུར་པ་ག་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ རི་པ་གི་ལོགས་ བོད་སྐྱོམ་ས་
 ཟེར་མི་སྐབ་ཁང་ལས་ཚུར་ གཡུ་བཀོ་བཏང་སྟེ་ ཕུར་པ་གི་རྟིང་ཤུལ་བདེ་ལྟེ་སྐམ་ཕྱོན་མ་སྟེ་ བཟ་གིས་སྐང་
 ལུ་ག་ཏེ་འཆོལ་རུང་མེད་པར་ ལོག་ད་གར་ལུ་ཕྱོན་མ་ད་ ཕུར་པ་དེ་བཟ་གིས་སྐང་ལུ་ ལུང་བསྟན་མེད་པར་
 ད་དཀར་ལུ་ཡིན་པས་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ དར་དཀར་གསལ་ལྟ་ཁང་གི་ མགོན་ཁང་ཟུར་ཁར་ རྩོམ་རོང་ནང་
 ལུ་ཟུབ་སྟོད་ལྷག་ཟེར་ཡིན་པས་ དེ་ནང་ལས་ཕུར་པ་ལོག་བཞེས་པ་ད་ གྲུབ་ཚུ་འཐོན་ཡོད་མི་འདི་ ད་རེས་
 བསམ་པ་ ལྟ་ཁང་གི་སྐམ་ལྟག་པ་རྩོམ་གིས་ དེ་གུར་མཆོད་རྟེན་ཅིག་བཞེས་སྟེ་ གྲུབ་ཚུ་མཆོད་རྟེན་ཟེར་མིང་
 བཏགས་ཡོད་པའི་ཁར་ གཏེར་ཕུར་པ་དེ་ཡང་ ད་ལྟོ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ནང་རྟེན་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་ཟེར་ ངག་རྒྱན་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། ཡིན་རུང་ལྟ་ཁང་འདི་ གཡུས་ཚན་འདི་ནང་གི་ མི་མེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་
 དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་ལུ་མི། གཤེན་པོ་དེ་གཤམ་དགེ་ཅུ་བསྐྱབ་ནི་དང་ སྐྱེས་ལྟ་ལུ་ལྟ་
 གསོལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ ལྟ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ འབད་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

བཟ་གིས་སྐང་ལྟ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་འདི་ གཙོ་པོ་རང་ ཡམ་གཡང་བལྟམས་དང་གཡང་རྒྱུད་དེ་ བསྟེན་ནོ་
ཡོད་པ་སྟེ་སྤྲེལ་ཡོད་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

རྒྱལ་པོའི་མངོན་རྟོགས་ལས་ (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གུངས་, པར་) “རྒྱུ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་
ལས་ཁང་གྲུ་བཞི་སྒོ་བཞི་རྟ་བབས་བང་རིམ་དང་བཅས་པ། ཤར་དཀར་པོ་དྲུང་ལས་གྲུབ་པ། ལྷོ་མེར་པོ་རིན་པོ་
ཆེ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། རུབ་དམར་པོ་བྱ་རུ་ལས་གྲུབ་པ། བྱང་སྟོན་པོ་གཡུ་ལས་གྲུབ་པ། དབུས་མཐིང་ཁ་
བཱེ་རུ་ལས་གྲུབ་པའི་དབུས་སྤྱ། པོ་ལས་པདྨ་དང་རྩ་ལས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རུ་ཏུ་པོ་མོ་བསྟོལ་བའི་
སྟེང་དུ། རི་དམར་པོ་ལྷ་ལས་འོད་འཕྲོས་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད། རྩེ་འདུས་ཡོངས་སུ་གྲུར་པ་
ལས། དབུས་ཕྱོགས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཐིང་ནག་བདུད་ཞགས་དང་སྤྱི་གྲི་ཐོགས་པ་སྤྲང་ཆེན་ལ་གནས་པ།
ཤར་ཕྱོགས་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་མོན་བུ་བུ་ཏུ་རྩེ་དང་ གསེག་ཤར་བསྐྱམས་ནས་སེང་ཆེན་དཀར་མོ་ལ་གནས་པ། ལྷོ་
ཕྱོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གཞོན་སྤྱོད་ཤིང་བྱ་ཅན་ དབྱ་ལྷ་དང་ཞགས་པ་ཐོགས་ནས་པད་ཉི་ལ་གནས་པ།
རུབ་ཕྱོགས་གསུང་གི་རྒྱལ་པོ་དབྱ་ལྷ་སྐྱེས་གཅིག་པོ་འགིང་ཁར་དང་བེང་ཆེན་བསྐྱམས་ནས་རྟ་ནག་རྩིང་དཀར་ལ་
ཆིབས་པ། བྱང་ཕྱོགས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བེ་རྩར་དབྱ་ལྷ་ལྷགས་རྩུ་མདའ་དང་རལ་གྱི། སྤྱི་གྲི་གཞུ་དང་བེར་
ཀ་བསྐྱམས་ནས་སེང་ཆེན་དཀར་མོ་ལ་གནས་པ། གཞན་ཡང་སྤྱི་རྒྱལ་པ་ལྷ། གསང་བའི་ཡུམ་ལྷ། བཀའི་
སྟོན་པོ་ལྷ། རུ་འབྲེན་སྟེ་བཞི། ལྷ་མ་སྟོན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་བཅས་པ། དེའི་གཡས་སུ་
རི་ལས་ལྷ་བཅོན་དབྱ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་མདོག་དམར་པོ་ གཡས་བ་དན་དང་གཡོན་བཅོན་ཞགས་སྟོག་ལྷར་
འབྲུག་པ་དབྱ་བོའི་སྟེ་ལ་འཆིང་བ། སྐྱེ་ལ་བསེ་ཁབ་དང་བསེ་མོག་གསོལ་བ། འཁོར་དུ་བཅོན་ལ་བ་སྐྱེ་བདུན་
དང་བཅོན་དམག་འབུམ་སྟེའི་ཆོགས་ཀྱི་བསྐྱོར་བ། གཡོན་དུ་དམག་དཔོན་བཟླ་སྤྱོད་པོ་གཡས་གནས་
ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་བ་ཐོགས་ནས་ དབྱ་བོའི་མགོ་ལུས་གཤོག་པ། གཡོན་སྤྱོད་པ་དྲག་རྩུ་འབྱུང་པར་བྱེད་པར་སྐྱེས་
ཁམས་པ་ལ་ཆིབས་པ། ཐུགས་ཀྱི་དབྱེས་སྟེ་མ་བཞི་དང་། མཆེད་འཁོར་སུམ་བརྒྱ་རྩུའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་
བ། བོད་ཁམས་སྟོང་བའི་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་སྤང་ཞིང་སྟོན་པའི་ལྷ་སྟོན་སྟེ་བརྒྱུད་ཀྱི་
འཁོར་དང་བཅས་པ།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དབུས་ཕྱོགས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་སྐྱེ་

མདོག་འབད་བ་ཅིན་ མཐིང་ནག་ ཡུག་གཡས་པ་ལུ་ སྤྱི་བསྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་ བདུད་ཞགས་བསྐྱམས་
 སྤེ་ སྤང་ཆེན་ལུ་ཆིབས་ཏེ་གར་སྤྲུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ཕྱོགས་བཞིའི་
 རྒྱལ་པོ་བསམ་གྱི་མི་བྱབ་པར་ རྩོམ་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་སུ་ མ་ངས་དུ་མའི་རྩུ་འཕུལ་སྟོན་ཞིང་ཡོན་
 མཆོད་ དམ་ཆོག་ཟོལ་ཟོག་སོགས་སྤངས་པའི་མཆོད་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་བཞིན་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤེ་
 མངོན་རྟོགས་ལས་གསལ་ཕྱ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་པོ་གི་ཀ་བྲལ།

དམ་བཞག།

རྒྱལ་པོའི་གསོལ་མཆོད་གྱི་ གཉེར་གསོལ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༡ གི་རྒྱབ་) “གྱི་དཔལ་
 ཆོས་སྦྱང་བའི་མགོན་པོ་སེམས་དཔའ་ཀུན་རྩུ་བཟང་པོའི་རྣམ་འཕུལ། རིག་འཛིན་པ་རྒྱའི་བསྟན་སྦྱངས། དཔལ་
 ལུན་སྤྱི་མའི་བཀའ་ཉན། རྣལ་འབྱོར་ཡོངས་ཀྱི་དབང་ལྷ། སྤྱིང་གི་མི་བོ་ཆེན་པོ་དཔུ་རྩེ་བཙན། ཆངས་པ་དུང་གི་
 ཐོར་ཚུགས། ཤིང་བྱ་ལུ་ལག་དགུ་ལ་སོགས་པ་སྤུལ་པ་ཡང་སྤུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་
 དགོངས་སུ་གསོལ། རིག་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་ཅག་གིས་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྤུལ་གྱི་མཆོད་པ་མི་ཟད་
 རམ་མཁའི་མཛོད་དུ་གཏོབས་པའི་རྩོགས་གཏོར་ཆེན་པོ་འདི་ཐུགས་དམ་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོང་ཞིང་དབྱེས་པར་
 མཛོད་ལ། སྟོན་ཆོ་རྒྱལ་དབང་པདྨ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤོང་ལྷེ་ལྷ་བཙན། གཏོར་ཆེན་འགྲོ་འདུལ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་

དང་། ལྷ་པར་དུ་ཀུན་མཁུན་ངག་དབང་ནོར་བུ་དབང་པོའི་སྤྱན་ལྷན་སྦྱེས་བུ་ཁྱད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཞལ་བཞེས་པའི་
 ཐུགས་དམ་གཉེན་པོ་དགོངས་ལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་བྱེ་བྲག་གསང་ཆེན་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་རིང་
 ལུགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་། བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བུ་མཐའ་དག་གི་སྦྱ་ཆའི་འགལ་རྒྱུ་སེལ་
 ལ་བཞེད་དགའི་བསམ་དོན་འབད་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡངས་པའི་ས་ཆེན་ཀུན་ཏུ་དཀོར་དང་དམ་སྤྱི་བྱེད་
 འདྲེ་ཚོད་གཏོང་བྱད་ཁ་ཕུར་ཁ་སོགས་མི་མཐུན་ངན་དགུ་མཐའ་དག་དབྱིངས་སུ་སེལ་ལ། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་
 བདེ་སྤྱིད་རྫོགས་ལྷན་གྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཅིང་ནད་མཚོན་ལུ་གའི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་ཤིང་
 སྦྱབས། ཅི་འདོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བཞིའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོགས་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་ཐོགས་རྒྱ་ཆེར་མཛོད་
 ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ལམ་གྱི་མཆོག་ལ་སྦྱོར་བའི་མཐུ་དང་དཔུང་བསྐྱེད་ནས་བཀྲ་ཤིས་དང་བདེ་
 ལེགས་འཆར་བཞེན་འབེབས་པར་མཛོད་ཅིག།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བའི་བཟུམ་སྤེལ་ཆོ་རྒྱལ་དབང་པོ་བློའི་བཀའ་
 དང་། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་སྤོང་ལྷུ་བཅན། གཏེར་ཆེན་འགོ་འདུལ་བརྒྱད་པ་རྣམས་དང་། ལྷ་པར་དུ་ཀུན་མཁུན་
 ངག་དབང་ནོར་བུ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་
 བུ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྐྱབ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་དང་ སྦྱོས་སུ་དཔལ་
 ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་
 རང་འབད་རུང་ རྒྱལ་གྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞེན་དུ་ སྦྱབས་དང་དཔུང་ཐོགས་མཛོད་ནི་ལུ་ ཁས་
 གུངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ མགོན་སྦྱབས་མཛོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཡིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

རྒྱལ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་གིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེལ་བཅི་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ གཞན་ལུ་སྦྱེས་ལྷ་
 དང་ཡུལ་ལྷ་མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྤེལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྤེལ་ ལོ་ལྟར་གྱི་ དུས་སྟོན་བཅི་སྤྱང་ཟེར་ དམིགས་བསལ་
 སྤེལ་ཞུ་ནིའི་ ལུགས་སྤེལ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། ཡིན་རུང་ མི་རྒྱ་ནམ་ཆམ་རེ་ཕོག་སྟེ་ མོ་བཏབ་ཅིས་
 བཏབ་རེ་འབད་བའི་སྦྱབས་ རྒྱལ་པོ་མཆོད་དགོཔ་སྤེལ་འཐོན་ནི་ཡོད། དེ་གི་སྦྱབས་ལུ་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཤ་
 ཕུད་དང་ཆང་ཕུད་སྤེལ་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྤེལ་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་། ད་རེས་ནངས་པ་

འབད་བ་ཅིན་ མར་དང་དར་ཚེལ་གྱིས་སྤྲེལ་གྱི་ གསེར་སྤྲེལ་སྤྲེལ་ གྲུ་ཚེས་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་པོ་སྤྲེལ་
ཅིག་གཏང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སྤྱིར་བཏང་དགེ་ལྷན་ན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ག་ར་གི་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྷན་གྱི་ཚེས་སྤྲེལ་གཏང་པའི་སྐབས་ མགོན་
པོ་ལྷུ་མ་དེལ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་སྤྲེལ་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྐབས་ རྒྱལ་པོ་ཡང་དེ་གི་གྲལ་ལུ་
བཙུགས་སྤྲེལ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤྲེལ་ཡོད་པའི་ཁར། བཟ་གིས་སྤྲེལ་ལང་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་
གསོལ་ཁ་མ་ཆད་པར་ཕུལ་དོ་ཡོད་པ་སྤྲེལ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་པོ་ལྷན་ཡིག་ཆ།

རྒྱལ་པོ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་གྲུ་ཚེས་སྤྲེལ་པ་དོ་མེ།

༣ ཡམ་ལོར་བཟང་རྒྱལ་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ཡམ་ལོར་བཟང་རྒྱལ་མོ།

ས་གནས།

ཡུལ་སངས་རྒྱལ་ཚས་སྒྲིང་ལྷ་ཁང་དང་སྤ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ལྷེ་ཡུལ་ ཁྱིམ་གྲང་བ་ ༢༥ དང་སྤ་ལྷ་ཁང་།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལྷན་ན་ཆེད་འོག་གི་ གཙོ་བོ་ལྷེ་ཡུལ་
སྤྱི་འོག་དང་སྤ་ལྷ་ཁང་སྤྱི་འོག་གཉིས་ཀྱི་ མི་མེར་རྒྱ་གི་ སྤྱི་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་
བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

ལྷེ་ཡུལ་རྩ་ཁང་འདི་ དགེ་ལྷན་ན་ཆེད་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ སྤུམ་འཁོར་ནང་འབད་བ་ཅིན་ སྐར་མ་ ༡༥ དེ་ཅིག་ འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་ཕྱག་བཏབ་གནང་མི་སྤྲུལ་འབྲུག་དག་དབང་ཆོས་རྒྱུ་ ཟེར་ཞུ་མི་གིས་ དགོན་པ་འགོ་དང་པ་བཅགས་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ རི་ཕ་གི་ལོགས་ བོད་སྤོམ་ས་ཟེར་མིའི་ ས་གནས་ཁང་ སྤྱབ་ཁང་གཅིག་ཡོད་མི་ལས་ སྤུམ་གིས་ འབྲུ་གཏོར་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་ འབྲུ་ག་ཏེ་ འབབ་ས་ལུ་ གནད་ས་བཅགས་ནིའི་ ལུང་བསྟན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་གསུངས་ཏེ་ འབྲུ་གཏོར་གནང་མ་ད། འབྲུ་ཕུད་དོག་གཅིག་ སྤྱི་ཡུལ་ཟེར་སའི་ ས་གནས་ལུ་བབ་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་འདི་ དར་དཀར་ལུ་བབ། དེ་ལས་འབྲུ་གཅིག་ བཀ་ཤིས་སྐང་ཟེར་ས་དང་ ཆེ་སྤྱིས་ཟེར་ས་ལུ་བབ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུ་ག་ཏེ་བབ་ས་ལུ་ གནད་ས་རེ་རེ་བཅགས་ཏེ་ ལྷ་ཁང་བཞེངས་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས་ དག་ཐོག་ལས་སྤབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རབས་འཕྱི་ཅིག་ལུ་བཞེངས་ཅུག་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུངས་ལེགས་ཞིམ་སྤེ་སྤྲུགས་ཚུགས་མི་ ག་ཡང་མེད་ པའི་ཁར་ སྤུམ་གི་མཛེད་ནམ་དང་རྒྱབ་ཁྲུངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག་ཟེར་ལྷ་ཁང་གི་སྤུམ་ལྷགཔ་ དོ་རྩེ་གིས་སྤབ་ཨིན་མས།

ནམ་པ་དང་སྤྱི་མདོག་ཕྱག་མཆོད།

གཞི་བདག་ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མའི་མདོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ པར་) “སྟོང་པའི་ ངང་ལས་རང་ཉིད་ཡིད་ལྟར་གསལ་བའི་མདུན་དུ། ཤིང་སྤྱ་སྤྱན་གྱི་ནགས་ཆལ་འབྲིགས་པའི་སྟོངས་སུ་གཉུག་ མར་གནས་པའི་གཞིའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་སྤྱི་མདོག་གངས་ཀྱི་རི་བོ་ལ་ཉིན་བེད་འབུམ་གྱིས་ འཕྱུད་པ་ལྷ་བུའི་འོད་དང་ལྷན་ཞིང་། སྤྱ་ཆོགས་དབང་པོའི། གཞུ་ལྟར་བཀ་བའི་ན་བཟའ་ལྷབ་ལྷབ་ཏུ་གསོལ་ བ། འཛམ་བུའི་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་གདུབ་དང་ཞབས་གདུབ་སོགས་གྱིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ། དཀར་ འཇམ་གཞོན་ཤ་རྒྱས་པའི་ཕྱག་གཡས་མདའ་དར་དང་འཕུལ་གྱི་མེ་ལོང་འཛིན་པ། ཕྱག་གཡོན་རིན་པོ་ཆའི་ གཞོད་པར་འཛེད་མེད་འབྲས་གྱིས་གང་བར་བསྐྱམས་པའི་འཁོར་དུ།རང་སྤུལ་པའི་འཁོར་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་ ཁྱབ་པས་བསྐྱོར་བ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བཟོ་ས་མའི་ཛོ་ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ གཞི་བདག་དེ་

གི་སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་ལུ་ཉིན་བྱེད་འོད་ཟེར་འབྱམ་གྱིས་ཕོག་ཡོད་པ་བཟུམ་ བཟུ་བའི་ཆོག་ཤེས་
 མེད་པར་ཞལ་དགེས་པའི་འཇུག་སྟོན། སྐྱེ་ལུ་ན་བཟའ་ཁ་དོག་ནམ་པ་སྤྱ་ཆོགས་ནམ་མཁའི་འཇའ་ཆོན་བཟུམ་
 བཟུ་བས་གསོལ་ཡོད་པ། རིན་ཆེན་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་དང་ཞབས་ལུ་དོབ་ཅུ་ཚུ་ ལེགས་ཞེས་སྟེ་བརྒྱན།
 དཀར་འཇམ་གཞོན་ཤ་རྒྱས་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲུ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་པ། གཡོན་
 པ་ལུ་རིན་པོ་ཆེའི་གཞོང་པ་ནང་ལུ་ འཇེད་པ་མེད་པའི་འབྲས་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ བསྐྱམས་ཞེན་མ་ལས་བཞུགས་
 ཡོད་པ། མཐའ་འཁོར་ལུ་ རང་ལས་སྤྱུལ་པའི་ འཁོར་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་
 ཡོད་པ་སྟེ་ མདོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ཤོག་གངས་ ༥པར་) “ཀྱི་། སྟོན་ཆེ་
 རིག་འཛིན་པ་རྣམས། །དབང་བསྐྱར་དམ་ལ་བཏགས་པ་ནི། །བསྟན་པ་བསྐྱར་བར་བཀའ་བསྐྱོས་པའི། །དམ་
 བཅའ་མ་གཡེལ་འཕྲིན་ལས་མཛོད། །བར་དུ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་དང་། །འབྲུག་སྐྱོ་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་གྱིས། །འགྲོ་ལ་
 སན་བདེ་སྐྱབ་པ་རུ། །བསྐྱོས་པའི་ཐཱ་ཆོག་བྲམ་པར་མཛོད། །ད་ལྟ་ནལ་འབྱོར་བདག་ཅག་གིས། །མཆོད་བསྟོད་
 དམ་ཆོག་བྲན་ལགས་ན། །དམ་ལུན་བྱ་བཞིན་སྟོང་བ་དང་། །སྤྱིན་བདག་བསམ་དོན་གྲུབ་པར་མཛོད།” ཟེར་
 དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་སྟོན་ཆེ་རིག་འཛིན་པ་རྣམས་འགྲུབ་པར་མཛོད།

ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོའི་སྐྱེ་འདྲ།

བར་དུ་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ། མཐའ་མར་གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱོད་རྩེ་ཆུ་གི་བཀའ་དང་འབྲེལ། སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
 པ་དང་ དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལུ་ ངལ་བ་མེད་པའི་བཤད་སྒྲུབ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོང་
 སྤེལ་ནི་དང་ སྐོས་སུ་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྟོང་སྤེལ་ནི་ལུ་
 རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ རྒྱུ་གྱི་རི་དང་མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ སྐྱབས་དང་དཔུང་
 གོགས་མཛད་ནི་ལུ་ཁས་བླངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འབྲེལ་ མགོན་སྐྱབས་མཛད་པའི་སྤང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

སྤྱན་འཕྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་༤ གི་རྒྱབ་)“གྲུ” བཟུ་ཤིས་གཡང་ཆགས་བསོད་ནམས་
 འཛིན་མའི་མང་། །དགེ་ལེགས་དཔལ་གྱི་ནགས་མ་རྒྱས་པའི་སྟོངས། །དབུལ་འཕོང་སེལ་མཛད་ནོར་རྒྱུ་ལྟ་མོ་
 བཞིན། །ཁང་འདོད་ཡིད་བཞིན་སྟེར་བའི་མ་ཅིག་མ། །རོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་མཚར་སྤྲུག་རྫོགས་པའི་ཞལ། །ཀུན་
 གྱི་ཡིད་འཕྲོག་མིག་གི་བདུད་ཅི་མ། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་གྲུ་དང་གཞོན་སྤྱན་དང་། །དྲི་བལ་སོགས་འབྱུང་པའི་
 ཆོགས་མ་ལུས། །དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་བ་འཁོར་དང་ཡང་འཁོར་བཅས། །དམ་ཆོག་གཏུང་བའི་དབྱངས་གྱིས་སྤྱན་
 འཕྲེན་ན། །པརྒྱའི་མཚོ་ལ་འདུ་བའི་ངང་པ་ལྟར། །མ་ཆོགས་མཚོད་པའི་གནས་འདིར་ལ་ཁུར་སྟོན། །“ཟེར་
 གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་མགུ་མཚམས་ཅིག་ལས་ རྒྱང་སྟོང་སྟེ་དུས་ལུན་སྐར་མ་ ༡༠ དེ་ཅིག་འགྲོ་
 དགོ་པའི་ ཁ་ཡར་ལྷ་ས་གནས་ཁར་ རྣགས་ཚལ་སྤྱངས་ཆོགས་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ ཡམ་གི་གནས་ཁང་ཨིན་
 པས།

གསོལ་མཚོད།

དང་ཕུ་ ཡམ་རོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་མཚོད་པའི་སྐབས་ རང་ལྷ་༩ པའི་ཆེས་
 ༡༩ ལས་འགོ་བཙུགས་ཆེས་༡༤ རྒྱན་ ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་རིང་ལུ་
 དམངས་མདའ་ཟེར་ གཡུས་སྐོ་འདི་ནང་གི་པོ་རྒྱས་རྒྱ་མདའ་རྒྱབ་ནི་ཡོད་
 ཟེར་ཨིན་མས། དམངས་མདའ་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་ མདའ་རྒྱབ་མི་གི་
 དཔལ་གཟར་དང་ ཞབས་ཁྲ་རྒྱབ་མི་གི་རྩེ་དཔོན་མ་རྒྱ་ གྲུབ་གྲིབ་རྒྱ་ལུ་
 རེག་རྟོག་མེད་པ་སྟེ་སྟོན་དགོཔ་སྟེ་ཨིན་མས། གལ་སྲིད་གྲུབ་གྲིབ་རྒྱ་ལུ་

ཡུལ་ལྷ་གི་གནས་ཁང་།

འབྲེལ་རྟག་རེ་འབད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ མདའ་མི་གུར་རེག་ནི་ལ་སོགས་པ་རྟགས་མཚན་སྟོན་ནི་ཡོད་ཟེར་སྐབ་ནི་
འདུག།

གཡུས་སློའི་ཁ་སྐད་ལས་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་ལྷན་དགུ་པའི་ན་རོ་ཟེར་སྐབ་སྐོལ་འདུག་ འ་ནི་དགེ་ལྷན་དགུ་
པའི་ན་རོ་གི་ ཉིན་མ་མཇུག་ཆེས་^{༡༥} ལུ་ ཨམ་མཚན་ནི་ཡོད་ཟེར་སྐབ་ཨིན་པས། ཨམ་ལུ་གསོལ་མཚན་ཕུལ་
བའི་སྐབས་ སེམས་ཅན་དམར་བསད་འབད་ནི་མེད་པར་ ཉེ་མ་རང་ བོན་པོ་འདི་གཙང་རྟག་རྟོ་སྟེ་བགོ་བྱུན་
ལག་རྒྱ་སྟོག། བཀའ་ཞེ་བཀའ་ ཅོ་ལུ་གཅིག་སྐབས། དེ་གི་ལྷན་ལུ་མཁན་པ་ཤིང་བརྟག་སྟེ་བྱུར་གསུམ་སྟེ་
བཀའ་ དེ་གུར་རང་ལག་ཤོམ་འདབ་ཀྱི་ལྷ་སྐྱབ་བཟོ་ དེ་ནང་ལུ་ རྟོ་དང་སྟོང་དོག་ དར་ཆོལ་རྩ་གཙང་རྟག་རྟོ་
སྟེ་བཙུགས། ཨ་མའི་རྟེན་འཇུགས་ཟེར་ དེ་གི་སྟོ་ལོགས་ཁར་ བྱ་པོད་གཅིག་ཐག་པ་གིས་བཏགས་ བྱ་པོད་གུར་
རྩ་བྱགས། ད་རུང་གྲང་གཅིག་ཐག་པ་བཏགས་ གྲང་གུར་རྩ་བྱགས་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་ཕྱི་ཁ་ལུ་མཚན་ནི་འུགས་
སྟོལ་ཡོད་ཟེར་ བཤད་པ་ཨིན་པས། ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱི་ལོ་^{༢༠༠༥} ལུ་ སྤ་སྐར་བྲམ་ཆེ་རིང་
རྟོ་རྩེ་གིས་ བཀའ་བསྟོ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ བོན་པོ་གིས་མཚན་ནི་འུགས་སྟོལ་འདི་བཀོག་བཞག་སྟེ་ བྲམ་
ཆོས་པ་རྩ་བྱགས་སྟེ་ ཕུལ་སྟོལ་དར་བྱབ་བྱུང་སྟེ་འདུག། ཨིན་རུང་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་ལྷན་དགུ་པའི་ན་
རོ་ཟེར་ ལྷན་^{༡༦} པ་ལུ་ ཏུས་སྟོན་བཅི་སྤྱང་ལྷ་ནི་ཡོད་མི་འདི་ མི་རྩ་ལཱ་དང་གཡོག་གིས་ཆར་མ་རྩ་གས་ནི་འདི་
གིས་ ཏུས་ཚོད་པར་འཕུད་རྒྱབ་དགོ་ནི་མས་ཟེར་ དམངས་དང་གཅིག་ཁར་བསྐྱུན་གོས་རྒྱབ་སྟེ་ བདུབ་ག་མི་
བདུབ་ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་ལས་ ཤོ་ལུ་བའི་སྐབས་ བདུབ་སྟེ་འཐོན་ནི་འདི་གིས་ ད་རེས་ནངས་པ་ རང་
ལྷ་^{༡༧} པའི་ཆོས་^{༡༨} ལས་ ^{༡༥} རྩ་བྱ་ལུ་ཏུས་སྟོན་བཅི་སྤྱང་ལྷ་ ཆོས་^{༡༩} གི་ཆེ་ གཡུས་སྟོ་འདི་ནང་གི་ མི་
མང་ག་ར་འཛོམས་ མཛར་རུང་མ་ཟ་སྟེ་ དམངས་ལུ་རྩིས་སྟོད་ལེན་རྩ་འབད་སྟེ་ལས་རིམ་མཇུག་བསྟུ་ནི་ཡོད་
ཟེར་ སྤྱི་ལུལ་ལས་སྟེམ་ལོ་ ^{༢༠} ལང་མི་སངས་རྒྱུས་ལྷན་གྱུབ་ཀྱིས་ དག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚན།

དགེ་ལྷན་ཆེད་འོག་གི་གཙོ་བོ་ཕྱེ་ལུལ་སྤྱི་འོག་དང་ སྤ་རྩ་སྤྱི་འོག་ནང་ལུ་ མི་བརྒྱུད་ཕྱེ་ལུལ་ལས་ཨིན་མི་རྩ་
གིས་ཡང་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷན་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་རྩ་ལུ་
རིམ་པར་གསོལ་མཚན་ཕུལ་བའི་སྐབས་ ལུལ་རྩ་ཨམ་ནོར་བཟང་རྒྱལ་མོ་ཡང་དེ་གི་གལ་ལུ་བཙུགས་སྟེ་གསོལ་

མཚན་ཕུལ་ནི་འདུག། ཟྱེ་ཡུལ་སངས་རྒྱལ་ཚེས་གྲིང་ལྟ་ཁང་དང་། སྤྲ་ཆུ་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱན་དུ་གསོལ་ཁ་
མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་སྐྱེས་མི་ ཨ་ལུ་ཚུ་ག་ར་སྐྱེས་ལྟ་ཡང་ ཨམ་ནོར་
བབས་རྒྱལ་མོ་ལུ་བསྐྱེན་ནི་འདི་གིས་ གསེར་སྐྱེམས་དང་ཚེགས་ཕུལ་བར་ འོང་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

ཨམ་ནོར་བབས་རྒྱལ་མོ་འི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

༤ སྒང་བཙན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྒྲུས།

ཕུ་ཅ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྒྲུང་།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་བདག་གཞི་བདག་སྒང་བཙན།

ས་གནས།

ཕུ་ཅ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ཕུ་ཅ།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་
མཉམ་གྱི་སྒང་བཙན་འདི་ ཡུལ་ལྷ་སྟེ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པའི་ཁར། སྐྱེས་ལྷ་འདི་
འབད་བ་ཅིན་ གཙོ་བོ་རང་ཨམ་གཡང་གཏམས་དང་གཡང་རྒྱུད་དེ་རང་
བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

ཕུ་ཅ་ལྷ་ཁང་དང་སྤྱ་ལྷ་ཁང་འདི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ནང་ ༡༩༥༥ ནང་ལུ་ སྤྱ་སྤྱར་བླ་མ་ཆོ་རིང་དོ་རྩེ་མཆོག་གིས་
བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། ལྷ་ཁང་དེ་ དགོ་ལྷག་ན་རྟེན་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ སྤྱ་མ་
འཁོར་ནང་ལུ་ རུས་ཡུན་རྒྱ་ཆོད་ཀྱི་ ལྷག་པ་ཅིག་ འབྱོར་གོ་པའི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་ལུ་ སྤྱར་བཅན་དེ་ཡུལ་ལྷ་ཡིན་མ་སྤྱེ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དེ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ སྤྱེ་
ལྷ་འདི་ནི་ ཡམ་གཡང་གཏམས་དང་གཡང་རྒྱུང་འདི་ར་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་སྤྱེ་ཡིན་མས། ཡིན་རུང་གཡུས་ཆན་
འདི་ནང་ལུ་ བྱིས་དགུང་པ་ ༢༡ གི་ མི་སེར་ག་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྐབས་དང་མགོན་
ལུ་ནི། གཤམ་པའི་དགེ་ལྷན་དགོ་ཅ་སྤྱབ་ནི་དང་ སྤྱེ་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ནི་རྒྱ་ག་ར་ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་འབད་ནི་
ཡོད་པ་སྤྱེ་བཤད་ནི་འདུག།

ནམ་པ་དང་སྤྱ་མཛོག་ཕྱག་མཆོད།

སྤྱར་བཅན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༥ གི་རྒྱབ་) “ཀྱི་ཏྲུ་ ལྷ་ཆེན་བཅན་རྟོན་ཆེན་པོ་
ནི། སྤྱ་མཛོག་དམར་ལ་ཁོ་བའི་ཉམས། རྟ་དམར་ཆིབས་ནས་སྟོང་གསུམ་བསྟོར། ཕྱག་མཆོད་སྤྱ་ཆོགས་
འཛིན་ལ་བསྟོད། འཁོར་རུ་ཡིད་འོང་སྤྱན་བདུད་དང་། ཕྱག་གཉིས་མདའ་དར་མེ་ལོང་བསྐྱམས། སྤྱིན་བདག་
མི་ནོར་འཁོར་བཅས་ལ། མ་གཡེལ་བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་
དོ་བཟུམ་སྤྱེ་ ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྤྱ་མཛོག་དམར་པོ་ རབ་རུ་རྩམ་ཞིང་ཁོས་པའི་གཟུགས་ཅན་ ཕྱག་ལུ་མདའ་
དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་པའམ་ ཕྱག་མཆོད་མ་ངས་ སྤྱ་ཆོགས་བསྐྱམས་ཡོད་པའི་གྲར། ཆིབས་རྟ་དམར་པོ་
གྲར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་རུས་ཡུན་སྤྱད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྟོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འབྱིང་
སྤྱེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ཡིད་རུ་འོང་བའི་སྤྱན་མོ་དང་ལྷ་སྤྱ་བདུད་ལ་སོགས་པའི་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤྱེ་ བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཡིན་མས།

སྒང་བཙན་གྱི་སྐུ་འབྲུ་།

དམ་བཞག།

སྒང་བཙན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ུ གི་རྒྱབ་) “གྱི་ཏྲ་ སྤོན་
 ཆོ་མ་རྩ་གྲུ་རུ་ཡིས། །བར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་རྒྱས་ཀྱི། །ཐ་མར་སྤྲལས་འཆང་བདག་ཅག་གི། །སྤྱང་སྦྱོབ་འཕྲིན་
 ལས་མ་གཡེལ་ཞིག། །རིག་འཛིན་བརྒྱད་པར་བཅས་ནམས་ཀྱི། །སྤྲུལ་དམ་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུ། །བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་
 བའི་ཁས་སྤངས་བཞིན། །བཙོལ་བའི་ལས་ནམས་སྤྲུར་དུ་སྦྱབ།”ཟེར་དེ་སྤྲེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྲེ་སྤོན་ཆོ་མ་རྩ་གྲུ་རུ་འི་
 བཀའ་དང་། བར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་རྒྱས། ཐ་མར་སྤྲལས་འཆང་ཚུ་གི་བཀའ་དང་འཁྲིལ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་ནི་དང་དཀོན་མཆོག་གི་དབྱེ་འཕང་བསྟོད་ནི། དེ་ལས་ སྤྲུལ་འཛིན་ཆོ་བརྒྱན་ནི་དང་དགོ་
 འདུན་གྱི་སྤྲེ་ བཤད་སྤྲུབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤྲེལ་ནི་དང་ སྦོས་སྤྱད་པལ་ལྷན་འབྲུག་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་

བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་ནི་ལུ་ རྣམ་ཀུན་ལས་དང་བྱ་བ་ག་ཅི་རང་འབད་རུང་ རྒྱབ་གྱི་རི་དང་
མདུན་གྱི་འཁར་བ་བཞིན་དུ་ རྒྱབས་དང་དཔུང་གོགས་མཛད་ནི་ལུ་ཁས་སྒྲངས་བཞེས་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་
མགོན་རྒྱབས་མཛད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

དགེ་ལྷག་ན་གི་སྐྱང་བཙན་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་གིས་ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བཙི་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ གཞན་ཁར་སྤྲེས་
ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་ མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྤེལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་སྟོན་བཙི་སྤྱང་ དམིགས་བསལ་སྤེ་
ཞུ་ནིའི་ ལུགས་སྤེལ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་མིན་འདུག། ཨིན་རུང་ རང་ལྷ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༥ ལུ་ ཨམ་གཡང་
གཏམ་དང་གཡང་རྒྱང་མཆོད་པའི་སྐྱབས་ ཨམ་གཡང་གཏམ་ལུ་དར་རྒྱང་ག་ཅིག་དང་ སྐྱང་བཙན་ལུ་དར་རྒྱང་
ག་ཅིག་ བཀའ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ གཞན་མཆོད་ནིའི་ལུགས་སྤེལ་ ག་ཅི་ཡང་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།
སྤྱིར་བཏང་དགེ་ལྷག་ན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ག་ར་གི་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐྱབས་ མགོན་
པོ་ལུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་རྒྱ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ལུ་སྐྱབས་ སྐྱང་བཙན་ཡང་དེ་གི་གྲལ་ཁར་
བཙུགས་སྤེ་གསོལ་མཆོད་ལུ་སྤེལ་ཡོད་པའི་ཁར། ལུ་ཅ་ལྷ་ཁང་དང་བཀྲ་ཤིས་སྐྱང་ལྷ་ཁང་ དར་དཀར་
དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་དང་ རྩེ་ཡུལ་ལྷ་ཁང་ དེ་ལས་ སྤྱ་རྩེ་ལྷ་ཁང་རྒྱ་ནང་དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་ཁ་མ་ཆད་པར་
ལུ་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་བཤད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

སྐྱང་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

དར་དཀར་དཀར་གསལ་ལྷ་ཁང་གི་སྐུམ་ལྷག་པ་དོ་ཨེ། སྤྱངས་ཐིམ་གྱ་ཚང་ལྷེ་བ།

དོ་ཨེ། སྤྱངས་ཐིམ་གྱ་ཚང་ལྷེ་བ།

གཏུང་ན་ཆེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༤)

། འོ་མའི་བཅན་དང་གཏུང་དགོན་པའི་རྒྱལ་པོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེད་མི།

འོ་མའི་བཅན་དང་གཏུང་དགོན་པའི་རྒྱལ་པོ།

གཏུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

སྤང་མགོ།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གཏུང་ན་དང་སྤང་སྐབས་ཁ་གི་མི་སེར་ཆ་མཉམ་གཟི་

བཅན་དང་རྒྱལ་པོ་འདི་སྐྱེས་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེད་སྤེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་

ཟེར་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གཏུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

གདུང་ན་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ ཉེ་མ་བོད་ལས་མར་བྱོན་མི་ གཙང་མཁུན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་
 མཆོག་གི་སློབ་མ་ ཡོངས་གྲགས་ལུ་ རྒྱ་མཚོའི་མཚན་ཅན་ ༤ ཡོད་པའི་གྲལ་ལས་ སུར་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་
 རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འཕམ་མཚན་ཡོངས་གྲགས་ལུ་ དཔོན་སློབ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཟེར་བྱུ་མི་གིས་ ཏུས་
 རབས་༡༧ པའི་ནང་ལུ་ གདན་ས་བཅགས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་
 གདན་ས་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ར་ སྤྲོ་རྒྱ་བར་ན་གི་ ས་ཚུགས་དགོན་པ་ཟེར་མིའི་དགོན་པ་འདི་ཨིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོད།

ལོ་མའི་བཙན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡༤ གི་རྒྱབ་) “ཀྱི་། རིན་ཆེན་དཔལ་གྱི་རི་
 བོ་གནས། །ལྷ་བཙན་སྤེ་བརྒྱད་ཀྱན་གྱི་མཛོད། །སྐྱ་མདོག་དམར་པོ་བཟློད་པའི་ཞལ། །རྩི་རྩེ་གོ་ཁབ་སྐྱ་ལ་
 གསོལ། །གདུག་པའི་གཡལ་རོར་ལས་རྒྱལ་བའི། །ཕྱག་གཡས་དར་དཀར་རྒྱལ་མཚན་འཛིན། །འགྲོ་ཀྱན་རེ་བ་
 སྒྲོང་མཛད་ཕྱིར། །ཕྱག་གཡོན་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་བསྐྱམས། །སྲིད་གསུམ་གདུག་པ་བཙན་གྱི་སྤེ། །སྐད་ཅིག་
 ཉིད་ལ་སྙིང་འབྱེན་པའི། །སྐྱར་མགྲོགས་རྩལ་དང་རབ་ལྷན་པའི། །རྟ་དམར་རྒྱུང་གཤེགས་ལ་བཅིབས་
 བས། །ཉམས་པའི་སྤྲོ་ཆེ་སྟོག་དབུགས་སོགས། །སྙིང་ཁག་འཐུང་བའི་པོ་ཉ་ཆེ། །ཟ་བྱེད་བྱ་བྱི་རོལ་དུ་
 འབྱིང་། །སྲིད་པའི་གཤེད་མ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། །ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་སྤྲན་མོ་ནི། །ཕྱག་གཉིས་དར་དང་མེ་ལོང་
 འཛིན། །བསྐྱབ་པའི་རེ་བ་སྒྲོང་མཛད་པའི། །སྤྲན་བཙུན་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོད། །དད་ལྷན་བདག་ཅག་
 འཁོར་བཅས་ཀྱི། །མཚན་ཅིང་བསྟོད་པའི་དགོན་མཆོག་གི། །དབུ་འཕངས་བསྟོད་ལ་བསྐྱན་པ་དང་། །དེ་འཛིན་
 བསྐྱང་སློབ་མི་གཡེལ་མཛོད།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱ་
 མདོག་དམར་པོ་ རབ་དུ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་གདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཙོགས་པ། སྤྲན་གསུམ་པོ་ རྟ་གདོང་
 གི་མེ་བཟུམ་སྤེ་འབར་ དབུ་ལུ་ལྷགས་ཀྱི་ཁབ་ཚོག་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་དར་དཀར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར།
 གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་བསྐྱམས་
 ཞིན་མ་ལས། ཏུས་མཐའི་རྒྱུང་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མགྲོགས་པའི་ ཆིབས་ སྒྲོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོར་བའི་རྟ་
 དམར་རྒྱུང་གི་བང་རྩལ་སེམས་ལྷར་མགྲོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ འབྱིང་

སྒྲེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྒྲེ་ཨིན་པས། ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་སྒྲུན་མོ་ ཞལ་འཇུག་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་
ལྗན་པ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་། གཡོན་པར་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲར། འཁོར་
འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་ལྷ་བདུད་བཙན་ལ་སོགས་པ་ འཁོར་ཆོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་
ཡོད་པ་སྒྲེ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༥ པར་) “སྒྲོན་ཆེ་བྱབ་

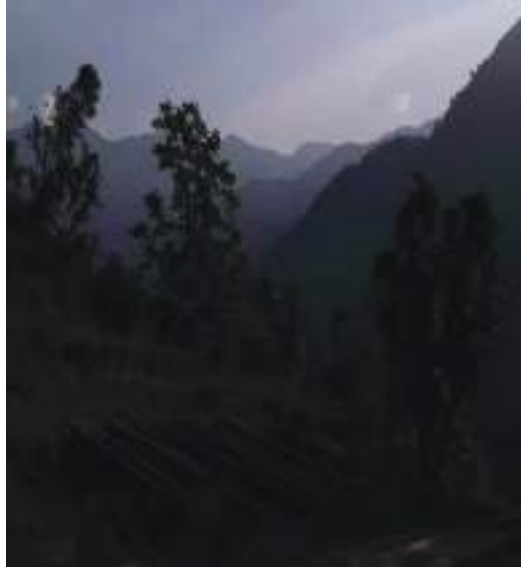

དབང་སྒྱུ་མའི་གར། །རྩེ་བཙུན་གཤགས་པ་རྒྱ་
མཆོའི་སོགས། །ཡོངས་འཛིན་བརྒྱད་པའི་སྒྲུན་
སྤྱ། །དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་གཡར་དམ་འབྲེན། །དེ་
བཞིན་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ནི། །སྒྲོན་གྱི་དམ་
ཆོག་རྩེ་དགོངས་ལ། །མཐུན་པའི་སྤོང་གོགས་
ཀྱན་སྒྱབ་ཅིང་། །ཅི་བསམ་གྱབ་པའི་ཕྱིན་ལས་
མཛོད།” ཟེར་དེ་སྒྲེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྒྲེ་སྒྲོན་ཆེ་
བྱབ་པའི་དབང་པོ་དང་། །རྩེ་བཙུན་གཤགས་པ་རྒྱ་
མཆོའི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་
བར་ བསྐྱུར་པ་དང་དགོན་སྤེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་
མི་ཅིག་སྒྲེ་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྒྲེ་ཨིན་པས།

བཙན་ཆོད་ཆེན་པོ།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྒྲུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་^༥ ཀྱི་རྒྱབ་) “ལྷན་ཆགས་རི་བོ་
ཅེ་མོ་དགྲ་དུ་བསྟེགས། ། འཇིགས་རུང་རམ་པ་སྦྱི་གཡའི་གནས་མཆོག་ནས། །མ་རུངས་སྦྱི་འགྲོའི་སོག་ལ་
དབང་བསྐྱར་བའི། །ཕོ་ལྷ་ཆེན་པོ་དམ་ཆོག་བཙན་གཏུང་ཅན། །རུ་འབྲེན་སྤེ་བཞི་སྒྲུན་བཙུན་ལྷ་མོ་དང་། །ལྷ་སྤོན་

དེགས་པའི་སྡེ་དབྱང་མ་ལུས་པ། །རང་རང་སྒྲུལ་པའི་ནམ་འགྱུར་མི་ཟད་པ། །གཏུང་བའི་འབོད་པའི་གནས་
 འདིར་མུར་དུ་བྱོན།།”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གཏུང་ན་ཆེད་འོག་ལས་ ཀང་སྟོང་སྟེ་ ཉིན་མ་ཕྱེད་དང་གཉིས་
 དེ་ཅིག་འགྱོད་གོ་པའི་ས་གནས་ ལོ་མའི་ལ་ཟེར་མི་འདི་ཡིན་པས།

ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ལོ་མའི་ལ་གི་མཐོང་སྣང་།

གསོལ་མཆོད།

ལྷ་བཙན་རི་བཙན་དཔལ་ལྷ་འདི་འབད་བ་ཅིན་ དཀར་ཕྱགས་སྟོང་བའི་ལྷ་འབད་ནི་འདི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་
 སེམས་ཅན་སྟོག་གཙོད་འབད་དེ་དམར་མཆོད་སྟེ་ མཆོད་པའི་ལྷགས་སྟོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་ཕུ་ལས་ར་ལྷ་
 བཙན་འདི་ ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་སྟོན་བཙུ་སྟེ་ཟེར་ ལོགས་སུ་སྟེ་ག་ཅི་ཡང་ལུ་ནི་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཚུ་ དགོན་པའི་
 གྲམ་དང་དགོན་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་གཏུང་ན་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷམ་པལ་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་
 ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། གཏུང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་

གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱན་དུ་བསང་
དང་གསེར་སྦྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་ མ་བདུབ་བདུབ་སླེ་འགྲུབ་
ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

རྒྱལ་རྒྱུན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

གཤུང་དགོན་པའི་བླམ་ཆོས་སྦྱིད་རྡོ་རྗེ། རྒྱ་ཁ་རབ་སྟེ།

༡ སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དང་གསང་ཡུམ་གྱ་མོ་དཀར་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུལ།

གཞི་བདག་གི་མཚན། སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་དང་གསང་ཡུམ་གྱ་མོ་དཀར་མོ།

ས་གནས། གཏུང་ན། (གཏུང་ལྷག་ཚྱང་ཟེར་རྟེ་མ་ཡོད་རུང་ད་རེས་མེད།)

གཡུས། གཏུང་ན། (དེ་གི་ཀ་ཁབ་དང་ལྷེབས་རིས་སྐྱ་འབྲ་ཚུ་གང་ཡང་མེད།)

བརྟེན་མི། ལྷ་ཁ་ཚྱང་ལག་གཏུང་ན་ཆེད་འོག་ གཏུང་ན་སྐྱ་འོག་མི་མེར་ཚུ་གི་སྟེ་གསོལ་
མཆོད་ཐུལ་དོ་ཡོད་པའི་ ཁར་ ཡུལ་ལྷ་སྟེ་རྒྱུང་མ་གཅིག་བརྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་
ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

སྐང་བཙན་བཀྲ་ཤིས་རབ་བརྟན་གྱི་བཞུགས་ཁང་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་མེན་པ་
རྟེ་མ་ གཏུང་ན་སྐྱ་མ་གྲགས་པ་རྒྱ་མོ་མཆོག་གིས་བཞེངས་བཞེངས་པ་
ཨིན་ཟེར་བའི་ མཆོད་རྟེན་གཅིག་མཇུག་ནི་ཡོད་པའི་ སྐྱ་རུང་ནང་
ལུ་ དོན་ག་གུ་ པ་ཏ་བཞོ་སྟེ་བཅུགས་ཡོད་པའི་ གནས་པོ་གི་སྐྱ་པར་
རི་མོའི་ཐོག་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་མཇུག་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། གནས་པོ་
གི་སྐྱ་འབྲ་དང་ ཀ་ཁབ་ དེ་ལས་ལྷེབས་རིས་ལ་སོགས་པ་ཚུ་ ག་རྟེ་
ཡང་མ་མཐོང་ཟེར་ གཏུང་ན་གྲགས་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

མཆོད་རྟེན་གྱི་མཐོང་སྒྲུང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

སྐྱེད་བཅན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༤ པར་) “གྱི། ཡེ་ནས་ཀ་དག་ཆོས་སྐྱེ་གཤིས། །འགགས་པ་མེད་པ་ལོངས་སྐྱེའི་རྩལ། །གང་འདུལ་སྐྱེལ་པའི་རྩལ་སྐྱེ་ཆོགས། །སྟོན་མཛད་བཅན་ཤོད་ཆེན་པོར་བསྟོན། །སྐྱུར་མཐོགས་བཅན་རྟ་དམར་པོའི་སྟེང་། །བསྐྱེད་བའི་བྱ་བ་དང་བསེམས་གསལ། །གཡས་པ་མཐུང་དར་གནམ་དུ་བསྐྱེད། །གཡོན་པ་བཅན་ཞགས་འཛིན་ལ་བསྟོན། །གསང་ཡུམ་སྐྱེ་མོད་ཀར་མོ་ནི། །རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྐྱེད། །དབུ་གཙུག་སྐྱེལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཕྱག་གཉིས་རིན་ཆེན་འཛིན་ལ་བསྟོན། །གཞན་ཡང་ལྟ་སྐྱེ་བདུད་བཅན་སོགས། །རང་རིགས་གཡོག་དང་འཁོར་གྱི་རྩལ། །བཟུང་བའི་ལྟ་སྐྱེ་འཁོར་བཅས་ཀྱང་། །བསྟོན་དོ་བཅོལ་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་གསལ་ལ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་མཐུང་དར་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་བཅན་གྱི་ཞགས་པ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པའི་ཆོག་ནང་ལས་འཕྲོན་མ་ཡིན་པས། རོ་ནག་གྲར་ཡོད་པའི་ལྟ་བཅན་གྱི་སྐྱུ་པར་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ཕྱག་གཡོན་པ་ལུ་རོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པ་སྟེ་མཛེས་ནི་ཡོད་མི་འདི་ ཕྱག་མཚན་ལུ་ངེས་པ་མེད་པ་སྟེ་ཡིན་མ་བཟུམ་ཅིག་འདུག། ཆིབས་རྟ་དམར་པོ་གྲར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས།

གསང་ཡུམ་སྐྱེ་མོད་ཀར་མོ་ནི་ དབུ་གཙུག་སྐྱེལ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན་ སྐྱུ་ལུ་རིན་ཆེན་མཛེས་པའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། ཕྱག་གཉིས་ལུ་དབུལ་བ་སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ རོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲར། མཐའ་འཁོར་ལུ་ལྟ་སྐྱེ་བདུད་བཅན་སོགས་ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོན་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཡིན་པས།

སྐྱུ་མོད་ཀར་མོའི་སྐྱུ་མཚོའི་མཐོང་སྐྱེད།

གདུང་ན་གཡུས་ཚན་ལས་ ཀླང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུ་ཡུན་སྐར་མ་ ༥ དེ་ཅིག་འབྱོར་གོ་པའི་ས་གནས་ གདུང་ན་སྤོབ་
ཟུའི་ཉེ་འདབས་ལུ་ ཆགས་ཏེ་ཡོད་མི་འདི་ གླུ་མོ་དཀར་མའི་སྤྱོད་མཚོ་ཡིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གུངས་^༥ གྱི་རྒྱབ་) “གྱི་ སྤོབ་ཚེ་
ལུ་རྒྱུ་པ་སྤྱོད་ཡི། །མཐུ་སྤོབས་དོ་རྩེའི་མཚོན་ཚོན་པོས། །ལྷ་སྤོབ་གདུག་པའི་མེ་དབལ་བཙོམ། །དེ་ཕྱིར་དང་པོའི་
གཡུང་དམ་དགོངས། །དེ་འོག་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་པ་རྩེས། །འགྱུར་མེད་མཐའ་ཚིག་དོ་རྩེའི་བཀའ། །སྤྱོད་ལུ་
ལྷ་འདྲེའི་ཐོད་དུ་བཙུངས། །དེས་ན་བརྩེད་མེད་དམ་ཚིག་བཟུང་། །མཐའ་མར་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །མ་
འོངས་གནས་འདིར་རྟེན་གསུམ་དང་། །དེ་མཚན་ཡོན་བདག་འབྱུང་ལུང་བསྟན། །དེ་ཕྱིར་མ་གཡེལ་འཕྲིན་ལས་
མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ སྤོབ་ཚེ་ལྷན་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་དང་། མཐུ་ཚེན་དག་དབང་ནམ་རྒྱལ།
རྩེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ གླུ་མ་བརྒྱུད་པའི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་
དང་དགོན་སྤོབ་ལྷ་ལྷ་བཞུགས་སྤྱོད་མི་ཅིག་སྤྱོད་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤོབ་ཡིན་པས།

གསལ་མཚན།

སྤྱོད་བཙན་དང་མཚོ་སྤོབ་ལུ་ ལོ་ལྷར་བཞུགས་དུ་ གདུང་ན་གི་གཡུས་ཚན་ནང་གི་ གཙོ་བོ་རང་ བྱིན་གུང་པ་
༦ འབད་མི་རྒྱུང་མ་ཅིག་གིས་ རང་ལྷ་^༧ པའི་ གནས་སྤྱོད་ལུ་ཚར་གཅིག་ ས་ཞིང་ལས་ལོ་ཐོག་ འགོ་དང་
པ་བསྐྱུ་བའི་ཚེ་ ཉེ་མ་རང་ ལུ་ལྷ་ལུ་ གསར་སྤྱོད་ཟེར་ སྤྱོད་དང་སྤོབ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལས་ རང་ལྷ་^༨
པའི་ཚེས་ ^༩ ལུ་ཚར་གཅིག་ གཡུས་སྤོབ་འདི་ནང་གི་མི་རྒྱུ་འཛོམས་ཞེན་མ་ལས་ དཀར་མཚན་སྤོབ་མཚན་ནིའི་
ལུགས་སྤོབ་ཡོད་པའི་གྲུར་ ད་རུང་མཚོ་སྤོབ་ལུ་ ལོ་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་ ཁོང་གཙོ་བོ་རྒྱུ་ནམ་རྒྱུད་པ་ཅིག་
གླུ་མོ་དཀར་མའི་མཚོ་གི་རྩ་བར་ ཚར་རེ་མཚན་ནིའི་ལུགས་སྤོབ་ཅིག་འདུག། མཚན་པའི་སྤོབས་ལུ་ ཉེ་མ་
ལས་རང་ སྤྱོད་བཙན་གྱི་ཚོགས་སྤྱོད་ད་ ཚོགས་ཤ་རྒྱུད་ཀྱི་ཅིག་སྤོབ་ནི་ཡོད་པ་དང་། མཚོ་སྤོབ་ལུ་འབད་
བ་ཅིན་ རྒྱ་རྒྱུད་སྤོབ་རྒྱུང་གཅིག་སྤོབ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ དམར་མཚན་སྤོབ་མཚན་ནིའི་ དང་སྤོབ་མམ་རྒྱུ་
རྒྱས་གྱི་སྤོབས་ལས་ར་ མཚན་པའི་ལུགས་སྤོབ་མེད་ཟེར་ གདུང་ན་སྤོབ་ཚོས་གྱི་དོ་རྩེའི་ས་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གཏུང་ན་ཆེད་འོག་གི་ གཙོ་བོ་ཁྱིམ་གྲང་པ་ུ གི་ཁྱིམ་ནང་ འོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་
ལུམ་ཁྲལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྤུལ། ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་
ཏེ་ མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྟོལ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ ཏུས་རྒྱན་ཏུ་གསོལ་ཁ་སྤུལ་སྟོལ་མིན་
འདུག།

རྒྱལ་ཏེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ།

འབྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

གཏུང་ན་སྐུམ་ཆོས་ཀྱི་དོ་མེ། རྒྱལ་རབ་སྟེ།

༡ ཨམ་ལྷ་མདོ་དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

ཨམ་ལྷ་མདོ་དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ།

ངང་ལ་ལྷོང་། ལྷ་ཁང་དང་ཀ་ཁབ་ལྷེབས་རིས་སྐྱེ་འབྲུ་ལྷ་ཡང་མིན་འདུག།

ངང་ལ་ལྷོང་།

ཐུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གཏུང་ན་རྟེན་འོག་གཡུས་ཚན་ ངང་ལ་ལྷོང་མི་ཚུ་གིས་
གསོལ་མཆོད་ཕུལ་དོ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཡུལ་ལྷ་སྟེ་རྒྱང་མ་གཅིག་ བསྟེན་དོ་
ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས། ཨམ་ལྷ་མདོ་ཟེར་མི་འདི་ དུན་ཏིག་ དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་
ལུ་ ལྷ་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟབ་ནི་འདུག།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་མོ་དུན་ཏིང་མའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
༡ ཀྱི་རྒྱབ་) “ཉིར་བཞིའི་ཡུལ་དང་དབྱེར་མེད་འཕགས་པའི་ཡུལ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་རི་བོ་དུན་ཏིང་
ནས། དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་ལས་བྱེད་མ་མོའི་ཚོགས། ལྷ་སྤྱན་བཞགས་པའི་དཔུང་བཅས་སྤྱར་དུ་བྱོན།” ཟེར་གསལ་
དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཕུན་ཚོགས་གླིང་གི་ཁྲོམ་ཁར་ལས་ སར་ལྷ་
བསམ་རྩེ་རྫོང་ཁག་ཁ་བྱུག་འགྱུ་མའི་ སྤྱུམ་འཁོར་གཞུང་
ལམ་བདའ་སྟེ་ ཀི་ལོ་མི་ཁར་ ༡ ཀྱི་ས་ཁར་ ཏུར་ས་
རོང་རྒྱ་ཕར་ཁ་ལུ་ ཤིང་དང་སྟོ་ཤིང་སྤྱ་ཚོགས་པའི་
ནགས་ཚལ་གྱིས་གང་སྟེ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོང་མི་རི་འདི་ ལྷ་
མོ་དུན་ཏིང་མའི་གནས་ཁང་ཨིན་མས།

གནས་ཁང་རི་བོ་དུན་ཏིག་མའི་མཐོང་སྤང་།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆན།

སྐྱུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཆན་འབད་བ་ཅིན་ དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ་དེ་ བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༣ རྒྱབ་) “རྒྱུ་ཀྱུ་གར་དུར་ཁོད་ལུབ་ཕྱོགས་ན། །གཡུ་ཡི་མཆོ་མོ་འབྱུང་བའི་དབུས། །མ་ཅིག་ཅནྲི་རལ་གཅིག་ །མ། །སྐྱུ་མདོག་སྐྱུག་ནག་ཆེན་མོ་སྟེ། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་འཇིགས་པའི་གཟུགས། །ནད་རྒྱལ་གཡས་ལ་ །དག་སྟེང་གཡོན། །སྟུན་གཅིག་ཅེ་སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས། །སྟུགས་སྤྱང་ཁྱེད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། །རྩོེ་ མ་ །གཅིག་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་སྤྱང་པོ་འདྲ། །མི་མཐུན་ནད་དང་གཞོད་པ་ནི་མཛད་ཅིང་། །ཡིད་ལ་རེ་བའི་འབྲས་ །བྱ་ཐམས་ཅད་པ། །ཐོགས་མེད་ལྷུར་དུ་སྐྱབ་ལ་ཡིད་བཞིན་ནོར། །ཁམས་གསུམ་དབང་སྤྱད་འགྲུགས་པའི་ །ལྷགས་རྒྱར་མཐོང་། །དྲག་པོའི་ལས་ལ་རྩོེ་བའི་རལ་གྱི་མཚུངས། །གནས་གསུམ་རྒྱུ་འུའི་གཙོ་མོ་དཔལ་གྱི་ལྷ། ། །འཁོར་དང་བཅས་ལ་གྲུས་པས་བདག་བསྟོད་དོ།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ །གནས་ །མཆོག་དུར་ཁོད་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་ །བསྐྱུ་དང་ཉི་མའི་བཞུགས་གདན་གྱར་ །མ་གཅིག་དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། །སྐྱུ་མདོག་སྐྱུག་ནག་ཁོ་མོ་མཆེ་བ་གཅིག་པ་ །སྟུན་གཅིག་པ་ །ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ནད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བསྐྱམས་ཡོད་པ་ །དང་ །གཡོན་པ་ལུ་དག་སྟེང་བསྐྱམས་ཏེ་ །སྐྱུ་གཟུགས་གཅེར་མོ་ །ཐོད་པ་དང་སྐྱུལ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལས་བརྒྱན་ཏེ་ །ཅེ་སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས་པ། །འཁོར་ལྷ་མ་སྟེན་གངས་མེད་ །རྒྱ་མཆོ་བཟུམ་སྟེ་ །འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ །ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ཟིན་ཆེན་ལྷིང་ལྷ་ཁང་ནང་གི་ །ལྷ་མོ་དུན་ཏིང་མའི་སྐྱུ་འདྲ།

དམ་བཞག།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་ གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༩ གྱི་རྒྱབ་ཤོ་)
“རྒྱལ་དབང་པདྨ་ཀླ་ར་དང་། །མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛུམས་དོ་རྩེ་ཡིས། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཐོད་བཀྲར་ནས། །རི་
ལྷར་བསྐོས་པ་མུར་དུ་སྒྲུབས།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བཞུགས་སྤོངས་སྤེལ་ རྒྱལ་དབང་པདྨ་ཀླ་ར་དང་ མཐུ་ཆེན་བདུད་
འཛུམས་དོ་རྩེ་གི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤེལ་བཞུགས་སྤོངས་མི་ཅིག་
སྤེལ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤེལ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་གཏུང་ན་སྤྱི་འོག་ ངང་ལ་ལྷོང་གཡུས་ཆོན་གྱི་མི་ཆུ་གིས་བྱིས་ནང་ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་
མགོན་པོ་ལྷུ་ལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཆུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྤྱུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གཡུ་ལུ་
བཅུགས་ཏེ་ གསོལ་མཆོད་སྤྱུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་སྤྱུལ་ནི་དང་ སྤྱུལ་སའི་ས་གོ་
ལྷ་ཁང་ཡང་མེད་ཟེར་སྤྱབ་ཨིན་པས།

ཟླ་མ་ ༡༠ པའི་གནམ་སྤང་ལུ་ ངང་ལ་ལྷོང་གི་མི་ཆུ་ག་ར་ ཨམ་ལྷ་མའོ་གི་ལྷ་ཤིང་རྩ་བར་ གཅིག་ཁར་
འཛུམས་ཞིན་པ་ལས་ ལྷ་བསང་བཏང་ཆོགས་སྤྱུལ་འབད་སྤེལ་ དར་ཤིང་ཅིག་འཕྱར་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་
གཞན་བཟུམ་སྤེལ་དུས་སྟོན་བཅི་སྤྱང་ཟེར་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཞུ་ནིའི་ལུགས་སོལ་ ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་ གཏུང་
དགོན་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

གཏུང་དགོན་པའི་སྤྲུལ་ཆོས་སྤྱིད་དོ་རྩེ་ རྒྱ་ཁ་རབ་སྤེལ།

༤ ས་ཕྱོགས་བཅན།/སྤྱུག་པའི་བཅན།/རྩྱ་ལའི་བཅན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

བདག་གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟེན་མི།

ས་ཕྱོགས་བཅན། /སྤྱུག་པའི་བཅན།/རྩྱ་ལའི་བཅན།

མོན་དོ་ལ།

མོན་དོ་ལ་སྤྱི་འོག། དེ་གི་ཀ་ཁབ་དང་ལྷེབས་རིས་སྤྱི་འདྲ་ཚུ་མེད་

གནས་ཁང་དང་དཔེ་ཆ་ཡོད།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གཏུང་ན་རྟེན་འོག་ གཙོ་བོ་ མོན་དོ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་

མི་སེར་རྩྱ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ ས་ཕྱོགས་བཅན་དང་རྒྱལ་པོ་འདི་

སྤྱི་སྤྱོ་སྤྱོ་བསྟེན་དོ་ཡོད་པ་སྤྱོ་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

ནམ་པ་དང་སྤྱི་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ཞལ་གྱི་མདོག་སྤྱུག་པ་སྤྱོ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ སྤྱུག་བཅན་དང་། རྒྱ་བར་ནང་ས་ཕྱོགས་དགོན་པའི་བཅན་འབད་ནི་
འདི་གིས་ ས་ཕྱོགས་བཅན། དེ་ལས་ལ་གི་མིང་ལྷ་རྩྱ་ལ་ཟེར་སྤྱོ་བ་ནི་འདི་གིས་ རྩྱ་ལའི་བཅན་ཟེར་ཡང་མཚན་
དེ་སྤྱོ་ལུ་ཡོད་པ་སྤྱོ་ཨིན་པས།

འབྲེག་གིས་ ས་ཕྱོགས་བཅན་ཟེར་མི་འདི་ རོ་མ་རང་ རྒྱ་བར་ནང་ ས་ཕྱོགས་དགོན་པའི་བཅན་ཨིན་པ་སྤྱོ་
བཤད་ནི་འདུག་ ཉེ་མ་གཏུང་ན་ལྷ་མ་རྩེ་བཅུ་ལྷ་གསལ་པ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ གནམ་བུར་ལུ་ རྒྱ་བར་ནང་དང་།
དགུན་ལུ་གཏུང་ན་ལུ་གསལ་ཐབ་བྱོན་དོ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ གཏུང་ན་མི་རྩྱ་གིས་ ས་ཕྱོགས་བཅན་བསྟེན་དགོ་
མི་འདི་ རྒྱ་མཚན་དེ་ལས་བརྟེན་ཉེ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

སྤྱི་བཅན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ རྟོག་གངས་ ༤ པར་) “ཀྱི། བསྟེན་པ་སྤྱི་མཚན་བཅན་
རྟོན་མཐུ་བོ་ཆེ། །སྤྱི་མདོག་དམར་པོ་མེ་ཡི་ཐེང་བ་ཅན། །རྩམས་བཅུད་འབྱིངས་པ་སྤྱོ་ག་སྤྱི་འབྱུར་འདྲ་

བ། །རྩ་འབྲུལ་སྤྱ་ཚོགས་དུས་མཐའི་རྒྱང་ཆེན་གཤོ། །ཉམས་པའི་སློག་གཅོད་ཕྱག་གཡས་རལ་གི་འཕྱར། །མ་
 རུངས་འཆིང་བྱེད་གཡོན་པ་བདུད་ཞགས་འཛིན། །བདུད་རྟ་ཆིབས་ནས་སྟོང་གསུམ་སྐད་ཅིག་བསྟོར། །གཡུལ་
 རོར་ཐོགས་འབེབས་བྱེད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། །བསྟན་ལ་གཞོད་བྱེད་པ་རོལ་དག་དཔུང་ནམས། །ཡུལ་མཁར་
 བྱིམ་ཡང་མིང་ཅམ་འཛིན་མེད་པར། །རྩལ་དུ་སྟོག་བྱེད་བཅན་ཆོད་འཁོར་བཅས་ལ། །འཕྲིན་ལས་བཅོལ་བའི་
 ལས་ནམས་སྟུར་དུ་སྟུབས།” ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྟུ་མདོག་
 དམར་པོ་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ རལ་གི་ནམ་མཁའི་མཐོངས་སུ་འཕྱར་ཏེ་ བསྟན་པའི་དག་བོའི་ཁྲད་པ་ལུ་
 འགེམས་ཤིང་། གཡོན་པ་ལུ་ ཉམས་པའི་མཆན་ཉིད་བདུན་ལྔ་ན་བཅིངས་པའི་བདུད་ཀྱི་ཞགས་པ་བསྟུམས་ཏེ།
 སྟུ་ལུ་དར་དམར་པོ་དང་བསེལ་བསེལ་མོག་རུ་མཆོན་ཚུ་གིས་བརྒྱན་སྟེ་ཡོད་པ། དུས་མཐའི་རྒྱང་ལྷགས་ལས་ཀྱང་
 མཁྱོགས་པའི་ ཆིབས་བདུད་རྟ་ནག་པོ་ རྒྱང་གི་གཤོག་པ་ཅན་གྱར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་
 གཅིག་ལུ་བསྟོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྔ་ན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། འཁོར་ལྟ་སྟོན་སྟེ་
 བརྒྱད་དཔུང་བཞི་གིས་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྟ་བཅན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་དང་གཏོར་བསྟོར་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་)
 “ཀྱི་ སྟོན་ཆེ་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་སྟུན་སྟུ་ །སྟོག་སྟིང་ཕུལ་ནས་ཁས་བླངས་དམ་བཅས་པ། །རྣལ་འབྱོར་དཔོན་
 སྟོབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཅི་འདོད་འཕྲིན་ལས་དམ་ལས་མ་འདའ་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 སྟོབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པ་ རྣལ་འབྱོར་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་
 འདའ་བར་ སྟིར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟང་ནི། སྟེས་བུ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྟུ་ཆེ་རིང་
 བེ་ སྟུན་པའི་བདག་པོ་དེ་ཚུ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་
 བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

གཏུང་ན་ཆེད་འོག་འདི་ རྩ་འཛོལ་ལག་ཕུན་ཚོགས་སྤྱིང་ལས་ གི་ལོ་མི་ཏར་༣༥ དེ་ཅིག་འཁྱོམ་ད། སྐར་ལ་
 ཁ་ལུ་སྟོད་དོ་ཡོད་པ་ད་ དེ་ཁ་ལས་གསེབ་ལམ་བདའ་སྟེ་ གི་ལོ་མི་ཀར་༤༠ དེ་ཅིག་གི་ས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག།

རྟེན་འོག་དེ་གི་འོག་ལུ་ མི་སྒྲོལ་ས་་ ༧༠༠ ལྷག་པ་ཅིག་གི་ནང་ལུ་ བྱིས་གུང་པ་ ༡༥༠ དང་སྤྱི་འོག་ ༥ དེ་ཅིག་
 ཡོད་པ་ཨིན་པས། རྟེན་འོག་ལྷེ་བ་ལས་ མོན་ལོ་ཁ་གཡུས་ཚན་ལུ་ རྟེན་སྒྲོང་སྤྱོད་གོ་པ་ཅིན་ ཏུས་ཡུན་ཚུ་
 ཚོད་ ༡ དང་ ༣ དེ་ཅིག་འབྱོར་གོ་པ་དང་། ལྷུ་མ་འཁོར་ནང་འབད་བ་ཅིན་ ཚུ་ཚོད་ ༡ དེ་ཅིག་འབྱོར་གོ་པའི་
 ས་ཁར་ཆགས་ཏེ་འདུག། ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རང་ལྷན་ ༡༡ པའི་ཆོས་ ༥ ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་
 ག་ར་ག་ཅིག་ཁར་འཛོམས་ཞིན་མ་ལས་ དཔའ་བོ་གིས་སྤྱོད་ ལོ་ལྷར་བཞིན་ཏུ་འཁྱི་ ལྷག་པའི་བཙན་ལུ་ དཀར་
 མཚན་གྱི་ཐོག་ལས་མཚན་ནིའི་ལུགས་སྤོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ས་ཕྱོགས་བཙན་མཚན་པའི་བྱིས་

གཙོ་བོ་མོན་ལོ་ཁ་གཡུས་ཚན་གྱི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚན་ཕུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་བྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་གསོལ་
 མཚན་ཕུལ་ནི་འདུག། གསོལ་ཁ་ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་མཚན་པར་ སྤྱོད་རྒྱ་བར་ན་ས་ཕྱོགས་དགོན་པ་ལུ་ ཕུལ་ནི་ཡོད་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱུ་ལྷེ་ལྷག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

གཏུང་དགོན་པའི་བྲམ་ཆོས་སྤྱིད་དོ་ཟེ། རྒྱ་ཁ་རབ་སྤེ།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཁ་རྒྱུད་འོག་གི་གཞི་བདག། ༡)

༡ མན་པོ་ལྷ་བགྲིས་འབྱུང་གནས།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྟན་མི།

མན་པོ་ལྷ་བགྲིས་འབྱུང་གནས། ཨེལ་གནས་པོ་ཟེར་ཡང་ཁྱེ་ནི་འདུག།

ལྷ་ཤིང་རྩ་བ།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཁ།

ཁྱེ་རྩེ་ལྷ་གྲོ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཁ་རྒྱུད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་ ཡུལ་
ལྷ་སྤྲུལ་རྒྱུ་མ་གཅིག་བསྟན་དོ་ཡོད་པ་སྤྲེ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཁ་རྒྱུད་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ ཉེ་མ་གྲུབ་ཐོབ་ལྷགས་ཟམ་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བ་བཟང་པོ་མཚོག་གིས་ གནད་
ས་བཅགས་གནད་སྤྲེ་ དགོན་པའི་མིང་ཡང་ ལུན་ཚོགས་དཔལ་རི་ཟེར་ མཚན་དེ་སྤྲེ་གསོལ་གནད་ཅུག། ད་
ལྷོ་ལྷ་ཁང་འདི་ རྩ་བ་ལས་བཟུངས་ཏེ་ ཉམས་གསོ་ཁྱེ་བའི་བསྐྱུང་ཡིན་པས། དེ་འབད་ནི་འདི་གིས་ པོ་ལྷ་གི་
ཀ་ཁབ་དང་ སྤྲུལ་སྤྲུལ་ག་ཅི་ཡང་མིན་འདུག། ཡིན་རུང་ པོ་ལྷ་འི་ལྷེབས་རིས་འདི་ གྲུང་ལས་སྤྲེ་ག་བཞག་སྤྲེ་
ཡོད་མི་ལས་ སྤྲུལ་པར་ཅིག་འདུག།

ནམ་པ་དང་སྤྲུལ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

པོ་ལྷ་བགྲིས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “དལ་རྒྱུན་ལྷག་
པར་འབབ་པའི་མཐའ་བསྐྱོར་གདུག་པའི་གཅན་གཟན་སྤྲུལ་ཚོགས་མཆེ་སྤེར་བགྲད་དེ་ པ་ལོལ་གྱི་དག་གཤེགས་
གདུག་པ་ཅན་ནམས་ལ་ངར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་གནས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འཇའ་སྤྲིན་གྲུར་ཁང་འཁྲིགས་པའི་འོག་ཏུ་
ངར་སོང་ལྷའི་སྤྲུལ་གྱི་ནགས་ཚལ་ངེ་ཞིམ་སྤྲོས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་དབྱས་སུ་ གསེར་སྤྲུལ་གཡུ་མུར་ལེགས་པར་སྤྲུས་
པའི་ཆེབས་རྟ་ཅང་ཤེས་ཀྱི་སྤྲེང་ན་ འགག་མེད་ལོ་རྩལ་གྱི་པོ་ལྷ་ཆེན་པོ་བགྲིས་འབྱུང་གནས་ཞལ་གཅིག་

ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་བ་དན་ནམ་མཁར་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་དུ་ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུས་གང་
 བར་འཛིན་པ། སྐུ་ལ་དོན་རྒྱུ་ཞོ་ཞུབ་གསོལ་བ་དཔའ་བོའི་ཆས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བརྒྱན་པ། ཞབས་
 གཉིས་གར་གྱིས་རོལ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ འཛུམ་ཞལ་བཟླ་བས་ངོམ་མེད་གཟི་བརྗིད་རབ་འབར་
 འབྱེད་ཞིང་བཞུགས་པ། དེའི་གཡོན་དུ་ ཤེས་རབ་བདེ་བའི་སྒྲན་མོ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཁྱུ་བདུད་བཙན་གངས་
 སྒྲན་མཚོ་སྒྲན་སྒྲང་ཞིང་སྟོན་པའི་ལྷ་མ་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྐུ་འཕྱུལ་རོལ་ཅིང་གྱི་གྲོང་ནས་མཚོན་པའི་གནས་འདིར་
 འོད་ཕྱང་འཁྲིགས་པ། ཟེར་ གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོབ་བྱུང་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་
 དཀར་པོ་ ཞལ་འཛུམ་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ སྐུ་ལུ་ན་བཟའ་ ཟ་འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་
 གསོལ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ དར་དཀར་གྱི་བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཚོག་སྒྲན་གྱི་ལྷག་པར་
 དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་འོར་བུ་བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས་ མིག་འཛུམ་ཙམ་
 གྱིས་ ཏུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་ སྟོང་གསུམ་ག་ར་བསྐྱོར་ཚུགས་པའི་ ཏུས་ལྷགས་དང་ལྷན་པའི་ ཏྲ་ཅང་
 ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ལུ་ཆིབས་སྟེ་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་ འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

པོ་ལྷ་བཟླ་ཤེས་འབྱུང་གནས།

དེའི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ ཤེས་རབ་བདེ་བའི་སྒྲན་མོ་ལ་སོགས་པའི་ འཁོར་ལྷ་ཁྱུ་བདུད་བཙན་གངས་སྒྲན་ མཚོ་
 སྒྲན་སྒྲང་ཞིང་སྟོན་པའི་ལྷ་མ་སྟོན་ཐམས་ཅད་སྐུ་འཕྱུལ་རོལ་ཅིང་གྱི་གྲོང་ནས་མཚོན་པའི་གནས་འདིར་ འོད་

ཕུང་འཁྲིགས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་ བྱེ་བ་འབྲུམ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་རྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་ཚིག་ནང་ལས་གསལ་ཕྱ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཚན་གྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “རྒྱུ་ འཁོར་
འདས་ཀྱན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད། །མངོན་མཛད་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་གྱི། །སྤྱན་སྤར་ཞལ་བཞེས་མ་གཡེལ་
བར། །ཁས་བྲལ་དམ་བཙས་བྱུང་པར་མཛོད། །དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་རྣམས་ལ། །རྒྱ་འབྲས་ཡང་དག་མ་
བསམས་ན། །ངན་འགྲོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀའ་བས། །བག་ཡོད་བྱུང་པས་བྲལ་དོར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་
ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྤོན་ཆོ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཙས་པ་གྲུབ་བརྟེས་མང་པོའི་སྤྱན་སྤར་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་ཐུགས་དམ་
གཉན་པོ་ དེར་དགོངས་ལ་ བཀའ་དང་དམ་ལས་རྣམས་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
དགོན་སྟེ་རྒྱལ་བཞིན་ཏུ་སྤྱང་ནི་ སྟེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོ་རིང་ནི། སྤྱན་པའི་བདག་པོ་དེ་རྒྱ་གི་ འགལ་

རྒྱུན་བར་ཆད་བསལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ དམ་
བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་)“ཀྱི་ སྤྱི་
གསུམ་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་རོལ་ལས། །སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་
འཛམ་གླིང་སྟོ་མོན་ཕྱོགས། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་གནས་པའི་
སྟོངས། །དགོན་གནས་སྤྱན་བདག་འདི་རྣམས་ལེགས་སྟོང་
བའི། །གཞི་བདག་ཆེན་པོ་ལྷ་ཁྲ་བདུད་བཙན་སྟེ། །གཞོད་སྤྱན་སྟེ་
བརྒྱུད་མགྱིན་རིགས་འཁོར་བཙས་ཀྱན།”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་གོད་

འོག་ལྟེ་བ་གི་ས་. ཐོ་ལྷའི་གནས་ཁང་། གོ་ལས་ ཁ་མར་བལྟ་སྟེ་ ཏུས་ཡུན་སྐར་མ་༡༠ ལྷག་པ་
ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གོ་ནང་ཆགས་རྟེ་འདུག།

གསོལ་མཆོད།

སྤྲད་སྟབས་ཁ་ཆེད་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་གིས་བྱིམ་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྲད་གནང་པའི་སྟབས་ བཞོན་པོ་ལྷུ་མ་འདྲེ་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྲད་ཚུ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ། གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་ མར་
ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྲེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། སྤྲད་སྟབས་ཁ་གཡུས་ཚན་ནང་གི་ བྱིམ་ནང་ལུ་
གསོལ་ཁ་འཕྲལ་འཕྲལ་ར་ཕུལ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ དམིགས་བསལ་གྱི་དུས་བབ་གི་སྟབས་ལུ་ རང་རང་སོ་སོ་
སྤྲེ་བྱིམ་ནང་ གསོལ་ཁ་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དག་གྱུ་ན།

སོ་ལྷ་འདི་ དང་ཕྱག་ལས་རང་ གནམ་དགུན་ལུ་ང་བཅས་སྤྲད་སྟབས་ཁ་ཟེར་ གནམ་བྱར་ སྤྲོ་རྩོད་ལག་ལྷོ་
བ་ཁ་ལུ་དང་། གནམ་དགུན་ལུ་ རྒྱ་ཨེ་ཏི་བྲེམ་སི་ མར་རྩར་ས་དང་གྲ་ཏི་ཕར་ཁ་ལས་ སྤྲོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
འདུག། བྱ་སོ་དང་མོ་ཅིག་གིས་ ཡར་དང་མར་འགྲོ་སའི་ལམ་ཁར་ ཡར་མར་མ་འགྲོ་བར་ ས་གནས་འདི་
ཁར་དག་འཏོག་ཏོ་འདུག་ཟེར་ གནས་བཏབ་ཏེ་ སྐར་བཅག་སྤྲེ་སྤྲོད་ཞིན་མ་ལས་ ས་གནས་ཀྱི་མིང་ཡང་
གནས་བཏབ་ཁ་ཟེར་དར་བྱབ་སོང་ཅུག། ཨིན་རུང་བྱར་ཉམས་ཏེ་ སྤྲད་སྟབས་ཁ་ཟེར་སོལ་དར་ཅུག། ལྷ་ཁང་
ཉམས་བཅོས་ཞུ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ལྷ་ཁང་བཀྲུགས་ནི་འདི་གིས་ ཀ་ཁབ་ཡང་མེད་པའི་ཁར་ ལྷེབས་རིས་ཡང་
སྤྲོག་ད་ཅུག།

ཕམ་ཆན་ཤོས་ཚུ་གི་བསྐྱང་ལས་རང་ ཡུལ་ལྷ་གསོལ་ཏེ་ཆོགས་ངང་ཟེར་ ཆོས་༡༥ དང་ ༣༠ ལུ་ རོ་བ་ལུ་
ཆོགས་དང་ ཆང་ཕུད་ཚུ་ཕུལ། ཕར་རྩར་ལམ་འགྲལ་འབད་དགོ་རུང་ ཆོང་ལུ་འགྲོ་རུང་ ཆོགས་ཕུལ་འབད་
སྤྲེ་འགྲོ་ནིའི་ལུགས་སོལ་འདུག། ཕུལ་དགོ་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ ཆོང་ལུ་འགྲོ་ནི་ཆོང་དཔོན་དང་ དམག་ལུ་
འགྲོ་ནི་དམག་དཔོན་ཟེར་ ང་བཅས་རང་འ་ནི་སྤྲེ་ཆོགས་ངང་པའི་སོལ་དང་གསོལ་བཏབ་སྤྲེ་ ག་ཏེ་འགྲོ་རུང་
གོང་མའི་ཞབས་སར་བཅར་བ་ཅིན་ རང་གི་དོན་དག་གྲུབ་བཙུག་ཟེར་ ས་ཐག་རིང་སར་ ཕར་རྩར་ལམ་
འགྲལ་འབད་བའི་སྟབས་ལུ་ ལྷག་ལས་མར་ལས་དོ་ཆད་མ་བཙུག་ཟེར་ འོག་ལས་མར་ཤར་དངས་མ་བཙུག་
ཟེར་ གསོལ་ཁ་བཏབ་པའི་ཚུལ་འདུག།

མྱེལ་ལོ་༢༠༠༤ གི་གོང་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ དམར་མཆོད་སྡེ་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག། ཨིན་རུང་མྱེལ་ལོ་ ༢༠༠༧
ལས་རྒྱུར་བཅད་ སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ དཀར་མཆོད་སྡེ་ཕུལ་དགོ་པའི་བཀའ་ཤོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་རྒྱུར་
སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་འི་བཀའ་ཤོག་ལྷན་ ལྷ་བསང་དང་རི་བོ་བསང་མཆོད་བཏང་ཞིན་མ་ལས་ དཀར་རྒྱུ་ཙང་
ཙང་སྡེ་ ཞིང་ཁ་ལས་འཕྱོན་པའི་རྒྱུ་དང་ མར་དང་དར་ཆེལ་ ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་སྤྱི་གྲེ་ཕུལ་ཞིན་མ་
ལས་རྒྱུར་ ད་ལྟོ་རྒྱུ་ཆོད་ལུ་ དཀར་རྒྱུ་ཙང་ཙང་སྡེ་ཕུལ་སྒོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྡེ་ཨིན་པས།

དང་ཕུ་འབད་བ་ཅིན་ ཕོ་ལྷ་ལུ་ ལྷམ་༡༩ པའི་ཆོས་ ༡༥ དང་གནམ་གང་ལུ་ གླང་རུང་པད་སྤོང་བཟུང་ ལོ་
གསུམ་འབད་མི་ གླང་རུང་གཅིག་ འདི་ནང་ལུ་ ང་བཅས་དམངས་ཀྱི་དཔའ་བོ་བཟུང་ དཔའ་བོ་གཅིག་བཏོན་
ཞིན་མ་ལས་ སྐུ་དང་དམངས་མི་ཚོགས་པ་རྒྱ་གིས་ འགོ་འདྲེན་གྱི་ཐོག་ལུ་མི་སེར་དམངས་འཛོམས་སྡེ་ གླང་
རུང་འདི་བསད་ཞིན་མ་ལས་ མཆོད་པ་ཤ་བཟུང་གོམ་རྒྱ་གཅིག་དང་ཤ་རྒྱ་གཅིག་ཡར་ཕུལ། ལྷམ་དང་པའི་
ནང་གོམ་འདི་མེ་བཏང་པའི་སྒོལ་འདུག། དེ་སྡེ་ཕུལ་དགོ་པའི་ཁྲངས་ཡང་ གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ ཞིང་ནང་ལུ་
ཆར་རྒྱ་ལེགས་ཞེས་སྐབ་ཞིའི་དོན་ལུ་དང་ ལོ་ཐོག་རྒྱ་ལུ་ གནམ་ཁ་ལས་འབྱུག་ལྷུང་ སེར་མ་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱུ་དཔའ་མི་འབྱུང་ནི་དང་ རྒྱུ་དཔའ་རྒྱ་བཀག་ནིའི་ཐབས་ཤེས་བཟུམ་ཅིག་ཕུལ་བའི་སྒོལ་འདུག།

ད་རུང་རང་ལྷ་༤ པའི་ནང་ལུ་ཡང་ རིམ་མཆོད་བཟུང་ བྱུ་གཅིག་དང་ཕག་པ་གཅིག་ དམངས་ཀྱི་ཁ་བྲུག་ལས་
རྒྱུ་ཕྱད་ཏ་གང་དང་ དུལ་ཀམ་༡༠ ཆང་པ་ལང་གཅིག་ མི་སེར་དམངས་ཀྱིས་ར་བཀའ་དགོ་པ་དང་། དེ་
ལས་ བྱ་པོ་དང་བྱམ་ག་འབད་རུང་གཅིག་དང་ ཕག་པ་ལོ་གཅིག་ལྷག་པ་ཅིག་ལང་མི་གཅིག་གསད་ཞིན་མ་
ལས་ བོན་པོའི་ཆོག་དང་འཁྲུལ་ ཁྲག་ཕྱད་གནམ་ལུ་གཏོར། དམར་ཤ་ཐང་ལུ་བཟུང་བཟུང་ཆོགས་ཕྱད་སྡེ་
བཅད་ཞིན་མ་ལས་ ཕོ་ལྷ་ལུ་ངང་། ཆོགས་ཡན་ལག་རྒྱ་ མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩ་བ་བཟུང་ དམངས་ཀྱི་དཔའ་བོ་གིས་
སྡེ་ དམངས་ཀྱི་རིམ་གོ་དང་གདོན་འཛུབ་ག་ཅི་ར་ཡོད་རུང་ བདུད་ཀྱི་ཡར་ཁ་བཟུང་ བདུད་འདི་རྒྱ་གིས་གཞོད་
པའི་རིགས་རྒྱ་ རྩོ་པ་རྒྱ་ཆོད་ ༩ དེ་ཅིག་ཁར་ བདུད་ཀྱི་ཡར་ཁ་ལོག་དགོ་པས། བདུད་འདི་ཡ་ལས་མར་
གངས་རི་མེ་ཆེ་ལས་འོང་པའི་དུས་ལུ་ ཁ་བཤད་རྒྱུ་སྡེ་ ང་བཅས་ཀྱིས་ཁྲོད་ལུ་ ཆོགས་འདི་རྒྱ་ འ་ནེ་སྡེ་ཕུལ་
དོ་བཟུང་ ད་རེས་ལས་སང་པོ་དུས་ཆོད་འ་ནེ་རྒྱ་ཆོད་ལུ་ རི་ཁ་ལུ་ཤིང་འབྲུ་རུང་ ཤིང་གུ་ལས་ཕྱད་ནི་དང་
སྤྱི་རི་གིས་རྒྱུང་མ་ལུ་ཕོག་མ་བཅུག་བཟུང་ སྤོན་ལམ་དེ་སྡེ་བཏང་སྡེ་ ཕུལ་སྒོལ་ཡོད་བཟུང་ཨིན་པས།

རང་ལྔ་ུ པའི་ཚེས་ ༤ ནང་ ༡༥ གང་རུང་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུ་ཟེར་ ཕོ་ལྷ་ལུ་ཚོགས་སུལ་ ལྷུས་གསོལ་
 འབད་ནིའི་ལུགས་སྒོལ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་སྤེལ་བཤད་པའི་ཁར། ལྔ་མ་ ༡༡ པའི་ ༢༩ ལུ་ གཏོར་རྒྱུ་
 སངས་ དེ་ལས་གནས་གང་ལུ་ ཁོ་རང་ལུ་ ལོ་འཁོར་ལོའི་བཅུ་གཉིས་ ཞག་ཁལ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ ང་
 བཅས་རའི་སྤྱིན་བདག་ཚུ་ག་ར་འཛོམས་ ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལུ་ ཁྱིམ་གྲང་པ་རེ་ལས་མི་རེ་འོང་སྟེ་ ཕོ་ལྷ་བཟ་
 ཤིས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་གསོལ་མཚོད་ཡོངས་ཚོགས་བཏང་སྤེལ་ སྤྱི་རོལ་ལོ་འབག་ཟེར་ གནས་གང་ལས་འགོ་
 བཅུགས་ཏེ་ གཡུས་སྒོལ་འདི་ནང་ལུ་ མདའ་རྒྱུ་མའི་ལུགས་སྒོལ་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག། ད་རེས་ནངས་པ་
 འབད་བ་ཅིན་ གོང་གི་དུས་ཚོད་ལུ་ ཤའི་རིགས་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ དཀར་ཇུས་ཙང་ཙ་སྤྲིག་སྟེ་སུལ་དོ་
 ཟེར་ རྒྱལ་པ་སངས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

རྒྱུ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

ཕོ་ལྷའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འབྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

གནས་སྤྱབས་ཁ་རྟེན་འོག་གི་རྒྱལ་པ་སངས།

དར་ལ་རྗེད་འོག་གི་གཞི་བདག། (༡)

༡ ཡམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མོ།/སྤྲུག་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷི།

གནད་དོན་བརྩུང་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

སྤྲུག་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷི།

གནས་བདག།

ཡམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མོ།

ས་གནས།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས།

བསྐྱེད་མི།

རྒྱ་ཁ་རྩོད་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་དར་ལ་རྗེད་འོག་དང་། སྤྱང་སྤྱི་
རྗེད་འོག། སྤྱབས་ཆ་རྗེད་འོག། བསམ་འཕེལ་གླིང་རྗེད་འོག་བཞི་གི་ མི་
མེར་རྩུ་གིས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ བྱིས་མཆོས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་མེར་རྩུ་གིས་
འབད་བ་ཅིན་གནད་དོན་ཁག་ལེ་ཤ་གི་ཐོག་ལས་བསྐྱེད་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་འབྲུག་པའི་མི་མང་ཤོས་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱོད་ལང་
བསྐྱེད་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་འདི་ དར་ལ་རྗེད་འོག་གི་ ས་གནས་སྐལ་བཟང་རིའི་ལ་ཞོལ་ རྒྱ་ལྷ་སྤྱི་
ཉེ་འདབས་ལུ་ རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་རྩ་ཡན་ཏི་ གཡུས་ཚན་གྱི་སྤོ་ལོགས་ཁར་ རྒྱ་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་
མཚམས་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག། གནས་དེ་ཁར་འབྲུག་པའི་ལམ་ཁག་གཉིས་ཡོད་ས་ལས་ ལམ་གཅིག་པོ་འདི་
དར་ལ་ཤིང་སྤྱུར་ལ་ལས་མར་ སྐལ་བཟང་རིའི་ལ་ཞོལ་ལས་བབས་ཏེ་ རྒྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུ་རྩ་ཆོད་ ༤ དེ་
ཅིག་གི་ས་ཁར་ཡོད་རུང་ ཁྱེད་གཟར་དྲགས་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ལམ་དེ་ཁ་ལས་འབྲུག་མི་མེད་པ་ཡིན་མས། དེ་
གིས་སྤྱི་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་ ཇ་ཡ་གཏུན་ཟེར་ས་ལས་ ཀེ་ལོ་མི་ཏར་༡༤ དེ་ཅིག་འབྲུག་པའི་ ས་གནས་
ཏར་མི་ལྷ་ར་ཟེར་ས་ལས་འབྲུག་ད། ཉེ་ལྷོ་ཀྱིན་བརྒྱུད་དེ་ཀྲུལ་ཅི་ནི་ཟེར་མིའི་ས་གོ་དི་ལས་རྩ་ཇ་ལྷོ་ཁ་བ་

ལས་འགྲོལ་ད་ལུ་ ས་གནས་རྩ་ཡན་ཏི་ཟེར་ས་ལུ་ལྷོད་པ་ཡིན་པས། ད་རུང་རྩ་ཡན་ཏི་ལས་སྤེ་ རྒྱུ་མཐའ་ས་
 བད་འཁོར་ རྒྱ་པར་བཀྲལ་ཏེ་འགྲོལ་ད་ རྒྱ་འབྲུག་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཀྱི་ས་གོ་ཅིག་ཡོད་ས་ལུ་ལྷོད་པ།
 རྒྱ་ལུ་ལས་བབས་པའི་རོང་རྒྱུ་ལས་ཁ་ཐུག་ འབྲུག་པའི་ས་ཆ་དང་ གཡོན་ཁ་ཐུག་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཆ་ཡིན་
 མས། སུན་ཆོག་སྤྱི་ལོ་ལས་ གནས་དེ་ནང་ཚུན་ གེ་ལོ་མི་ཉེར་ ༤༠ ལྷག་པ་ཅིག་སྤྱི་ལོ་ལོ་ནང་འགྲོ་
 དགོ་པའི་ས་གནས་དེ་ཁར་ བསྟན་པའི་སྤྱི་ན་བདག་ཆེན་མོ་ མི་དབང་རྒྱལ་རབས་བཞི་པའི་ལྷ་ཡུལ་སྤྱི་ལོ་བཟང་
 ཆོས་སྤྱོད་དབང་ལྷག་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་དུ་ སྤོ་བ་དཔོན་ཉ་མེས་ཀྱིས་འགོ་འདྲན་འཐབ་སྟེ་ སྤྱི་ལོ་
 ༡༩༤༧ གྱི་ལོ་ལུ་ བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལུ་ལྷ་ཁང་འདི་བཞེངས་བཞེངས་མ་ཡིན་པས།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཏུམ་བྲག་ཨ་མ་རྒྱུ་མདོག་མའི་ སྐྱུ་མདོག་དང་ཕྱག་མཚན་འབད་བ་ཅིན་གཏོར་བསྟེ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་
 ཤོག་༡༥ར་) “རང་གི་མདུན་དུ་དུར་ཁོད་ཆེན་པོའི་དབྱུས་སུ་ཕོ་བྲང་འཇིགས་སུ་རུང་བ་མེ་རླང་རབ་དུ་འབྲུགས་
 པའི་གྲོང་ན། དཔལ་ལྷན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱང་མ། ཨེ་ཀ་རྩ་ཏི་མ། ཉག་མོ་རལ་མོ་ཆེན་མོ་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་དབྱིངས་
 ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་བདར་རལ་པའི་རྒྱུ་པོ་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ། སྤྱིད་པ་གསུམ་གྱི་དེ་ཉིད་གཟིགས་ཏེ། ཆོས་
 སྐྱེ་ཐིག་ལེ་ཉ་གཅིག་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དམ་ཆོག་དང་བཀའི་བྱ་ར་མཛད་པའི་སྤྱན་དཀོན་ཉེ་མའི་དཀྱིལ་

འཁོར་ལྟར་ཕྱོགས་བརྩུར་གཟིགས་པ། ལམས་གསུམ་གདུག་པ་ཅན་གྱི་རུ་ཏའི་ཤ་ཁྲག་ལྟག་མ་མེད་པ་ཅིག་ཅར་
 ཞལ་དུ་ཁ་དེབ་ཅིང་། གསོལ་བའི་ཆེམས་གཅིག་གངས་རི་ལྟར་གཅོགས་པ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་འབད་མེད་དུ་སྒྲིལ་ཞིང་སྒྲེ་འགོ་ཀུན་ལ་མ་གཅིག་སྤུ་ལྟར་བརྩེ་བའི་ལུ་མ་གཅིག་མ། ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོའི་གྲོང་ནས་ཆོས་ཅན་མཆོན་མོའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་རོ་གཅིག་དུ་བརྩི་བའི་
 ཞབས་གཅིག་ངར་འཛིན་གྱིས་དགྲ་པོ་མནན་པ། དུག་གཡས་པ་ཞིང་གི་དབྱུག་ཐོ་ནམ་མཁའ་འཕྱར་བ། ཉམས་
 པའི་མཆན་ཉིད་བདུན་དང་ཞིང་བརྩུ་ཆང་བ་རྣམས་གྱི་ཤ་རུས་འདམ་དུ་སྒྲུག་ཅིང་ཆེག་མེད་དུ་བཏང་བ། གཡོན་
 པས་བྱུ་དམར་གྱི་བསྐང་བ་ཐོར་ཏེ་སྒྲུབ་པ་པོར་མཆོག་ཐུན་མོང་གིས་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་དུ་སྒྲིལ་བ། གཞན་
 ཡང་སྒྲུལ་དང་ཐོད་པའི་འཕྲང་བ། རུས་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་དར་ནག་གི་མོད་ཁ་དང་། འཁོར་དུ་འགྲགས་བྱེད་
 མ་ལ་སོགས་ཞི་མཛད་བྱ་མོ་དཀར་མོ་འབུམ་སྟེ། འཆིང་བྱེད་མ་ལ་སོགས་རྒྱས་མཛད་བྱ་མོ་སེར་མོ་འབུམ་སྟེ།
 བསྟོན་བྱེད་མ་ལ་སོགས་དབང་མཛད་བྱ་མོ་ནག་མོ་འབུམ་སྟེ། སྒྲིམ་བྱེད་མ་ལ་སོགས་སྒྲོལ་མཛད་བྱ་མོ་ནག་མོ་
 འབུམ་སྟེ། མ་མོ་བྱེ་བ་དུང་ཕུར་གྱིས་བསྐྱར་བའི་གནས་གསུམ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་གདུམ་བྲག་ཆང་ཆོག་
 འཁྲིགས་པ་སོགས་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་། གནས་ཡུལ་ཆེན་པོ་རང་རང་གི་ཞིང་ནས་མ་མོ་ཆེན་མོ་རྒྱང་
 གཅིག་མ་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བརྗོད་ས་མ་ཡ་རྩེ་”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་
 བཟུམ་སྟེ་ སྐུ་མདོག་ཁོ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རལ་པའི་ཆུན་པོ་གཅིག་ཐུར་དུ་དཔུང་ཞིང་། མིག་གཅིག་གྲུ་གསུམ་གྲོག་
 ལྟར་འབར་བ། མཆེ་བ་གྲུ་གསུམ་པ་གཅིག་ཐུར་དུ་གཅོགས་པ། ལུ་མ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དུག་ལ་གཟར་བས་ལུ་ཅེ་
 ཉིང་པར་སྟེབ་པ། རྒྱང་པ་གཅིག་སོར་མོ་བསྐྱད་དེ་མི་རོ་དང་མི་ལྷགས་གྱི་གཡང་གཞི་ མི་མགོ་དང་སྒྲུལ་གྱི་ཕྱང་
 བ་རུས་པའི་རྒྱན་སོགས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་རྩམ་པར་སྤྲས་པའི་དུག་གཡས་པ་ལུ་དབྱུག་ཐོ་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་ལུ་འཕྱར་
 བ། གཡོན་པ་ལུ་བྱུ་དམར་གྱིས་བཀའ་བའི་ཐོད་པ་བསྐྱམས་ སྐུའི་རྒྱན་ཆ་ཐོད་པ་དང་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པས་
 བརྒྱན་པ། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ ཁོ་མོ་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་སོགས་མ་མོ་བྱེ་བ་དུང་ཕུར་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ལྷ་མོའི་སྐུ་འདྲ་དང་ལྷེབས་རིས།

དམ་བཞག།

ལྷ་མོ་ཨམ་ཀར་གཅིག་མའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤པར་)
 “སྒྱི་སྒྱི་ སྔོན་ཆོ་བྱང་རྒྱལ་ཤིང་དྲུང་དམ་བཅས་བཞིན། །ཚོད་ལྡན་འགོ་ལ་ཆགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །ཆོས་ཅན་
 སྐུར་མའི་སྒྲོས་གར་ད་སྒྲེས་ཞེས། །དམ་ཆོག་གཏུང་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ལྷང་ལྷང་འབོད། །སྔོན་ཆོ་པདྨ་ཀ་རའི་
 སྐུན་སྲ་རྒྱ། །མ་འོངས་གཏུང་ཆོབ་སྐྱོང་བར་ཁས་སྒྲངས་བཞིན། །དར་དཀར་དམ་ཆོག་དབང་གིས་འབོད་ལགས་
 བ། །མ་ཐོགས་ལྷུར་བ་ཉིད་དུ་ཐིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྔོན་ཆོ་པདྨ་ཀ་ར་གི་ བཀའ་
 དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྟེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་དམ་བཞག་མཛོད་
 ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ཨམ་རྒྱུ་གཅིག་མའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་ལྷ་ཁང་གི་ གཡས་ཁ་བྲུག་ལས་ རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལུ་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་
 ༥ དེ་ཅིག་གི་ས་གནས་ཁང་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ རྒྱུ་བཟུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ ༡༥ ལུ་ གནས་
 ཁང་ནང་ལུ་སྤྱོད་ མཚམས་བྲག་སྤྱུ་སྤྱུ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་ ཆོས་ ༡༥ ལུ་ ལྷ་མཚོའི་
 མཐའ་མ་ལུ་ཡང་ ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་གནང་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་མས། དེ་ལས་ གཏེར་སྤྱོད་འབྲུག་སྤྱོད་དོ་ཨིན་པ་
 སྤྱོད་སྤྱུ་སྤྱུ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་ རང་རྒྱ་དང་པའི་ཆོས་ ༡༥ ལུ་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་སྤྱོད་ ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་
 གནང་དོ་ཡོད་པ་དང་། ད་རུང་གཏུམ་བྲག་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གི་ལྷ་མ་འཛིགས་མེད་དོ་ཨིན་པ་དབུ་ལྷོད་མཛད་དེ་
 རྒྱུ་བཟུ་གཉིས་པའི་ ༡༥ ལུ་ གནས་ཁང་ནང་དང་ ཆོས་ ༡༥ ལུ་ ལྷ་མཚོའི་མཐའ་མ་ལུ་ ཆོགས་འཁོར་བསྐྱོར་ནི་
 ཡོད་ཟེར་ ལྷ་མ་འཛིགས་མེད་དོ་ཨིན་པ་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ཡམ་རྒྱུ་གཅིག་མའི་བླ་མཚོའི་མཐོང་སྒྲུང་།

བླ་མཚོ་དེ་ཁར་འགྲོ་སའི་ལམ་དེ་ རྩེ་ཡན་ཏི་གི་ནགས་ཚལ་འགེགས་སྤང་ནང་ལས་ ཁ་གཡོན་ཁ་ཐུག་གསེབ་
ལས་བདའ་སྟེ་གི་ལོ་མི་ཁར་༩ དེ་ཅིག་སྐྱུ་མ་འཁོར་ནང་འགྲོ་བའི་ཤུལ་ལས་ རྒྱུང་སྟེ་སྐར་མ་༡༥ དེ་ཅིག་
འགྲོ་ཕ་ད་ སྟོན་མ་དངུལ་གྱི་བྱོལ་གཅིག་འཕུར་ཏེ་ ས་གནས་རྩེ་ཡན་ཏི་ལས་གི་ལོ་མི་ཁར་༩ དེ་ཅིག་གི་རི་
མགུའི་ས་ཁར་ཆགས་ཡོད་མི་ ལྷོ་མེ་ཨེ་ཀ་རྩེ་འོ་བླ་མཚོ་ཡོད་སར་སྟོད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན། བླ་མཚོ་དེ་ ཡར་མར་
རིང་སྤྱི་ཅིག་དང་ བར་རྩེ་རྩེ་སྤྱི་ཅིག་སྟེ་མཇུག་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ མཚོ་དེ་ ཏེ་མ་བདེ་སྤྱིང་མཚོ་ཁར་
ཆགས་ཡོད་རུང་ ཤུལ་ལས་གནས་སྟོ་སྟོན་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

མ་གཞི་མཚོ་དེ་ལུ་ ཡམ་མའི་བླ་མཚོ་ཟེར་སྐབ་སྟོལ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ སྤྱགས་སྤང་ཨེ་ཀ་རྩེ་འོ་བླ་མཚོ་ཡིན་མ་
ལས་བརྟེན་ཏེ་ཡིན་པས། མཚོ་ཡོད་སར་ གནས་སྟོར་པ་རྩེ་གིས་གྱུར་སྤྱབས་ཏེ་ ལོ་ལྟར་བཞིན་གསོལ་མཚོད་
སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་ཁར་གཙང་སྤྱི་མ་བསྟེན་པར་ བཅོག་གི་བ་རེ་ཤོར་བ་ཅིན་ རྩུང་འཁྱབ་དང་སེར་མ་
ཆར་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཞིན་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ མཚོ་དེ་མཇུག་བར་འགྲོ་ཕ་ད་ བསང་དང་གསེར་སྐྱེམས་ཕྱག་
མཚོད་སྤུལ་ཏེ་ གསོལ་བ་བཏབ་པ་ཅིན་ ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་མཇུག་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡང་བཤད་ནི་འདུག།

གསེལ་མཆོད།

དར་ལ་ཆེད་འོག་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེད་འོག། སྐྱབས་ཆ་ཆེད་འོག་བཞི་གི་མི་སེར་ཚུ་དང་། དེ་ལས་འབྲུག་པའི་མི་སེར་མང་ཤོས་ཀྱིས་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ ཡམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མ་ཡང་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་གཙོ་བོ་ཅིག་སྟེ་བཙུ་གསེལ་གསེལ་མཆོད་ལུ་མེད་པས། ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསེལ་མཆོད་ལུ་མི་གཏུམ་བྲག་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་། རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་དང་། རྡོ་ཁ་ཀེར་དགོན་པའི་དགོན་འཛིན་གྲུ་ཆང་། དཔག་བསམ་ཁ་ཨོ་རྒྱུན་རྡོ་རྗེ་ཆོས་འཁོར་གླིང་དགོན་འཛིན་གྲུ་ཆང་། དེ་ལས་འབྲུག་ནང་འཁོར་གྱི་དགོན་སྟེ་ལྷ་ཁང་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསེལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ལྷག་པར་ཏུ་ བུའི་དངོས་གྲུབ་ལུ་མི་དང་རྒྱུ་མོར་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ གནད་དོན་ཁག་སོ་སོ་ལེ་ག་གི་དོན་ལུ་ གསེལ་མཆོད་བཟུམ་དངོས་གྲུབ་ལུ་བཞུགས་ཏེ་ བྱིན་མཆོས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཚུ་ཡང་ ལོ་གཅིག་བཟོ་གཅིག་ལེ་ག་ར་འོང་མས་ཟེར་སྐབས་ཨིན་མས། སྤྱུགས་སྤྱང་ཨོ་ཀ་ཇ་ཏི་འདི་ལུ་དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཏུས་རྒྱུན་ཏུ་གསེལ་སྤྱོད་མཆོད་པར་ གསེལ་མཆོད་ཚུ་སྤུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱུ་མོར་བར་ཆད་ཚུ་གར་ཞི་སྟེ་ རང་གི་བསམ་པའི་བྱ་བ་ལས་འགོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཨིན་མས།

ཡམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མ་ཡང་ རོར་ལྷ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་བཞེན་ རྒྱུ་མོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་ བྱ་ལྷགས་གཡང་གི་དངོས་གྲུབ་ལུ་སྤུལ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་ ཏུས་ཆེན་ལུ་སྤྱོད་ལས་གང་བཟུམ་གནང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ བྱིན་མཆོས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལུང་ཕྱོགས་སོ་སོ་ལས་ བྱིན་མཆོས་རྒྱ་གར་གྱི་ཏུས་སྤྱོད་སྐབས་ལུ་ མི་སེར་དང་ཆོང་པ་ཁྲི་ཕྱག་ལས་བཅད་དེ་ ལོ་ལྟར་བཞིན་ཏུ་དངོས་གྲུབ་ལུ་བར་འོང་ནི་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

༡) ལྷ་མོ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མའི་སྤྱོད་ལས་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཅན།

སྐབས་ཆ་རྡོ་ཁ་ཀེར་དགོན་པ་ལུ་ཡོད་པའི་ ཡམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མའི་སྤྱོད་ཅན་ཨིན་མི་དེ་ཡང་ སྤྱོད་མ་ཏུས་རབས་༡༥ ཅམ་ལུ་ བྱི་གླིང་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཁབ་དབང་བའི་སྐབས་སུ་ དཔག་བསམ་ཁའི་སྤྱོད་ཆ་བེད་གིས་ ཁོ་རའི་སྤྱང་འཁོར་པ་ སྤྱོད་ལས་ཨིན་མི་དེ་ལུ་དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ནང་ ཡམ་རྒྱུ་མ་གཅིག་མའི་སྤྱོད་འབྲུག་ཅན་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་འཛིན་འབད་དེ་བསྐྱུམ་འབྱོན་གནང་ དགིས་བདག་

འཛིན་འབད་གེ་ཟེར་ནི་ ཡམ་ཀང་གཅིག་མ་དེ་ བཀའ་གཉན་བླ་མ་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ མ་བདུབ་པ་ཅིན་ལཱ་
 ལག་འོང་ནི་མས་ཟེར་ཞུ་བྱུག། གླམ་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ཀྱིས་ སྤྲ་སྤྲ་དགོན་པ་ལུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ནི་འདི་ཐུགས་
 བཞེད་གནང་སྟེ་བསྐྱམས་བྱོན་སྟེ་ རྒྱབས་ཆ་ཟེམ་ལ་ལུ་ལྟོད་པ་ད་ རྟོ་ཅིག་གུ་བཀའ་བཞག་སྟེ་ རྒྱ་བལ་གནང་།
 གསོལ་ཇ་བཞེས་པའི་ཤུལ་ལུ་འབྱོན་ནི་འབད་མ་དུ། རྒྱ་དེ་གིས་རྟོ་གུར་རྟོ་གུ་བསྐྱད་དེ་རྩ་ལས་ཞུ་མ་ཚུགས་པས།
 གླམ་ཁོ་ར་མཁས་མཆོག་དམ་པ་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ སྤྲ་སྤྲ་དགོན་པ་ལུ་ བྱོན་ནི་ལུང་བསྟན་མེད་པ་མཁུན་ཏེ་
 ཡམ་ཀང་གཅིག་མ་མོ་རང་ལུ་ གཉེར་གསོལ་ཐུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ ཁྱེད་ར་ལུང་བསྟན་གཏེ་ཡོད་སར་ཞལ་བསྐྱོར་
 ང་གིས་དེ་ཁར་ཐུག་ཞུ་གེ་ཟེར་ཞུ་མ་དུ། རྒྱ་དེ་གིས་ཞལ་རྟོ་ཁ་ཀེར་དགོན་པ་ལུ་བསྐྱོར་ཆེམ་ལས་ ལུང་བསྟན་
 དང་འཁྲིལ་ དེ་ཁར་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྟེ་ ད་རེས་ནངས་པ་དགོན་སྤེའི་ནང་རྟོན་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་ཁར་ ལོ་
 རེ་ཆར་རེ་མཇལ་ཁ་གནང་སྟེ་ཡོད་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་ གཞུང་ཞབས་ལས་མཇལ་ཁ་གནང་མ་ཆོག་པ་སྟེ་
 ཐུག་ཐམ་གནང་སྟེ་འདུག།

༡) རྟོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས།

གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བདག་འབད་མི་ རྒྱབས་ཆ་དཔོན་སྟོབ་ལས་གོ་གནས་མར་པབ་སྟེ་ དཔག་
 བསམ་ཁའི་རྒྱ་ཚབ་སྟེ་ལྟོད་ཞིན་མ་ལས་ རྒྱ་གར་ཨ་སམ་དང་ རུབ་ལྷོ་ལུ་ཤར་བྱུབ་གྱི་འཛུལ་སྟོ་ དུམ་ར་སི་
 ༡༥ ནང་ལས་ འབྲུལ་བ་དང་ཁྲལ་ཚུ་ བསྐྱེད་ལེན་འབད་ཡི་ར་ ཁོ་ར་གིས་ཟད་སོལ་ལས་ ཡར་སྟེལ་ལུ་ཐུལ་མ་
 ཚུགས་པར་ གནམ་མེད་ས་མེད་ནང་དོག་སྟེ་ དཔག་བསམ་ཁའི་ཡམ་ཀང་གཅིག་མ་ ལྷ་མོ་ཨེ་ཀ་ཇོ་ཁི་ལུ་
 ཉིན་རུབ་མེད་པར་གསོལ་ཕྱོད་བཅུ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ཆར་གཅིག་འབད་མ་དུ་ རུབ་གཅིག་ལུ་ཡམ་ཀང་
 གཅིག་མ་མོ་ར་ འཇའ་འོད་ནང་མངོན་སུམ་སྟེ་མཇལ་ཏེ་ དཔག་བསམ་ཁ་རྒྱ་ཚབ་ལུ་ ཁྱེད་དེ་སྟེ་སྟུག་བསྐྱེད་
 ལང་མི་དགོ། ཁྱེད་སྟོན་མ་ཡང་ གླམ་གཏེར་སྟོན་ལུ་ ག་དེ་བླ་བླ་ཞབས་རྟོག་ཞུ། ད་རེས་ད་རུང་ ཁྱེད་
 ཀྱིས་ང་ལུ་ དད་པའི་སྟོལ་ས་ དེ་ཚུ་ཆོད་གསོལ་ཕྱོད་བཅུ་ལས་ ད་ཁྱེད་རང་ལྷ་ ༣ པའི་ཆོས་ ༡༥ ལུ་ དཔག་
 བསམ་བདེ་གྲིང་མཆོ་ཁའི་གཟར་རུང་ཡོད་སར་ སྤད་རུང་འབག་སྟེ་བཟེད་བར་ཤོག་ཟེར་གསུངས་མ་བཞིན་བྱ་
 སར་བཟེད་བར་སོང་མ་དུ། གསེར་གྲུ་དང་དཔུལ་གྲུ་ གཟར་ལས་བབས་ཏེ་ སྤད་རུང་གང་མ་དུ་ ད་རུང་དེ་

གིས་ཡང་འདོད་པ་མ་ཆོམས་པར་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ཡང་ཅི་གཞན་ཅིག་བཟེད་པ་ད་ གསེར་ཀྲམ་དངུལ་ཀྲམ་མེན་
པ་ ས་རུ་རྩོ་རུ་བབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་མས།

༡)གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱ་དོ་རྩེ་ལུ་ལུང་བསྟན་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས།

གཏེར་སྟོན་འབྲུག་སྐྱ་དོ་རྩེ་མཆོག་ དཔག་བསམ་ཁ་ལས་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་ས་གནས་ མཇལ་མགུར་མ་ཟེར་མི་
ལུ་བཞུགས་པ་ད་ མནལ་ལམ་ནང་ སྐགས་སྤང་ཨེ་ཀ་རྩེ་གིས་ ལུང་བསྟན་གནང་བའི་ཤོག་རིལ་ལས་
ལོགས་སུ་བཏོན་མི་ནང་། ལྷམ་༩ པའི་ཆོས་༡༥ལུ་ ཐོ་རངས་ཁར་མི་ལམ་དུ་ བྱད་མེད་ཁོ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རལ་
པའི་ཚུན་པོ་གཅིག་ཐུར་དུ་དབྱང་ཞིང་། མིག་གཅིག་གྲུ་གསུམ་སྟོག་ལྟར་འབར་བ། མཆེ་བ་གྲུ་གསུམ་པ་གཅིག་
ཐུར་དུ་གཅོགས་པ། ལུ་མ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་སྐག་ལ་གཟར་བས་རུ་ཅེ་རྟིང་པར་སླེབ་པ། ཀྲང་པ་གཅིག་སོར་སོ་
བསྐྱད་དེ་མི་རོ་དང་མི་སྐགས་ཀྱི་གཡང་གཞི་ མི་མགོ་དང་སྤྱལ་གྱི་ཕྱེང་བ་རུས་པའི་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་ ཤིན་ཏུ་
རམ་པར་སྤྲས་པ་ཞིག་ལ། ཁོ་མོ་དཀར་སེར་དམར་ལྗང་བཞིས་བསྐྱར་བ་ཞིག་བྱང་སྟེ། ལག་པ་གཡས་པས་ཁོ་
བོའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་བཟུང་ཞིང་། གཡོན་པས་གྱི་གྲུག་ཞིག་གིས་ཁོ་བོའི་བྱང་གཤགས་ཏེ་སྟོང་དམར་པོ་རྩེར་རེ་
བཏོན་ནས་མིག་འབྲུ་ཚུགས་སུ་བལྟ་ཞིང་། ང་རོ་དྲག་པོའི་ཆོག་གིས། ང་དབྱིངས་ཀྱི་ཡུམ་ཆེན་རལ་གཅིག་
མ། །འདོད་པ་ལ་དབང་ཆེ་དུད་སོལ་གྲགས། །ང་དོན་གྱི་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ། །སྤྱིག་ཅན་ལ་ཁྲོས་མ་ནག་མོར་
གྲགས། །ང་རྟོགས་ན་ཞིང་སྦྱིང་མཁའ་འགོ་མ། །སྟོ་རྒྱུང་གིས་རྟོགས་པ་རྒྱུ་གཅིག་ཟེར། །གནས་ཆང་ཆིང་
འབྲིགས་པ་རྒྱ་བོད་མཆོམས། །གཏུམ་བྲག་གི་དུར་ཁྲོད་འདོད་དགུའི་མཛོད། །སྟོན་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་དུ་མ་
དང་། །སྟོབ་དཔོན་ནི་པདྨ་བཟོ་ཡིས། །སྤར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་ལོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཁའ་འགོས་དྲག་
ཏུ་བསྐྱོར། །ཆོས་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཁོང་སྟོང་བཅུད། །ཟབ་ཟབ་ཏུ་བསྐྱས་པའི་མན་ངག་ནམས། །རི་སྤྲང་ཆེན་
འབྱིངས་པའི་སྟོག་རྩ་བར། །ཆོས་འབྱུང་བའི་རྟོམ་ལ་སྤྲས་སྤྲས་ནས། །རེད་མ་སྤིང་འབུམ་སྐག་སྟེ་རིགས་
ལ། །གཏམས་གཏམས་ཏེ་བཅོལ་བ་གངས་མེད་ཡོད། །རྒྱ་དཀར་པོའི་ཉི་མ་ལྷ་ཡི་སྤྲས། །ཆོགས་བདག་གི་སྤྱལ་
པ་དགུང་ལ་བསྟེགས། །འབྲུག་རྩོ་སྤྱིན་གསེབ་ནས་སྐད་ཆེ་ཡང་། །རྟེན་ལྗང་གི་ཟེར་གྱིས་མ་མནན་ན། །བར་མེ་རྒྱ་
འབྲུག་སྟེ་རང་གཞན་ཕུད། །རྟག་ཁྲག་གི་རྒྱ་མཚོ་འབྲེལ་ལ་ཁད། །ཞུ་ཙ་མ་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱིས་
བྱགས། །གཤིས་དེ་ལས་སྦྱོབས་པ་གང་དུ་ཡོད། །ཡོངས་ལྷ་མི་ཀུན་གྱིས་མཚོད་པའི་རྟོན། །དཔལ་མི་པམ་ངག་

གི་དབང་ཕྱག་ལོ། རྩོགས་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་འདོད་ན། ལས་འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གཟབ་པར་རན། ལས་
 རོང་ཁྲག་ཚ་བ་དཀར་པོས་བརྒྱན། རྩས་འདོད་དགུ་འཛོམས་པ་དཔག་བསམ་གིང། རེད་མ་མོ་སྲིད་པའི་གོང་
 རྩར་ཏེ། རྩོད་རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཅི་རུ་འབྲུལ། ཟབ་གཏེར་གྱིས་འགོ་བ་མི་འདུལ་ན། རྩིང་ཁྲག་ལ་རུབ་སྐྱོར་མི་
 བྱེད་ཅེ། གནས་གཏུམ་བྱག་རི་ལ་ཟབ་གཏེར་ཡོད། ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་སྦྱབ་པ་གྱིས། སྟོན་ལས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་གང་བཅོལ་ཀྱང། འབད་མེད་རུ་མ་མོས་མི་སྦྱབ་ཅེ། རྩོད་ལས་བཞིའི་མཐའ་མ་སྦྱབ་པ་ཡོད། ཐོག་མ་
 རས་མ་མོས་ལུང་བསྟན་ཀྱང། འབྲུལ་པ་རུ་ཞེན་ན་བྱིས་པ་ཁྱོད། ཁྱོད་ཆུང་བས་འཁོར་བར་མི་འབྱམས་
 ཅེ། རངས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི། རྩོད་ཐེ་ཚོམ་དམ་པོས་འཆིང་བེར་ན། ལས་འདི་ལ་
 འགལ་རྟེན་སྲུང་བྱས་ཀྱང། སྟོན་དབྱགས་དེ་མ་མོས་མི་སྦྱད་ཅེ། རྩོད་བྱ་བ་སྦྱངས་ལ་བྱ་བལ་སྦྱངས། ཡིན་
 ལུ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ས་འདིར་སྦྱོམས། མཚོག་བྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མ་ལུས་པ། འོ་རྩྱག་ནས་མ་མོས་མི་སྦྱར་
 ཅེ། ཚེ་འདི་ལ་ཞེན་པའི་འཆིང་དགོལ་ཏེ། བརྟལ་ཞུགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རུར་ཁྱོད་འདིར། སྦྱོར་སྦྱོལ་གྱི་ལྟ་བ་ཚད་
 རུ་བཅོལ། བསྟན་དག་རྣམས་ཁོ་མོས་མི་འདུལ་ཅེ། མཚར་སྦྱག་གི་ལང་ཚོ་རྒྱས་ན་ཡང། ཁྱི་བསྐྱང་ལ་བདུད་
 ཕྱིའི་རོ་མེད་ན། བརྟུད་འདོད་ཀྱི་བྱང་བ་མི་འཁོར་ཞེས། རབང་མོ་ཡི་སྦྱིང་གཏམ་མིན་ཅེ་གི། ཡོས་བྱུངས་
 འཁྲིག་པའི་བྱ་མོ་ཡིས། ཚེས་བརྟུ་ཡི་རུས་བཟང་དགེ་བའི་ཉིན། རྩོགས་ཀྱན་རུ་སྦྱོས་དང་རུས་མེད་
 ཤར། རྟགས་དེ་ལ་བརྟགས་ནས་ཟབ་གཏེར་ལོངས། མ་མཚུ་ར་བ་ཤེས་རབ་ཡུམ། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་རང་
 རིག་སྒྱ། རྩལ་གང་ལ་ཆེན་པོ་སྦྱང་པ་ཉིད། བྱ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤུལ་ན་འཛོག་ན་ལེགས། ཟེར་བ་དང་ཉམས་སད།
 ཟེར་བཀོད་དེ་འདུག།

༤) བྱའི་དངོས་གྲུབ་གནང་པའི་ལོ་རྒྱུས།

ང་བཅས་རང་ འབྲུག་རྒྱལ་གསུམ་པ་འཛིགས་མེད་རྟོ་རྟེ་དབང་ཕྱག་མཚོག་ཡང་ རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྲས་
 ཅིག་ འཁྲུངས་མ་བརྟལ་པར་བཞུགས་སྐབས་ དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ ཨམ་རྒྱུ་གཅིག་མ་ལྟ་མོ་ཨེ་ག་
 རྩེ་འི་དེ་ བཀའ་གཉན་དགས་ཡོད་པའི་ཁར་ ཁོར་ལྟ་ཡང་ཨིནམ་ལས་ གསོལ་ཤ་ག་བཏབ་ལུ་ བྱ་འདོད་པ་ལུ་
 བྱ་དང་ ཁོར་འདོད་པ་ལུ་ཁོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་ གང་འདོད་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་གསན་ཏེ་ སྦྱབས་ཆ་རྟོ་ཁ་ཀེར་
 དགོན་པ་ལུ་ སྒྲ་སྒྲོབ་སྒྲུབ་གསེས་ཏང་རུང་བཞུགས་སར་བྱོན་ཏེ་ ཁོ་རང་དཔོན་གཡོག་གཉིས་ གསུང་གོས་རྒྱས་

གིང་རྒྱལ་པ་སྟེ་གནང་པའི་མཐའ་མར་ མི་དབང་མཆོག་གིས་ གླུ་ལུ་ དེའི་སྐལ་བཟང་དབང་མོ་གིས་
 སྤྲུང་པ་འཁྲུངས་ནིའི་དོན་ལུ་གསོལ་ཁ་ཕུལ་ཏེ་ སྤྲུང་ཅིག་འཁྲུངས་ནིའི་ཐབས་ཤེས་བཏོན་ཚུགས་ག་ཟེར་
 གསུངས་པའི་ལན་ལུ་ གླུ་མ་གིས་ཕྱག་ཕྱིད་ལྷ་གེ་ཟེར་ལུ་དཔེ་དེ་དེ་ལྟེ་ དཔོན་གྱིས་ དགོད་བྲོ་བཟུམ་ཅིག་སྟེ་ ད་རེས་
 དེའི་སྐལ་བཟང་གི་ཕྱོག་ནང་གནས་ཏེ་ཡོད་མི་དེ་ བུ་ཨོན་ཏེ་བུ་ཨོན་ཏེ་མ་ཤེས། རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྤྲུང་
 ཅིག་རྩ་ལས་འཁྲུངས་མ་བརྟུབ་ཟེར་གསུངས་ལུ་ གླུ་མ་དེ་ཡང་ མཁས་མཆོག་དམ་པ་ཨོན་ཏེ་མ་ཤེས་ལས་ ཕྱིས་
 རིགས་ལུ་མཁས་མཆོག་ཅིག་ཨོན་ཏེ་མ་ཤེས་ ས་རིས་བརྒྱུད་ཏེ་གཟིགས་པའི་སྤྲུང་པ་ ད་རུང་ཡང་ བུ་ཨོན་ཏེ་
 མས་ཟེར་ལུ་དེ་ དཔོན་ཕྱགས་མ་མཉེས་པས། དེ་ལས་ གླུ་མ་གིས་ དེ་སྟེ་ཕྱགས་མ་མི་དགོ། སྤྲུང་
 འཁྲུངས་ནིའི་ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ལུ་དེ་ དཔོན་གྱིས་ཨོན་ཏེ་ དེ་འབདན་བརྟུབ་པས། སྤྲུང་སྟེ་
 འཁྲུངས་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱུད་ལུ་ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ འགྲངས་པའི་ཟས་གོས་ཅིག་གནང་གོ། ག་དེམ་ཅིག་
 སྟེ་ སྤྲུང་མོ་ཨོན་ཏེ་པ་ཅིན་རྒྱུད་ལུ་བསྐྱུལ་ཏེ་ རྒྱུད་སྟེ་ལུ་གེ་ཟེར་ དགོད་བྲོ་ཞལ་འཛུམ་དང་བཅས་པ་སྟེ་
 གསུངས་ཡོད་པ་ལས་ དེ་དང་འཁྲུངས་ གླུ་མ་གིས་ལྷ་མོ་རྒྱུད་ལུ་གསོལ་ཁ་ཕུལ་པས་ ལྷ་མོ་རྒྱུད་
 གཅིག་མའི་དངོས་གྲུབ་གནང་མ་ལས་བརྟེན་ ད་རེས་ང་བཅས་རའི་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་
 ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ ཁྱི་རབས་བཞི་པ་འཛིགས་མེད་སེཌ་དབང་ཕུག་འཁྲུངས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨོན་ཏེ་པས།

ལ) རྒྱུད་པ་ལ་ཆད་བརྒྱུག་པའི་ལོ་རྒྱུས།

སྟོན་མ་ང་བཅས་རའི་སྤྱི་ནོར་དམ་པ་ འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་འཛིགས་མེད་སེཌ་དབང་ཕུག་མཆོག་ རྒྱལ་སྤྲུང་སྟེ་
 བཞུགས་པ་ད་ ས་གནས་མ་རྒྱུ་ལུ་ ཁམས་སང་ལུ་བྱོན་པ་ད་ དཔག་བསམ་ཨ་མའི་གནས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་
 ལྷ་མ་འཁོར་ཕུག་རྒྱུད་ལུ་ ཕྱག་ལུ་མི་ཅིག་ ས་གནས་དེ་ཁར་ ཁ་ཕུལ་སྟེ་ཤི་སོང་པ་མ་ཆད་ གཞན་མི་
 གཉིས་སྤྲུང་ཁང་ནང་སྟོད་པ་ད་ཤི་སོང་རུང་ མི་དབང་མཆོག་ཨ་མ་རྒྱུད་མའི་རྒྱུད་ལུ་བརྟེན་ ལྷ་མ་
 འཁོར་གདོང་ཁའི་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐོན་སོང་མི་འདི་ ལམ་གྱི་བུར་ཁའི་རྩ་ཐང་གཅིག་གུར་ཆགས་ཏེ་ ལྷ་
 གཟུགས་ལུ་བར་རྒྱུད་ཁབ་རྩ་ཅམ་ཡང་མ་བརྟུབ་པ་བཞུགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་ནི་འདུག།

6) སྐལ་མ་སྤང་ཨ་ཀ་ཇ་འི་འི་སྤྱལ་པའམ་སྤྱན་རླུང་གི་ལོ་རྒྱུས།

དག་རྒྱུན་ལས་སྤྱོད་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་སྤྲུགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷོ་འི་སྤྱུལ་པའམ་ སྤྲུན་དྲུག་ཡོད་པ་
སྤྱོད་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤྲུན་ཆ་དྲུག་ལས་ ཨ་ཞེས་སྤྱོད་ཤོས་ར་ མེ་འི་ཅེ་མོ་འི་གནས་སྤྱང་ཨམ་ཞིང་སྤྱོད་
དབང་མོ་དང་། དེ་གི་འོག་ བྱེ་མའི་རྒྱུའམ་འི་ག་འཛིན་དག་འ་རབ་དོ་རྗེ་འི་གནས་སྤྱང་ཨམ་གཡང་གཏམས། དེ་
ལས་གཡང་རྒྱུའམ། དེ་གི་འོག་ལུ་འི་བོ་དན་ཏིག་གི་གནས་སྤྱང་ཨམ་དན་ཏིག་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། དེ་གི་འོག་
ཨམ་ཞོར་བཟང་རྒྱལ་མོ། རྒྱུང་ཤོས་ར་གཏུམ་བྲག་གི་གནས་སྤྱང་ཨམ་རྒྱང་གཅིག་མ། སྤྲུགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷོ་
ཟེར་མི་འདི་ཨིན་མས་སྤྱོད་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤྲུན་ཆ་དྲུག་པོ་འདི་ གནས་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྟོབས་ཆེ་དག་
ཡོད་པ་མ་ཆད། རྒྱུ་ཁ་རྗོང་ཁག་འོག་གི་ ས་གནས་བྱུང་ཆད་ག་ར་ སྤྲུགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ལྷོ་འི་སྤྱུལ་པའམ་ སྤྲུན་
དྲུག་གིས་བྱུང་སྟེ་ཡོད་པ་སྤྱོད་བཤད་སྤྱུལ་ཡོད་པའི་ཁར། རྒྱུ་ཁ་རྗོང་ཁག་འོག་ལུ་ ཏ་ལམ་བརྒྱ་ཆ་ལས་དབྱེད་པ་
ཅིན་ ༥༥ དེ་ཅིག་ མོ་ལྷ་གིས་བྱུང་སྟེ་འདུག།

ཁྱུང་རྟེན་ཡིག་ཀ།

སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཨེ་ཀ་ཇ་རྒྱུ་ལྷ་ལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

གནས་ཡིག་ཀྱན་ཕན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ། (༢༠༡༥)

ཁུ་ཁ་སྒོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ། (༢༠༢༠)

འདྲི་བསྟན་འབད་ས།

གཏུམ་བྲག་དགོན་པའི་སྐུ་འཛིགས་མེད་རྩི་ཆེ།

འཛིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཚེས་སྤྱིང་དགོན་པའི་གྲྭ་ཚང་གི་སྐྱམ་ལམ།

ཁྱུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་སྤྲོལ་འཛིན་འགོ་དཔོན་ སྤྲོལ་དཔོན་ནག་སྒྱུད་ལ།

༡ རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་བདག།

ས་གནས།

གཡུས།

བསྐྱེད་མི།

རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།

གཞི་བདག་རི་བཙན་དཔལ་ལྷ།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་།

རིན་ཆེན་ཅེ།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་དར་ལ་རྟེན་འོག་གི་ཉིན་མ་སྤང་སྤྱི་
འོག་དང་། རྟ་བྱ་བོ་སྤྱི་འོག། རྟ་བྱ་སྤྱི་འོག་གསུམ་གྱི་ མི་མེར་རྒྱ་གིས་
བསྐྱེད་མི་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱུ་པ།

གནས་ཁང་།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་འདི་ དར་ལ་རྟེན་འོག་ལྷེ་བ་དང་ གཡུས་ཚན་གྱི་ཉེ་འདབ་ལུ་ ག་ནི་བ་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ས་གོ་ ཉམས་དག་འདྲི་ཉེ་སྤེ་ སྤྲི་ཉེ་གཅིག་གུ་ཆགས་ཏེ་འདུག། ཉེ་མ་ དར་ལ་རྟེན་འོག་གི་ མི་མེར་
རྒྱ་ལས་ མ་དངུལ་བསྐྱེད་ལེན་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ཁང་རྒྱུ་ཀྱ་ཅིག་ ཉེ་མ་ལས་ར་ཁོང་རང་གིས་བཞེངས་
བཞེངས་པ་ཅིག་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་^{༡༠} པ་ རྒྱལ་སྤྱི་འཛིགས་མེད་ཆོས་གྲགས་མཚན་ག་
གིས་ ལྷ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱེད་བཏང་ནི་འདི་དོན་ལུ་ བསྐྱེད་པའི་སྤྱིན་བདག་ དར་ལ་སྤྲོག་མེ་ལས་འགྲུལ་གྱི་ ནག་
ཤོས་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ལུ་བཀའ་གནང་ཅུག།

དར་ལ་སྤྲོག་མེ་ལས་འགྲུལ་གྱིས་ ཉེ་མ་བཞེངས་ཡོད་མི་ལྷ་ཁང་རྟིང་མ་འདི་ ཅུ་བ་ལས་བཞིག་པ་བཏང་ཞིན་མ་
ལས་ ལྷ་ཁང་ལོག་སྤྲེ་ར་གསར་བ་བཞེངས་ནི་འདི་དོན་ལུ་ རྩལ་འགན་ག་ར་དར་ལ་སྤྲོག་མེ་ལས་འགྲུལ་གྱིས་
འགོ་འདྲན་འཐབ་སྤྲེ་བཞེངས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ གྱི་ལོ་ལུ་ སྤྱི་བས་རྗེ་མཚན་གིས་
ལྷ་ཁང་གསར་གྱུ་བ་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་རབ་གནས་གནང་མ་དང་འབྲེལ་ དར་ལ་ལྷ་ཁང་གི་མིང་གསར་པ་ དར་ལ་རིན་
ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ཟེར་ མཚན་དེ་སྤྲེ་གསོལ་གནང་ཅུག།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ནམ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་རི་བཙན་དཔལ་ལྷ་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
 ཆེན་པོའི་ཅུལ། །དཀར་ཕྱོགས་སྟོང་བའི་ལྷ་སྐར་ཤར། །བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་མཛད་པ། །རི་བཙན་བཀྲ་
 ཤེས་དཔལ་ལྷར་བསྟོད། །སྐྱ་མདོག་དཀར་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ། །དར་གོས་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པར་གྲུབས། །ཅང་
 ཤེས་སྟེང་ན་འགྱིང་བ་འདིས། །ལྷ་དབང་གཟི་བརྩིད་འཕྲོག་ལ་བསྟོད། །ཁྲོ་འཇུག་ཉམས་ལུན་ཞལ་རས་
 རོས། །ཤངས་ཀྱི་གཟེངས་མཐོ་མཆུ་སྟོས་དམར། །སྤྱན་ལྷུང་ལྷུང་གཟིགས་སྤྲ་ར་དང། །སྤྱིན་མའི་ཆོམ་བྱ་གཡོ་
 ལ་བསྟོད། །ཕྱག་གཡས་བ་དན་དཀར་པོ་སྟེང། །དཀར་ཕྱོགས་དབྱུང་འཕང་དགྲང་དུ་བསྟོད། །ཕྱག་གཡོན་མོར་
 བུའི་གཞོང་པ་འཛིན། །གང་འདོད་དངོས་གྲུབ་སྟོལ་ལ་བསྟོད། །ཞི་འཇུག་བདུད་ཅིའི་འོད་འཕྲོ་བའི། །རབ་
 དཀར་ཞལ་གྱི་ཁྲ་བཞིན་ཅན། །བཙུན་མོ་སྤྱན་གྱི་བུ་མོ་དང། །སྤྲུལ་དང་འཁོར་ཆོགས་བཅས་ལ་བསྟོད།” ཟེར་
 གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་

སྒྲེ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྒྲེ་ སྐུ་ལུ་ན་བཟའ་ ཟ་འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྒྲ་ཆོགས་གྲིས་གསོལ།
 ཟུག་གཡས་པ་ལུ་དར་བ་དན་དཀར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་
 ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་རྩོམ་བྱ་བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས། དུས་མཐའི་རླུང་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མགྱོགས་
 པའི་ཆིབས་ ཏྲ་ཅང་ཤེས་གུར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་ དཔའ་བོའི་
 ཉམས་དང་ལྡན་པར་འགྱིང་སྒྲེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།
 གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་ སྤྲན་མོ་ལང་ཆོ་བརྒྱད་གཉིས་ལོན་པ་ ཞལ་འཇུག་ལྟ་བུའི་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ ལམས་
 གསུམ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་ དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་ལྡན་པ། འཁོར་སྤྱས་དང་བཅས་པ་ བསམ་
 གྲིས་མི་བྱལ་པའི་ ལྷ་ལྟ་བུ་བདུད་བཅན་སོགས་གྲིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྒྲེ་ བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་
 གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

ལྷ་བཅན་རི་བཅན་དཔལ་ལྷའི་ཀ་ཁྲབ།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་རི་བཙན་དཔལ་ལྷའི་ གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ལྷ་པར་)
“ཀྱི་དགེ་སྤྲིག་ལས་ལས་བདེ་སྤྲིག་འབྲས། །བསྐྱེ་མེད་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བློན་ནས། །མི་དགེ་སྤྲིག་པའི་བསམ་སྦྱོར་
བོར། །ཀུན་ལ་པན་བདེའི་འཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ དགེ་སྤྲིག་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ བསྐྱེ་
བ་མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྐྱེན་པ་དང་དགོན་སྤེ་རྒྱལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་
ཅིག་སྤྱོད་ དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

ལྷ་བཙན་རི་བཙན་དཔལ་ལྷའི་ དཀར་ཕྱགས་སྦྱོང་བའི་ལྷ་ཅིག་འབད་ནི་འདི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་ སེམས་
ཅན་སྤྲིག་གཅོད་འབད་དེ་དམར་མཆོད་སྤྱོད་ མཆོད་པའི་ལྷགས་སྤོལ་མེད་པའི་ཁར་ དང་ཕུ་ལས་ར་ལྷ་བཙན་
འདི་ ལོ་ལྷར་གྱི་དུས་སྟོན་བཅུ་སྤྱི་ཟེར་ ལོགས་སུ་སྤྱོད་ག་ཅི་ཡང་ལུ་ནི་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ དགོན་པའི་བླམ་
དང་དགོན་གཉེར་གྱིས་བཤད་ནི་འདུག།

དར་ལ་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་རྒྱ་གི་བྱིམ་ནང་ ལོ་ལྷར་ཆོས་སྤྱི་གནང་བའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་མ་དཔལ་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ། ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
དང་བཅས་པ་སྤྱོད་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་
མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྦྱོམས་
དང་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་རྒྱལ་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་འགྲུབ་རྒྱལ་པ་ཨིན་པས།

རྒྱལ་ཉེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེན་འབད་ས།

དར་ལ་རིན་ཆེན་ཅེ་ཉེ་བླམ་འཇིགས་མེད་དོ་ཟེ།

ལོག་ཅི་རྒྱུ་ལོག་གི་གཞི་བདག་། (༡)

༡ མཐོ་ལ་བཅན།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱེས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

ས་གནས།

གཡུས་ཚན།

བསྐྱེན་མི།

མཐོ་ལ་བཅན།

ལོག་ཅི་ན། བཀའ་ཁབ་དང་ རྩེབས་རིས་ སྐུ་འདྲ་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མིན་ཅུག།

ལོག་ཅི་ན།

རྒྱ་ཁ་རྒྱུ་ལོག་ཅི་ན་རྒྱུ་ལོག་གི་མི་སེར་རྒྱ་གོས་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་དོ་

ཡོད་པའི་ཁར་ ཡུལ་ལྷ་སྤེ་བསྐྱེན་དོ་ཡོད་པ་སྤེ་ཡིན་མས།

སྤྱི་མུ་ན་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྤང་།

གནས་ཁང་།

སྤྱི་མུ་ན་ལྷ་ཁང་འདི་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ གྱི་ལོ་ལུ་ སྤྱི་མུ་ན་གི་གཡུས་ཚན་ནང་ལས་ ཆམོ་
བགྲེས་པ་ལྷ་གཤམ་དོ་རྒྱུ་གིས་འགོ་འདྲེན་འཐབ་སྤྱོད་ གསར་བཞེངས་འབད་འབད་མ་ཡིན་པས། གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་
ལུ་ ཡུལ་ལྷ་འདི་ མཐོ་ལ་བཅན་འདི་ རྒྱུ་ལྷ་གཞི་གི་ལུ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

དམ་བཞུག།

ལྷ་བཙན་གསལ་མཛད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༡ ཀྱི་རྒྱུ་) “སྟོན་ཆོ་ཁུ་
རྒྱ་པ་རྩ་འབྱུང་། མཐུ་ཆེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། རིག་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཛོའི་བྱང་། ཞལ་བཞེས་
དམ་ལས་མ་འདའ་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྟོན་ཆོ་ཁུ་རྒྱ་པ་རྩ་འབྱུང་གནས་དང་། བར་བྱ་མཐུ་
ཆེན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་ མཐའ་མ་རིག་འཛིན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཛོའ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་
ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ དཔོན་སྟེ་རྒྱལ་བཞིན་བྱ་སྤྱང་ནི་ སྟེས་བྱ་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱོ་ཆེ་རིང་ནི་ སྟོན་པའི་བདག་པོ་དེ་རྒྱ་གི་ འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་སེལ་ནི་ཟེར་ ཞལ་བཞེས་མཛད་དོ་
བཟུམ་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆན།

ལྷ་བཅན་གྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་³ པར་) གྱི་ བསྟན་པའི་བཀའ་བསྟུང་དག་
བསྟན་ཆེན་པོ་ནི། སྤྱི་མདོག་དམར་སེར་ཞི་མ་ཁོ་བའི་ཞལ། ཁྱེ་འཕྱལ་ཕྱགས་ལྷན་ཏྲ་དམར་ལ་བཅེབས་
ནས། སྟོང་གསུམ་ཀུན་ནས་བསྐྱར་བར་མཛད་ལ་བསྟོད། ཞི་བའི་ཚུལ་བབྱང་དག་སྟོང་རབ་ཏུ་མཛས། སྟིང་
རྩེ་དབང་གིས་མི་ནོར་འཁོར་བཅས་རྣམས། གཞོད་འཆོ་གཏུག་པའི་བསམ་པ་རབ་ཞི་ནས། རྟེན་སེལ་ཆོས་
བཞིན་སྟོང་བར་མཛད་ལ་བསྟོད། མ་རུང་ཆར་གཅོད་རབ་འཛིགས་ཁོ་བའི་ཞལ། སྤྱན་གསུམ་འབར་བའི་ཕྱག་
གཡས་རལ་གྱི་འཕྱར། གཡོན་པ་དག་སྟོག་སྟིང་དང་བདུད་ཞགས་འཛིན། བསྟན་དག་རྩལ་ཏུ་སྟོགས་པར་
མཛད་ལ་བསྟོད། བཅུ་དྲུག་ལང་ཆོ་ལྷན་པའི་སྤྲན་མོ་ནི། མཛས་པའི་ཕྱག་གཡས་མདའ་དར་མེ་ལོང་
དང་། གཡོན་པ་དགོས་འདོད་སྟེར་བའི་ནོར་བུ་བསྐྱམས། སྤྲན་བཅུན་འབྱམ་གྱི་གཙོ་མོ་མཛད་ལ་བསྟོད།། "ཟེར་
གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བབྱམ་སྟེ་ཡུལ་བཅན་དེ་གི་སྤྱི་མདོག་དམར་པོ་ རབ་ཏུ་རམ་ཞིང་ཁྲོས་པའི་ཞལ་
ཨམ་གཅིགས་བསྐྱམས་པ། སྤྱན་གསུམ་ལས་མེ་བབྱམ་སྟེ་འབར། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མ་རུངས་པའི་དག་པོ་རྩ་
ཆར་གཅོད་པའི་རལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་དག་པོའི་ཅིནྱ་དམར་པོ་དང་ བཅན་ཞགས་དག་
དང་བགོགས་ལ་སྟེབས་པ་བསྐྱམས་ཏེ། དབུ་ལུ་འབད་བ་ཅིན་ལྷགས་མོག་དང་ དར་དཀར་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་

འཕུར། སྐུ་ལུ་དབང་གི་གོ་ཁབ་ཚུ་གསོལ་སྟེ་ ཅུས་མཐའི་རྒྱུད་ཤུགས་ལས་ཀྱང་མགྱོགས་པའི་ ཆིབས་ཏྲ་
 དམར་པོ་གུར་ཆིབས་ཏྲ་ སྟོང་གསུམ་ཅུས་ཡུན་སྐད་ ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྟོར་ནས་ དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་
 འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས།

དེ་གི་གཡོན་ཁ་ཐུག་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་ཤེས་རབ་དབང་མོ་ ལང་ཚོ་བརྒྱད་གཉིས་ལོན་པ་ ཞལ་འཇུག་
 ལྟ་བའི་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་ དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་ལྷན་པ། ཕྱག་
 གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་ བསྐྱམས། གཡོན་པར་དབུལ་བ་སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་བའི་ རོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། མཐའ་འཁོར་ལུ་ སྤུལ་པ་ཡང་སྤུལ་པོ་ཉ་བྲན་གཡོག་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཤ་
 ཨིན་པས།

ལྟ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་མཐོ་ལ་གི་མཐོང་སྣང་།

གཡུས་སྟོའི་མཐའ་མ་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤུན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ གྱི་རྒྱབ་)“གྱི་ རང་བཞིན་
 ལྷན་གྲུབ་དོ་ཇེ་བྲག་རིའི་ཅེར། །རང་སྣང་མ་འགགས་ཐོགས་མེད་འཆར་བའི་ཞིང་། །ཕུན་ཚོགས་འདོད་དགུ་
 འབྱུང་བའི་མཐོ་ལ་ནས། །བཙན་ཚོད་འཁོར་བཅས་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།”ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 སྤྱི་ཕུན་གཡུས་ཚན་གྱི་མགུ་མཐོ་ཤ་ལ་ཟེར་ས་ལུ་ ཀང་སྟོང་སྟེ་འགྱོལ་ད་ ཅུས་ཡུན་ཚུ་ཆོད་ ༣ དང་ཕྱེད་

ལྷག་པ་ཅིག་འགྲོ་དགོ་པའི་ས་གནས་ཁར་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པ་ལས་ ལམ་ཐག་རིང་ནི་འདི་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ར་ ལྷ་
བཙན་མཚོད་པ་ ཡར་མཐོ་ལ་ལུ་ཡོད་པའི་ གནས་ཁང་ལུ་ རོ་མ་འགྲོ་ནི་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཨིན་
རུང་ ལྷ་བཙན་མཚོད་པའི་སྐབས་ གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྱག་ལུ་ ལྷ་ཤིང་སྤོམ་གཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་གི་ཙ་བ་ལུ་
གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ཨིན་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གསོལ་མཚོད།

ལོག་ཅིན་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱིས་བྱིས་ནང་ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་
དལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་རྩ་ལུ་རིམ་པར་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ གཞི་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་
མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤེལ་གསོལ་མཚོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། ལོག་ཅིན་ལྷ་ཁང་དང་ སྤྱི་སྤྱན་ལང་ནང་ལུ་
དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཚོད་མ་ཆད་པར་སྤུལ་ནི་འདུག།

མཐོལ་བཙན་འདི་ ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ བམ་ཆན་ཆས་རྩ་གིས་ ག་དེ་སྤེར་མཚོད་སྤུལ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ ད་ལྟོ་
གཡུས་སྤོ་འདི་ནང་གི་ མི་རྩ་གིས་ ཁྲངས་སྤྱེལ་རྩུགས་མི་ཅིག་ག་ཡང་མིན་ཅུག།

དང་སྤུལ་སར་ ལྷ་བཙན་ལུ་དཀར་མཚོད་སྤེལ་མཚོད་ནི་དེ་གིས་ ད་ལྟོ་བཅས་གྱི་རོ་བསྐང་ལུ་ཡང་ ལྷ་བཙན་
ལུ་ དཀར་མཚོད་སྤེར་མཚོད་དོ་ཟེར་སྤེལ་ཨིན་པས། ད་རེས་ནངས་པ་འབད་བ་ཅིན་ ལྷ་བཙན་ལུ་གསོལ་
མཚོད་སྤུལ་ནི་འདི་ དུས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་མེད་དེ་འབད་རུང་ དུས་བབ་གི་སྐབས་ འཕྲལ་འཕྲལ་སྤེར་
སྤེལ་ཆོས་པ་རྩ་གིས་ རི་བོ་བསང་མཚོད་དང་ ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་མཚོད་རྩུལ་སྤོམ་ཡོད་པ་མ་གཏོགས།
དམིགས་བསལ་གྱི་ལོ་ལྟར་བཙུང་ལ་སོགས་པ་ ག་ནི་ཡང་ ཞུ་ནིའི་ལུགས་སྤོམ་ཅིག་མེད་ཟེར་ སྤྱི་སྤྱན་གི་
ཆོགས་པ་ཨུཔ་སང་གེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

དག་རྒྱུ།

ལོག་ཅིན་ཆེད་འོག་གི་ཡུལ་ལྷ་འམ་གཞི་བདག་ཟེར་རུང་ མཐོལ་བཙན་ཟེར་ཞུ་མི་འདི་རྒྱང་མ་གཅིག་ཨིན་མས།
འདི་ཡང་ཉེ་མ་ སྤྱ་རོ་རྫོང་ཁག་གི་ལམ་འདི་ས་གནས་སྤྱི་སྤྱན་ལས་བརྒྱུད་དེ་ འགྲོ་དགོ་དོ་ཡོད་པ་དང་། དེ་
བསྐང་དགོ་སྤོམ་གཅིག་ ལོག་ཅིན་གཡུས་ཚན་ལས་སྤེལ་ སྤྱ་རོ་ཁ་ཐུག་འགྲོ་བའི་སྐབས་ དགོ་སྤོམ་འདི་ཞག་

དེ་ལས་ སྤྱི་མུ་ན་ལས་འགྱུ་བའི་སྐབས་ ས་གནས་ཨེག་རྟི་ཟེར་སའི་ཁང་མཐོལ་ནང་སྟོད་པ་ད་ གི་བཟང་གི་
 གིམ་དང་། མེ་རྟོག་གི་ཚལ་དགའ་རྟོག་རྟོ་གི་སྤྱལ་ལུ་ མོ་བྱང་ཆགས་རྟེ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོང་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལུ་
 མེམས་དགའ་བའི་ཉམས་ཤར་རྟེ་ ས་གནས་འདི་ནང་ར་ལུས་སོཔ་ལས་བརྟེན་ དགོ་སྟོང་འདི་ས་གནས་འདི་
 ནང་གི་བདག་པོ་ ལྟ་བཙན་ཅིག་ལུ་འཇུར་སོ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཨིན་པས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ ལ་དེ་གི་མིང་
 མཐོ་ལ་ཟེར་སྐབ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ ལྟ་བཙན་གྱི་མཚན་ཡང་ མཐོ་ལ་བཙན་ཟེར་བྱ་བུ་ཨིན་མས་ཟེར་ལོ་རྒྱུས་
 བཤད་ནི་འདུག།

ལྷག་ཅིན་འི་གཡུས་ཚན་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་གནས་བདག་གཞི་བདག་དང་། རྒྱུ་ལྷ་ལུ་ལྷ་ལྷ་བཙན་ཚུ་ལུ་
གསོལ་མཆོད་ལུ་སོལ་ཡོད་མི་དེ་གི་མཆོད་ལུ་དང་། རྒྱབས་ལུ་ཚུ་གི་སྐྱུ་པར་ཅིག་ཡང་མཐོང་ནི་མེད་པའི་
བསྐྱང་ལས་ ད་རེས་ནངས་པའི་ན་གཞོན་ཚུ་གི་སེམས་ཁར་ཡིད་ཆེས་དང་སྒྲོ་གཏད་མེད་མི་ཡང་འདུག། དེ་
འབདཻལས་རྒྱུ་ལྷ་ལུ་ལྷ་ལུ་ཡིད་ཆེས་དང་། བརྩེ་མཐོང་སྦྱོར་བཅུག་ནི་དོན་ལུ་ ཀ་ཁབ་དང་སོ་བྲང་རེ་
བཞེདས་ཏེ་བཞག་པ་ཅིན་ དངོས་སུ་མཐོང་ནི་ཡོད་པ་ལས་ ཡིད་ཆེས་དང་བརྩེ་མཐོང་སྦྱོར་བཅུག་ནི་ལུ་ བན་
རྒྱབས་སྒྲོམ་ཡོད་པ་ལས་ གཞུང་གིས་རྒྱུ་ལྷ་ལུ་ལྷ་གི་ཀ་ཁབ་དང་སོ་བྲང་བཞེདས་ནི་གི་མ་དདུལ་གྲོགས་རམ་
རེ་གནང་ཚུགས་པ་ཅིན་ ག་ཅི་དེ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ནི་མས་ཟེར་། ལྷུ་ལྷ་ནི་ཚོགས་པ་སང་གོ་དབང་ལུ་གིས་
ཡང་ལས་ཡང་དུ་གོས་འཆར་ལུ་ཨོན་པས།

མཐོ་ལ་བཅན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

ཕྱི་ལྷན་གི་ཆོག་པ་པ་མེད་གོ།

དགེ་སྤྱི་ཆེན་འོག་གི་གཞི་བདག། (༧)

༡ དཀར་བྲག།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

བདག་གི་མཚན།

གནས་པོ་དཀར་བྲག།

གནས་བདག།

དགེ་སྤྱི་དཀར་བྲག།

ས་གནས།

དགེ་སྤྱི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

གཙང་སྤྱི་སྤྱི་འོག།

བསྟན་མི།

ཆུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྤྱི་ཆེན་འོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་དྲུག་
ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་གཙང་སྤྱི་སྤྱི་འོག་དང་དེ་ལི་ཁ་སྤྱི་འོག་ དགེ་གོན་སྤྱི་
འོག་གསུམ་གྱི་མི་སེར་ཚུ་གིས་ གཞི་བདག་སྟེ་བསྟན་མི་ཅིག་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དགེ་སྤྱི་གསང་སྟགས་ཆོས་སྤྱི་གི་ལྷ་ཁང་ བཞེངས་ནི་གི་ལུང་བསྟན་གནད་མི་ རས་རྒྱུད་དོ་རྩེ་གྲགས་པའི་
སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་གཙང་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ མ་འོངས་
ལུང་བསྟན་གནད་མི་ལྟར་དུ་ བཞེངས་བཞེངས་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས། གཙང་མཁན་ཆེན་མཆོག་པོ་ད་
དབྱས་གཙང་ལས་མར་ རྟོ་མོན་ནགས་མའི་རྫོངས་ལུ་ཕེབས། དེ་ལས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལུ་ གནས་
མཇལ་བར་ཕེབས་པའི་བྱོན་ལམ་ རྒྱབས་ཁྱ་ཟེར་མའི་ལ་ཟེར་སའི་ལ་རྒྱུད་ལུ་ཕེབས་ཏེ་ གཟིགས་ཞིབ་གནད་
པའི་སྐབས་ལུ་ ནས་འབྲུག་སུམ་གནམ་ལུ་གཏོར་གནད་སྟེ་སྤྱི་མའི་སྤྱི་དྲུང་ལུ་ ཡུག་ཁུ་མི་ཞལ་སློབ་དཔལ་
འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་སྟགས་ཀྱིས་གཏད་དེ་དེ་སྟེ་གསུངས་གནད་ལུག།

བུ་ཆུང་གིས་ སྤྱི་ལོ་ ཐེམ་ཕུག་ ཏད་ལུང་གི་མདོ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་ རྟོ་མོན་རྒྱ་འབྲེ་འགོང་པའི་མཐའ་
དམག་བསྐྱོག་ནི་དོན་ལུ། ས་གི་རི་མཐོན་པོ་དེ་ལུ་ དཔལ་ཆེན་དོ་རྩེ་གཞོན་ལུ་སྤྱི་ཕྱི་ཅིག་བཅུགས་ཤིག་
ཟེར་ཕུག་གི་མཚུབ་མོ་ དགེ་སྤྱི་དགོན་པའི་རི་དེ་ལུ་བསྟན་ཏེ་ མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གསུངས་གནད་ལུག།

ལུང་བསྟན་དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བརྩམ་སྟེ་ ལུང་བཅུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུར་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ནལ་འབྱོར་
 པ་ གཙང་མཁན་ཆེན་ཁོ་རའི་དངོས་སྟོབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ དགོ་དགོན་གསང་སྟགས་ཆོས་
 གླིང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཅུ་ལྟེ་ སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྒྲིམ་བུ་དམ་པ་རྩ་
 སྒྲིམ་ཆེ་བརྟན་ནི་དང་ སྤོན་ལས་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་དོན་ལུ་དང་ ལྷག་པར་དུ་ རྩ་རྩ་དང་སྤྱ་རྩ་ སྤང་རྩ་གསུམ་
 འཛོམས་པའི་སྟགས་ལུ་ ལུང་པའི་གཞོན་ཁ་བསྟོག་ཐབས་དང་ རྒྱའི་ཁ་གཞོན་ལུ་བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་
 དགོ་སྤྱིང་མི་སེར་ཡོངས་ཀྱི་གཤིན་གསོན་གྱི་སྒྱབས་ཁུ་ས་ཅིག་སྟེ་ གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་
 དང་བཅས་པ་སྟེ་ རབ་བྱུང་བཅུ་པ་ རུས་རབས་༡༩ པའི་ནང་ལུ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དགོན་པ་
 དེའི་གནས་བདག་ དཀར་བླ་དང་བཙན་བླ་ཟེར་བའི་དབང་ལྷ་གཉིས་ཡང་ ཉེ་མ་མི་སེར་ལུ་ གཞོད་པ་
 བཀལ་མི་ཅིག་ཨིན་རུང་ བྱལ་ལས་བླམ་གིས་ དེ་ཁའི་སྤྱང་མ་སྟེ་བཀའ་བསྟོན་གནང་གནང་མ་ཨིན་མ་སྟེ་བཤད་
 བེ་འདུག།

དགོ་སྤྱིང་གསང་སྟགས་ཆོས་གླིང་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྤྱང་།

ལྷ་བཙན་དཀར་བླ་དང་སྟག་མོ།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

གནས་པོ་དཀར་བྲག་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ཀྱི་རྒྱབ་) “ཀྱི། བསྟན་པ་སྤང་བའི་མཐུ་བོ་
ཆེ། རྫོང་འཛིན་གྱི་ལྷ་ལ་པོ་ནི། སྐྱུ་མདོག་གངས་རི་ནི་ཁྲོའི་འཇུག། ཟེའོག་བེར་དང་ན་བཟའ་བཞིན། དབྱ་
ལ་དར་དཀར་ཅོད་པན་གསོལ། རིན་ཆེན་ཁྲ་ཆོམས་སྐར་ལྟར་འབྲུགས། ཕྱག་གཡས་བ་དན་ནམ་མཁར་
འཕྱར། གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་འཛིན། དུས་མཐའི་རྒྱང་ཤྱགས་རྟ་དམར་ཅིབས། རང་འབྲའི་ལྷ་དམར་
ཇི་སྟེད་དག། སྐྱུ་བཙུན་དར་དམར་འཛོལ་གསོལ། མདའ་དར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་འཛིན། རྟག་པོ་ཁྲོས་
འབྲུགས་བདུད་དམག་སྟོང་། རྟགས་པ་ནག་པོ་མདའ་ལྟར་འཕེན། དྲག་སྟོག་རམས་པའི་བྲག་ཤུལ་
ཅན། མདུང་དང་ཞགས་པ་སྟོག་ལྟར་འབྲུག། རྩུ་འཕུལ་སྟིང་གསུམ་སྐད་ཅིག་ཡུད། ལྷུལ་བའི་མཐུ་ལྷན་ཁྱེད་
ནམས་ལ། རྟལ་འབྱོར་བདག་ཅག་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། མཆོད་བསྟོད་ལས་ཀྱི་གཉེར་གཏད་ན། སྟོན་ལས་
ནམ་བཞི་སྐྱབ་པ་དང་། ཁྱད་པར་གསང་ཆེན་ཆོས་འཁོར་འདི། གཞོད་ཅིང་འཆོ་བ་ཆར་གཅོད་ལ། བཤད་
སྐྱབ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛོད།” ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱུ་
མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ སྐྱུ་ལུ་ན་བཟའ་བ་
འོག་གི་བེར་དང་ དར་སྐྱ་ཆོགས་གསོལ་ཏེ་ དབྱ་ལུ་དར་དཀར་པོ་གི་ཅོད་པན་དང་ མགྱིན་པ་ལུ་ གཡུ་ཡི་རིན་
ཆེན་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་བཟུམ་ཕྲ་ཆོམ་གྱིས་བརྒྱན། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་རུ་དར་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་
ལུ་མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ འབད་མེད་ཆར་རུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས་ཞིན་ལས།
དུས་མཐའི་རྒྱང་ཤྱགས་ལས་ཀྱང་མགྱོགས་པའི་ཆིབས་ རྟ་དམར་པོ་གྱར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ལུན་སྐད་
ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་ དཔར་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འབྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཨིན་པས། དེ་གི་སྐྱུ་
མདུན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་ སྐྱུ་མོ་ལང་ཆོ་བརྒྱད་གཉིས་ལོན་པ་ཞལ་འཇུག་ལྷ་བའི་ཆོག་མི་ཤེས་པར་
ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་ དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་དང་ལྷན་པ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་
དང་མེ་ལོང་ དར་ཆོན་སྐྱ་ལྷ་གིས་བརྒྱན་ཅིང་། གཡོན་པར་དབྱལ་བ་སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བའི་ཞོར་བྱ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྱར། མཐའ་འཁོར་ལུ་ ཕྱག་བརྟན་བློགས་པའི་དཔུང་ཆོགས་བསམ་

གྲིས་མི་བྱུང་པའི་ ལྷ་ཁྱུ་བདུད་བཙན་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤེམ་མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་
 ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཤིང་ཡིན་པས།

དཀར་བྲག་གནས་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡) “ཀྱི་ སྤོན་ཆེ་པ་སྒྲ་ཀ་ར་
 དང་། བྱུང་པ་བརྒྱད་པའི་སྤྱན་སྔ་རྩ། བསྟན་པ་བསྐྱར་བའི་ཁས་སྒྲངས་བཞིན། རི་ལྷར་ཞལ་བཞེས་དམ་
 བཞག་བཞིན། མ་གཤེལ་མ་འདའ་ཕྱིན་ལས་མཛོད། བར་དུ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་དང་། འག་དབང་མཚན་
 འཆང་སྤྱན་སྔ་རྩ། ཆོས་འཁོར་སྐྱོང་བར་ཞལ་བཞེས་བཞིན། ། དམ་ལས་མ་འདའ་ཕྱིན་ལས་མཛོད། ཐ་མར་
 སྤགས་འཆང་བདག་ཅག་གིས། མཆོད་བསྟོད་ལས་ཀྱི་གཉེར་གཏད་ན། བཞིན་ལས་ནམ་བཞི་སྐྱབ་པ་
 དང་། བསམ་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤེམ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེམ་སྟོབ་དཔོན་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་
 དང་། མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ། ཡོངས་འཛིན་ངག་གི་དབང་པོ་སོགས་ རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་
 བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤེམ་ཆུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྤེམ་དམ་བཞག་
 མཛོད་ཡོད་པ་སྤེམ་ཡིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་³ པར་) “གནས་ཡུལ་ཞིང་དང་རྩུ་ཁྲོད་
 བརྒྱད་ལ་སོགས། །ཁྱད་པར་བྲག་དཀར་ཅིངྩའི་དབྱིབས་འཆང་བ། །རང་སྤང་དག་པ་འཕུལ་གྱི་གཞལ་ཡས་
 བས། །བསྟན་དང་འགོ་ལ་ལེགས་ཆོགས་སྟེལ་བ་དང་། །གང་བཅོལ་ཕྱིན་ལས་གཉན་པོ་སྦྱབ་པའི་ཆེད།” ཟེར་
 གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྐར་མའི་གཞི་(སྐར་མ་ཇི་)ལས་དགོ་འདུ་ཁ་བྲུག་འགྱུ་སའི་ སྤྱུ་འཁོར་གཞུང་ལམ་བདའ་
 སྟེ་ ཀི་ལི་མི་ཊར་¹² གྱི་ས་གནས་སྤང་ལ་ཁ་བཟེར་ས་དང་ དགོ་འདུ་གི་བར་ན་ སྤྱུ་འཁོར་གཞུང་ལམ་གྱི་
 ལྷག་ལུ་ ར་ཞོ་གོ་བྲག་དཀར་མོ་བཟེར་མི་ བྲག་ཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་འདི་ མཐའ་ས་ལུ་ཡོད་པའི་ གནས་པོ་
 དཀར་བྲག་གི་གནས་ཁང་ཨིན་མ་སྟེ་ གཙང་གླིང་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་ སུར་པ་དོ་རྩེ་གིས་བཤད་པ་ཨིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

རྟེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ ནང་པའི་ཆོས་ཡང་དར་བྱབ་ཅིག་མ་སོང་པའི་དུས་སྐབས་ལུ་
 འདི་བསྐྱང་བཙན་ལུ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྟོལ་ཡང་ མི་ནག་པོ་པའི་ བོན་མཆོད་སྟེ་ གྲུང་བསད་ཞིན་མ་ལས་
 དམར་མཆོད་སྟེ་དྲང་སྟེ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྟོལ་ཡོད་རུང་ མི་ལོ་¹⁰ དང་¹¹ དེ་ཅིག་གི་རྟེ་མ་འབད་བ་ཅིན་
 མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་ སྐབས་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་གནང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་
 པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་པ་གིས་མ་ཆད་
 ས་གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་། ཆོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ གསུངས་གནང་ཞིན་མ་
 ལས་རྒྱར་ རྟེ་མ་དམར་མཆོད་འབད་དེ་ བོན་མཆོད་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སྟོལ་ཡོད་མི་འདི་བཞག་
 ཞིན་མ་ལས་ གཏོར་མ་འདི་རྟེ་མ་བཟུམ་སྟེ་ར་བཞེངས་ ཆོགས་རྩུམ་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཆང་མ་སྟེ་
 བསྟུ་ཞིན་མ་ལས་ དཀར་རྩུམ་ཙང་ཙ་སྟེ་ སྤུལ་ནིའི་འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ད་ལྟོ་ཚུ་ཆོད་ཀྱི་
 ནང་འཁོད་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྟེ་ར་ གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྟོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་
 བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་དགོ་གླིང་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྷར་ཀྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་བྲལ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་རྟེ་ མར་ཆང་
 དང་བཅས་པ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། དགོ་གླིང་གསང་སྤྲུགས་ཆོས་གླིང་ལྷ་ཁང་དང་ སྐར་མའི་

གཞིར་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ ཅུས་རྒྱན་ཅུ་གསེལ་མཚན་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག།
ལྷག་པར་ཅུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཅུས་རྒྱན་ཅུ་གསེལ་སྐྱེམས་དང་ གསེལ་མཚན་ཕུལ་ཚུགས་པ་
ཅིན་ རྒྱབ་དང་དཔུང་གཉམ་བཟང་དགས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

དག་རྒྱན།

དང་ཕུ་པམ་རྒྱན་རྒྱན་ ཨ་རྒྱས་དང་ཨང་རྒྱས་ཚུ་གིས་ གཏམ་རྒྱད་སྤྱབ་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་
གནས་པོ་སྤྱན་ཆ་བཞི་ཡོད་པ་སྤྱེ་བཤད་པ་ཡིན་མས། ཁོང་སྤྱན་ཆ་བཞི་ལས་ ཐོ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཤོས་ར་ མང་འདི་
དག་ལྷ་དང་ དེ་གི་འོག་ དག་གླིང་བཀའ་བྲག་ དེ་གི་འོག་ལུ་ རྩལ་བྱུང་བཅུད་དང་ དེ་གི་འོག་ ར་ཡེ་བཙན་
ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས། ཁོང་བཞི་པོ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྟོབས་མཁས་དགས་ དམག་འོང་པ་
ཅིན་ དམག་གི་གདོང་ལེན་འབད་ནི་ལུ་མཁས་དགས་ཡོད་པའི་སྒོར་ལས་ ཐོན་མཚན་རྒྱགས་ལ་བའི་སྤྱབས་ལུ་
ཐོན་ཚོས་ཀྱི་ཆོག་ནང་ལས་ཡང་ དམག་དཔོན་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་མང་དག་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ དམག་ག་ཏེ་
རྒྱབ་ས་ལུ་ དམག་དཔོན་སྤྱེ་བྱོན་དོ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྤྱེ་ གཙང་གླིང་སྤྱི་འོག་གི་ ཆོགས་པ་
ཕུར་པ་དོ་རྩེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷག་པར་ཅུ་དག་གླིང་ཆེད་འོག་གི་ མི་སེར་ཕོ་མོ་ཡོངས་ལུ་ སྤྱབས་མ་བདེམ་ག་ཅི་ར་འཐོན་རུང་ དེའི་རྒྱབ་
དཔུང་དང་མགོན་མཛད་ཚུགས་པའི་སྤྱབས་གནས་ཀྱི་རེ་འདོད་ གཡུས་དེ་ཁར་དག་བྱང་ཕྱད་རེ་འཐོན་རུང་
དེའི་དམག་དཔུང་གི་འགོ་འཁྲིད་པ་ཡང་ དག་གླིང་དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ཟེར་
སྤྱབ་སོལ་འདུག། གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ རྒྱ་ཁོར་ལོངས་སྤྱོད་ག་ཅི་ར་དགོ་རུང་ཐོབ་ཆོག་ཆོག་
སྤྱེ་ཡོད་ཟེར་ བཤད་སོལ་ཡོད་མི་འདི་ ལྷ་བཙན་གྱི་ཕྱག་ལུ་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་པའི་ རྒྱ་
མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་ཁོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཚུ་ གནང་མ་ཡིན་ཟེར་སྤྱབ་ཡིན་མས།

ཐུབ་རྟེན་གྱི་ཡིག་ཆ།

དགེ་སླིང་དཀར་བླ་དང་བཙན་བླ་གི་གསལ་ལ།

གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།

ཁུ་ཁ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགེ་སླིང་གསང་སྤྲུག་ཆོས་སླིང་ལྟ་ཁང་གི་སྟོབ་དཔོན་བསྐྱང་རྒྱན་པ་ ཀུན་ལེགས་ནམ་རྒྱལ།

གཙང་སླིང་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་ཕུར་པ་དོ་ཨ།

གཤོ་བགྲེས་པ་དོ་ཨ།

༡ དགེ་སྲིད་ན་ཡེས་བཙན་བྲག།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

དགེ་སྲིད་ན་ཡེས་བཙན་བྲག།

གནས་བདག།

ན་ཡེས་བཙན་བྲག།

ས་གནས།

དགེ་སྲིད་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ན་ཡེས་སྤྱི་འོག།

བསྟེན་མི།

ཁུ་ཁ་རྫོང་ཁག་དགེ་སྲིད་ཆེད་འོག་འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥ ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་
ན་ཡེས་སྤྱི་འོག་མི་ཁུ་གིས་བསྟེན་མ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

དགེ་སྲིད་གསང་སྤྲུག་ཆོས་སྲིད་གི་ལྷ་ཁང་ བཞེངས་ནི་གི་ལུང་བསྟན་གནང་མི་ རས་རྒྱུད་དོ་རྩེ་གྲགས་པའི་
སྤྱི་ཡང་སྤྱད་ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ གཙང་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གིས་ མ་
འོངས་ལུང་བསྟན་གནང་མི་ལྟར་དུ་བཞེངས་བཞེངས་པ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་མས།

གཙང་མཁན་ཆེན་མཆོག་བོད་དབྱས་གཙང་ལས་མར་ རྟོ་མོན་ལུ་ཕེབས་གནང་ དེ་ལས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
ཡུལ་ལུ་ གནས་མཇལ་བར་ཕེབས་པའི་བྱོན་ལམ་ སྐབས་ཆ་ཟེམ་ལ་ཟེར་སའི་ ལ་རྒྱུད་ལུ་ཕེབས་ཏེ་ གཟིགས་
ཞིབ་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ ནས་འབྲུ་གསུམ་ནམ་མཁའ་ལུ་གཏོར་གནང་སྟེ་ སྤྱི་མའི་སྤྱི་རྒྱུད་ལུ་ ཕྱག་ཞུ་མི་
ཞལ་སྟོབ་ དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཐུགས་གཏད་དེ་ དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་བྱུག། བྱ་ཚྱོད་
ཀྱིས་ སྤྱི་གོ། ཐུག་ཕྱག་ ཏད་ལུང་གི་མདོ་བསྐྱུང་དང་། ལྷག་པར་དུ་ རྟེན་རྒྱུ་འབྲེ་འགོང་པའི་མཐའ་དམག་
སྟོག་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་གི་རི་མཐོན་པོ་དེ་ལུ་ དཔལ་ཆེན་དོ་རྩེ་གཞོན་ཅུའི་སྐབས་སྟེ་ཅིག་བཅུགས་ཤིག་ཟེར་བྱུག་གི་
མཛུབ་མོ་ དགེ་སྲིད་དགོན་པའི་རི་དེ་ལུ་བསྟན་ནས་ ཡང་ལས་ཡང་དུ་ མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གསུངས་གནང་
བྱུག། ལུང་བསྟན་དེ་སྟེ་གསུངས་གནང་ཡོད་པ་བཟུམ་སྟེ་ ཁྱབ་བརྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕུར་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ནལ་

འཕྱོར་པ་ གཙང་མཁན་ཆེན་ཁོ་རའི་དངོས་སྟོབ་ དཔལ་འཕྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་ དགོ་དགོན་གསང་སྤགས་
 ཆོས་གྲིང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་སྟེ་ གཙུག་ལག་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་ རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ཏུས་
 རབས་ ༡༥ པའི་ནང་ལུ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དགོན་པ་དེའི་གནས་བདག་དཀར་བླ་དང་
 བཙན་བླ་ཟེར་བའི་དགུ་ལྷ་གཉིས་ཡང་རྟེ་མ་མི་སེར་ལུ་ གཞོད་པ་བཀལ་མི་ཅིག་ཡིན་རུང་ བྱལ་ལས་ སྤམ་
 གིས་ དེ་ཁའི་སྤང་མ་སྟེ་བཀའ་བསློག་གནང་གནང་མ་ཅིག་ཡིན་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

ལྷ་བཙན་བཀའ་དག་དེ་ བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥ གྱི་རྒྱབ་) “གྲུ་ གདོད་ནས་རང་བྱུང་རིག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེས། སྤྱི་མེད་ཤེལ་གྱི་གདུལ་བྱ་འགོ་བའི་ཁམས། སྐྱ་ཚོགས་དར་གྱི་རྩེས་སུ་འབྱང་བའི་
 ཟོལ། མཐའ་ཅིག་བཟུང་བར་དཀར་བ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། རྟོན་དམ་ཚོས་སྤྱི་རང་ལས་མ་གཡོས་བཞིན། ལྟར་
 སྤང་སྟེ་འགྲོའི་རོ་ན་དེགས་པའི་གཟུགས། འཇིགས་རུང་ཏུས་མཐའི་མེ་ཡི་བྱིན་འཕྲོག་པའི། གཟི་བཙུང་
 མཚུངས་པ་མེད་པ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། མཛེས་པའི་རྒྱན་དང་སྤྱོད་པའི་གོ་ཆ་བགོས། དེ་སྟེང་སྐྱ་ལྷའི་ཟེ་འོག་ལྷུབ་
 གྱོན་གྱིས། རབ་མཛེས་ལྷ་དབང་གཡུས་ལས་རྒྱལ་བ་ལྟར། དཔལ་མཚན་ཏུ་མས་བརྒྱན་པ་ཁྱེད་ལ་
 བསྟོད། གཡས་པའི་ཕྱག་གིས་མདུང་དམར་འབར་བ་བཟུང་། བར་ཏུ་གཙོད་པའི་དག་བཞེགས་སྤྱིང་རྩ་
 ཕུགས། གཡོན་པར་སྤྱད་བང་བསམ་འཕེལ་ལོར་བུ་འཛིན། ཅི་འདོད་མོད་ལ་སྟེར་བ་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། ལྟར་
 མགྲོགས་རྩལ་དང་ལྷན་པའི་རྟ་དམར་ལ། ལོར་བུའི་ཕྱ་ཚོམ་སྤྱས་པའི་གསེར་སྒྲ་གཏད། སིལ་སིལ་གཡེར་ག་
 བླ་ཏུ་འཁྲོལ་བའི་སྟེང་། བཅིབས་ནས་སྟོང་གསུམ་སྒྲད་ཅིག་ལྷུལ་ལ་བསྟོད། སྤྱིད་གསུམ་ཡིད་དབང་
 འགྲུགས་པའི་མེ་ཏྲོག་མདའ། དལ་གྱིས་འཕངས་པའི་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མོས། མདའ་དར་གཏེར་བུམ་འཛིན་
 ཞིང་ནམ་གཞར་ཡང་། སྤྲའི་རེག་བྱས་རོམས་མེད་ཁྱེད་ལ་བསྟོད། གཞན་ཡང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་ནམ་
 འགྲུར་སོགས། གཅིག་ཏུ་མ་ངས་ཚོ་འཕུལ་སྐྱ་ཚོགས་སྟོན། རྩུ་འཕུལ་མཐུ་ལྷན་སྟེ་དབྱང་གནམ་སའི་
 ཁྱོན། མ་ལུས་གང་བ་འཁོར་དང་བཅས་ལ་བསྟོད།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་
 ལུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་དམར་པོ་ རབ་ཏུ་ཁྲོས་པའི་ཞལ་མདངས་ཤིང་ མཆེ་བ་བཞི་པོ་གཅིགས་པ། སྤྱན་
 གསུམ་པོ་ རྟ་གདོང་གི་མེ་བཟུམ་སྟེ་འབར་ དབུ་ལུ་ ཕུགས་གྱི་ཁབ་ཚོག་གསོལ་ཏེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་གདུང་

གི་དར་དམར་པོ་གནམ་ལུ་འཕྱར་ཞིང་། གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་མཐུན་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་བསྐྱམས་ནས། སྟོང་གསུམ་ཡུད་ཀྱིས་སྐོར་བའི་རྟ་དམར་རྒྱུད་གི་བང་ཅུལ་སེམས་ལྷན་མགྲོགས་པ་ལུ་ཆིབས་ཏེ་ དཔའ་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ འབྲིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ། དེའི་མདུན་ལུ་ གསང་བའི་ཡུམ་ཆེན་མཆོ་སྦྱན་རྒྱལ་མོ་ སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་སྟོན་ཀའི་ལྷམ་ཉ་གང་བཟུམ་ ཞལ་འཇུག་ལང་ཆོ་རྒྱས་ཏེ་ སྐུ་ལུ་ན་བཟའ་དར་སྒྲ་ལྷའི་བཞེས་སྟེ། ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ གཡོན་པར་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་གང་བའི་གཞོང་པ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲུང་། མཐའ་འཁོར་ལུ་ བཀའ་གཉན་བཅན་དམར་འབྲུམ་སྟེ་དང་ སྤང་སྤྱོད་བྱེགས་པའི་ལྷ་མ་སྤྱན་གངས་མེད་ཀྱིས་བསྐོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོན་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མཐུ་ཨིན་པས།

བཅན་བྲག་དང་མཆོ་སྦྱན་རྒྱལ་མོ།

དགེ་ལེགས་དགོན་པ།

དམ་བཞག།

བཅན་བྲག་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༥ པར་) “ཀྱི། སྟོན་ཆོ་པརྟ་ཀ་ར་ ཡིས། །ཇི་ལྟར་བསྐོ་བའི་ཐ་ཆོག་བཞིན། །ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས། །བདག་ཅག་བསམ་དོན་བསྐྱབ་པར་

མཛོད།།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ཐོན་པ་སྤྱོད་ཐོན་གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་
བར་ བསྐྱུན་པ་དང་དགོན་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་མི་ཅིག་སྤྱོད་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་མིན་པས།

བཙན་བྲག་གི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་༥ པར་)“ཀྱི་ ཆོས་དབྱིངས་རང་བཞིན་
ནམ་པར་དག་པའི་གདངས། །འགགས་མེད་རོལ་ཚུལ་ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་འཕྲུལ། །རང་བཞིན་ལྷན་གྲུབ་བ་
གམ་བཅུགས་པའི་བྲག །གནས་ཀྱི་ཀ་བ་ཆས་འབྲེལ་གཞུང་ལས་ནས། །ལྷ་ཆེན་དག་བསྐྱེད་བྲག་བཙན་འཁོར་
དང་བཅས།།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ དག་གི་སྤྱོད་ཆེད་འོག་སྤྱོད་བ་ཆགས་ས་ ས་གནས་ཅན་ཅན་ཟེར་ས་ལས་
ཡར་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྱོད་ ཏུས་ལུན་ཆུ་ཆོད་གཅིག་དང་ཕྱེད་དེམ་ཅིག་ འབྲེལ་དགོ་པའི་ས་ཁར་ལུ་ དག་གི་སྤྱོད་
བཙན་བྲག་གི་གནས་ཁང་མིན་སྤྱོད་ ན་ཡེས་སྤྱོད་འོག་གི་ཆོགས་པ་སྤྱོད་པ་གིས་བཤད་པ་མིན་མས། ན་ཡེས་སྤྱོད་
འོག་གི་མི་ཆུ་གིས་ ལོ་ལྷར་བཞིན་ཏུ་ ལྷམ་༥ པའི་ནང་ གནས་ཁང་ལུ་འབྲེལ་ཞེན་མ་ལས་ གསོལ་མཆོད་རེ་
ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་མིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འབྲེལ་ ནང་པའི་ཆོས་ཡང་དར་བྱུང་མ་སོང་པའི་ཏུས་སྐབས་ལུ་
འདི་བསྐྱེད་བཙན་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤྱོད་ཡང་ འཇིག་རྟེན་པ་གིས་ བོན་མཆོད་སྤྱོད་ གྲུང་བསད་ཞེན་མ་
ལས་ དམར་མཆོད་ཕུལ་སྤྱོད་ཡོད་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱོད་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་

འིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱུ་གི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྤྱི་ཆེན་
དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅག་གནང་པ་གིས་མ་ཆད་ ས་གནས་འདི་
གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་། ཆོས་བཤད་གི་རིམ་པ་ཚུ་གསུངས་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་
མཆོད་འབད་དེ་ བོན་མཆོད་གི་ལུགས་སྤོལ་སྤེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སྤོལ་ཡོད་མི་འདི་བཞག་ཞིན་མ་ལས་ གཏོར་མ་
འདི་ཉེ་མ་བཟུ་སྤེ་ར་བཞེངས་ ཆོགས་རྩལ་གིང་འབྲས་གི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཆང་མ་སྤེ་བསྟུ་ཞིན་མ་ལས་ དཀར་
རྩལ་ཚང་ཚ་སྤེ་ སྤུལ་ནིའི་འགོ་བཟུགས་གནང་བའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་གི་ནང་འཁོད་ལུ་
གཡུས་སྤོལ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྤེ་ གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྤོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྤེ་བཤད་པ་ཨིན་
པས།

རག་རྒྱུ།

དང་ཕུ་ བམ་ཀན་ཀས་ ཨ་ཀས་དང་ཨང་ཀས་ཚུ་གིས་ གཏམ་རྒྱུད་སྤྱབ་དོ་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ ཁོང་
གནས་པོ་སྤྱན་ཆ་བཞི་ཡོད་པ་སྤེ་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་སྤྱན་ཆ་བཞི་ལས་ བོ་ཀན་མ་སྤོལ་ཤོས་ར་ བྲང་འདི་
དག་ལྟ་དང་ དེ་གི་འོག་ དག་གིང་བཀའ་བྲག་ དེ་གི་འོག་ལུ་ རྒྱུ་བྱང་བདུད་དང་ དེ་གི་འོག་ན་ཡེ་བཙན་
ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས། ཁོང་བཞིཔོ་འདི་ གནམ་མེད་ས་མེད་མཐུ་སྟོབས་མཁས་ཏུག་ དམག་འོང་པ་
ཅིན་ དམག་གི་གདོང་ལེན་འབད་ནི་ལུ་མཁས་ཏུག་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ བོན་མཆོད་རྒྱབ་པའི་སྐྱབས་ལུ་ བོན་
ཆོས་གི་ཆོག་ནང་ལས་ཡང་ དམག་དཔོན་དག་ལྟ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ཟེར་ བྲང་དག་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ དམག་ག་ཏེ་རྒྱབ་
ས་ལུ་ དམག་དཔོན་སྤེ་བྱོན་དོ་ཡོད་པའི་ ལོ་རྒྱུས་ཡ་མཚན་ཆེ་ཏོག་ཏོ་སྤེ་ གཙང་གིང་སྤྱི་འོག་གི་ ཆོགས་པ་
ཕུར་པ་དོ་རྩེ་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷག་པར་དུ་དག་གིང་ཆོད་འོག་གི་ མི་སེར་པོ་མོ་ཡོངས་ལུ་བྱ་སྤྱབས་མ་བདེམ་ ག་ཅི་བཟུམ་རང་འཐོན་རུང་
དེའི་རྒྱབ་དཔུང་དང་མགོན་མཛད་ཚུགས་པའི་སྐྱབས་གནས་གི་རེ་འདོད་ གཡུས་དེ་ཁར་དག་བྱང་འཕུད་རེ་
འཐོན་རུང་ དེའི་དམག་དཔུང་གི་འགོ་འཁྲིད་པ་ཡང་ དག་གིང་དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པ་
ཨིན་ཟེར་སྤྱབ་སྤོལ་འདུག། གཡུས་སྤོལ་འདི་ནང་གི་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད་ག་ཅི་ར་དགོ་རུང་ ཐོབ་

ཆོག་ཆོག་སྒྲེ་ཡོད་ཟེར་བཤད་སྟོལ་ཡོད་མི་འདི་ ལྷ་བཙན་གྱི་ཕུག་ལུ་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་ཡོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་ནོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་གནང་མ་ཞིན་ཟེར་སྐབ་ཞིན་མས།

གཙོ་བོ་ན་ཡེས་སྤྱི་འོག་དང་ དགེ་སླིང་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཆོས་སྤང་གཏང་པའི་སྐབས་ མགོན་
པོ་ལྷམ་བུ་དང་ཆོས་སྤང་ཚུ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ། ལྷ་བཙན་ཡང་གཏོར་གྲུལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་
མར་ཆང་དང་བཙས་པ་སྒྲེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། རྣམ་མའི་གཞིར་ཕུན་ཆོགས་དཔལ་རི་དགོན་
པའི་ལྷ་ཁང་དང་ དགེ་སླིང་གསང་སྔགས་ཆོས་སླིང་ལྷ་ཁང་ནང་ལུ་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་
ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ དད་པ་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་
ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་འགྲུབ་ཚུགས་པ་ཞིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

དགེ་སླིང་ན་ཡེས་བཙན་བྲག་གི་གསོལ་ཁ། རྒྱ་ཁ་སློན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

དགེ་སླིང་གསང་སྔགས་ཆོས་སླིང་ལྷ་ཁང་གི་སློབ་དཔོན་བསྐྱང་རྒྱུན་པ། གུན་ལེགས་ནམ་རྒྱལ།

ན་ཡེས་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་སྤྲེན་པ།

ཁ་པོ་བཟེས་པ་རྩོ་རྩ།

༣ གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྟུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

གནས་བདག།

ས་གནས།

བསྟེན་མི།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།

གངས་རི་བྱ་དཀར་མོ།/ཇོ་མོ་གངས་སྤུན་བྲག་དཀར་གནས་ ཆོ་རིང་མཆེད་
ལཱི་གཤལ་ལས་ ལྷོར་སྟག་མོ་འདྲུས་མ་ལ་ཆེབས་པ་བཟེང་ཡོད་མི་དེ་གི་ རྣམ་
སྤྱལ་སྟེ་བཙུ་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་མས།

སྐར་མའི་གཞིར་སྤུན་ཆོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་། (སྐར་མ་ཇི་ལྷ་
ཁང་།) སུམ་རྟོག་སྤྱུ་ལ།

ཁྱུ་ཁ་རྫོང་ཁག་དགེ་གྲིང་རྟེན་འོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥ ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་
གཙང་གྲིང་སྤྱི་འོག་དང་དི་ལི་ཁ་སྤྱི་འོག་ དགེ་དགོན་སྤྱི་འོག་གསུམ་གི་མི་
སེར་རྩུ་གིས་ གཞི་བདག་སྟེ་བསྟེན་མི་ཅིག་ཨིན་མས།

སྐར་མའི་གཞིར་སྤུན་ཆོགས་དཔལ་རི་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་། (སྐར་མ་ཇི་ལྷ་ཁང་)

བསྟན་པའི་སྤྱན་བདག་ཆེན་མོ་ ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མ་ མོན་མོ་བཟ་ཤིས་ཁྱེའུ་སྤྱན་གྱི་ནུས་སྤྱལ་ ཞིང་
གཤེགས་ཀྱི་ཡུམ་སྐྱ་བགྲེས་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་སྤྱན་མཆོག་གིས་ མཐའ་མཚམས་ཀྱི་མི་སེར་ཚུ་ གསོན་ཤི་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་ལུ་ས་ གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་འདི་ཉིད། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཤིང་མོ་
སྤང་ལོ་ ༢༤་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆོས་ ༥ ལུ་ ལྷ་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་འགྲོ་སོང་མ་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་། ས་
འདུལ་བྱིན་ལྷབས་སོགས་རྟོར་སློབ་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་གྲུབ་སྟེ་ ཀྱུ་ཡུམ་ཕུན་ཚོགས་ཆོས་སྤྱན་ཞབས་
གྱིས་བཞེངས་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

ནུས་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན།

གནས་བདག་གི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པའི་རྒྱབ་) “རྒྱུ་ རྟོ་རྟེ་བཙུན་མོའི་ནུས་
རོལ་མ་མོ་བྱོད། །སྤྱིད་པར་གནས་ཀྱང་ཉེས་པའི་ར་རིས་བྲལ། །རབ་དཀར་ཟླ་བ་འབྱམ་གྱིས་མི་མཆོན་
པའི། །རབ་མཛེས་མཚུངས་པ་མེད་པ་བྱོད་ལ་བསྟོད། །སྐྱ་ལ་དར་བཟ་རིན་ཆེན་དུ་མས་བརྒྱན། །འཁོར་དུ་སྤྱུལ་
པའི་བུ་མོ་རིགས་བཞི་དང་། །རྩ་སྟན་འབྱམ་ཕྱག་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱོར་ལ་བསྟོད།”ཟེར་གསོལ་ཁ་ནང་ལས་གསལ་
དོབབུམ་སྟེ་ ཡུལ་ལྷ་དེ་གི་སྐྱ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་རབ་དུ་དཀར་བའི་ཟླ་བ་འབྱམ་གྱིས་འོད་ཕྱག་ཕྱག་བཟུམ་
ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ ལྷ་བའི་ཆོག་མི་ཤེས་པར་སྟེག་པའི་ཉམས་ཀྱིས་ སྐྱ་ལུ་དར་བཟ་རིན་པོ་
ཆེ་ལེ་ཤ་གིས་བརྒྱན་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲར། འཁོར་སྤྱུལ་པའི་བུ་མོ་རིགས་བཞི་དང་ ལྷ་སྟན་འབྱམ་ཕྱག་
གིས་བསྐྱོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཨིན་པས།

དམ་བཞག།

རྩོམ་གངས་སྤྱན་བྲག་དཀར་མོའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣
ཀྱི་རྒྱབ་) “མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛམས་རྟོ་རྟེ་དང་། །དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱན་སྤྱུ་ །ཁས་སྤངས་ཇི་ལྟར་དམ་
བཅའ་བཞིན། །དགོན་གནས་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་བར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྟེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་བདག་འདི་
གིས་ ཉེ་མ་མཐུ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞབས་དྲུང་དག་དབང་ནུས་ཀྱི་དང་ ལྷག་པར་དུ་ སྤྱམ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་
མཚོའི་སྤྱན་སྤྱུ་ ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་ཞིའི་ཁས་སྤངས་ཕུལ་ཏེ་ དམ་བཅའ་བཞེས་ཡོད་པའི་སྤྱང་མ་ཅིག་ཨིན་པས།

གངས་རི་བྱ་དཀར་མོའི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༡ པར་)“རྒྱུ་ ཉི་མ་ལ་ཡི་རི་ལ་
གནས་བཅས་ཤིང་། །ལྷ་སྤྱན་ན་རྒྱུང་འབྱུང་གི་གཙོ་མོ་སྟེ། །ཇོ་མོ་གངས་རིའི་ལྷ་མོ་འཁོར་དང་བཅས། །སྤྱན་
འཛེན་མཆོད་པའི་གནས་འདིར་གཤེགས་སུ་གསོལ།” ཟེར་ སྤྱན་འཛེན་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྤྱན་ཆོགས་
སྤྱིང་གི་གཞུང་ལམ་ དག་འདུ་ལས་མར་འགྲོལ་ད་ས་གནས་གསུམ་མདོ་ཁ་ལས་ཁ་ཡར་བལྟ་སྟེ་ ཏུས་ཡུན་
སྐར་མ་ ༣༠ དེ་ཅིག་འགྲོལ་ད་ལྟོད་པ་ཡིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

ཇོ་མོ་གངས་སྤྱན་བྲག་དཀར་འདི་འབད་བ་ཅིན་ གནས་ཀྱི་བདག་པོ་ནོར་ལྷ་སྟེ་བཙུན་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ གཞན་
ལུ་སྤྱིས་ལྷ་དང་ཡུལ་ལྷ་མཆོད་ནིའི་ ལུགས་སྟོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལོ་ལྷར་གྱི་ཏུས་སྟོན་བཙུན་སྟེང་ཟེར་
དམིགས་བསལ་སྟེ་ཞུ་ནིའི་ ལུགས་སྟོལ་ཅིག་ ཉི་མ་ལས་རང་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་ སྤྱིས་ལོ་ ༤༡ ལང་མི་
ཨཔ་བཙན་བྲག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པས།

དགེ་སྒྲིང་ཆེད་འོག་གི་མི་ཚུ་གི་ཁྱིམ་ནང་ ལོ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ བཀོན་པོ་ལྷ་མ་འཕེལ་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ དེམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ། གནས་བདག་ཡང་གཏོར་གྲལ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་ མར་ཆང་
དང་བཅས་པ་སྤྲེགས་ལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། རྒྱུ་མའི་གཞིར་སྤྱན་ཆོགས་དཔལ་དེ་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་
ནང་ལུ་ གསོལ་ལ་ཕུལ་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ ལྷག་པར་དུ་ བྱག་དཀར་མའི་གནས་ནང་ལུ་སྤྲོད་མི་མཆོམས་པ་ཚུ་
གིས་ གསོལ་ལ་ཕུལ་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

ངག་རྒྱུ།

དགེ་སྒྲིང་གསང་སྤྲུགས་ཆོས་སྒྲིང་དགོན་པ་ གདན་ས་བཅག་གནང་མི་ གྲམ་རྩེ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་
དུས་གསུམ་ལུ་ རང་སེའི་འབྱོར་པ་དང་བསྐྱུན་ཕྱག་ཞབས་ཏྲོག་ཞུ་མི་ ཆེད་འོག་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ཚུ་ དམ་
ཆོག་ནོར་བ་མེད་པར་བསྐྱུན་ཐབས་ལུ་སྐྱབས་དང་དགོན་མཛད་དགོ་པའི་བཀའ་བསྩལ་བཞིན་དུ་ དེའི་དམ་
བཅའ་ལས་མ་འགལ་བར་ ད་ཚུན་རྒྱུང་མ་པང་ལས་མ་གཡོ་བར་ སྐྱབས་འོག་གི་མི་སེར་ཚུ་དགའ་དགའ་སྤྱོ་
ཞིང་གི་ངང་ལུ་ཡོད་མི་འདི་ གནས་པོ་འདི་གི་མཐུ་དང་རྩས་པ་ལས་རྟེན་ཏེ་ཡིན་ཟེར་བཤད་སྤོལ་ཡོད་པ་དང་།
གངས་དེ་བྱ་དཀར་བྱ་མོ་ཟེར་ ཞོར་ལྷ་ཆོ་རིང་མཆོད་ལུ་ལས་མི་གཡོ་སྤྱང་བཟང་མ་ ཞལ་སེར་པོ་གཅིག་ཡོད་
ཟེར་ མ་འོངས་ལུང་བསྐྱུན་གནང་བ་བཞིན་ བྱག་འདི་གི་གདོང་ ཕུན་ཆོགས་སྒྲིང་ལ་སྤྲུག་ལུ་སྤྲོད་ཏེ་ཡོད་པ་
ལས་ ད་རེས་ནངས་པ་ཕུན་ཆོགས་སྒྲིང་ལུང་ཕྱོགས་ལུ་ ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་ དེ་གའི་མི་སེར་ཚུ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་ཏྲོག་ཏྲོ་ཡོད་མི་འདི་ གནད་དོན་དེ་ལས་བརྟེན་ཡིན་ཟེར་སྤྱབ་སྤོལ་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

བྱག་དེའི་རི་སྒོར་ར་རྒྱབ་སྟེ་ཐོག་ཆད་རིང་མོ་སྤྲེ་ཡོད་པའི་ཁར་ བྱག་དེ་ནང་མཚོ་ཅིག་ཡོད་མི་ལས་རྒྱ་ཐོན་ཏེ་ཡོད་
མི་དེ་ ཕུན་ཆོགས་སྒྲིང་གི་དོ་རྟི་རྒྱ་ཟེར་མི་དེ་ཡིན་མ་དུ་ རྒྱ་དེའི་རྒྱ་དེ་ཡང་ དེ་ལ་ལས་ཐོན་མ་མ་ཆད་ ཕུན་
ཆོགས་སྒྲིང་ལུ་སྤྲོད་མི་ཚུ་གི་འཐུང་རྒྱ་ཡང་ མང་ཤོས་ཅིག་དེ་ལ་ལས་ཡིན་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས། བྱག་དཀར་
དེ་ནང་ སྤུལ་གནག་པོ་སྤྲོམ་ཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་པའི་ཁར་ སྤུལ་དེ་དེ་ལའི་གནས་པོ་ཡིན་མ་ལས་ ཞོར་དང་
གཅིག་ཁར་འབྲེལ་བ་འཐབ་སྟེ་སྤྲོད་དོ་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ གཞོད་པ་བཀའ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ག་ནི་ཡང་མེད་ཟེར་
ཡིན་པས། དེ་མ་ཆད་ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ བྱ་ཆོད་ཅིག་ཡང་ གནས་དེ་ནང་འཁོར་ཏེ་ འབྲམས་སྤྲོད་དོ་ཡོད་པ་
ལས་ བྱག་དཀར་གནས་ཀྱི་གནས་བདག་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་རུང་ ད་རེས་ནངས་པ་མཐོང་སྤོལ་མིན་

འདུག་ཟེར་ཨིན་པས། གནས་དེ་ཁ་འགྱུ་སའི་ལམ་རྒྱ་ཡང་ལེགས་ཤོམ་མེད་པའི་ཁར་ གཡུས་ཁའི་མི་སེར་རྒྱ་
གིས་ ཏུས་བབས་རྒྱ་ནང་དཀར་མེ་རེ་ཕུལ་བར་འགྱུ་དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ མོ་རའི་གསོལ་མཆོད་དེ་ རང་སོའི་ལོ་
མཆོད་སྐབས་གཏང་ནི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ གནས་ཁང་ལུ་འགྱུ་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ག་ནི་ཡང་
མིན་ལུག། གཡུས་ཚན་དེ་ནང་གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བྱ་དཀར་བྱ་མོའི་གནས་ཟེར་སྐབ་
དོ་ཡོད་པ་ཨིན་རུང་ ཡིག་ཆས་དང་འབྲིལ་བ་ཅིན་ རོ་མོ་གངས་སྤྲོན་བྲག་དཀར་གནས་ཟེར་ བཙུ་དགོ་མི་དེ་
ཡང་ ཆོ་རིང་མཆོད་ལཱའི་གལ་ལས་ ལྷོར་སྟག་མོ་འདུས་མ་ལ་ཆིབས་པ་ཟེར་ཡོད་མི་དེ་གི་ རྣམ་སྤྱུལ་སྟེ་བཙུ་
དོ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱུ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

དགེ་སློང་དཀར་བྲག་དང་བཙན་བྲག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།གནས་ཡིག་ཀུན་པན་ལམ་སྟོན་གྱི་དེབ།
རྒྱ་ཁ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་དེབ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

དགེ་སློང་གསང་སྔགས་ཆོས་སློང་ལྷ་ཁང་གི་བསྐྱུང་རྒྱུན་པ་ ཀུན་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ན་ཡེས་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་སྟེན་པ།

ཀུ་པོ་བགེས་པ་དོ་ཨྲ།

༤ དེགས་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

དེགས་མོ།

ས་གནས།

སྤྲུལ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

སྤྲུལ།

བསྟེན་མི།

ཁྱུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་གླིང་རྟེན་འོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥

ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་ སྤྲུལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་མེར་རྩེ་གིས་ གཞི་བདག་སྤྱི་

བསྟེན་མི་ཅིག་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྲུལ་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གནད་ས་ཆགས་བཏབ་མི་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་གླིང་གསང་སྤྱགས་ཆོས་གླིང་ལྷ་ཁང་གི་
གནད་ས་བཅགས་གནད་མི་ མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཞལ་སློབ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པ་མཚུག་བསྐྱུ་ཁམས་དང་ ཏུས་རབས་ ༡༩ པ་འགོ་བཅུགས་ཁམས་ཅིག་ལུ་ གཡུས་
ཚན་འདི་ནང་སྟོད་མི་རྩེ་གི་ ཁོང་འདི་དོན་ལུ་ཕྱག་དང་མཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་སྤྱབས་དང་མགོན་ལྷ་ས་དང་། བསོད་
ནམས་བསམ་ག་སའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་གླིང་དགོན་པའི་ཡན་ལག་
སྤྱི་ གྲམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་སྤྱི་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
ཆོགས་པ་ པདྨ་ཆེ་རིང་གིས་ངག་རྒྱུན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྤྲུལ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་
དེགས་མོ་དང་ སྤྱི་སྤྱི་འོག་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མོ། ལུང་རྒྱས་ཁའི་གཡུས་ཚན་
གྱི་ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ་ཆེན་པོ་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཅས་
གཡུས་སློ་ཁག་ ༥ གི་ མི་མེར་རྩེ་གིས་ཁོང་འདི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྤྱབས་དང་མགོན་ལྷ་ས་

དང་། ཤིན་པོའི་དགེལ་དགེ་ཙ་སྐྱབ་ས་ དེ་ལས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ཡུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྷ་ཁང་
འདི་ནང་ལུ་ཕུལ་ཕྱ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྔའི་ནང་ལུ་ ཕུག་མཆོད་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་ཕྱ་
བཏབ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྐྱར་དགོན་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ ལྷ་ཁང་གཞན་ བཞེངས་
བཞེངས་པ་ར་མིན་འདུག་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

སྐྱར་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་མཐོང་སྣང་།

ལྷ་བཙན་གྱི་ནུམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཆོག།

ལྷ་བཙན་བློ་གསལ་མའི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡༡ གི་རྒྱབ་) “བྱོ་ ཕྱི་ལྷར་དོ་རྩེ་ཆེ་བཙན་དོ་རྩེ་
བླག ཁན་ལྷར་ལྷན་གྱུ་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་། གསང་བ་ཡེ་ཤེས་འཇའ་མདངས་གསལ། འཁོར་ཡུག་དགའ་
བའི་སྒྲོན་ཆལ་དང་། སྐྱབ་ཀྱི་ཡུལ་དགོན་འདིའི་བདག ཁེགས་བྱས་ཡིག་རིས་བྲིས་འདྲ་བའི། སྤྲིད་པའི་ལྷ་མོ་
ཆེ་མོ་བྱོད། སྐྱེ་མདོག་རབ་དཀར་སྟོན་ལྷའི་ཞལ། ཕྱག་གཡུལ་མདའ་དར་མེ་ལོང་འཛིན། གང་འདོད་དངོས་
གྱུ་བ་སྟེར་བའི་བདག གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་བསྐྱམས། དབུལ་འཕོངས་སེལ་མཛད་མ་ལ་

བསྟོན། །ཆིབས་སུ་བདུད་རྩ་རྒྱུད་གཤེག་ཆིབས། །ཤོང་སྤྲད་སྤུལ་མཐུར་སྤུལ་རྩུན་སྤྲུལ། །སྟོང་གསུམ་ཉལ་ཞིང་
 བསྟན་དག་བསྟོལ། །མཐུ་ཆེན་དཔའ་མོ་ཁྱེད་ལ་བསྟོན། །འདྲོད་དགུར་བསྐྱར་བའི་རྩུ་འཕུལ་གྱིས། །ཞི་རྒྱས་
 དབང་དྲག་ལ་སོགས་ཏེ། །རབ་འབྱམས་ལས་ལ་ཐོགས་པ་མེད། །རྩལ་ལྡན་མ་མོ་ཁྱེད་ལ་བསྟོན། །བསྟན་ན་
 བརྩེ་གདུངས་མ་བས་ཆེ། །བསྐྱལ་ན་འཕྲིན་ལས་སྟོག་བས་མགྲོགས། །བཙེལ་ན་བསམ་དོན་རྩུར་འགྲུབ་
 པའི། །བཙན་བདུད་སྤུལ་མོ་ཁྱེད་ལ་བསྟོན། །བདག་ཅག་ཡོན་མཛོད་འཁོར་བཙས་གྱི། །བསམ་དོན་མ་ལུས་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ལྷ་སྐུ་བདུད་བཙན་སྤུལ་མོ་སོགས། །འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོ་བཙས་ལ་བསྟོན། །སངས་རྒྱས་
 བསྟན་པ་བསྐྱུང་བ་དང་། །དེ་འཛིན་སྟེས་བུའི་དགོངས་བཞེད་འགྲུབ། །ཡོན་སྦྱར་འདྲོད་པའི་དོན་ཐམས་
 ཅད། །གཡུང་དམ་བཞིན་དུ་འཕྲིན་ལས་མཛོད།།”ཟེར་ །གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ །ལྷ་
 བཙན་དེ་གི་སྐུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ །གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ །ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཙས་པ་སྟེ་
 ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ །མདའ་དར་དང་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ །གཡོན་པ་ལུ་ །མཆོག་མཐུན་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་
 དུ་འབེབས་པའི་ །ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་བསྐྱམས་པ། །མཐུ་དང་ལུས་པ་འབད་བ་ཅིན་ །སྟོང་གསུམ་ཡུད་གྱིས་
 །སྟོར་བའི་ །བདུད་རྩ་ཁ་མདོག་དམར་པོ་ །རྒྱུད་གི་གཤེག་ཅན་གྱར་ །རྒྱལ་པོ་རོལ་པའི་སྤྲུལ་གྱིས་བཞུགས་ཡོད་
 པའི་གྱར། །མཐའ་འཁོར་ལུ་ལྷ་སྐུ་བདུད་བཙན་སྤུལ་མོ་བཙན་དམར་འབུམ་སྟེ་དང་ །སྤང་སྟོན་དེགས་པའི་ལྷ་མ་
 སིན་གངས་མེད་གྱིས་བསྟོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ །བསྟོན་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཨིན་པས།

ལྷ་བཙན་བློ་གཏེགས་མོ།

དམ་བཞག།

ལྷ་བཙན་བློ་གཏེགས་མོའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་༣) “པ་རྒྱ་བཟླ་གྲུབ་ཐོབ་
བརྒྱད་བཅས་ཀྱི། །རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་བ་ཀའ་གསང་གཉན་པོ་དང་། །དམ་ཆོག་དོ་རྩེའི་ར་བར་ཁྱོད་ལྷགས་
ན། །དལ་ལྷན་མ་གཡེལ་གཡར་དམ་དེ་འཛིན་སྟོང་།” ཟེར་དེ་སྤེ་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤེ་ སྟོབ་དཔོན་པ་རྒྱ་འབྱུང་
གནས་ཀྱི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྤེ་ཚུལ་བཞིན་སྟོང་མི་ཅིག་སྤེ་
དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤེ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤུན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་པར་)“ཕྱོད་ བཀ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་དག་
ལེགས་རྒྱས་པའི་ཞིང་། གཙང་ཆབ་པོ་མོ་གཡས་གཡོན་འབབས་པའ་མགུལ། རྩོམ་བྱའི་བྲག་རི་བ་གམ་
བཙེགས་པའི་སྟེང་། ཀླང་བྱང་ལྗོན་པ་གཡུ་ལོ་རྒྱས་པའི་གཡུས། ལྷན་ཆགས་རྩམ་བཟིན་རིན་ཆེན་གཞལ་ཡས་
ནས། སྲིད་པའི་མ་མོ་ཀུན་གྱི་གཙོ་མོ་མཆོག ཁ་ཅིག་དྲེགས་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས།” ཟེར་གསལ་དོ་
བཟུམ་སྟེ་གཡུས་ཚན་གྱི་མཐའ་མ་ལུ་ཆགས་ཏེ་འདུག།

ལྷ་བཙན་དྲེགས་མོའི་གནས་ཁང་གི་པར།

གསོལ་མཆོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགོ་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་ མ་སོང་པའི་
དུས་སྐབས་ལུ་ དེ་བསྐྱང་བཙན་ལུ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ བོན་མཆོད་སྟེ་ ལོ་རེ་ལུ་ བཀའ་དང་བྱ་རེ་
བསད་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཆོད་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་ཡོད་རུང་ མི་ལོ་^{༡༠} དང་^{༡༡} དེ་ཅིག་གི་སྤྲོ་གོང་ལུ་ མི་
དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ རྒྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
འཛིན་པའི་ རྒྱུ་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ ས་
གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་ ཆོས་བཤད་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་
མཆོད་འབད་དེ་ བོན་མཆོད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སྲོལ་ཡོད་མི་འདི་བཀོ་བཞག་ཞིན་མ་ལས་ ལོ་
ལྟར་བཞུགས་དུ་ལྷ་མོ་ཆོགས་རྒྱབ་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྒྱས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚངས་སྟེ་
བསྟུ་ མར་དང་དར་ཆོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཙང་ཙ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་ ལྷ་མ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་
ཆོག་གནང་སྟེ་སྤུལ་ནིའི་འགོ་བཙུགས་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་རྒྱ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་
ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་
ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཨིན་
པས།

དག་རྒྱལ།

ལྷུག་པར་དུ་ རང་སེའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་སྤུལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
གྱི་ལོ་ལྟར་གྱི་དུས་ཚོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞེས་སྟེ་སྤུལ་རྒྱུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་གི་མི་དང་ རྟ་ཞོར་སེམས་ཙན་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་བར་ཆད་ཀྱི་གཞོད་པ་ག་ནི་ཡང་མེད་པར་ ཆར་རྒྱ་དུས་
ལུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། བྱ་བ་ལམ་འགོ་འགྲུབ་རྒྱུགས་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།
གལ་སྲིད་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞེས་སྟེ་ དུས་ཚོད་ཁ་ལུ་མ་སྤུལ་ ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་
བཙོག་དང་གྲབ་གྲིབ་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་རྒྱ་ལུ་ནམ་ཆམ་རེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཐོག་ལུ་གཞོད་པ། ཕྱི་ཁ་ལས་
རྒྱབ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་ཕོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

གཙོ་བོ་སྤྲུའཔ་གཡུས་ཚན་དང་ བདག་པ་གཡུས་ཚན་ སྤེན་སྡེ་ཁ་འོག་གི་མི་ཚུ་གིས་བྱིས་ནང་ འོ་ལྟར་གྱི་ཚོས་
སྤྲུང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལུ་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སྤྲུང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ལྟ་
བཅན་ཡང་གཏོར་གྲུ་ལུ་བཅུགས་ཏེ་མར་ཆང་དང་བཅས་པ་སྤྲེ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད། སྤྲུང་
དགོན་ལྟ་ཁང་ནང་ལུ་ རུས་རྒྱུན་རུ་གསོལ་མཆོད་མ་ཆད་པར་ཕུལ་ནི་འདུག།

རྒྱལ་ཁྲིམ་ཡིག་ཆ།

དྲེགས་མོ་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཆོ་རིང་།

༥ འདོད་ཡོན་བཟང་མོ།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

འདོད་ཡོན་བཟང་མོ།

ས་གནས།

སྤྲུལ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

སིན་སྤེ་ལ།

བསྟེན་མི།

རྒྱ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྤྱིང་གི་ཆེད་འོག་ འོག་གི་སྤྱི་འོག་ ༥
ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་ སིན་སྤེ་ལ་སྤྱི་འོག་གི་མི་རྒྱ་དང་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་དེ་
ལས་ སྤྲུལ་གཡུས་མཚན་གྱི་མི་རྒྱ་གིས་ཡང་ གཞི་བདག་འདི་བསྟེན་མི་
ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྲུང་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་མི་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་སྤྱིང་གསང་སྤྲུལ་ཆོས་སྤྱིང་ལྷ་ཁང་གི་
གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཞལ་སྟོབ་ བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་ རུས་རབས་ ༡༧ པ་མཇུག་བསྐྱུ་ཁམས་དང་ རུས་རབས་ ༡༩ པ་འགོ་བཅུགས་ཁམས་ཅིག་ལུ་
གཡུས་ཚན་འདི་ནང་སྤོང་མི་རྒྱ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་དང་མཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་སྤྲུལ་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་།
བསོད་ནམས་བསག་པའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བཞེངས་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྤྱིང་དགོན་པའི་ཡན་ལག་
སྤེ་ གྲུམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་སྤེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
ཆོགས་པ་ པརྒྱ་ཆེ་རིང་གིས་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྤྲུལ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་
དེགས་མོ་དང་སིན་སྤེ་ལའི་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མོ། ལྷ་རྒྱས་ལའི་གཡུས་ཚན་གྱི་
ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ་ཆེན་པོ་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་བཟུ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཅས་
གཡུས་སྟོ་ཁག་ ༥ གི་ མི་སེར་རྒྱ་གིས་ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་དང་མཚོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ སྤྲུལ་དང་མགོན་ལུ་ས་

དང་། གཤམ་པོའི་དགེལ་དགེ་ཙ་སྒྲུབ་ས་ དེ་ལས་ སྒྲིམ་ལྟ་ཡུལ་ལྟ་ཡུ་ གསོལ་མཚོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྟ་ཁང་
འདི་ནང་ལུ་སྒྲུལ་མ་ཡིན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྔའི་ནང་ལུ་ ཕྱག་མཚོད་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་མ་
བཏབ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྒྲུབ་དགོན་ལྟ་ཁང་རྒྱུང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ ལྟ་ཁང་གཞན་ བཞེངས་
བཞེངས་པ་ར་མིན་ཅུག་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ནུམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

གཞི་བདག་འདོད་ཡོན་བཟང་མའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡༡ པར་) “སྟོ། དོན་དམ་དབྱིངས་
ཡུམ་པག་མའི་ངོ་བོ་ནི། སྤྱིན་འདིར་མོས་ངོར་ཅི་འཆར་ལྟ་མའི་གཟུགས། སྟོན་མཛད་ཀྱན་གྱི་མ་མོ་ཁྱེད་གཅིག་
ཕུར། མཐོང་བས་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་སྟོན། ཁྱེད་སྐྱུ་མཛེས་པས་བསིལ་ཟེར་དཀྱིལ་འཁོར་
བཞིན། ཁྱེད་གསུང་སྟན་པ་རྒྱུད་མང་སྒྲུབ་སྟན། ཁྱེད་ཐུགས་བརྩེ་བས་སྤྱིང་རྩེའི་བྱེ་བས་མཛོད། ཏེ་ཕྱིར་
ཡུམ་ཆེན་ཁྱེད་ལ་བསྟོད་པར་བགྱི། རབ་དཀར་གསེར་གྱི་གདུབ་འཁྲོལ་ཕྱག་གཡས་ན། འགོ་བའི་ཕྱ་གཡང་
འགྲུགས་པའི་མདའ་དར་དང་། གཡོན་པས་ཆོས་ཉིད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་འཛིན། རྒྱལ་བསྟན་བྱ་ར་མཛད་པའི་
མ་མོར་བསྟོད། མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་ཐམས་ཅད་ཅེ་དགའི་གོགས། སྤྱིན་ལེགས་མཛེས་སྐྱག་ཐམས་ཅད་
ཁྱེད་ཀྱི་འཁོར། སྤྱིད་གསུམ་འདི་ན་ཁྱེད་དང་འགཉན་ལྷེམ། ཀྱན་གྱིས་བཀྱར་བས་བཙོལ་བའི་ལས་མཚོད་
ཅིག།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མའི་ སྐྱུ་མདོག་
འབད་བ་ཅིན་ གངས་རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཛུམ་པའི་ཉམས་དང་བཙས་པ་སྟེ་ ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་
མཚོག་མཐུན་དངོས་གྲུབ་འབད་མེད་ཆར་དུ་འགྲུགས་པའི་ མདའ་དར་བསྐྱམས། གཡོན་པ་ལུ་ ཆོས་ཉིད་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་བསྐྱམས་ཏེ་ ས་སྐྱག་གུ་ལུ་རྒྱལ་པོ་རོལ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་ བཞུགས་ཡོད་པའི་གྲར།
འཁོར་བ་འབད་བ་ཅིན་ལྟ་སྒྲུབ་དུད་བཙན་སྟན་མོ་བཙན་དམར་འབུམ་སྟེ་དང་ སྤྱང་སྤྱིད་དེགས་པའི་ལྟ་མ་སྤྱིན་
གངས་མེད་ཀྱིས་བསྟོར་ཏེ་ བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་མ་ཡིན་པས།

གཞི་བདག་ཨམ་འདྲོད་ཡོན་བཟང་མའི་སྐུ་པར།

དམ་བཞག།

ཨམ་འདྲོད་ཡོན་བཟང་མའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ ༩ པར་) “རྩྱུ་
 སྤོན་ཆེ་བྱང་རྒྱུ་ཤིང་དྲུང་དུ། །བཙམ་ལྷན་སྐབ་པས་བཀའ་བསྐྱོས་བཞིན། །ཁས་བླངས་དམ་བཅའ་མ་གཡེལ་
 བར། །དེང་འདྲིར་བཅེ་བའི་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་། །ལྷ་བདོའི་སྙིགས་མའི་ཡང་མཐའ་འདྲིར། །བསྟན་གཉིས་ཉི་ཟླ་
 ལུབ་ལ་ཁད། །དེ་ཕྱིར་པད་ཆལ་ལྷུང་ལ་གྱིས། །གཙུག་ལག་གསལ་བའི་གདངས་ལྷུངས་དང་།” ཟེར་དེ་སྟེ་
 ཐོན་དོ་བཟུམ་སྟེ་ སྐབ་པ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་
 དགོན་སྟེ་རྩལ་བཞིན་སྦྱང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འཛེན་
 ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གི་རྒྱ་བ་
)“རྒྱུ་ སྤྱན་ཚྲིག་འདྲིན་ཡོན་དཔལ་
 འབྱོར་རྒྱས་པའི་ཚོ། །ལྷ་ཡི་ཞིང་ཁམས་
 དངོས་སུ་འཕོས་འདྲ་བའི། །བལྟ་ན་སྤྱག་
 དང་དབྱེ་བ་མ་མཆིས་པའི། །རིན་ཆེན་ཞལ་
 ཡས་ཁང་གི་སྤྱན་པའི་དཔོན། །སྟོང་པ་
 ཡུམ་གྱི་རོ་བོ་ཡག་མོའི་ཚུལ། །སྤྱན་སྤྱེའི་
 འདྲིན་ཡོན་བཟང་མོ་མཛེས་སྤྱག་མ། །བལྟ་
 བས་ཚོག་ཤེས་མེད་པའི་འཁོར་གྱིས་
 བསྐྱོར།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤྱེ་
 བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ས་གནས་ སྤྱན་སྤྱེ་
 ཁའི་གཡུས་ཚན་གྱི་སྤྱག་ལུ་ རོ་ཕུང་སྤྱོམ་
 ཅིག་ཡོད་མི་ གཞི་བདག་གི་གནས་ཁང་
 ཡིན་མ་སྤྱེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚྲིག་ས་པ་
 པ་རྒྱ་ཆེ་རིང་གིས་བཤད་པ་མས།

གཞི་བདག་ཡམ་གི་གནས་ཁང་།

གསོལ་མཆོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱོ་ རྒྱ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་ མ་སོང་པའི་
 རྒྱལ་སྐབས་ལུ་ འདི་བསྐྱང་བཅོན་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤོལ་ཡང་ བོན་མཆོད་སྤྱེ་ ལོ་རེ་ལུ་ བཀའ་དང་བྱ་རེ་
 བསད་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཆོད་སྤྱེ་བྱང་སྤྱེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྤོལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས། ཡིན་རུང་ མི་ལོ་༡༠
 དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱི་གོང་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་མེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་
 བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ རྒྱུས་ཆེན་དམ་པ་བླམ་རིན་པོ་ཆེ་མང་རབས་ཅིག་ ས་

གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅག་གནང་ ས་གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ཚུ་གནང་
 ཆོས་བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ གསུངས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་དམར་མཆོད་འབད་དེ་ བོན་མཆོད་ཀྱི་
 ལུགས་སོལ་སྟེ་ ལྷ་ལུ་མཆོད་སོལ་ཡོད་མི་འདི་ བཀོ་བཞག་ཞིན་མ་ལས། ལོ་བསྐར་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་ཆོགས་
 རྒྱབ་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྩལ་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྟེ་བསྟེ་ མར་དང་དར་ཆོལ་
 ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྩལ་ཅང་ཅ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་ གྲུ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་གནང་སྟེ་ཕུལ་ནི་
 འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ཕུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ཕུགས་ནད་
 ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་རན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མེད་པར་དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་
 འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་དཀར་མཆོད་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སོལ་ དར་བྱབ་སོང་ཡོད་པ་སྟེ་
 བཤད་པ་ཨིན་པས།

ངག་རྒྱན།

ལྷག་པར་དུ་ རང་སེའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱིམས་ཕུལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
 གྱི་ལོ་ལྟར་ཀྱི་དུས་ཆོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་
 འདི་ནང་གི་མི་དང་རྟ་ཞོར་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ རྒྱན་རན་བར་ཆད་ཀྱི་གཞོད་པ་ག་ཡང་མེད་པར་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་
 འབབ། ལོ་ཕུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། བྱ་བ་ལམ་འགོ་གྲུབ་ཚུགས་ཨིན་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།
 གལ་སྲིད་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་ དུས་ཆོད་ཁ་ལུ་མ་ཕུལ་ ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་
 བཙོག་དང་གྲབ་གྲིབ་རེ་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ཚུ་ལུ་ནམ་ཚམ་རེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཐོག་གཡུ་གཞོད་རྒྱན་ཕོག་
 ནི་ ཕྱི་ཁ་ལས་སྒྲིབ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་ ཕོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

གཞི་བདག་གི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱེད་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་པར་ཆོ་རིང་།

༤ ཕོ་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷ་འབྲུག་གི་འགྲུ་ཤིས་དར་རྒྱས།

གནད་དོན་བརྒྱན་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཆན།

ཕོ་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷ་འབྲུག་གི་འགྲུ་ཤིས་དར་རྒྱས།

ས་གནས།

སྤྱར་དགོན་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

ལྷ་རྒྱས་ཁ།

བསྟེན་མི།

ཆུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྤྱིང་ཆེད་འོག་ལུ་སྤྱི་འོག་ལུ་ཡོད་ས་
ལས་གཙོ་བོ་ལྷ་རྒྱས་ཁ་སྤྱི་འོག་དང་དེ་ལས་སྤྱར་པ་གཡུས་ཆན་ འི་ལི་ཁ་
སྤྱི་འོག་ དགེ་གོན་སྤྱི་འོག་གསུམ་གྱི་མི་སེར་ཆུ་གིས་གཞི་བདག་སྟེ་བསྟེན་མི་
ཅིག་ཨིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྱར་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གནད་ས་འདི་ བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པ་མཇུག་བསྐྱུ་ལམས་
དང་ ཏུས་རབས་ ༡༩ པ་འགོ་བརྒྱུགས་ལམས་ཅིག་ལུ་ གཡུས་ཆན་འདི་ནང་སྟོན་མི་ཚུ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་
ལུ་ ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སྤྲུལ་ཏེ་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་། བསོད་ནམས་བསགས་པའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ་
བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྤྱིང་དགོན་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་ སྤྱམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་
མཆོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཨིན་སྟེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་ བསྐྱེད་ཅིང་གིས་ངག་རྒྱུན་གྱི་
ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་
སྤྱར་པ་གཡུས་ཆན་གྱི་ལྷ་བཙན་དེགས་མོ་དང་ སྤྱིན་སྟེ་ཁའི་གཡུས་ཆན་གྱི་གཞི་བདག་ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་
མོ། ལྷ་རྒྱས་ཁའི་གཡུས་ཆན་གྱི་ ལྷ་བཙན་ཕོ་ལྷ་ཆེན་པོ་བྲག་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཆན་གྱི་ ལྷ་
བཙན་བྲག་ཤིས་དར་རྒྱས་བཙས་ གཡུས་སྟོ་ཁག་ ༥ གི་ མི་སེར་ཆུ་གིས་ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཆོད་
པ་སྤྲུལ་ཏེ་ རྒྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་། གཤེན་པའི་དགེ་ལྡན་དགེ་ཚུ་རྒྱབ་ས་ དེ་ལས་ རྒྱུས་ལྷ་ལུ་ལྷ་ལུ་

གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་ག་ར་ལྟ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ཕུལ་ཕྱིན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྗེའི་ནང་
ལུ་ ཕུག་མཆོད་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་ཕྱིན་བཅུ་ལྟ་བུ་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྤྱོད་དགོན་ལྟ་ཁང་རྒྱུ་ཅིག་ལ་
གཏོགས་ ལྟ་ཁང་གཞན་བཞེངས་བཞེངས་པ་ར་མིན་འདུག་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱུ་མདོག་ཕུག་མཆོད།

པོ་ལྟ་ཆེན་པོའི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡ གྱི་རྒྱབ་) “གྱི་ གནས་འདིར་སྐྱོང་བའི་ལྟ་ཆེན་
པོ། སྐྱུ་མདོག་དཀར་པོ་གཟི་བཞིན་ཅན། ཕུག་གཡས་བ་དན་དཀར་པོ་བསྐྱམས། གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུ་འཛིན། ཆིབས་སུ་ཅང་ཤེས་སྟེང་ལ་ཆིབས། རྒྱུང་ལྟར་མགྲོགས་པའི་དཔའ་བོ་ཁྱེད། ཉམས་པའི་གཤེད་དུ་
མངགས་པའི་ཆོ། ཁམས་གསུམ་དབང་འདུས་མཛད་ལ་བསྟོད། དམ་ཆོག་ལྷན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། མགོན་
སྐྱབས་ཁྱེད་ལ་རས་ལྟོས་བཅས། དཀར་ཕྱགས་སྐྱོང་བའི་དབང་ལྷ་ཆོ། ། དགེས་པའི་འཇུག་མདངས་བཅས་ལ་
བསྟོད། གཞན་ཡང་ལྟ་སྐྱུ་བདུད་བཙན་དང་། གཞོད་སྤྱོད་ས་བདག་སྤྱོད་མོར་བཅས། བདག་འཛིན་རུང་
ཀུན་སྤངས་ནས། བྱམས་སྐྱོངས་སྟོང་གོགས་མཛད་ལ་བསྟོད། དེ་ལྟར་ཁྱེད་ལ་བསྟོད་པའི་མཐུས། མི་མཐུན་
ཤིན་རྣམས་ཞི་བ་དང་། དཀར་རྒྱུད་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་མཛད་པའི། བསམ་དོན་ཆོས་བཞིན་འགྲུབ་པར་
མཛོད།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཙན་དེ་གི་སྐྱུ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ གངས་
རི་བཟུམ་སྟེ་དཀར་པོ་ ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ སྐྱུ་ལུ་ན་བཟའ་ ཟེའོག་གི་བེར་དང་ དར་སྐྱ་
ཆོགས་ཀྱིས་གསོལ་ཏེ་ ཕུག་གཡས་པ་ལུ་རུ་དར་གནས་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་མཆོག་སྤྱོད་གྱི་དངོས་གྲུབ་
འབད་མེད་ཆར་དུ་འབེབས་པའི་ ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བསྐྱམས་ཞིན་མ་ལས། དུས་མཐའི་རྒྱུད་ཤུགས་ལས་
ཀྱང་མགྲོགས་པའི་ཆིབས་ ཏྲ་དམར་པོ་གྱར་ཆིབས་ཏེ་ སྟོང་གསུམ་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལུ་བསྐྱོར་ནས་
དཔའ་བོའི་ཉམས་དང་ལྷན་པར་འགྱིང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། འཁོར་འབད་བ་ཅིན་ལྟ་སྐྱུ་བདུད་བཙན་
དང་ གཞོད་སྤྱོད་ས་བདག་སྤྱོད་མོ་སོགས་ འཁོར་དང་བཅས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་
ཡོད་པ་སྟེ་ མངོན་རྟོགས་དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ཡིན་པས།

པོ་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཁྱེ་བྱ་གཞི་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་པར།

དམ་བཞག།

གཞི་བདག་བྱ་གཞི་དར་རྒྱས་ཀྱི་ གསོལ་མཆོད་ཀྱི་ དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་³) “ཀྱི་
 སྤྱོད་ཆེ་ཨོ་རྒྱན་པ་སྒྲ་དང་། །མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛམས་རྩོམ་ཡིས། །སྤྱོད་སྤྱོད་ལལ་བཞེས་བྱ་མཛོད་ལ། །སངས་
 རྒྱུ་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་མཛོད། །བར་དུ་དག་དབང་ཆས་རྒྱལ་དང་། །སྐྱེ་བ་རྒྱུད་གོང་མ་རིམ་བྱོན་
 སོགས། །དབྱེས་པའི་མཆོད་པ་རབ་ཕྱལ་བས། །ཐུགས་གཉན་པོ་བྱ་པར་མཛོད། །དེ་ལྟར་སྤྱུགས་འཆང་
 བདག་ཅག་གིས། །མཆོད་ཅིང་བསྐྱབས་པའི་དུས་འདི་ལ། །མི་ཕྱགས་ཞོར་ཀྱི་སྤྱང་མར་མཛོད། །འཕྲིན་ལས་
 གཉན་པོ་བསྐྱབ་པར་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་པོ་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ སྤྱོད་དཔོན་པ་སྒྲ་འབྱུང་གནས་དང་། མཐུ་ཆེན་

བདུད་འཛོམས་དོ་རྩེ། ངག་དབང་ཚོས་རྒྱལ་ལོགས་ རྩེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་
མི་འདའ་བར་ བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྟེ་ དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས་གཞི་.

གཞི་བདག་བཀ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་ ༣ པར་) “ཀྱི་ བཀ་ཤིས་
གཡང་ཆགས་སྤྱན་ཚོགས་ནོར་བུའི་གླིང་། །འབྲོར་ལྷན་རྣམ་པར་བཀ་བའི་ཡུལ་ཕྱོགས་འདིར། །ཚོས་དབྱིངས་
འགྱུར་བ་མེད་པའི་རང་མདངས་ལས། །འགགས་མེད་རིག་པའི་རྩལ་ཤར་ཡོངས་སྤྱིའི་ཚུལ། །གང་འདུལ་སྤུལ་
པའི་འགོ་བའི་སྤྱར་སྤྱང་བའི། །གཞི་བདག་བཀ་ཤིས་དར་རྒྱས་གནས་འདིར་གཤེགས། །འགོ་འོང་མེད་ཀྱང་འགོ་
བའི་ཚུལ་བཟུང་སྟེ། །ལྷ་སྤྱད་བདུད་བཙན་གཞོན་སྤྱན་ས་བདག་དང་། །སྤྱན་མོ་འབུམ་སྟེའི་འཁོར་བཙས་མགོན་
རིག་ཀྱན། །དམ་ཚིག་དབང་གིས་དད་པའི་སྤྱན་འབྲེན་གྱིས། །ལྷ་སྤྱན་དཔུང་བཙས་ལྷུང་དུ་བྱོན་ནས་
ཀྱང་། །རང་རང་དབྱེས་པའི་གདན་ལ་བརྟེན་པར་བཞུགས།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ལྷང་རྒྱས་ཁའི་གཡུས་

ཚན་གྱི་ཞིང་སའི་སྐྱུག་ལུ་ ཅན་དན་གྱི་ཤིང་སྤོང་སྤོང་གཅིག་མཐོང་ནི་ཡོད་མི་འདི་ གཞི་བདག་གི་གནས་ཁང་
ཨིན་པས།

གསོལ་མཆོད།

ཉེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་ མ་སོང་པའི་
དུས་སྐབས་ལུ་ འདི་བསྐྱང་བཅན་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་ཡང་ བོན་མཆོད་སྟེ་ འོ་རེ་ལུ་ བཀའ་དང་བྱ་
རེ་བསད་ཞིན་མ་ལས་དམར་མཆོད་སྟེ་དང་སྟེ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་སྟོལ་དར་བྱབ་སོང་སྟེ་སྟོན་ཅུག།

ཨིན་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤྱོད་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ རྒྱུ་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ས་
གནས་འདི་ཁང་བྱོན་ ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་གནང་ ས་གནས་འདི་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ ཆོས་
བཤད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་གསུངས་གནང་ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཉེ་མ་བོན་མཆོད་ཀྱི་ལུགས་སྟོལ་སྟེ་ སེམས་ཅན་དམར་
བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནིའི་ལུགས་སྟོལ་ དར་བྱབ་སྟོམ་སོང་ཡོད་མི་འདི་བཀོ་
བཞག་ཞིན་མ་ལས། འོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་ཆོགས་བརྒྱ་བཟེ་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཆོགས་རྩལ་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་
རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཆང་མ་སྟེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་ཆོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྩལ་ཙང་ཙ་སྟེ་འགྲིག་སྟེ་
བྲམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཆོག་གནང་སྟེ་ཕུལ་ནིའི་ འགོ་བཙུགས་གནང་པའི་ཉེ་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ ཆར་ཚུ་
དུས་སུ་འབབ། འོ་ཕུགས་རྟག་རྟ་ལེགས། མི་ནད་ཕུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དན་ཚུ་ ག་ནི་ཡང་མ་བྱུང་
པར་ གཡུས་སློ་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ཚུ་ དགའ་དགའ་སྦྱིད་སྦྱིད་ཀྱི་ངང་ལུ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་
ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སློ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་དཀར་མཆོད་སྟེ་ཕུལ་སྟོལ་ དར་བྱབ་རྒྱ་ཆེན་སྟེ་འགྱུ་
དེས་བཟེ་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ཕན་གནོད་དང་འབྲེལ་བའི་ངག་རྒྱུན།

ལྷག་པར་དུ་ རང་སའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་ཕུལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
ཀྱི་འོ་ལྷར་གྱི་དུས་ཆོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སློ་

འདི་ནང་གི་མི་དང་རྟ་ལོ་ར་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ རྒྱུན་ཅན་བར་ཆད་གྱི་གཞོན་པ་ག་ཡང་མེད་པར་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་
འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟ་ལུ་ལེགས། བྱ་བ་ལམ་འགོ་ལེགས་ཞིམ་འོང་ནི་ཡིན་མས།
གལ་སྲིད་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞིམ་སྟེ་ དུས་ཆོད་ཁ་ལུ་མ་ཕུལ། ལྷ་བཙན་གྱི་གནས་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་
བཙོག་དང་གཡུ་གྲིབ་རེ་ཤོར་སོང་པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ལུ་ནམ་ཚམ་རེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཐོག་གུ་ལུ་གཞོན་རྒྱུན་ཕོག་ནི་
ཕྱི་ཁ་ལས་སྐབ་ཁ་བཟེང་ཁ་ཡང་ཕོག་ནི་ཡོད་བཟེང་ཁ་ཡོད་ནི་འདུག།

རྒྱུ་བཙན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཆོགས་པ་པར་ཆོ་རིང་།

༡ བདག་ཡུལ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།

གནད་དོན་བཅུད་བསྐྱས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས།

ས་གནས།

སྤྲུལ་ལྷ་ཁང་།

གཡུས།

བདག་ཡུལ།

བསྟེན་མི།

དགེ་སྤྲིང་རྟེན་འོག་འོག་གི་སྤྱི་འོག་ཡོད་ས་ལས་གཙོ་བོ་བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
མི་ཚུ་གིས་བསྟེན་མ་ཡིན་མས། ལ་ལུ་ཅིག་སྤྱི་སྤྱི་ཁ་དང་སྤྲུལ་གཡུས་ཚན་
གྱི་མི་སེར་དག་པ་ཅིག་གིས་ཡང་གཞི་བདག་འདི་བསྟེན་མི་ཡོད་པ་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

སྤྲུང་དགོན་ལྷ་ཁང་གི་གདན་ས་ཆགས་བཏབ་མི་འབད་བ་ཅིན་ དགེ་སྤྲིང་གསང་སྤྱགས་ཚས་སྤྲིང་ལྷ་ཁང་གི་
གདན་ས་བཅགས་གནང་མི་ མཁས་གྲུབ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་ཞལ་སློབ་ བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་
གྱིས་ ཏུས་རབས་ ༡༧ པ་མཇུག་བསྐྱུ་ཁམས་དང་ ཏུས་རབས་༡༩ པ་འགོ་བཙུགས་ཁམས་ཅིག་ལུ་
གཡུས་ཚན་འདི་ནང་སྟོད་མི་ཚུ་གི་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོད་པ་ལུ་ཉེ་སྤྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་དང་།
བསོད་ནམས་བསག་པའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཉེ་ བཞེངས་གནང་ཡོད་པའི་ཁར་ གཙོ་བོ་དགེ་སྤྲིང་དགོན་པའི་ཡན་
ལག་སྟེ་ གྲམ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གིས་ བཞེངས་གནང་གནང་མ་ཡིན་སྟེ་ བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་
ཚོགས་པ་ པདྨ་ཆེ་རིང་གིས་ངག་རྒྱན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེ་བཤད་ནི་འདུག།

ལྷ་ཁང་འདི་ནང་ལུ་ གནས་བདག་གཞི་བདག་བཟུམ་ཅིག་འབད་བ་ཅིན་ སྤྲུལ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་
རྟེགས་མོ་དང་ སྤྱི་སྤྱི་ཁ་དང་གཡུས་ཚན་གྱི་གཞི་བདག་ ཨམ་འདོད་ཡོན་བཟང་མོ། རྩང་རྒྱས་ཁའི་གཡུས་ཚན་
གྱི་ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས། བདག་པ་གཡུས་ཚན་གྱི་ལྷ་བཙན་བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱས་བཅས་
གཡུས་སློལ་གྱི་ ༤ གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་དོན་ལུ་ ཕྱག་དང་མཚོད་པ་ལུ་ཉེ་ སྤྱབས་དང་མགོན་ལུ་ས་

དང་། གཤམ་པོའི་དགེ་ལྡན་སྐྱབ་ས་ དེ་ལས་ སྐྱེས་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་ལུ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་ཚུ་གར་ ལྷ་
ཁང་འདི་ནང་ལུ་ཕུལ་ཐ་ཨིན་ཟེར་བཤད་པའི་ཁར། གཡུས་ཚན་ཁག་ལྗེའི་ནང་ལུ་ ཕུག་མཆོད་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་ཐ་
བཏབ་སའི་རྟེན་ཟེར་རུང་ ཏེ་མ་ལས་སྐྱར་དགོན་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་མ་ཅིག་མ་གཏོགས་ གཞན་ལྷ་ཁང་བཞེངས་
བཞེངས་པ་ར་མིན་འདུག་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྐྱེ་མདོག་ཕུག་མཆོན།

གཞི་བདག་གི་བཀའ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོན་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༡༡ པར་) “རྒྱུ་ ཆོས་སྐྱེ་འགྱུར་
མེད་ཐིག་ལའི་རྩལ། །སྐྱ་ཆོགས་ཆུ་ལྷའི་གར་བཞིན་དུ། །ཅི་གར་འཆར་བའི་གཞི་བདག་ཁྱེད། །སྤྲེལ་མཐོང་
བས་བདག་གིས་བསྟོད། །ཁྱོད་སྐྱེ་མཛེས་པ་བསེལ་ཟེར་ཅན། །འཇུག་པའི་རྒྱབས་ཀྱི་རི་བོང་བཀ། །ལང་ཆོའི་ཆ་
ཤས་ཀྱན་རྒྱུགས་པའི། །འགྲན་ལྷེ་མེད་པས་ཡིད་དབང་འཕྲོག །སྐལ་ལྷན་ཆོས་ལ་བསྐལ་བའི་བདར། །ཕུག་
གཡས་བ་དན་བསྟོད་ཅམ་གྱིས། །ཆོས་སྟོན་བརྩེ་པོ་ངང་གིས་འཕེལ། །ནག་པོ་བདུད་ཀྱི་སྤེ་ནམས་
འཛེམས། །གཡོན་པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བསྐྱམས་ཤིང་། །སྐྱབ་པོའི་རེ་སྟོང་འདོད་བཞིན་དུ། །འབད་མེད་རྩལ་བར་
མཛོད་པ་ཡིས། །དབུལ་ཕོངས་སེལ་བའི་མཐུ་ལྷན་བསྐྱུགས། །དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཚུལ་བཟུང་ཆོ། །མཆོད་བསྟོད་
ལས་ལ་དགུས་བཞིན་བར། །ཡོན་མཆོད་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིས། །བསམ་དོན་འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛོད།”ཟེར་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྤྱེ་གཞི་བདག་དེ་གི་ སྐྱེ་མདོག་འབད་བ་ཅིན་ ཁྱོད་
སྐྱེ་མཛེས་པ་བསེལ་ཟེར་ཅན་ཟེར་ ནམ་མཁའི་ལྷན་བཟུམ་ དཀར་པོའི་ཁ་དོག་དང་ལྷན་སྤྱེ་ཡོད་པའི་གུར་
ཞལ་འཇུག་པའི་ཉམས་དང་བཅས་པ་སྤྱེ་ ཕུག་གཡས་པ་ལུ་ བ་དན་གནམ་ལུ་འཕྱར། གཡོན་པ་ལུ་ དབུལ་བ་
སེལ་བའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ ནོར་བུ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གུར། འཁོར་བརྩན་མོ་
སྤྲས་དང་བཅས་པ་ ནང་སྟོན་མངག་གཞུག་གཡོག་འཁོར་སྤེ་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྤྱེ་ མངོན་རྟོགས་
དང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ནང་ལས་ འཕྲོན་ནི་འདུག།

བདག་ཡུལ་བཀ་ཤིས་དར་རྒྱས་དང་སྤྲོ་མེད་སྐྱེ་པར།

དམ་བཞག།

བདག་ཡུལ་བཀ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆའི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་གངས་
 ༡ ཀྱི་རྒྱུ་) “སྤྲོ་ཆེ་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་དང་། །རྒྱ་དབང་འབྲུག་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། །བསྟན་དང་དེ་འཛིན་སྐྱོང་
 བའི་ཕྱིར། །རྩི་རྩེ་དམ་ཆོག་སྤྱི་བོར་སྤྱོན། །མཐའ་མར་རྩལ་ཁྲིམས་ནམ་རྒྱལ་གྱིས། །གསོལ་མཆོད་ལས་ཀྱི་
 གཉེར་གཏད་དེ། །བདག་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་ཀྱི། །མི་ཕྱུགས་ལོར་གྱི་བསྐྱུང་མར་བསྐྱོས། །དེ་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་
 མི་བསྐྱེད་པའི། །དམ་བཅའ་གཉན་པོ་འདི་ཉིད་ལས། །སྐྱེད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འདའ་བར། །ཡན་བདེར་སྤྱོན་པའི་
 འཕྲིན་ལས་མཛོད།” ཟེར་དེ་སྤྱོད་ཐོན་དོ་བཟུམ་སྤྱོད་ སྤྲོ་ཆེ་རྒྱལ་བ་རིམ་བྱོན་དང་ བར་དུ་རྒྱ་དབང་འབྲུག་པ་
 ཡབ་སྲས་ མཐའ་མར་རྩལ་ཁྲིམས་ནམ་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དང་ དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་ བསྟན་
 པ་དང་དགོན་སྤེ་རྩལ་བཞིན་སྐྱོང་མི་ཅིག་སྤྱོད་དམ་བཞག་མཛོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཨོན་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ ༡ པར) “རྒྱུ་ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་
 མེད་མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོའི་གཤིས། །མདངས་གསལ་མ་འགགས་ཅིར་ཡང་བརྩུ་བའི་འཕྲུལ། །སྤྲོ་ཆོགས་ཐབས་
 གྱིས་སྲིད་པའི་སྐྱར་སྐྱར་བའི། །ལྟ་ཆེན་
 བཟ་ཤིས་དར་རྒྱལ་ཡུམ་སྤྲུལ་
 བཅས། །སྤྲན་སྤྲོངས་ཆང་ཆིང་དོ་བའི་
 ཡུག་ཆེན་ནས། །དབྱེས་པའི་འཇུག་
 ཞལ་བལྟ་ བས་མི་ངོམས་
 པར། །མཐུན་ཇུས་ཆོགས་པའི་གནས་
 མཆོག་ཆེན་པོར་འདིར།།”ཟེར་འཐོན་དོ་
 བཟུམ་སྤེ་གཡུས་ཆོན་གྱི་སྤྲུག་ལུ་
 ཆགས་ཏེ་འདུག།

བཟ་ཤིས་དར་རྒྱལ་གྱི་གནས་ཁང་།

གསོལ་མཆོད།

ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་མ་འགྱུ་ ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱར་པ་དར་བྱེད་རྒྱ་ཆེན་སྤེ་ མ་སོང་པའི་
 དུས་སྐབས་ལུ་ འདི་བསྐྱང་བཅོན་ལུ་གསོལ་མཆོད་སྤུལ་སྲོལ་ཡང་ བོན་མཆོད་སྤེ་ ལོ་རེ་ལུ་ སྤགས་དང་བྱ་རེ་
 བསད་ཞིན་མ་ལས་ དམར་མཆོད་སྤུལ་སྲོལ་དར་བྱེད་སོང་ཅུག། ཨིན་རུང་ མི་ལོ་༡༠ དང་༡༡ དེ་ཅིག་གི་སྤེ་
 གོང་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་ སྐབས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་བཀའ་གནང་ སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་བསྐྱར་པ་འཛིན་པའི་ སྤྲུལ་ཆེན་དམ་པ་མང་རབས་ཅིག་ ས་གནས་འདི་ཁར་བྱོན་ཏེ་ ཞབས་གྱིས་
 བཅགས་གནང་། ས་གནས་འདི་ནང་གི་མི་ཚུ་ལུ་ཡང་ དབང་དང་ལུང་ ཆོས་བཤད་གྱི་རིམ་པ་ཚུ་གནང་
 ཞིན་མ་ལས་ཚུར་ ཏེ་མ་བོན་མཆོད་གྱི་ལུགས་སྲོལ་སྤེ་ སེམས་ཅན་དམར་བསད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ལྟ་ལུ་
 གསོལ་མཆོད་སྤུལ་ཞིའི་ལུགས་སྲོལ་དར་བྱེད་སོང་ཡོད་མི་འདི་ བཀའ་ཆ་འབད་ཅུག། ལོ་ལྷར་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་

ཚོགས་རྒྱུ་ཟེར་ གཏོར་མ་བཞེངས་ ཚོགས་རྒྱུ་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ལྷ་མ་ཚང་མ་སྤེ་བསྟུ་ མར་དང་དར་
ཚོལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ དཀར་རྒྱས་ཙང་ཙ་སྤེ་འགྲིག་སྤེ་ ལྷ་མ་ཚོས་པ་ཚུ་གིས་གསུང་ཚོག་འགོ་བཙུགས་
གནང་པའི་ཉིན་མ་ལས་ ཆར་ཚུ་དུས་སུ་འབབ། ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས། མི་ནད་ལྷུགས་ནད་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱུ་རྐྱེན་ཚུ་ག་ནི་ཡང་མ་བྱུང་པར་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་གི་མི་སེར་ཚུ་ དག་འདག་སྦྱིད་སྦྱིད་ཀྱི་ངང་ལུ་ཡོད་པ་
མ་ཆད་ ད་ལྟོ་ཚུན་ཆོད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ གཡུས་སྒོ་འདི་ནང་ ལྷ་ལུ་གསོལ་མཆོད་དཀར་མཆོད་སྤེ་སྤེ་ལུ་སྤེལ་
དར་བྱུང་བ་རྒྱུ་ཆེས་སྤེ་འགྲོ་དེས་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ལྷུག་པར་དུ་ རང་སེའི་དད་དང་མོས་གུས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བསང་དང་གསེར་སྦྱེམས་སྤེལ་ནི་དང་ དམིགས་བསལ་
ཀྱི་ལོ་ལྷུར་ཀྱི་དུས་ཆོད་ཁར་ གནས་ཁང་ནང་ལུ་གསོལ་མཆོད་ལེགས་ཞིམ་སྤེ་སྤེ་ལུ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གཡུས་སྒོ་
འདི་ནང་གི་མི་དང་རྟོན་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་བར་ཆད་ཀྱི་གཞོད་པ་ག་ཡང་མེད་པར་ ཆར་ཚུ་དུས་ལུ་
འབབ་ལོ་ལྷུགས་རྟག་ཏུ་ལེགས།བྱུ་བ་ལམ་འགྲོ་ལེགས་ཤོམ་འོང་ནི་ཨིན་པས།

ག་དེམ་ཅིག་སྤེ་ དུས་ཆོད་ལུ་གསོལ་མཆོད་མ་སྤེལ། ལྷ་བཙན་གྱི་ཁང་ནང་ལུ་ གཙང་བཙོག་དང་གྲིབ་ལྷུགས་
པ་ཅིན་ ཨ་ལུ་ལུ་ནམ་ཆམ་རེ་ཕོག་ནི་དང་ ལོ་ཐོག་གུ་ལུ་གཞོད་རྒྱུ་ཕོག་ནི་ ཕྱི་ཁ་ལས་སྤྲོ་བ་ཁ་ཟེར་ཁ་ཡང་
ཕོག་ནི་ཡོད་ཟེར་བཤད་ནི་འདུག།

རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་བཙན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདི་བསྟན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཆེ་རིང་།

༡ བཀ་ཅེན།

གནད་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱུས།

གཞི་བདག་གི་མཚན།

བཀ་ཅེན།

ས་གནས།

བདག་ཡུལ།

གཡུས།

ལྷང་རྒྱས་ཁ།

བསྟེན་མི།

ཆུ་ཁ་རྫོང་ཁག་གི་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དགེ་སྤྱིང་རྟེན་འོག་ལུ་སྤྱི་འོག་ལུ་ཡོད་ས་
ལས་ གཙུ་བོ་ལྷང་རྒྱས་ཁ་སྤྱི་འོག་ བདག་ཡུལ་གྱི་མི་སེར་རྩ་གིས་ གཞི་
བདག་སྟེ་བསྟེན་མི་ཅིག་ཡིན་མས།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

གནས་ཁང་།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ སྤྱན་འདྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༤གི་རྒྱབ་) “ཀྱི་ ཡུལ་གཅིག་ལྷ་
ངན་མེད་པའི་པ་རོལ་ན། ཁང་འ་ན་ཁག་མཚོ་ཕུ་ན་ཟངས་བྲག་བཅུགས། ཁི་རོ་རྟ་རོ་མང་པོ་བཅའ་དུ་
བཀམ། ཁི་ཁག་རྟ་ཁག་དུ་མ་མཚོ་རུ་འབྱེལ། འཁོར་ཡུག་ཟངས་རི་འཕྲེང་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར། བསེ་
མཁར་སྤྱག་པོ་མཚོང་གི་བ་གམ་ཅན། རྩོད་པ་བཅུགས་པའི་གཞལ་ཡས་ཆེན་པོ་ནས། ཆོས་སྦྱངས་བཀ་ཅེན་
ལུ་སྤྱིང་ག་ཤེགས་སུ་གསོལ།” ཟེར་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ལྷ་བཙན་བསྟེན་མི་རང་སོའི་བྱིས་ནང་ གཡལ་བོག་
ལུ་སྟེ་ ག་གིས་ཡང་མཐོང་མ་སྟེ་ མཚོད་སོལ་ཡོད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་པས།

ནམ་པ་དང་སྤྱི་མདོག་ཕྱག་མཚན།

བཀ་ཅེན་གྱི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ འོག་གངས་ ༣ གི་རྒྱབ་) “རྩྱི་ བཀ་ཅེན་ཆེན་པོ་ཕྱག་དོག་
རལ་པ་ཅན། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་རམ་འབྱེང་ཁྲོས་པའི་སྤྱ། ཞབས་གཉིས་གར་སྤབས་དཔའ་བོའི་གོམ་
སྤབས་ཀྱིས། བདུད་བཞི་གཞོན་ཞིང་འཛོམས་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། འར་དམར་ན་བཟའ་རིན་ཆེན་ཡ་ལད་

དང་། ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་ཅན་བླངས་ཀྱི་ཚོགས། །དམར་ནག་དར་གྱི་ཅོད་པན་དང་བཅས་པ། །སག་རི་
 ལྷམ་ཆེན་གསོལ་ལ་ཕྱག་འཆལ་བསྟོད། །ཕྱག་གཡས་རབ་རྒྱ་འབར་བའི་བླངས་གི་འཕྱར། །གཡོན་པ་དག་པོའི་
 གྲོག་སྙིང་སྤར་བས་འདེབས། །བསེ་མདུང་ཕྱགས་ཀྱི་མདའ་གཞུ་ལེགས་བསྐྱམས་པས། །སྤྱི་འགྲོའི་སློག་གཅོད་
 གཤམ་པ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད། །ཁྱོད་པོའི་མཆོན་གྱིས་དག་པོའི་མགོ་ལྷུས་གཤོག། །གནམ་ལྷགས་ཕུར་བུ་བགེགས་ཀྱི་
 སྙིང་ལ་འདེབས། །རང་འབྲའི་སྤྱལ་པས་སྟོང་གསུམ་མ་ལྷུས་བྱབ། །ཆོ་འཕྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲེན་མ་ལ་
 བསྟོད། །ལས་མཁན་ཆེན་པོ་སློག་བདག་མ་རུངས་པ། །བཀའ་ཉན་ལས་བྱེད་གི་ཐོགས་གྱིང་ཆེན་
 བརྒྱ། །བཅན་གྱི་གཤམ་པ་མི་སྤྱན་དེགས་པའི་ཆོགས། །མཆོད་པ་བཞེས་ལ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱོལ།།” ཟེར་
 གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ ཡུལ་བཅན་དེ་ རང་གི་མདུན་དུ་ར་ལས་རྟ་ཁྲག་དང་ མི་ཁྲག་
 གི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དམར་ལ་དྲངས་བ་རྩ་བས་འབྲུགས་པའི་དབུས་སྤྱ། བླངས་ཀྱི་རི་རབ་གྲུ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་
 པདྨ་དང་ཉི་མ་རྟ་རོ་མི་རོའི་ཁྲི་བཅེགས་པའི་གདན་ལ། སྤོ་ལས་བླངས་གི་ལས་སྤྱེས་པའི་ གནོད་སྤྱིན་ཆེན་པོ་
 སློག་བདག་དམར་པོ་ ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ། ཕྱག་གཡས་འབར་བའི་མེ་དང་བཅས་པའི་བླངས་གི་ནམ་
 མཁའ་ལ་འཕྱར་ཞིང་ དམ་ཉམས་སློག་རྩ་གཅོད་ཅིང་། གཡོན་མདའ་གཞུ་དང་དག་བགེགས་སྤྱི་མཐུན་ཐགས་
 ཀར་འཛིན་པའི་ མཆན་ཁུང་གཡོན་ན་བསེའི་རུ་མཆོན་དམར་པོ་བསྐྱམས་པ། ཞལ་རབ་རྒྱ་གདངས་ཤིང་མཆེ་བ་
 རྩོན་པོ་བཞི་གཅིགས་པའི་བར་ནས་ལྷགས་རྩམ་པར་བསྟོད་པ། སྤྱན་གསུམ་དང་ལྷན་ཞིང་ཁོ་གཉེར་ཤིན་དུ་
 བསྐྱམས་པ། སྤྱིན་མ་དང་སྤྱི་ར་དུས་མཐའི་མེ་ལྟར་རབ་རྒྱ་འབར་ཞིང་། དབུ་སྤྱ་ཁམས་སེར་ལྷག་པར་བཅིངས་པ།
 མི་མགོ་སྤྱམ་པོ་ལྷའི་དབུ་རྒྱན་དང་ཁྲག་འཛིག་པའི་མགོ་པོ་སྤྱིན་པ་ལྷ་བཅུའི་དོ་ཤལ་བྱེད་པ། སྤྱི་ལ་བླངས་ཀྱི་བེག་
 ཅེན་དང་དང་དར་གྱི་རལ་གྲུ་དམར་པོས་བརྒྱན་པ། ཞབས་ལ་སག་ལྷམ་དམར་པོ་གསོལ་བ། སྤྱིག་པ་དཔའ་བ་
 མི་སྤྱག་པའི་གཟུགས་ཅན་ ཞབས་གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་རྒྱུང་པའི་སྤྱབས་ཀྱིས་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབར་བའི་གྲོང་
 དཀྱིལ་ན་བཞུགས་པ་གྱུར། དེ་གི་སྤྱོགས་བཞི་ལུ་ འཁོར་སློག་གཅོད་གཤམ་པ་རྩ་གིས་བསྐྱར་ཏེ་ཡོད་པའི་གྲར་
 གཞན་ཡང་བཅན་དམག་སྟོད། བདུད་དང་གནོད་སྤྱིན་སྤྱིན་པོ་སྤྱམ་སྟོང་། མ་མོ་འབུམ། ཐེའུ་རང་སྟོང་ལ་
 སོགས་པ་ དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པས་བསྐྱར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ བསྟོད་པ་དང་མཛོན་
 རྟོགས་ཀྱི་ཆོག་ནང་ལས་གསལ་ལྟ་ཞིན་པས།

དམ་བཞག།

བཅག་ཅེན་གྱི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ཤོག་གངས་ ༤ པར་) “ཀྱི་རྒྱ་གར་ཡུལ་གྱི་དག་ལྷ་མ་རུང་ཅེའི་གནས་བསྐྱེད་མ་རྒྱ་དེ་ལའི་བཀའ་གཉན། གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་བཀའ་སྣོད། ཡབ་གཞོད་སྦྱིན་ཟངས་ཀྱི་རལ་པ་ཅན། ཡུམ་སྦྱིན་མོ་ཁྲག་གི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྲས། གཞོད་སྦྱིན་ཟངས་ཀྱི་བཅག་ཅེན་ཅན་སྤྱི་པའི་ལྷ་མོ་གདོང་དམར་མ་འཁོར་སྟོག་གཅོད་གཤེན་པའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་ བྱེད་རྣམས་ལ་མཆད་སྦྱིན་གྱིས་གཏོར་མ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་འབུལ་ལོ། ཆོམས་ཞིང་དགེས་པར་མཛོད་ལ་སྦྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད། དཀོན་མཆོག་གི་དབྱེད་འཕངས་བསྟོད། སྤྱི་མའི་སྦྱོར་སྦྱོར་དུག་འདུན་གྱི་སྦྱོར་སྦྱོར་བྱེད་པར་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་བདག་ཅག་དཔོན་སྟོབ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་འགལ་རྒྱུན་སེལ། མཐུན་རྒྱུན་སྦྱུབས། གཞོད་བྱེད་དག་བགེགས་ཐམས་ཅད་ཐལ་བའི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྦྱགས་པར་མཛོད།”ཟེར དེ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་མ་གཏོགས་ ལྷ་བཅན་གཞན་གྱི་གསོལ་ཁ་དབེ་ཆ་ནང་ཡོད་དོ་བཟུམ་སྟེ་དམ་བཞག་གི་ཆོག་ཁ་གསལ་སྟེ་འདི་ནང་བཀོད་དེ་མིན་འདུག།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་བདག་ཡུལ་གྱི་བྱིས་དགུང་པ་༤ དེ་ཅིག་གིས་ ལོ་ལྟར་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ མགོན་པོ་ལྷུ་མ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་ལུ་ རིམ་པར་གསོལ་མཆོད་སྟེ། ལྷ་བཅན་ཡང་གཏོར་གལ་ལུ་བཙུགས་ཏེ་གསོལ་མཆོད་སྟེ་ཞི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། དུས་རྒྱུན་དུ་མ་ཆད་པར་གསོལ་ཁ་སྟེ་མེད་ཟེར་བཤད་པ་ཨིན་མས།

ངག་རྒྱུ།

བཅག་ཅེན་འདི་སྟོན་དང་ཕུ་ ང་བཅས་རའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་ རྒྱུ་མ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་དམག་རྒྱབ་ནི་སྟེ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་བོད་ལས་དམག་གི་རྒྱབ་འཛུལ་ཡོད་པ་ལས་ བོད་མི་གཅིག་གིས་ང་བཅས་ཀྱི་བཅན་འདི་མི་གཉིས་ཡང་མ་ཤེས་པ་སྟེ་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ངེས་བདེན་ཨིན་ཟེར་གསུངས་ཏེ་ འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ རུབ་བྱེད་གནག་མི་དཀྱིལ་རྒྱ་ཆོད་བཅིས་ཀྱིག་ཀྱིག་

བརྩུངས་ད་ བོད་བཙན་འདི་གདན་འདྲེན་ཞུ་སྟེ་ དམག་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་དམག་གི་རྒྱལ་ཁ་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱིས་ཐོབ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ གཡུས་དེ་ཁར་ད་རེས་ནངས་པ་ཡང་ལོ་ལྟར་བཞིན་དུ་ ལྷམ་པའི་ནང་ཅུབ་མོ་
ཚུད་ཀྱི་ ལུ་ བྱ་པོད་རེ་བསད་དེ་དམར་མཚོད་འབད་སྟོལ་ཡོད་རུང་ སྐབས་མེ་རིན་པོ་ཆེ་གིས་ བཀའ་རྒྱ་ཟབ་
མོ་གནང་མི་དང་འཁྲུལ་དམར་མཚོད་འབད་ནི་ལས་འཛུམས་ཏེ་ གོང་གི་དུས་ཚོད་ཁར་བླམ་ཆོས་པ་ཚུ་གིས་
བཙན་འདི་མཚོད་གསོལ་ཡོད་པ་ཨིན་མས།

རྒྱབ་རྟེན་ཡིག་ཆ།

བེག་ཕེན་གྱི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

བདག་པ་སྤྱི་འོག་གི་ཚོགས་པ་པར་ཆེ་རིང་།

༡ རྟེ་ཕྱི་གོ་ཏེ། ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མ།

གཞི་བདག་གི་མཆན། ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མ།

གཡུས། རིན་ཆེན་ལྗེང་།

གནད་དོན་རྒྱས་པ།

ཕུན་ཚོགས་གླིང་ཁོམ་ལ་ལས་ ཐིམ་ཕུ་ལ་ཐུག་འགྲོ་སའི་སྤྱིམ་འཁོར་གཞུང་ལམ་བདེ་ལྟེ་ ཀེ་ལོ་མི་ཉར་ ༤
 གི་ས་ཁར་ སྤྱིམ་འཁོར་གཞུང་ལམ་གྱི་འོག་ལུ་ག་ནི་བ་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ ས་གནས་ཉམས་དགའ་ཏྲིག་ཏྲི་ཅིག་གུ་
 རིན་ཆེན་གླིང་ཀུན་དགའ་ཚོས་གླིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ཆགས་ཏེ་འདུག། ལྷ་ཁང་འདི་གཙོ་བོར་ རྒྱ་
 མཆམས་ལུ་སྟོད་མི་ མི་སེར་ཚུ་གི་ གསེན་གཤིན་གཉིས་ཀྱི་ དགེ་ཤ་དགེ་ཙུ་བསྐྱབ་ནིའི་དོན་ལུ་དང་ཐུག་དང་
 མཆོད་པ་ཕུལ་ཏེ་ བསོད་ནམས་བསག་ནིའི་རྟེན་ལུ་དམིགས་ཏེ། རྒྱབས་རྗེ་བྱ་བལ་སངས་རྒྱས་དོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་
 མཆོག་གིས་ ས་བསྐྱང་མཛད་སྟེའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་གནང་ཅུག། གཞུང་ཅི་ལྷ་ཐོ་ (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་༤༡
 རྒྱབ་ཤོག་) “མེ་ལུག་རྒྱལ་ཡུམ་ཚོས་སྟོན་གྱིས། །འཕགས་ཡུལ་ཉེ་མཆམས་ཕུན་གླིང་དུ། །དོ་མཆར་རྟེན་གསུམ་
 བརྟན་བཅས་བཞེངས།”ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་བཟུམ་སྟེ་ བརྟན་པའི་སྤྱིན་བདག་ཆེན་མོ་ ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགོ་མ་
 མོན་མོ་བཀ་ཤིས་ཁྱེའུ་སྟོན་གྱི་ནམ་རྒྱལ་ རྒྱལ་ཡུམ་སྐྱ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་ཚོས་སྟོན་མཆོག་གིས་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༡

གྱི་ལོ་ལུ་ལྷ་ཁང་ཕྱི་ནང་གི་འགོ་སྐང་མ་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་གནང་སྟེ་བཞེངས་ཡོད་པ་ཡིན་མས།
 ལྷ་ཁང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ ཕུག་ལུ་གནང་མ་ད་ འགོ་འབྲེན་གཙོ་བོ་ རྗེ་མཁན་ཁྲི་རབས་ ༤༥ པ་ཞིང་
 གཤེགས་ སྐབས་རྗེ་ཁྲི་ཟུར་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་ཡུམ་མོ་རའི་སྐུ་སྒྲེར་བྱང་ཆེན་ སྟོབ་
 དཔོན་ཕུར་པ་དོ་རྗེ་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་ མ་བརྟབ་བརྟབ་སྟེ་འགོ་འབྲེན་མཛད་དེ་ ལྷ་ཁང་གི་ནང་རྟེན་དབུས་སུ་
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཤུག་ཕུབ་པའི་སྐུ་འབྲུ་ རོ་བོ་སྟོན་ལམ་གང་བཏབ་མ་ཟེར་ རང་གི་དད་པ་དང་
 མོས་གུས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཅིན་ བྱ་འདོད་པ་ལ་བྱ་དང་ ཁོར་འདོད་པ་ལ་ཁོར་ཐོབ་ནི་འདི་གིས་ ང་
 བཅས་འབྲུག་པའི་མི་ཚུ་གིས་མ་ཆད་པར་ རྒྱ་གར་ཀལ་ཀ་ཏ་ལས་ཚུར་ གནས་བསྐྱོར་རྒྱབ་མི་མང་སུ་འོང་ནི་
 ཡོད་ཟེར་བཤད་པ་ཡིན་པས།

རིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཆོས་སྒྲིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང།

ལྷ་ཁང་གསར་སྐྱབ་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་རབ་གནས་གནང་མི་ཡང་ ཨོ་རྒྱལ་པདྨའི་རྒྱལ་ཚབ་བདུད་འཛམས་རིན་པོ་ཆེ་
 དང་། དེལ་མགོ་མཁུན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ། བྱ་བལ་སངས་རྒྱས་དོ་རྩེ། སྤོ་ལོ་མཁན་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན།
 སྐབས་ཐེ་བསྟན་འཛིན་དོན་གྲུབ་ལ་སོགས་པ་ གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཚུ་ དབུ་བཞུགས་ཐོག་ལས་ ཉིན་
 གངས་ ༥ ཀྱི་རིང་ལུ་ སྐབ་ཆེན་བཙུགས་ཏེ་ བཀྲ་ཤིས་རབ་གནས་རྒྱས་རྒྱས་སྟེ་གནང་སྟེ་ ལྷ་ཁང་གི་མཚན་
 ཡང་ རིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཆོས་སྤྱིང་དགོན་པ་ཟེར་ གསོལ་གནང་ཡོད་པ་སྟེ་ ད་ལྟོ་ལྷ་ཁང་གི་འཛིན་སྐྱོང་
 འཐབ་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་མི་ གྲུ་ཀ་མ་གས་བཤད་པ་ཨིན་པས།

ནུ་མ་པ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན།

དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོའི་བསྟོད་པ་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ ཤོག་ ༣ རྒྱབ་) “རྒྱུ་། རྒྱ་གར་དུར་ཁོད་ལུ་
 ཕྱགས་ན། །གཡུ་ཡི་མཚོ་མོ་འབྲིལ་བའི་དབུས། །མ་གཅིག་ཙཱི་རལ་གཅིག་མ། །སྐྱ་མདོག་སྐྱག་ནག་ཆེན་མོ་
 སྟེ། །ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་འཛིགས་པའི་གཟུགས། །ནད་རྒྱལ་གཡས་ལ་དག་སྙིང་གཡོན། །སྐྱ་གཅིག་ཅེ་
 སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས། །སྐྱགས་སྤྱང་ཁོད་ལ་བདག་བསྟོད་དོ། ། སྟོ་ མ་གཅིག་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་ཕུང་པོ་
 འདྲ། །མི་མཐུན་ནད་དང་གཞོད་པ་ཞི་མཛད་ཅིང་། །ཡིད་ལ་རེ་བའི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་པ། །ཐོགས་མེད་ལྷུང་
 དུ་སྐྱབ་ལ་ཡིད་བཞིན་ནོར། །ཁམས་གསུམ་དབང་བསྐྱུ་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱུར་མཐོང་། །དྲག་པོའི་ལས་ལ་
 རྣོ་བའི་རལ་གྱིར་མཚུངས། །གནས་གསུམ་རྒྱུ་འཛིན་གཙོ་མོ་དཔལ་གྱི་ལྷ། །འཁོར་དང་བཅས་ལ་གྲུས་པས་བདག་
 བསྟོད་དོ།”ཟེར་ གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ་ནང་ལས་གསལ་དོ་བཟུམ་སྟེ་ གནས་མཚོག་དུར་ཁོད་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་
 པདྨ་དང་ཉི་མའི་བཞུགས་གདན་གྱར་ མ་གཅིག་དུན་ཏིང་དཔལ་གྱི་ལྷ་མོ། སྐྱ་མདོག་སྐྱག་ནག་ཁོ་མོ་མཆེ་བ་
 གཅིག་པ་ སྐྱ་གཅིག་པ་ཕྱག་གཡས་པ་ལུ་ནད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་བསྐྱུམས་ཡོད་པ་དང་ གཡོན་པ་ལུ་དག་སྙིང་
 བསྐྱུམས་ཏེ་ སྐྱ་གཟུགས་གཅེར་མོ་ཐོད་པ་དང་སྐྱལ་དང་ཕྱག་རྒྱ་ལུས་བརྒྱན་ཏེ་ ཅེ་སྤྱང་སྟོན་མོར་ཆིབས་པ།
 འཁོར་ལྷ་མ་སྟོན་གངས་མེད་རྒྱ་མཚོ་བཟུམ་སྟེ་ སྐྱགས་ལུ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་ཏེ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟེ་ཨིན་པས།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གནས་ཁང་།

དམ་བཞག།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་དམ་བཞག་ནང་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ཤོག་གངས་ ༡ ཀྱི་རྒྱབ་)
 “རྒྱལ་དབང་པ་རྩ་ཀླུ་ར་དང་། མཐུ་ཆེན་བདུད་འཛམས་དོ་རྩེ་ཡིས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཐོད་བཀྱར་ནས། རི་
 ལྟར་བསྐོས་པ་ལྷུར་དུ་སྦྱབས།” ཟེར་དེ་སྤེལ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་དབང་པ་རྩ་ཀླུ་ར་དང་མཐུ་ཆེན་བདུད་
 འཛམས་དོ་རྩེ་གི་བཀའ་དང་དམ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་དང་དགོན་སྡེ་ཚུལ་བཞིན་སྦྱོང་མི་
 ཅིག་སྤེལ་དམ་བཞག་མཛད་ཡོད་པ་སྤེལ་ཡོད་པས།

གནས་ཁང་འབད་བ་ཅིན་ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་སྒྲུབ་འབྲེན་ལས། (དཔར་ལོ་མེད་ཤོག་གངས་
 ༡ ཀྱི་རྒྱབ་) “ཉིང་བཞིའི་ཡུལ་དང་དབྱེར་མེད་འཕགས་པའི་ཡུལ། རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་རི་བོ་དུན་ཉིང་
 བས། རྒྱལ་ལྷུ་ལྷ་མོ་ལས་བྱེད་མ་མའི་ཆོག་ས། ལྷ་སྤྱོད་དེགས་པའི་དཔུང་བཅས་ལྷུར་དུ་བྱོན།” ཟེར་གསལ་
 དོ་བཟུམ་སྤེལ་ལྷ་མོ་ཆོགས་སྤྱིང་གི་ཁྲོམ་ཁ་ལས་ཕར་ལྷ་བསམ་ཅེ་རྩོད་ཁག་ཁ་བྱག་ལུ་འགྲོ་སའི་སྤྱོད་འཁོར་
 གཞུང་ལམ་བདའ་སྤེལ་གི་ལོ་མི་ཤར་ལྷུ་སྤྱོད་ཁྲོམ་ཁ་ལས་ཏུར་ས་ཚུགས་ཕར་ཀ་ལུ་ཤིང་དང་སྤོ་ཤིང་སྤྱོད་ཆོགས་ནགས་
 ཆལ་གྱིས་གང་སྤེལ་ཡོད་པ་སྤེལ་མཐོང་མི་རི་འདི་ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གནས་ཁང་ཡིན་མས།

གསོལ་མཆོད།

གཙོ་བོ་ སྤྱན་ཚོགས་གླིང་ཁོམ་ཁར་སྡོད་མི་ཚུ་དང་ བསམ་འཕེལ་གླིང་ཆེད་འོག་གཉིས་ནང་གི་མི་སེར་ ད་རུང་ བསམ་ཆེ་རྫོང་ཁག་འོག་གི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ཡང་ འེ་ལྟར་གྱི་ཆོས་སྤྱང་གནང་པའི་སྐབས་ལུ་ མགོན་པོ་ལྷ་མ་ དལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྤྱང་ཚུ་གི་གཤམ་ལུ་ ལྷ་མོ་ཡང་གཙོ་བོ་ཅིག་སྟེ་ར་བཙུགས་ཏེ་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ཤ་ ཡིན་པས། དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་མི་ རིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཆོས་གླིང་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་དང་། སྤྱན་ཚོགས་གླིང་ཁོམ་གྱི་སྤྱག་ལུ་ཆགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ལྷ་ཁང་དང་། དུར་ས་རྒྱུའི་ཉེ་ འདབ་ལུ་ཡོད་པའི་ དཔལ་ལྷན་བཀ་ཤེས་ཆོས་གླིང་བཤད་གྲ་ནང་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསོལ་མཆོད་ཕུལ་ནི་འདུག། ལྷག་པར་དུ་ཁྱིམ་ཆང་ རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཚུ་ ཉེ་མ་ཅིག་ལས་ར་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་བར་འོང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཆད་ ད་ རེས་ནངས་པ་ཡང་ གཙོ་བོ་ར་ ཨ་ལུའི་དངོས་སྤྱབ་ལུ་བ་འོང་མི་ འེ་གཅིག་བ་འེ་གཅིག་མང་སུ་སྟེ་འོང་མ་མས་ ཟེར་ཡིན་མས།

འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ རྫོང་ཁག་གཞན་ལས་ཡིན་མི་ ཨ་ལུ་ས་གནས་འདི་ཁ་ལུ་ སྐྱེས་སྐྱེས་ཤ་ཡིན་པ་ཅིན་ སྐྱེས་ལྷ་སྟེ་བསྟེན་ནི་དེ་གིས་ གསོལ་མཆོད་ཕུལ་མི་ མ་ཆད་པར་འོང་དོ་ཡོད་པ་སྟེ་ རིན་ཆེན་ལྷིང་ལྷ་ཁང་གི་ གླམ་ཀམ་གིས་བཤད་ནི་འདུག། ལྷ་མོ་འདི་ལུ་དད་པ་དང་མོས་གུས་གྱི་སྒོ་ལས་ དུས་རྒྱུན་དུ་གསེར་སྐྱེམས་དང་ གསོལ་མཆོད་ཚུ་ཕུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱུན་དན་བར་ཆད་ཚུ་ ག་ར་ཞི་སྟེ་ རང་གི་བྱ་བ་ལམ་འགོ་འགྲུབ་ ཚུགས་པ་ཡིན་མས།

དག་རྒྱུ།

སྤགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་རྩྱའི་ སྤྱལ་པའམ་སྤྱན་དུག་གི་གསལ་ལས་ཅིག་ཡིན་མི་དེ་ཡང་ སྤྱན་ཚོགས་གླིང་གི་གནས་ སྤྱང་ལ། ཨམ་དན་ཏིག་མ། གཏུམ་བྲག་གི་གནས་སྤྱང་ལ། ཨམ་རྟང་གཅིག་མ། བྱེ་མའི་རྒྱའམ་དགའ་རབ་རྩོ་ རྩའི་གནས་སྤྱང་ལ། ཨམ་གཡང་གཏམས་ཟེར་ མདོར་ན་རྒྱུ་ཁ་རྫོང་ཁག་འོག་གི་ ས་གནས་མང་ཤོས་གྱི་ གནས་བདག་ སྤགས་སྤྱང་ཨེ་ཀ་རྩྱའི་སྤྱན་ནམ་སྤྱལ་པའམ་སྤགས་སྤྱང་མ་ཡིན་པས།

བྱུང་ཏེན་ཡིག་ཆ།

ལྷ་མོ་དུན་ཉིང་མའི་གསོལ་ཁ་དཔེ་ཆ།

འདྲི་བསྐྱུན་འབད་ས།

འཛིན་ཆེན་ལྷིང་ཀུན་དགའ་ཚེས་སྒྲིང་དགོན་པའི་བྲ་ཚང་གི་བྲམ་ཀམ།